

42. møde

Tirsdag den 24. januar 2006 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministrene.

(Spørgetimen).

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. (Praktiske indgange og sammenhængende uddannelsesforløb).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 18/1 2006).

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Ny mesterlære).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 18/1 2006).

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om ophævelse af lov om en statskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår.

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 11/1 2006).

5) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til statsministeren [om Globaliseringsrådet].

Af Steen Gade (SF) og Ole Sohn (SF).
(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/11 2005).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af lov om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter. (Videre adgang til udførelse af kliniske forsøg med lægemidler på inhabile forsøgspersoner m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).
(Fremsat 30/11 2005).

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 36:

Forslag til folketingsbeslutning om en national strategi for bekæmpelse af uligheden i sundheden.

Af Charlotte Fischer (RV) m.fl.
(Fremsat 16/11 2005).

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om større patientsikkerhed.

Af Lise von Seelen (S) og Lone Møller (S).
(Fremsat 22/11 2005).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om en national gigthandlingsplan.

Af Lone Møller (S) m.fl.
(Fremsat 29/11 2005).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Medlemmer af Folketinget Anne Grete Holmsgaard (SF), Kirsten Brosbøl (S), Lone Dybkjær (RV), Majbrit Berlau (EL) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at øremærke 12 uger af barselorloven til fædre.
(Beslutningsforslag nr. B 66).

Medlemmer af Folketinget Frode Sørensen (S) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at pålægge pengeinstitutterne på årsopgørelsen at oplyse kunden om opkrævede gebyrer m.v.
(Beslutningsforslag nr. B 67).

Medlemmer af Folketinget Lone Møller (S) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

3082

Tirsdag den 24. januar 2006 (Spm)

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af ensartede regler for hygiejnestandarder på danske sygehuse.
(Beslutningsforslag nr. B 68).

Medlemmer af Folketinget Kim Christiansen (DF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af reglerne om chiptuning af bilmotorer.
(Beslutningsforslag nr. B 21).

Ønsker nogen at optage dette beslutningsforslag? (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, er beslutningsforslaget bortfaldet.

Medlemmer af Folketinget Pernille Vigsø Bagge (SF) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om at øremærke 3 måneder af barselorloven til fædre.
(Beslutningsforslag nr. B 53).

Ønsker nogen at optage dette beslutningsforslag? (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, er beslutningsforslaget bortfaldet.

Den første sag på dagsordenen var:
1) Spørgsmål til ministrene

Spørgetimen

Formanden:

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget ministeren for udviklingsbistand og miljøministeren.

Til ministeren for udviklingsbistand er anmeldt følgende spørgsmål:

1. Jeppe Kofod
2. Mette Gjernskov

Ønsker flere at tilmelde sig som hovedspørgere til ministeren for udviklingsbistand? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet.

Til miljøministeren er anmeldt følgende spørgsmål:

1. Per Clausen
2. Mette Gjernskov.

Ønsker flere at tilmelde sig som hovedspørgere til miljøministeren? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet.

Så går vi i gang med spørgsmålene, og først er det hr. Jeppe Kofod med spørgsmål til ministeren for udviklingsbistand.

Spm.nr. US 56

Jeppe Kofod (S):

Mit spørgsmål går på det såkaldte nye gælds-slettelsesinitiativ, som ministeren offentliggjorde i går, om, at man vil gældsslette for 3,5 mia. kr. over de næste 10 år til visse afrikanske lande.

Mit spørgsmål går på:

- 1) Hvor meget har de lande siden 1990 betalt af på deres gæld?
- 2) Hvor mange penge har regeringen trukket ud af Danmarks Erhvervsfond og ind i statskassen? Som jeg har forstået den måde, man vil gældsslette på, så er det i realiteten at overføre nogle penge fra Udenrigsministeriet til finansministerens i forvejen store kasse.
- 3) Er det sådan, at udviklingsministeren kan bekræfte, at hvis regeringen ikke havde tømt overskuddet fra Danmarks Erhvervsfond, så kunne man rent faktisk have gældsslettet med overskuddet fra Danmarks Erhvervsfond?

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg takker for spørgsmålet og vil gerne indlede med at understrege, at der for så vidt ikke er tale om noget nyt gælds-slettelsesinitiativ.

Det, der derimod er tale om, er den aftale, der først blev indgået af G8-landene, som siden hen blev konfirmeret på Verdensbankens årsmøde, og som efterfølgende er blevet drøftet i det, der kaldes Parisklubben, for så vidt angår de enkelte lande. Her og nu forholder det sig sådan, at der er blevet lavet én konkret aftale vedrørende ét land, nemlig Nigeria.

Jeg vil sige sådan samlet set, at Danmark selvfølgelig lever op til sin internationale forpligtelse, og vi bidrager så til indfrielsen af vores andel af den aftale, som de rige lande altså blev enige om i forlængelse af G8-topmødet. For Danmarks vedkommende drejer det sig, som det kom frem i går, samlet set om en gælds-slettelse på 3,5 mia. kr.

Så må jeg ærligt tilstå, at de tre resterende spørgsmål var meget, meget detaljerede, og jeg er desværre ikke her i stand til – da jeg ikke kunne vide, at hr. Jeppe Kofod lige præcis ville spørge så detaljeret til talgrundlaget – at svare, men vil meget gerne sørge for, at hr. Jeppe Kofod får adgang til de oplysninger, der blev spurgt til.

Kl. 13.05

Jeppe Kofod (S):

Jo tak. Først vil jeg understrege, at det selvfølgelig er meget positivt, at man følger op på G8-landenes beslutninger, men det principielt vigtige i det her spørgsmål er, hvorvidt man rent faktisk tager 3,5 mia. kr. over de næste 10 år fra ulandsbistanden og overfører til finansministerens kasse for at dække en gældsbyrde, der er i Danmarks Eksportråd, altså i form af eksportkreditter, som man har givet gennem tiden. Hvis man gør det, så tager man jo 3,5 mia. kr. fra nogle midler, der ellers ville være brugt til udviklingsprojekter i Afrika.

Det er derfor, det er vigtigt at få svar på spørgsmålet om, hvorvidt de lande, der nu får gældsslettelse, rent faktisk har betalt af på gælden de sidste 15 år: Har landene betalt af på gælden? Ellers vil det af de pågældende lande opleves, som om der bliver 3,5 mia. kr. mindre til ulandsbistand de kommende 10 år. Kan ministeren bekræfte det?

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg synes, der er et par ting, som det er helt nødvendigt at slå fast her.

For det første er der ikke noget nyt i, at gældseftergivelse finansieres via udviklingsbistandsbudgettet. Det er gjort tidligere. Man kan jo oven i købet sige, at gældseftergivelse er en meget direkte måde at yde bistand på.

For så vidt angår den helt aktuelle situation, nemlig indfrielsen af G8-aftalen, så er den faktisk kommet i stand på baggrund af et meget, meget kraftigt ønske fra udviklingslandene selv. Det synes jeg egentlig er en meget god pejling af, hvor vigtigt det er for udviklingslandene at slippe fri af den gældsbyrde, som de jo desværre har. Der er blevet taget flere initiativer igennem årene, og det her er så det nyeste initiativ. Det var et par ting, som jeg synes er helt nødvendige at slå fast.

For det andet vil jeg gerne slå fast, ligeledes med et syvtommersøm, at vi heldigvis er i en gunstig situation, som betyder, at når vi lever op

til vores del af aftalen, altså eftergiver 3,5 mia. kr., så betyder det *ikke*, at vi skal skære i andre projekter, fordi vi jo har givet en garanti for, at den danske udviklingsbistand ikke kommer under 0,8 pct. af vores BNI. Det betyder med den gunstige udvikling, der heldigvis er i vores økonomi, at der frigøres penge, sådan at vi også får mulighed for at leve op til vores ansvar i forbindelse med indfrielsen af G8-aftalen.

Men det er vigtigt at understrege, at der ikke er nogen projekter, som bliver nedprioriteret; der skal ikke tages penge fra igangværende projekter, men selvfølgelig lever vi op til vores andel af ansvaret og eftergiver den del af gælden, som vi står for.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne have, at ministeren svarer på, hvor meget de otte gældsplagede lande har betalt af på gælden siden 1990. Det håber jeg ministeren kan svare på, men efter mine oplysninger er det intet. Hvis det intet er, har jeg meget svært ved at se, at det kan være en støtte til de lande, når de alligevel ikke har betalt af på gælden i 15 år. Tværtimod oplever man så rent faktisk, at man tager 3,5 mia. kr. fra ulandsbistanden og fører over i Finansministeriet for at dække en gæld, der ikke er blevet betalt af på i 15 år. Det kan umuligt blive oplevet som nogen særlig stor håndsrækning til de otte gældsplagede lande. Jeg vil bare høre, om ministeren kan bekræfte den måde at gøre tingene op på.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg kan bekræfte, at det at eftergive gæld betragtes som udviklingsbistand. Det er ikke noget, vi har fundet på i Danmark. Det er i henhold til de internationale regler, at eftergivelse af gæld i henhold til OECD's regler kan DAC'es. Og det vil vi selvfølgelig gøre, nøjagtig som det er blevet gjort tidligere. Det vil sige, at de 3,5 mia. kr., som er Danmarks andel af G8-aftalen, selvfølgelig vil blive finansieret over udviklingsbudgettet. Det er der ikke noget nyt i; sådan forholder det sig.

Så spørger hr. Jeppe Kofod, helt præcis hvor meget landene har betalt tilbage. Det er sådan set ikke det, der er det afgørende her. Det afgørende er, at landene bliver stillet i en bedre situation fremover, fordi de bliver frigjort for den gældsbyrde, som de jo har ønsket at blive frigjort for, så uanset at hr. Jeppe Kofod forsøger at nedgøre det til ikke at være noget særligt, så er

det rent faktisk noget, der betyder rigtig, rigtig meget for de lande, det drejer sig om. Det er jo præcis derfor, at de har haft så stort et ønske om, at det internationale samfund, altså de rige lande i den her forbindelse, kunne blive enige om en sådan gældseftergivelsesaftale. Det er jeg faktisk utrolig glad for lykkedes på G8-topmødet, og at det så også nu lykkes at indfri G8-aftalen. Det er det, der er det helt afgørende.

Kl. 13.10

Formanden:

Så er det hr. Jeppe Kofod for et sidste spørgsmål.

Jeppe Kofod (S):

Jeg har meget svært ved at se, hvordan de otte lande kan få nogen som helst glæde af det her initiativ, hvis de ikke har kunnet betale af på deres gæld i 15 år. Tværtimod tager man 3,5 mia. kr. fra ulandsbistanden – 3,5 mia. kr., der kunne hjælpe til indsatser mod hiv, aids og alle mulige andre ting i de otte pågældende lande – og flytter dem over i finansministerens kasse. Derfor skylder ministeren at forklare, hvordan de otte lande rent faktisk får økonomisk glæde ud af det her, når de ikke har kunnet betale af på gælden i 15 år.

Det andet er så, at der rent faktisk, som ministeren ved, har været det store overskud i den her kasse i Danmarks Eksportråd. Der vil jeg bare høre ministeren, om ministeren synes, det er en fair måde at finansiere gældsslettelse på at kalde det et nyt og stort forkromet initiativ, at man tager 3,5 mia. kr. fra ulandsbistanden. Ministeren nævner, at man har gjort det tidligere – ja, men det var under helt andre forhold, hvor der var langt flere penge til udviklingsbistand end det, som regeringen har afsat. Vi har jo desværre oplevet en konstant nedskæring på det her område i regeringens levetid.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige, at jeg er noget forundret over den nedgørelse af G8-aftalen, som jeg her hører fra Socialdemokratiets ordfører. Jeg er noget overrasket over, at Socialdemokratiet åbenbart er imod, at Danmark skal bidrage og tage sin andel af det internationale ansvar og dermed leve op til de forpligtelser, som vi selvfølgelig har.

Så spørger hr. Jeppe Kofod, om det er en fair måde at finansiere en gældsslettelse på. Jamen vi gør såmænd, hvad der er i fuld overensstemmelse med de aftaler og med de regler, som gør

sig gældende på området. Det er der ikke noget som helst nyt endsige odiøst i. Det er den måde, man har gjort det på hidtil, og det er også den måde, vi vil gøre det på.

Igen vil jeg gerne understrege over for hr. Jeppe Kofod, at der ikke tages penge fra eksisterende projekter, at der ikke tages penge fra planlagte projekter, fordi vi er i den gunstige situation, at der er en positiv udvikling i vores økonomi. Derfor vil der blive tilført det samlede udviklingsbudget flere penge i årene fremover, og det betyder også, at vi har mulighed for at bidrage og tage vores del af det internationale ansvar i den her sammenhæng.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 57**Mette Gjerskov (S):**

Jeg forstår, at ministeren bekræfter, at det er sådan, at pengene overføres til Erhvervsfonden, som sletter fordringen, og har fonden ikke længere nye aktiviteter, så går gældsbetalingen ind i Finansministeriet. Og det betyder altså, at de 3,5 mia. kr. til gældseftergivelse ikke tager den lange transkontinentale vej fra Danmark til Afrika, men den helt korte smuttur nede fra Udenrigsministeriet og over i Finansministeriets i forvejen bugnende pengekasse. Sådan forstår jeg at ministeren bekræfter det.

Der er jo ikke nogen socialdemokrater, som har sagt, at gældsslettelse er en dårlig ting. Nej, gældsslettelse er en rigtig god ting, men det her er jo ikke et spørgsmål om bare at slå et kryds over det og sige, o.k., så går vi videre. De her penge bliver taget et sted fra. Og jeg synes, at det ville være fint, hvis ministeren kunne forklare, hvor præcis de her penge bliver taget fra.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Det er sådan set det, vi har brugt nu i hvert fald 7-8 minutter på. Jeg har klart understreget, at pengene tages fra udviklingsbudgettet. Det har man gjort tidligere, og det vil man også gøre fremover. Det er der ikke noget som helst hokus-pokus i. Sådan forholder det sig.

Jeg synes, det er besynderligt, at Socialdemokraterne på denne måde forsøger at gøre det til noget odiøst, at vi på den måde lever op til det, der er vores forpligtelse. For uanset hvordan man end vender og drejer det, så er det jo et go-

de; det er noget, som de lande, som det drejer sig om, rent faktisk har ønsket. De har faktisk bedt om det i årevis. Uanset, hvordan man end vender og drejer det, og uanset, hvor meget Socialdemokraterne forsøger at nedgøre denne aftale og dermed også indfrielsen af aftalen, så er det jo et kæmpe gode for de lande, det drejer sig om. For uanset hvor pengene skyldes, altså uanset om det er til Udenrigsministeriet, Finansministeriet eller Danmarks Eksportkreditfond, så optræder det jo som en gældspost i de pågældende landes egne regnskaber.

Så jeg synes, det er en underlig måde at nedgøre en international aftale om eftergivelse af gæld til de fattigste lande i verden på. Jeg er faktisk ret forbløffet over, at Socialdemokraterne på den måde vil gøre sig til bannerførere for, at vi ikke skulle leve op til vores ansvar her.

Kl. 13.15

Mette Gjerskov (S):

Jeg synes, at ministeren lægger os Socialdemokrater nogle ord i munden, som vi ikke har sagt. Der er ingen socialdemokrater, der er imod gældsslettelse overhovedet. Vi synes, gældsslettelse er en god idé.

Det er jo fuldstændig udsigtsløst overhovedet at få de her lande til at betale deres gæld tilbage, og så kan vi lige så godt slette den. Det giver dem håb og mod på, at de kan klare deres økonomi fremover med den hjælp, som vi så også kan give dem. Det mener jeg skal stå fuldstændig lysende klart også for ministeren.

Det, der er problemet, er, hvordan man finansierer den her gældsslettelse, og det er jo ikke kun Socialdemokraterne, der siger det. Jeg vil gerne sige, at i dag i Berlingeren er Dansk Røde Kors citeret for det samme, så det er såmænd ikke kun Socialdemokrater, der tænker sådan. Det, jeg gerne vil vide, er, hvor de her 350 mio. kr. om året bliver taget fra. Ministeren siger både, at de ikke bliver taget nogen steder fra, fordi der kommer flere penge i kassen, og at de selvfølgelig bliver taget inden for budgettet.

Hvad er det for nogle projekter, som ikke bliver lavet? Jeg kan se, at ministeren griner, men det er jo faktisk ret vigtigt, hvor 350 mio. kr. tages fra, når man sidder i en fattig landsby nede i Afrika.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg beklager meget, at jeg kom til at trække på smilebåndet, men det er sådan set, fordi jeg har

svaret på det selv samme spørgsmål op til flere gange her i dag, og jeg havde i øvrigt også lejlighed til det i går.

Det forholder sig sådan, må jeg sige til fru Mette Gjerskov, at i henhold til regeringsgrundlaget har regeringen udstedt en garanti for, at den danske udviklingsbistand ikke kommer under 0,8 pct. af vores BNI. Det betyder, at Danmark fortsat vil ligge i den internationale top, for så vidt angår bidrag til udviklingsbistand. Vi vil være et blandt fem lande, der ligger over FN's målsætning om at give 0,7 pct. Det er jeg utrolig glad for; det er jeg utrolig stolt over.

Så er det sådan – og heldigvis for det, for vi har en god regering og en fornuftig finansminister, som styrer landets finanser på særdeles glimrende vis – at der er rigtig god gang i økonomien i det danske samfund. Det betyder med den formulering i regeringsgrundlaget, at vi altså ikke kommer under 0,8 pct. i BNI i vores udviklingsbistand, og at der sker en stigning i kroner og øre.

Det vil sige, at der kommer nye penge til udviklingsbudgettet, og de penge er helt nye penge, som ikke tages fra nogen projekter eller lande. Det vil sige, at det er nye penge, som der kan rådes over i Udenrigsministeriet, og nogle af de penge vil blive brugt, sådan at vi kan leve op til vores andel af G8-aftalen.

Mette Gjerskov (S):

Jeg vil gerne spørge, om vi så kan være enige om, at de 350 mio. kr. om året over 10 år bliver taget et eller andet sted fra. Om det er de gamle penge, eller om det er de nye penge, er sådan set mig lige meget, for 350 mio. kr. er nu engang 350 mio. kr., som kommer til at mangle et eller andet sted. Det kan godt være, at der kommer ekstra penge, på trods af at der er skåret ned, men hvis nu man ikke havde lavet den her gældsslettelse, havde der så været 350 mio. kr. mere til ulandsbistand om året? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål vedrører, at jeg faktisk havde håbet, at ministeren havde været enig med os i, at det her er en uhensigtsmæssig måde at lave gældsslettelse på. Så jeg har faktisk et spørgsmål: Jeg har læst i dag, at hr. Steen Gade fra SF vil fremsætte forslag om at ændre gælds-eftergivelsen, så den skal bestå af ekstra midler. Det vil jeg gerne bede om ministerens kommentarer til.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Hvis hr. Steen Gade som medlem af Folketinget har fremsat et forslag i Folketinget, så får vi jo lejlighed til at drøfte det her.

Jeg vil blot benytte lejligheden til endnu en gang at gentage, at vi har lagt os fast på, at det danske udviklingsbudget ikke kommer under 0,8 pct. af vores bruttonationalindkomst, og det står krystalklart i vores regeringsgrundlag. Det betyder, at der altså bliver tilført udviklingsbudgettet flere penge i årene frem, fordi der er en gunstig udvikling i vores økonomi.

Jeg synes godt nok, at det er utrolig trist at opleve, at det største oppositionsparti, Socialdemokraterne, på den måde skal nedgøre en fantastisk god international aftale, som vil stille udviklingslandene bedre fremover, og som vil give udviklingslandene bedre muligheder for selv at prioritere, hvilke politikområder de vil koncentrere sig om, fordi de bliver løftet fra den gældsbyrde, som de har slæbt rundt med i årevis. Faktisk har de jo opfordret os til, ja, de har gang på gang anmodet os om at få lavet en sådan international aftale.

Jeg synes, at det er meget, meget forbløffende, at Socialdemokraterne på den måde skal nedgøre en for udviklingslandene fantastisk god aftale. Det synes jeg faktisk er beskæmmende.

Kl. 13.20

Formanden:

Så er det fru Mette Gjerskov for et sidste spørgsmål til ministeren.

Mette Gjerskov (S):

Jeg må jo sige, at jeg egentlig troede, vi var blevet enige om, at Socialdemokraterne aldrig nogen sinde har talt imod gældsslettelse, og at vi overhovedet ikke kritiserer hverken G8-aftalen eller den danske regerings ageren i forbindelse med gældsslettelse. Det er alene et spørgsmål om, hvor pengene kommer fra. Det er det, der interesserer os, for det hjælper jo ikke noget, at man tager fra de fattige for at give til de fattige. Det må være den anden vej rundt.

Jeg fik derudover ikke noget svar på mit spørgsmål om hr. Steen Gade. Ministeren siger, at vi kommer til at diskutere det. Vi har jo diskuteret det her spørgsmål det sidste halve år siden G8-topmødet, så ministeren kunne vel måske være en lille smule forberedt på, at der ville komme et forslag om, at gældseftergivelsen skal bestå af ekstra midler og ikke tages fra den gæl-

dende bistandsramme. Så kunne jeg måske få et svar på det?

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Grunden til, at jeg bliver ved med at vende tilbage til G8-aftalen, er jo lige præcis, at gældseftergivelse i henhold til de internationale regler er at sidestille med udviklingsbistand, og derfor kan man det, som man i denne terminologi kalder at DAC'e det, og det vil sige, at det kan medtages som udviklingsbistand. Jeg synes oven i købet, at gældseftergivelse da er en meget direkte måde at yde bistand til udviklingslandene på, så det er derfor, må jeg sige til fru Mette Gjerskov og også til hr. Jeppe Kofod igen, at jeg er forbløffet over at høre Socialdemokraterne på den måde tale imod de internationale regler på det her område.

Så vil jeg bare sige, at for så vidt angår hr. Steen Gades eventuelt kommende forslag, så har jeg ikke set det endnu, og derfor har jeg selvfølgelig ikke en jordisk chance for her i Folketinget at forholde mig til, hvad det er, hr. Steen Gade vil fremsætte af forslag, men jeg glæder mig da til at tage endnu en debat om gældseftergivelsesaftalen her i Folketinget tilsyneladende på baggrund af et forslag fra hr. Steen Gade.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Det var det sidste spørgsmål til og svar fra ministeren. Tak til ministeren for udviklingsbistand.

Og så går vi til spørgsmål, der er til miljøministeren, først fra hr. Per Clausen.

Spm. nr. US 58

Per Clausen (EL):

Det, som jeg godt ville benytte lejligheden til at høre om jeg kunne få et svar på, er, om miljøministeren kan løfte sløret for, hvornår hun forventer, at der bliver igangsat en effektiv indsats for at stoppe den partikelforurening, som er et stort helbredsmæssigt problem.

Når jeg rejser spørgsmålet, er det, fordi der er to ting, som er gået lidt galt her på det sidste:

For det første er det spørgsmålet omkring partikelforureningen fra dieselmotorer, hvor regeringen jo har haft det som sin politik siden 2002-2003, at der skulle indføres forsøgsordninger. Det har vist sig, at det ikke kan lade sig gø-

re, og man afviser at støtte et forslag fra oppositionen om at gøre det til en permanent ordning, men varsler så, at man vil komme med et nyt forslag. Så kunne jeg godt tænke mig at vide: Hvornår får det gennemslag i virkelighedens verden?

Det andet er jo spørgsmålet omkring brændeovne, hvor Miljøstyrelsen sådan set var klar med nogle nye retningslinjer og nye standarder, men man opdagede så, at Danmark havde accepteret nogle ændringer af EU-reglerne, der betød, at de standarder var i strid med EU-reglerne.

I begge tilfælde står vi altså i en meget uafklaret situation, og jeg håber, at miljøministeren kan løfte sløret for, hvornår der sker noget effektivt.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Det gør der jo næsten hele tiden. Det er sådan, at den nye viden, vi har fået om partikelforureningen, bl.a. den, der kommer fra brændeovne, ikke mindst er kommet til veje via Miljøministeriet og via det, at vi er gået ind og har satset midler på at få mere viden frem.

Det har så også resulteret i en række ting, bl.a. at den bekendtgørelse, som hr. Per Clausen nævner, jo også tager andre ting med, bl.a. om kedler. Den del er uberørt, der kommer en indsats mod partikler der.

Der er en øget informationsindsats omkring, hvordan man fyrer rigtigt; der er øget information til dem, der køber nye brændeovne; og så har jeg også her i den kommende uge et møde med brændeovnsbranchen med henblik på at prøve at få skærpet kravene til nye brændeovne – også selv om der er en særlig EU-problematik – i en frivillig aftale.

Vi er jo enige om, hvad målet er, nemlig at antallet af partikler skal nedsættes. Det er så i øvrigt også derfor, vi i regeringen her sammen med Dansk Folkeparti i finanslovaftalen valgte at afsætte 300 mio. kr. over de næste 4 år til at nedsætte afgiften på partikelfiltre, plus, som hr. Per Clausen jo udmærket ved, at vi også har en pulje stående i Miljøministeriet til at hjælpe med opfyldelse af ønsket om partikelfiltre til de lastbiler og dieslbiler, som der er ønske om skal monteres med partikelfiltre. Det er altså faktisk sådan, at selv om det endnu ikke er lykkedes at finde en juridisk løsning på miljøzoneproblemet, der holder, så er der faktisk mennesker, der også her inden for de seneste måneder har søgt om at få støtte til montering af partikelfiltre, så der er altså en række forskellige initiativer i gang.

Kl. 13.25

Per Clausen (EL):

Men synes ministeren alligevel ikke, at det er lidt ærgerligt og lidt bekymrende, at man må sige, at regeringens initiativer på to meget afgørende områder i forbindelse med at bekæmpe partikelforureningen har slået fejl?

Det ene er, at man i årevis går rundt og har en opfattelse af, at der kan etableres miljøzoner i de store byer som forsøgsordning, indtil man så finder ud af, at det ikke kan lade sig gøre, og så bliver man nødt til at lave en ny lov.

Det andet er, at der tilsyneladende kan foregå en proces i EU omkring standarder for brændeovne, uden at det giver nogen reaktion fra Miljøministeriet, selv om det, man vedtager, faktisk forhindrer, at man kan komme igennem med nogle standarder, som ville have en meget, meget stor effekt på løsningen af det her problem.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jo, jeg synes, det er ærgerligt, at der blev begået en fejl. Men hr. Per Clausen ved jo også udmærket, at jeg på EU's miljøministermøde allerede før jul tog sagen om brændeovne op i forbindelse med luftkvalitetsdiskussionen i miljøministerkredsen og dér bad Kommissionen om at komme med et bud på, hvordan vi kan få fælles EU-regulering og en strammere regulering af brændeovnes udslip. Kommissionen gav oven i købet tilsagn om, at man gerne ville have det indarbejdet i det. Så det er dog et eksempel på, at vi tager det alvorligt; det er simpelt hen ikke rigtigt, hvad hr. Per Clausen siger.

Til den anden del af det, om ikke jeg synes, det er lidt ærgerligt med miljøzonerne, kan jeg sige: Jo, jeg synes, det er overordentlig ærgerligt og utilfredsstillende, at vi har skullet vente i så lang tid på at finde den hjemmel. Men vi må jo så omvendt acceptere, og det må hr. Per Clausen også, at vi altså mangler at finde det sted. Juristerne i Justitsministeriet har problemer med at finde hjemmelen, men jeg kan garantere for, at vi skubber på alt det, vi overhovedet kan fra Miljøministeriets side, og håber, at der meget, meget snart, og det vil sige i løbet af ganske få måneder, i det her forår, findes den løsning, vi alle sammen gerne vil have.

Per Clausen (EL):

Nu ligger det mig fjernt at bebrejde miljøministeren, hvad der sker i Justitsministeriet, selv om jeg nu alligevel synes, det er lidt forunderligt, at

man i 2003 kan lave en redegørelse, hvor der ikke er nogen problemer, og så nu her i 2006 finder ud af, at det slet ikke kan lade sig gøre.

Det, der står tilbage, er, om miljøministeren har et bud på, hvornår vi får den her stramning af de standarder, der er for brændeovne – for det er jo det, der skal til – sammen med den rådgivning og vejledning i, hvordan man skal fyre, som miljøministeren har nævnt, snarere end en lidt fantasifuld idé om også her at anvende partikelfiltre. Men også et bud på, om ministeren har en tanke om, hvornår en lov om miljøzoner i de store byer kan komme til at virke, for da vi havde debatten i fredags om det samme emne, var det lidt uklart, hvor mange år der skulle gå, og hvor mange års overgangsperiode der skulle være, inden der for alvor kunne ske noget.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg kan om det første om brændeovne sige, at det er meningen, at EU's luftstrategi skulle kunne komme til politisk vedtagelse til juni, altså om ganske få måneder. Derudover har jeg altså som sagt i den kommende uge et møde med branchen med henblik på at se, hvor langt vi kan komme med frivillige aftaler. Så jeg mener, at vi faktisk er rigtig godt i gang der, og jeg tror også, at branchen er interesseret i at indgå i en fornuftig dialog om de her ting.

Hvad angår det andet om, hvornår miljøzonerne kan oprettes, har jeg i en udtalelse i fredags meget klart tilkendegivet: Vi gør alt, hvad vi kan fra Miljøministeriets side for at prøve også at være konstruktive omkring løsninger. Det er klart, at statsretseksperterne i Justitsministeriet kan hverken hr. Per Clausen eller jeg sådan diktere rundt med, og de er altså bekymret for ekspropriationsaspektet.

Men det, jeg håber, og det, vi i den grad arbejder for, og det ved jeg også at justitsministeren gør, og det er regeringens politik, er, at vi her i foråret får fundet den hjemmel med henblik på, at loven meget, meget hurtigt, da alle partier jo er enige, kan vedtages i efteråret. Og det vil sige, at så burde det være muligt inden for et års tid at få zonerne i gang, hvis ellers Københavns Kommune så til den tid også er interesseret.

Per Clausen (EL):

Jeg er da glad for at få et forholdsvis præcist tilsagn fra miljøministeren om, at de her problemer skulle kunne være løst, sådan at tingene kan komme i gang inden for et års tid. Sådan op-

fatter jeg svaret på begge spørgsmål, og det synes jeg selvfølgelig er godt.

Men er miljøministeren ikke også enig med mig i, at hvis det virkelig skulle være sådan, at man ikke kan indføre miljøzoner, så vil det give meget store problemer for det grundprincip, vi har for vores miljølovgivning i Danmark, nemlig at forureneren skal betale? Vognmændene er jo ikke den første erhvervsgruppe, der udsættes for store udgifter i forbindelse med, at der skal ryddes op og gennemføres miljøtiltag, der gør, at der ikke forurenes til skade for menneskenes sundhed.

Hele min familie kommer fra rensribran-chen, og jeg kan forsikre miljøministeren om, at dér kender man også til at have fået store udgifter i forbindelse med det her.

Kl. 13.30

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg tror, hr. Per Clausen kender mit svar på det spørgsmål og også min holdning til det. Jeg mener, det skal være muligt, og at opgaven nu er at finde den løsning, der er mulig, og som både batter noget miljømæssigt og er i overensstemmelse med de regler om ekspropriation, vi har i Danmark.

Så vil jeg i øvrigt gøre opmærksom på, at det jo ikke er sådan, at det er det eneste, der hjælper på det her problem. Nu nævnte jeg de 300 mio. kr. i afgiftslettelser til partikelfiltre til personbiler. Derudover er det også sådan, at det pr. 1. oktober i år vil blive et EU-krav til samtlige nye lastbiler og andre dieslbiler, at de skal være udstyret med partikelfiltre. Så der sker altså noget i mange parallelle forløb lige nu.

Spm. nr. US 59

Mette Gjerskov (S):

Mit spørgsmål ligger faktisk en del i forlængelse af den tidligere spørgers, og det går på brændeovne. Så vidt jeg har forstået, har vi 700.000 brændeovne i Danmark, og det er jo ikke så lidt, men så vidt jeg også har forstået, er der hvert år 3.400 mennesker, der faktisk dør på grund af små partikler, og halvdelen af de små partikler, vi har i luften, kommer fra brændeovne. Det vil sige, at vi faktisk står med et ganske seriøst problem.

Jeg forstår, at ministeren har sendt spørgsmålet om de her partikelfiltre til brændeovne til eksperternes undersøgelse for at finde ud af,

hvad der er mest miljøøkonomisk. Der blev nævnt noget med, at det godt kunne være, det kostede 10.000 kr. for sådan et partikelfilter. Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun kan sige, hvor smertegrænsen er. Hvor er smertegrænsen for, hvad et partikelfilter må koste, for at ministeren vil stille krav om, at der skal partikelfiltre på alle brændeovne?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg må altså først sige, at det er ganske mange misforståelser, der er i ét spørgsmål. For det første er der ikke 3.400 om året, der dør på grund af partikelforurening. Men der er 3.400 danskere, mener forskerne, der dør for tidligt. Det er altså noget andet, men det ændrer ikke ved, at problemet er alvorligt nok.

For det andet er det heller ikke rigtigt, at halvdelen af partiklerne kommer fra brændeovne. Langt de fleste af partiklerne kommer til os udefra af en lang række andre grunde og over grænser osv. Men så er det rigtigt, at omkring 40 pct. af de partikler, som Danmark bidrager med over Danmark, kommer fra brændeovne, og derfor er det selvfølgelig en problemstilling, som vi tager alvorligt.

For det tredje har jeg på intet tidspunkt sagt noget om en pris - jeg tror ikke, der er nogen, der kan give et fornuftigt svar på, om det koster 10.000 kr. eller 3.000 kr. eller 7.200 kr. at montere partikelfiltre på brændeovne, og foreløbig er de slet ikke udviklet. Det er derfor, jeg har sagt, at Miljøstyrelsen er i gang med at undersøge: Kan man det overhovedet, giver det mening?

Dernæst har jeg sagt - og det var så på baggrund af det konkrete spørgsmål - at så må der selvfølgelig også laves en samfundsøkonomisk vurdering: Giver det overhovedet mening? Der nævnte jeg bare som et eksempel, hvor enhver kan se, at det ikke giver mening, hvis man skulle have en udgift på 10.000 kr. pr. brændeovn.

Mette Gjerskov (S):

Jeg siger tak for svaret. Jeg tror nu ikke, jeg prøvede at antyde, at det var ministeren, der havde sagt, at det kostede 10.000 kr., og Ritzau citerer åbenbart Miljøministeriet forkert. Selvfølgelig er der forskel på, om man dør, eller om man dør for tidligt. Vi dør jo alle sammen for tidligt - de fleste af os i hvert fald.

Men jeg synes stadig væk ikke, at jeg fik svar på mit spørgsmål. Der må jo være en smertegrænse et eller andet sted, når ministeren siger,

at der skal kigges på de samfundsøkonomiske og de miljøøkonomiske vurderinger.

På den ene side har vi altså en masse mennesker, som er bekymrede over de her små partikler og luftvejssygdomme osv., og på den anden side sidder der selvfølgelig også 700.000 brændeovns ejere derude, der gerne nogenlunde vil vide, hvad man kan forvente fra miljøministerens side.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Vi er bare langt ude i et hypotetisk spørgsmål, for som jeg også sagde til fru Mette Gjerskov, er det altså sådan, at der ikke er en løsning i dag.

Det må dog være det første at finde ud af: Er der en teknisk løsning? Hvad betyder det i givet fald for brændeovnens levetid? Kan det så bedre betale sig måske at købe en af de nye generationer af brændeovne? Hvad er ligesom det miljøøkonomiske og det samfundsøkonomiske regnestykke i det? Det må vel være rimeligt nok at have en forestilling om det.

Men ellers kan mit bud jo være lige så godt som fru Mette Gjerskovs, for der har vi vel begge en eller anden fornemmelse af, hvor stor en udgift vi tror familien Danmark går hen og får til en i øvrigt gammel brændeovn. Der kan fru Mette Gjerskovs bud være lige så godt som mit. Men jeg synes ikke, det er det, der er det mest interessante i første række. I første række er det overhovedet at finde ud af: Findes der en fornuftig teknisk løsning? Det er vi ved at prøve at finde ud af i Miljøstyrelsen.

Kl. 13.35

Mette Gjerskov (S):

Jeg takker for svaret.

Mit næste spørgsmål går på oplysningskampagnen. Ministeren siger, hun vil lave en oplysningskampagne - helt konkret om hvad? Det, jeg kan forstå, er, at det er et meget større problem f.eks. at fyre med vådt brænde end med tørt brænde, det giver mange flere små partikler og sådan noget. Men hvad går den oplysningskampagne ud på? Handler det også om nogle specielle brændeovnstyper, eller er det kun brændetyper eller folk, der fyre med husholdningsaffald? Hvad er det egentlig helt præcis, ministeren gerne vil gå efter? Det er mit ene spørgsmål.

Mit andet spørgsmål er: Kunne miljøministeren forestille sig nogen andre foranstaltninger til at reducere udslippet af de her små partikler ud

over partikelfiltre, som åbenbart ligger lidt ude i fremtiden, og så en oplysningskampagne?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Ja, vi er i gang med den oplysningskampagne, og den har sådan set rullet i lang tid, også sådan at man sørger for, at informationsmaterialet ligger ude, hvor folk nu engang køber deres nye brændeovne, så der bliver informeret om det.

Jeg tror også, fru Mette Gjerskov vil kunne have set det, som jeg har set i en masse lokalavisser, for der er det materiale kommet ud, og derfor tror jeg, forskellen mellem at fyre med vådt brænde og tørt brænde står klart for flere og flere danskere: Det kan faktisk være ti gange så forurenende at fyre med vådt brænde som med tørt brænde.

Derfor mener jeg, at den diskussion, vi overhovedet har om det her, i sig selv er positiv, for jeg tror, at der er mange danskere, der bare inden for de seneste uger har fået øjnene op for, at det faktisk betyder noget, hvad de gør. Det er igen det der med også ligesom at lade folk selv have et ansvar, men det kræver jo, at de har nogle fornuftige oplysninger at handle efter.

Så bliver der spurgt, om der er andet, man kan gøre. Ja, det kan vi jo bl.a. ved, at Danmark er førende inden for at udvikle nye brændeovne. Jeg har ovre på Teknologisk Institut i Århus set, at det simpelt hen er et af de steder, hvor vi er verdensførende. Det er også derfor, det er interessant at have mødet med branchen i den kommende uge for at se, om vi ikke skulle prøve, om vi kunne komme længere frivilligt, hvad angår at stille krav til nye brændeovne.

Formanden:

Så er det fru Mette Gjerskov for et sidste spørgsmål.

Mette Gjerskov (S):

Mit sidste spørgsmål i denne sag skal være at spørge ministeren, om hun vil indføre nogle adfærdsregulerende forbud mod at fyre i brændeovne f.eks. i byområder. Jeg forstår, at det især er byområder, der er problemet, fordi der er en stor koncentration af brændeovne. Kunne ministeren forestille sig sådan et forbud i et byområde? Vi står med et stort problem, og det giver – uanset om det er, fordi man bare dør for tidligt eller dør i det hele taget – altså store problemer og åbenbart særligt i byområder. Vil ministeren indføre et forbud mod at fyre i brændeovne i tæt befolkede områder?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Nej, det kan jeg sige. Det har jeg ingen som helst planer om. Nu mener jeg også, at vi skal bevare proportionerne. Det her er relativt ny viden. Der er forskellige ting, man kan gøre ved det. Vi er i gang med at gøre en lang række forskellige ting.

Men jeg kan da fortælle fru Mette Gjerskov, at det faktisk er sådan, at en kommune i dag har mulighed for, hvis der er et særlig stort problem i et område, eller der er en, der bliver ved med at fyre helt umuligt til gene for naboen, at gå ind og stille nogle forskellige påbud. Det er vi så i gang med ligesom at præcisere for kommunerne, for den hjemmel har de faktisk allerede i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 59: Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. (Praktiske indgange og sammenhængende uddannelsesforløb).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 18/1 2006).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslaget sattes til forhandling under et.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

Vi har i Uddannelsesudvalget beskæftiget os med det her forslag, der selvfølgelig handler om at sørge for, at der er tilstrækkelig mange, der får en SOSU-uddannelse til at hjælpe i vores offentlige sektor, eller hvor de nu måtte arbejde henne.

I den forbindelse har regeringen så stillet et ændringsforslag, der ikke var stillet i høringsfasen, og så er det jo et spørgsmål om lovforslagets identitet, og om det giver anledning til nogen problemer med grundlovens § 41. Udvalget fik ikke interveneret, og så valgte man at spørge

nogle folk og nogle organisationer, om det gav anledning til bemærkninger. De har haft 2 dage til at svare. Det er måske også derfor, at der kun er to organisationer, der har nået at svare, og de har så været negative.

Jeg ved ikke, om der når at komme flere ind, inden vi skal have tredje behandling, men det er jo selvfølgelig bedst, at den slags ting er med, således at man, når man afgiver høringssvar, præcis ved, hvad det er for nogle intentioner, vi i Folketinget og regeringen har.

Kl. 13.40

I betænkningen står der også, at Socialdemokratiet vil redegøre for sin stillingtagen til det her lovforslag ved andenbehandlingen. Vi synes jo, det er godt, at der er nogle, der får en uddannelse, og at der er flere, der gør det. Det er jo sådan set det, der er en af regeringens intentioner. Spørgsmålet er så, hvordan man gør det, om man gør det ad mesterlære- eller skolegangsvejen. Det er jo en mulighed, som kommunerne allerede har i dag, de benytter sig bare ikke af den. Derfor er det spørgsmålet om, hvilken værdi det har, at man gør det på den her måde.

Dernæst er området jo præget af, at der kommer til at ske meget, fordi det her er skoler, der hører under vores amter i dag. De bliver selvejende fremover, og der kommer en ny styring af det. Det, der så ligger i hele spørgsmålet, er, om den kapacitet, der skal være i området, er god nok, om der kommer nok ind, og hvordan kvaliteten er og andre forhold.

Det er nogle af de kritikpunkter, vi har i Socialdemokratiet. Og der kan jeg love ministeren og regeringen, at vi vil påse, at der er tilstrækkelig med kapacitet, at der er en kvalitet i uddannelsen, således at der ikke bliver slækket på det, selv om man nu får en ny adgangsvej.

Jeg har stillet en række spørgsmål igennem udvalget, og et af dem er simpelt hen faldet ud. Vi oplever en række virksomhedslukninger, globalisering, kald det, hvad man vil, og der er der folk, der bliver tilovers inden for en given branche. Der har man så mulighed for at blive aktiveret eller i form af en handleplan få bevilget, at man kan få en SOSU-uddannelse. Det har der ikke været spurgt præcist nok om. Det er et spørgsmål, vi vil stille igennem udvalget, således at ministeren kan give svar på det, inden vi har tredjebehandlingen.

Noget andet er så med hensyn til kapaciteten, og der har vi forleden fået svar på spørgsmål 5, 6 og 7. Noget af det er vældig interessant, for selv om der er fire kommuner, hvoraf Københavns

Kommune er en, der ikke er med, så giver det alligevel et fingerpeg, og spørgsmålet er, hvor mange SOSU-hjælpere og -assistenter, der er i dag. Der er ifølge det kartotek, man har, over kommuner, der har meldt tilbage, ca. 60.000-70.000.

Det, der er exceptionelt ved det svar her, er, at når man kommer til aldersgruppen 60-64 år, så er der under 1.000 mennesker, der nu arbejder inden for det område, der vil fortsætte med at arbejde. Det siger noget om, hvor hårdt det er, hvordan nedslidningen er. Og går man op til aldersgruppen 65-67 år, så er der under 100, der arbejder.

Det siger noget om, at hvis vi kigger på, hvor mange der er i aldersgruppen 50-59 år, så skal der simpelt hen ret mange ind for at løse den her opgave i fremtiden. Og hvis demografien ellers passer og lige så mange skal have hjælp i fremtiden, så bliver det et område, vi her i Folketinget bliver nødt til at have meget, meget stort fokus på.

Vores bekymring er, om kapaciteten er god nok, om optaget vil være godt nok, og der kommer vi for mig at se til at mangle amterne, i og med at der bliver tale om selvejende institutioner. Vi kommer til at mangle en koordinering, så vi er sikre på, at den rigtige kapacitet er der.

Og så er der spørgsmålet om kvalitet i uddannelsen, og der vil vi følge og kigge ministeren over skulderen og holde øje med, at den er tilstrækkelig.

Den sidste del vender jeg så tilbage til ved tredjebehandlingen, og det er spørgsmålet om aktivering, for det er en ganske udmærket intention at have, at voksne mennesker, der bliver tilovers i en branche, der er blevet outsourcet eller globaliseret, kan komme ind og arbejde inden for et område, hvor der er behov for det.

Jeg ved ikke, om ministeren allerede kan sige noget om det i dag, men ellers vil vi igennem udvalget spørge yderligere ind til det.

Formanden:

Tak til hr. Bjarne Laustsen. Er der flere, der ønsker ordet? Fru Anne Baastrup, værsgo.

Anne Baastrup (SF):

I betænkningen står der, at vi vil redegøre for vores stilling ved andenbehandlingen. Men en af grundene hertil var naturligvis, at vi ikke havde styr på, hvad det var for et ændringsforslag, ministeren kom med, fordi vi jo ikke havde et overblik over omfanget. Vi havde ikke en viden

3092

Tirsdag den 24. januar 2006 (L 60)

om, hvilke konsekvenser forslaget ville få, og hvordan de forskellige organisationer forholdt sig til det.

Men med de høringssvar, vi har fået, må vi ef-ter omstændighederne sige: Det er så o.k.

Og i øvrigt har hr. Bjarne Laustsen jo meget nøje redegjort for det fælles betækningsbidrag, som vi i øvrigt ville være kommet med, hvis vi havde skrevet betænkningen på det tidspunkt.

Så vi har ikke yderligere at tilføje.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behand-ling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 60: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-uddannelser. (Ny mesterlære).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 18/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behand-ling.

Kl. 13.45

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 61: Forslag til lov om ophævelse af lov om en statskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår.

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 9/11 2005. Første behandling 22/11 2005. Betænkning 11/1 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kim Mortensen (S):

Som vi har redegjort for i betækningsbidraget, er vi uenige med regeringen i forslaget om at nedlægge Statens Pædagogiske Forsøgscenter i Rødovre. Derfor stemmer vi også imod det her lovforslag og vil godt bruge lejligheden her ved andenbehandlingen til at opfordre regeringen til at trække forslaget tilbage af følgende grunde:

SPF er et forsøgscenter, der retter sit udviklingsarbejde mod folkeskolens ældste klasser, herunder den 10. klasse, som alle er enige om er vigtig, og som fremover bliver en afgørende indgang til de efterfølgende uddannelser. Regeringen foreslog at nedlægge 10. klasse i den samme lovpakke, som man foreslog at nedlægge Statens Pædagogiske Forsøgscenter i Rødovre. Det har vist sig, at der ikke er flertal her i Folketinget for at nedlægge 10. klasse i den form, den har nu, og bl.a. derfor, som den første af grundene, skal vi opfordre regeringen til at trække forslaget her tilbage og behandle det i sammenhæng med de diskussioner, der er om folkeskolens 10. klasse og dermed afgangsklasserne.

Den tidligere undervisningsminister har også fremsat forslag om at nedlægge SPF. Der er også stillet en evaluering i udsigt – en evaluering, der aldrig er blevet lavet – og beslutningen om at

nedlægge SPF træffes derfor efter vores opfattelse ud i den blå luft af rene ideologiske årsager.

En tredje årsag er, at der ikke i lovforslaget er afsat penge nok til, at Ungdomsbyen kan fortsætte under de nuværende, tilstrækkelige økonomiske rammer, hvilket stiller spørgsmål om hele det økonomiske og indholdsmæssige grundlag, denne beslutning træffes på.

Vi skal derfor opfordre regeringen til at behandle det her lovforslag i sammenhæng med diskussionen om 10. klasse og udskyde den endelige beslutning.

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Det bliver ikke nødvendigt at trække dette lovforslag tilbage eller ændre det eller behandle det i en anden sammenhæng. Det er jo sådan, at det her drejer sig om, at vi gerne vil have omprioriteret midlerne, og at vi ser folkeskolens område som et helhedsområde. Så kan det ikke hjælpe, at vi har nogle delområder, der får særligt fokus. Vi ønsker at få pengene ud at arbejde i folkeskolen. Der er så mange steder, hvor man har gode ideer, man har gode tiltag, man har områder, man ønsker at lave noget mere forskning inden for eller undersøge inden for og lave undervisningsforløb af forskellig art om, og intet af det er muligt i øjeblikket, fordi der hele tiden ligger en bremseklods. Til gengæld har vi her mulighed for at få udviklingen til at brede sig ud, og vi har mulighed for at få lavet et meget spændende arbejde.

Så jeg er stadig væk af den overbevisning, og Venstre er af den overbevisning, at vi gerne vil have pengene ud at arbejde andre steder, og at vi hermed lægger dette lovforslag frem, som det er, og bakker op om det, som det er.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er ikke for at øve unødigt trætte, for så vidt jeg ved, er der ikke noget ændringsforslag at debattere her ved andenbehandlingen, men det er alligevel interessant, når vi nu igen skal høre om, hvordan pengene skal ud at arbejde, og at vi skal høre om de forsøg og den helhed, der skal være i folkeskolesynet. Hvad er det for nogen forsøg, der skal laves? Så vidt jeg ved, skal de her penge gå til at lave helt ensartede nationale test, som der bestemt ikke er noget forsøgsorienteret ved. Tværtimod må man sige, at pengene skal gå til en ensretning og en statsstyring, som er udtryk for det stik modsatte af det, ordføreren lige har givet udtryk for.

Kl. 13.50

Det andet, som jeg vil spørge ordføreren om, er, hvad det er for en bremseklods, SPF har været for folkeskolens udvikling. Tværtimod må man sige, at noget af den inspiration, der er kommet derfra, har været med til at sætte en dagsorden, sætte nogle ting i perspektiv, hvor man kunne prøve noget af netop i det helt afgørende afsluttende skoleår, som skal være en basis for de unges valg af ungdomsuddannelse – en ting, som vi egentlig mente interesserede regeringen overordentlig meget.

(Kort bemærkning.)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Som jeg sagde, har vi stadig væk et ønske om at tage mere målrettede initiativer til at styrke kvaliteten på folkeskoleområdet, og det var måske et forkert ordvalg at sige bremseklods – det var ikke min intention. Men at opleve, at man har et område, som kun omhandler en lille del af den samlede folkeskole, giver ikke en helhed.

(Kort bemærkning.)

Margrethe Vestager (RV):

Jeg er helt sikker på, at det falder tilbage på mig, men jeg forstår simpelt hen ikke, hvad det er for en helhed, ordføreren taler om, for samtidig med at der nu bliver talt om helhed og helhed og helhed, så oplever vi, at samtlige regeringens initiativer går ud på opsplittning og opsplittning og opsplittning i de små, i mellemtrin og i udskoling.

Her har vi så faktisk en institution, som gennemprøvet forsøger sig med at finde en hensigtsmæssig, moderne og tidssvarende måde at afvikle de seneste skoleår på, sådan at eleverne har et fundament for deres ungdomsuddannelse.

Det er jo en helhedsorientering af det, eleverne står over for, men selvfølgelig er det ikke en helhed, fordi der jo ikke er nogen forsøg, der strækker sig fra børnehaveklassen til 10. klasse. Det gør et forsøg med indskoling sådan set heller ikke, og derfor synes jeg, vi har krav på at få at vide, hvad det er for en helhed, man efterstræber, for man kan bestemt ikke se den i ordføreren's begrundelse for nedlæggelsen af SPF.

(Kort bemærkning.)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vi ønsker at få pengene ud at arbejde, hvor der kan laves evalueringer. Vi ønsker at få fleksibiliteten ind, og det har vi ikke i øjeblikket. Så det

altså der, vi har sagt: Vores fokus skal være et andet sted – og det er også det, der er lagt op til i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er bedrøveligt, når Venstres ordfører på området har så kort en hukommelse. Frem mod år 2000 satte vi »Folkeskolen år 2000« i gang. Det var et stortilet projekt, der vedrørte samtlige landets kommuner, og vi brugte adskillige millioner kroner. Jeg husker det selv, som om det var et par hundrede millioner kroner. Det er den type forsøg, der kan flytte noget.

Det, Venstre vil, er at bruge de sparede 8 mio. kr. – på hvad? Ingenting, men det er bare for at sikre, at der ikke er en skole i Danmark, som kommer til at få nogle forsøg, der har nogle resultater, som generer Venstre. Det er udelukkende et forsøg på at styre folkeskolen, således at der intet kommer til at ske, som Venstre ikke har helt styr på.

Det kunne være, man fik en god idé; Venstre vil bare ikke have nogen gode ideer. Det kunne være, man kom til at udvikle folkeskolen; Venstre vil ikke have udviklet folkeskolen, Venstre vil styre.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Evaluering og styring kan jeg ikke se hænger helt sammen. Evaluering og fleksibilitet hænger godt sammen. Det er det, vi ønsker, og det er den vinkel, vi gerne vil bruge her.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Venstres ordfører forholder sig jo slet ikke til min konstatering af, at den eneste begrundelse, som vi i hvert fald har hørt her, for, at SPF, Statens Forsøgsskole, skal nedlægges, er, at man vil bruge 8 mio. kr. til at sprede rundt til samtlige 1.700 skoler i Danmark, og så skal man lave forskellige typer forsøg. Hvor meget forsøg kan man få for de 8 mio. kr.?

Nu satte jeg det i relief i forhold til dengang, vi lavede det storstilede projekt »Folkeskolen år 2000«, hvor vi brugte adskillige flere kroner. Hvad er det Venstre vil? Venstre vil bare forhindre, at der kommer til at ske noget som helst alternativt, nogen som helst udviklende nytænkning på den her skole, som har været bannerfø-

rerer for mange af de tanker, der i øvrigt har præget den danske folkeskole. Venstre er simpelt hen bare bange for, at der kommer til at ske noget, som Venstre ikke kan styre. Det er den reelle begrundelse.

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vi lægger op til en bredde, vi lægger op til, at det skal ud at arbejde over det hele. Vi skal have fat i, at vi kan afse mulighed for, at der er flere, der får lov til at lave nogle forsøg her. Det her er et sted, hvor vi kun har fokus på én særlig gruppe.

Det kan ikke være rigtigt, at vi ikke kan respektere og støtte andre grupper også. Det er kun 8.-10. klasse, der her kører arbejdet. Hvorfor er det, at der ikke er mulighed for, at vi kan se folkeskolen som en samlet helhed og derfor også give forsøgsmidler til helheden?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Det kunne være interessant, om vi kunne få Venstres ordfører på området til at bekræfte det, der også fremgik af førstebehandlingen af lovforslaget, nemlig at der ikke var nogen kritikpunkter, der var intet at indvende, der var fuld tilfredshed hele vejen igennem med det, man har lavet på Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Så står Venstres ordfører nu her og siger, at det er en bremseklovs, og at man hellere skal bruge pengene på noget andet og dele dem ud med en bred skovl. Det hænger simpelt hen ikke sammen.

Vores forslag er sådan set, at når man fra Venstres side sætter det her i forhold til, at det er folkeskolens ældste klasser, og der ikke er et flertal i Folketinget for at ændre konstellationen omkring folkeskolens ældste klasser, så kunne man jo prøve at lytte til, at man her faktisk gør sig nogle erfaringer.

Lige om lidt skal vi tage fat på en forespørgsel, der handler om globalisering. En af de ting, man faktisk har beskæftiget sig med både i 10.-klasses-diskussionen og i erhvervsuddannelserne på SPF, har netop været innovation, iværksætter, som et 4-årigt projekt, der faktisk har været til rådighed for de skoler og de institutioner, der skal bruge det til noget. Det nedlægger man nu, det er der ikke brug for. Tingene hænger simpelt hen ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Det er en prioritering, og vi har altså ønsket denne prioritering. Det er en nytænkning, det er en helt anden måde at arbejde ud fra de ting, vi har med at gøre, på, og derfor siger vi: Vi ønsker denne fornyelse, vi ønsker forandring, vi ønsker ikke, at der skal være stagnation på det område her. Så det drejer sig om en prioritering, og vi har valgt denne prioritering, og jeg kan så forstå, at Socialdemokraterne er overbevist om andre prioriteringer.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Det har jeg så forstået at Venstres ordfører og Venstre opfatter som en prioritering, men så vil jeg gerne bede som et sidste svar på bare et enkelt lille spørgsmål, nemlig om Venstres ordfører kan bekræfte, at der faktisk ikke har været noget at indvende imod det stykke arbejde, der er lavet på SPF, og at den her beslutning bliver truffet, på trods af at alle pejlemærker siger, at der faktisk laves et stykke godt og værdifuldt arbejde derude i Rødovre.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

I virksomheder, der har nogle gode projekter i gang, evaluerer man dem, og så siger man: Det var det, vi har fået det, vi skal bruge fra det sted, og så går vi videre til noget nyt.

Her har jeg ikke kritikpunkter, nej. Og derfor er det, jeg siger: Det er en prioritering. Det er nu, vi siger, at vi vil til noget nyt, vi vil videre ad et andet spor. Det sagde jeg også i min ordførertale første gang: Nej, der er ikke umiddelbart lige noget at kritisere.

Formanden:

Tak til fru Anne-Mette Winther Christiansen. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste, jeg har noteret, er fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

Det, som kalder mig herop, er to ting:

Det er først for at støtte det konstruktive forslag, der kom fra den socialdemokratiske ordfører, om at trække forslaget tilbage, fordi det ligesom forslaget om at afskaffe 10. klasse er perspektivløst at lukke et sted, som netop beskæftiger sig med, på hvilken måde vi kan give vores ungdom det bedst mulige afsæt til at komme ud af

folkeskolen og vælge at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Det andet, som bringer mig herop, er, at jeg synes, man skal kvittere for, at Venstre er begyndt at interessere sig for forsøg med skoleudvikling. Det er meget længe siden, vi har hørt Venstre interessere sig for, at man skal forsøge sig med noget som helst. Nej, det, vi er blevet vant til, er, at man går i fuld skala med det samme, man har fået en fiks idé. Så ruller man den ud over hele folkeskolen så hurtigt, som man overhovedet kan komme i tanke om det.

Kl. 14.00

Men det, som måske egentlig er det mest tankevækkende ved diskussionen i dag, er, at Venstres ordfører ser det som et enten-eller, at enten lukker man Statens Pædagogiske Forsøgscenter, eller også laver man forsøg i hele folkeskolen.

Det er der to interessante perspektiver ved. Det ene er, hvis man tror, at man kan få forsøg i hele folkeskolen på det budget, som Statens Pædagogiske Forsøgscenter har. Og det andet er, at forsøg er noget, som man skal have lov til, og som helt eksklusivt skal styres fra oven.

Det er i sandhed gådefuldt, at det er kommet dertil med Venstre, at man har så enstrenget et syn på, hvordan skolen skal udvikle sig, at man har valgt, at nu skal der ske noget andet. For det er jo det, argumentationen er kogt ned til: Vi er trætte af jer. Gå væk! Vi vil bruge pengene til nogle andre ting.

Man har ikke noget at udsætte på det. Man har ingen problemer med det, der er foregået. Tværtimod kan man godt mande sig op til at sige, at det er godt, men man vil bare ikke have det mere.

Så for 8 mio. kr.s skyld ødelægger man noget, der er velfungerende, og som med et fornuftigt afsæt har givet mulighed for, at vi har kunnet blive meget klogere på, hvad det er, der foregår i de afgørende år, hvor de unge forlader folkeskolen og finder afsæt og en tilpashed i forhold til deres valg af ungdomsuddannelse.

Det synes jeg er værd at tage pejling af for dem, der interesserer sig for Venstres udvikling, at det er dér, det er kommet til, ikke alene med argumentationen, men også med det indholdsmæssige.

Som det måske er fremgået, støtter Det Radikale Venstre ikke regeringens forslag. Det gjorde vi ikke ved førstebehandlingen, og det er der heller ikke noget der tyder på at vi kommer til.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan statsministeren oplyse om arbejdet i Globaliseringsrådet indtil nu og planerne for arbejdet fremover?«

Af Steen Gade (SF) og Ole Sohn (SF).

(Forespørgslen anmeldt 27/10 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 2/11 2005).

Begrundelse

Steen Gade (SF):

Når SF har stillet denne forespørgsel om arbejdet i statsministerens Globaliseringsråd, er der to grunde til det.

For det første har SF længe været optaget af at finde de rette svar på de udfordringer, som globaliseringen stiller os over for. Derfor har det også undret os voldsomt, at statsministeren indtil nu har anskuet globaliseringen alene som et spørgsmål om konkurrenceevne, og hvordan vi i Danmark kan klare os i den globale konkurrence. Snævert nationalt.

Det er selvfølgelig et tema, men det kan overhovedet ikke stå alene. Det går ikke. Globaliseringen er jo den ultimative konstatering af, at vi er globalt afhængige af hinanden på snart sagt alle områder i en forrygende forandringsproces, som omfatter hele kloden.

Her handler det i stedet om at åbne sig over for omverdenen og formulere sammenhængende politikker mellem national og international politik for at være med til at skabe en globalisering med et menneskeligt ansigt: i kamp mod fattigdom, for øget lighed og at komme i gang med at ændre en forureningskurs, der kan slå kloden i stykker.

Jeg håber, debatten i dag kan rykke.

For det andet er jeg enig med professor Tim Knudsen fra Københavns Universitet, når han i

Weekendavisen i fredags giver udtryk for, at Globaliseringsrådet er udtryk for:

»... en hidtil uset grad af centralisering af politikdannelse«, hvor Folketinget bare sidder i venteposition.

Det er faktisk blevet statsministerens private tænketank eller måske rettere fokusgruppe. Jeg synes, Folketinget har brug for at blive kraftigere involveret. Jeg synes oven i købet, at den måde, det er tilrettelagt på, har en række elementer af at være autoritært og alt for knyttet til kun statsministeren og hans person.

For dog at sikre lidt inddragelse af Folketinget har vi i dag anmeldt den her forespørgsel, sådan at vi også får en debat, inden statsministeren for den undrende offentlighed offentliggør konklusionerne. Så jeg venter spændt på, hvad statsministeren kan oplyse om arbejdet i Globaliseringsrådet indtil nu, men også om planerne fremover.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Allerførst vil jeg sige, at jeg er utrolig glad for, at vi får denne debat i Folketinget netop på dette tidspunkt.

Kl. 14.05

Globalisering er et stort og vigtigt emne. Globalisering er jo i virkeligheden et udtryk for den stadig skærpede konkurrence, som vi bliver udsat for fra verden omkring os. Og det kan godt få mange til at være lidt tøvende, måske ligefrem lidt frygtssomme over for globalisering. Men regeringens udgangspunkt er nu, at globaliseringen først og fremmest åbner en masse nye muligheder for Danmark – muligheder for at få nye markeder, muligheder for at øge velstanden, muligheder for at få skabt mere spændende job og i det hele taget muligheder for at tage del i og påvirke en dynamisk international udvikling.

Men vi skal selvfølgelig også være klar over, at den ene side er mulighederne, men den anden side er, at der også er nogle risici. Vi risikerer at sakke bagud i konkurrencen, så vi ikke kan fastholde Danmarks position som et af verdens rigeste lande, og vi risikerer, at især de ufaglærte bliver hægtet af udviklingen. Derfor er det vigtigt at møde denne udfordring fra globaliseringen offensivt. Vi skal forstærke vores konkurrencekraft, og vi skal forstærke vores sammenhængskraft i det danske samfund.

Det er derfor, regeringen vil udarbejde en samlet strategi for Danmark i den globale økonomi; en strategi, som giver svar på, hvordan vi bedst kan gribe de muligheder, som globaliseringen giver os, og møde de udfordringer, som globaliseringen stiller os over for.

Nu sagde hr. Steen Gade i sin begrundelse for forespørgslen, at regeringen anskuer dette her snævert nationalt. Det kan jeg fuldstændig afvise. Nej, tværtimod, vi tager en meget global indgangsvinkel til det her. Men jeg vil gerne understrege, at regeringen tager sit afsæt i, hvordan vi kan sikre danskerne de bedst tænkelige muligheder for at klare sig i globaliseringen. For det, vi føler et ansvar over for, er, at de mennesker i Danmark, som risikerer at miste deres job som følge af globaliseringen, så hurtigt som muligt kan få et nyt job.

Og der må jeg sige ligeud til hr. Steen Gade: Regeringen tager ikke den der teoretiske, venstreorienterede vinkel på det, at det er ligegyldigt, bare man interesserer sig for den store verden rundt omkring os. Det er netop balancen: Vi skal have begge dele taget i betragtning. Vi har som politikere i Danmark i høj grad et ansvar for at sikre, at det danske samfund er stærkest muligt rustet til, at vi til gengæld for de job, der bliver nedlagt, hurtigst muligt kan oprette nye job, så vi kan sikre beskæftigelsen her i landet. Det må jeg sige ligeud til hr. Steen Gade, det er selvfølgelig regeringens udgangspunkt. Men det har også nogle globale vinkler, og dem beskæftiger vi os i høj grad med i Globaliseringsrådet.

Regeringen nedsatte så i april 2005 et Globaliseringsråd, som skal rådgive os om strategien. Rådet er bredt sammensat af repræsentanter fra fagforeninger, erhvervslivets organisationer, enkeltpersoner fra virksomheder og fra uddannelses- og forskningsverdenen og så desuden nogle ministre. Fra regeringen deltager økonomi- og erhvervsministeren, finansministeren, undervisningsministeren, videnskabsministeren og jeg selv. Rådet har i alt 26 medlemmer.

Vi har netop nedsat et bredt sammensat Globaliseringsråd, fordi vi står over for en meget bred og meget sammensat dagsorden. Globaliseringen rejser spørgsmål om Danmarks udvikling mange år frem i tiden, og derfor er det afgørende at inddrage alle dele af det danske samfund, når vi skal formulere svarene. Vi vil netop lytte til alle dele af det danske samfund. Vi vil inddrage organisationer, vi vil inddrage eksperter på de forskellige områder. Vi ønsker en bred

og en åben debat om Danmark i den globale økonomi.

Den måde at gribe det an på er den moderne måde at føre politik på. Den bygger samtidig på en dansk tradition for at inddrage mennesker, der er berørt af eller har særlig indsigt i et område, i udviklingen af den konkrete politik.

Jeg kan så om arbejdsformen oplyse, at rådet før sidste sommerferie, altså i maj og juni 2005, holdt tre møder, hvor vi diskuterede Danmarks udfordringer i globaliseringen. Inden sommerferien aftalte rådet en arbejdsplan for de møder, der så skulle være i efteråret og vinteren. Og regeringen offentliggjorde i maj sidste år en debatpjece, som simpelt hen hedder »Danmark og globaliseringen«.

Kl. 14.10

Efter sommerferien gik rådet så i gang med en møderække på i alt ni temamøder.

Vi har holdt fire møder om uddannelse. Det var et møde om, hvordan vi får verdens bedste folkeskole; et møde om, hvordan erhvervsuddannelserne kan bidrage til at sikre, at alle unge får en ungdomsuddannelse; et møde om videregående uddannelser i verdensklasse; og endelig et møde med tre tværgående temaer på uddannelsesområdet, nemlig om internationalisering af uddannelserne, om gymnasierne og om, hvordan de unge kan blive hurtigere færdig med deres uddannelser. Så det var altså i alt fire møder om uddannelse.

Derefter holdt vi to møder om forskning og spredning af viden i det danske samfund. Vi holdt et møde om offentlig forskning og et møde om den private forskning og om, hvordan vi får viden og resultater fra den offentlige forskning hurtigst muligt ud i virksomhederne, ud i samfundet for at gøre nytte der. Så det var altså to møder om forskning.

Endelig holdt vi i sidste uge et møde om iværksættere.

Og så mangler vi to temamøder, som ligger i februar måned. Hovedoverskriften for de to møder er det, vi kalder »Det innovative samfund«. Vi har valgt at dele det op, så vi på det første møde i februar drøfter konkurrencekraft og innovation og på det andet møde drøfter, hvordan vi kan sikre sammenhængskraften i samfundet. Og i den forbindelse vil vi også diskutere, om jeg så må sige den globale sammenhængskraft, altså den internationale dimension.

Vi har organiseret de ni temamøder på følgende måde: Et temamøde løber over 2 dage. På førstedagen inviterer vi eksperter til at holde op-

læg, og vi inviterer organisationer og enkeltpersoner til at deltage i debatten efter oplæggene, og organisationerne bliver opfordret til at komme med et skriftligt oplæg om det, der nu er mødets tema. Så vidt førstedagen.

På andendagen diskuterer selve Globaliseringsrådet med udgangspunkt i, hvad der er foregået den første dag, og det debatoplæg, der er sendt ud.

Jeg kan sige, at alt materiale til møderne bliver lagt på vores hjemmeside: dagsordener for møderne, deltagerliste for møderne, eksperternes foredrag, organisationernes oplæg, baggrundsmateriale og regeringens debatoplæg. Og hjemmesiden har også et debatforum, hvor alle kan give deres mening til kende.

Så kort sagt: Hele processen er, hvad jeg vil kalde pivåben.

Når vi så er kommet igennem alle ni temamøder, vil rådet have hørt næsten 50 indledere eller oplægsholdere, heraf flere fra udlandet, og vi vil have diskuteret med omkring 150 personer, som delvis repræsenterer organisationer, delvis er med, fordi de på en interessant måde har bidraget til debatten om globalisering eller i det hele har interesser i sagen.

Der er altså tale om i alt ni temamøder, og de vil give et væsentligt bidrag til regeringens samlede strategi for Danmark i den globale økonomi. Jeg kan oplyse, at strategien bliver offentliggjort i slutningen af marts, og herefter vil regeringen indkalde Folketingets partier til forhandlinger om de konkrete initiativer.

Så jeg må også afvise hr. Steen Gades påstand om, at der skulle være tale om en hidtil uset grad af centralisering. Jeg vil sige, at der er tale om et meget sjældent eksempel på en særdeles vidtgående decentralisering af processen med inddragelse af meget, meget brede grupper i det danske samfund og forberedelse over en ganske lang periode. Så det er faktisk forbilledligt som forberedelse af en stor sag i det danske folkestyre.

Omdrejningspunktet i Globaliseringsrådets arbejde er, hvad vi kan gøre bedre i det danske samfund. Vi bruger ikke så mange kræfter på at rose de ting, der fungerer godt, ikke fordi der ikke kan være grund til det, men fordi det ikke er det, der er det væsentlige for at kunne lægge den rigtige strategi.

Kl. 14.15

Derfor vil jeg nøjes med helt kort at konstatere, at det jo går godt med dansk økonomi. Vi har et stærkt udgangspunkt for at indføre de nød-

vendige reformer af bl.a. uddannelse og forskning – reformer, der er afgørende for, at vi kan bevare Danmark med en stærk konkurrencekraft og en stærk sammenhængskraft.

Uddannelse står meget centralt i rådets arbejde, uddannelse er forudsætningen for, at den enkelte kan omstille sig i en global økonomi. Uddannelse er også nøglen til, at vi kan få alle med i udviklingen.

Vi vil ikke have et todelt samfund med en elite, der kan klare det hele, og så en restgruppe, der bare bliver hægtet af. Vi vil have et samfund, der hænger sammen; derfor den stærke sammenhængskraft, og derfor er uddannelse så vigtig, hele vejen fra folkeskole til universiteter. Så vi tager fat på det hele, netop fra folkeskolen og til de videregående uddannelser. Vi skal uddanne flere, og vi skal uddanne dem bedre.

Et andet stort emne er forskning og udvikling.

Udgangspunktet er, at vi skal bruge flere penge til forskning. Vi skal op på at bruge mindst 3 pct. af bruttonationalproduktet til forskning i 2010, og heraf skal den offentlige forskning i 2010 op på 1 pct. af bruttonationalproduktet. Det er regeringens mål, og jeg er ret overbevist om, at det når vi også.

Vi har så i rådet drøftet, hvordan vi kan sikre, at vi får kvalitet for pengene, hvordan vi får forskning i verdensklasse. Kvalitet skal være det absolut bærende princip for fordeling af alle forskningsmidler; der skal være større konkurrence om midlerne.

På det seneste rådsmøde diskuterede vi iværksættere. Faktisk er udgangspunktet ganske godt. Danmark er på niveau med de bedste iværksætterlande, når det gælder start af nye virksomheder. Men alt for få af de nye virksomheder skaber vækst, kun ca. 5 pct. af de danske iværksættere får hurtigt en høj vækst i omsætningen eller i beskæftigelsen inden for de første år. I de førende iværksætterlande er det tre gange så mange, så også her er der behov for en bedre indsats inden for uddannelse, rådgivning og tilførsel af kapital.

Så det er altså et meget, meget bredt spektrum af emner, vi drøfter i Globaliseringsrådet. Drøftelserne er i fuld gang, og min forventning til arbejdet i rådet har fra starten været, at vi kunne danne os i hvert fald en fælles opfattelse af, hvor problemerne ligger – og det synes jeg man må sige at vi har gjort – og også gerne en fælles opfattelse af, hvor løsningerne ligger. Det forsøger vi.

Men jeg vil gerne understrege, at det til syvende og sidst er regeringen og Folketinget, der har ansvaret. Globaliseringsrådet er rådgivende, men jeg betragter dette at ruste det danske samfund bedre til at klare udfordringerne fra globaliseringen som en national opgave, og derfor er det utrolig vigtigt at inddrage brede grupper i forberedelsen af en sådan strategi, og det er vigtigt, at denne proces er en åben proces, akkurat som regeringen har tilrettelagt det.

Så jeg ser frem til en konstruktiv drøftelse og gode forhandlinger med Folketingets partier om de helt konkrete politiske forslag, når vi når der til.

Formanden:

Tak til statsministeren. Så går vi i gang med forhandlingen, og først er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade.

Forhandling

Steen Gade (SF):

Tak for svaret fra statsministeren.

Jeg er helt enig i det, statsministeren sluttede med, at det at ruste det danske samfund til at tackle globaliseringen kan betragtes som en national opgave.

Det er jo sådan set egentlig grunden til, at jeg har været forundret over statsministerens tilrettelæggelse af det her, altså i et forholdsvis konventionelt nedsat udvalg, som er sådan en slags fokusgruppe for statsministeren, og at statsministeren aldrig nogen sinde i det her forløb har inviteret Folketinget og sagt: Kom alle partier, lad os lave et forløb, hvor Folketinget er inddraget i den her debat. I stedet for kører han sit eget løb i Globaliseringsrådet.

Jeg ved jo heller ikke, hvordan medlemmerne af Globaliseringsrådet har det med det, for jeg har forstået, at det jo alligevel er statsministerens konklusioner, der er Globaliseringsrådets konklusioner, men det har jeg måske misforstået.

Så jeg kunne forestille mig, at hvis man virkelig skulle have været så pivåben, som statsministeren siger at han egentlig ønsker at være, så skulle det have været tilrettelagt helt anderledes.

Kl. 14.20

Det med, at det er en hidtil uset centralistisk måde at arbejde på – det er ikke mit udtryk, det var en professor fra Københavns Universitet,

der sagde det; det behøver selvfølgelig ikke at gøre det bedre, men det er altså ikke noget, jeg har fundet på – dækker faktisk ret godt. Men nu har vi fået debatten, så ikke mere om formen.

Det, jeg synes statsministeren går lidt galt i byen med, er at definere det, at det er det danske samfunds vigtigste opgave i de her år, på den måde, at vi kun skal diskutere – sådan virker det – hvad vi gør i Danmark, og ikke sætte det i ordentlig sammenhæng med, hvad der sker i resten af verden, for det er trods alt globalisering, det her handler om. Og man kan heller ikke se det ret meget bredere end til at omhandle konkurrenceevne. Det synes jeg da er enormt snævert. Og det er faktisk det, jeg mener med, at det er både snævert, kan man sige, politisk tænkt og snævert nationalt.

Lad mig tage et eksempel. Et af de steder, hvor det skal lykkes os at få sammenhæng, er, at vi forener, hvordan vi får gjort noget effektivt ved miljøkatastrofer, der truer, og det at skabe nye arbejdspladser for de 250.000, vi mister hvert år. Vi skal ifølge vismændene skaffe 250.000 hvert år bare for at følge med. Ja, det gør vi jo så ved at styrke og udvikle de teknologier, f.eks. inden for vedvarende energi, vindmøller og andre ting, hvor vi kan skabe nye arbejdspladser i Danmark, men samtidig ved at være med til at løse verdens problemer.

Det er den slags sammenhæng, som jeg savner, den måde at tænke på, som er meget mere bred, og som virkelig ville være involverende.

Jeg synes, det snævre hænger lidt sammen med, at det er, som om vi i Danmark er blevet helt utrolig bange for globalisering. Vi har nationale kanoner, vi har en lukket flygtninge/indvandrerpolitik, vi giver mindre i ulandsbistand, end vi gjorde før osv. Altså, der er et eller andet element, som statsministeren, synes jeg, også er med til at fremme, af, at vi hygger os i smug, og så skal vi prøve at se at klare os.

Så en betragtning om de korttidsuddannede, de, der først og fremmest er i farezonen i Danmark i den her proces. Jeg synes, det er vigtigt, at der sættes meget fokus på det. Jeg hørte statsministeren nævne det, og ros for det. Det er en vigtig del af det her, at vi ikke bare tænker uddannelse – alle partier er enige, for så vidt angår forskning og innovation; det er ikke dér, uenigheden ligger – men også satser på at skabe job til de korttidsuddannede.

Så en betragtning om koblingen til den globale dagsorden, 2015-målene, udryddelse af fattigdommen. Sandheden er jo, at vi klarer os bedre i

konkurrencen, vi får det bedre i Danmark, hvis vi også er mere retfærdige, hvis vi kæmper hårdt globalt for en bedre global fordeling. Og jeg synes, de ting skal tænkes sammen.

Min sidste anke, og den er også ganske stor: Hvordan tror statsministeren vi kan lave alle de her ting uden at koble det sammen med beslutninger på EU-plan? Jeg hørte ikke EU nævnt en eneste gang; det blev jeg helt forvirret over. Hvordan i alverden tror man at Danmark skal kunne klare sig i en global konkurrence, uden at det går vores naboer godt, uden at de er igenem samme omstillingsprocesser, uden at der er sat fokus på det? Jeg hørte, at det ikke var en del af statsministerens dagsorden og heller ikke havde været det.

På den baggrund vil jeg gerne på vegne af SF, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget understreger vigtigheden af, at Danmarks globaliseringsstrategi ikke alene fastlægges ud fra, hvad der skaber job og velstand i Danmark, men i lige så høj grad ud fra, hvad der løser de fælles globale problemstillinger. Derfor opfordres regeringen til at udarbejde en sammenhængende strategi, hvis mål er:

- en mere retfærdig fordeling af mulighederne i verden, miljømæssig bæredygtighed, markedsadgang for ulandene, respekt for menneskerettighederne og udvikling af demokrati,
- at inddrage EU,
- at øge den danske bistand ud over væksten i BNP samt opbygge en global ramme for fred, sikkerhed og miljø,
- at satse på ressource- og miljøvenlig teknologiuudvikling,
- at øge investeringen i forskning og innovation samt sikre alle uddannelse, der fremmer den enkeltes dygtighed, kreativitet og selvstændighed,
- at skabe job til alle, med særligt fokus på de grupper, der risikerer deres job som følge af den globale arbejdsdeling.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 28).

Kl. 14.25

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det var jo en meget udmærket tale, men jeg synes, at der i forslaget til vedtagelse i hvert fald var et par uklarheder, som jeg godt vil have afklaret. Den ene handler om ulandenes markedsadgang, og den anden handler om, at EU skal inddrages.

Jeg vil gerne spørge hr. Steen Gade: Når hr. Steen Gade siger, at EU skal inddrages, er det så med den politik, som EU for nærværende lægger i forhold til ulandene, hvor man er meget treven med at give ulandene adgang til EU's markeder, men er meget insisterende på, at EU og USA og de store multinationale selskaber skal have adgang til ulandenes markeder?

Mener hr. Steen Gade ikke, at det er fornuftigt på den ene side at sige, at der skal åbnes til de vestlige landes markeder for ulandene, men at det på den anden side må være rimeligt, at ulandene har mulighed for at forsvare landbrugsproduktion og industriproduktion imod meget større og meget stærke multinationale koncerner?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg tror godt, hr. Per Clausen kender SF's synspunkt på markedsadgang. Vi kæmper hårdt for, at ulandene får markedsadgang til EU i første række på landbrugsområdet, hvor EU opfører sig helt forkert, og vi kæmper for at ændre det. Så der er ingen tvivl om det synspunkt. Det tror jeg vi er helt enige om.

Det, der er meningen med at inddrage EU, er sådan set, at hvis man skal gøre noget for at skabe en mere retfærdig verden, for at løse nogle af miljøproblemerne, så er man nødt til at bruge EU. Det kan vi ikke klare alene i Danmark, det er vi nødt til at bruge EU til.

Dernæst: Skal vi have gang i det, som statsministeren snakker om, arbejdspladser her i landet, så er vi da også nødt til at koordinere noget af vores politik på det område for at være sikre på, at vi får skabt de arbejdspladser. Det handler da f.eks. om at få EU til også at satse massivt på vedvarende energi.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Den anden del af mit spørgsmål synes jeg ikke rigtig jeg fik noget svar på, nemlig om hr. Steen Gade er enig med EU, når EU kræver, at også ulandene skal åbne deres markeder for vestlige landes produkter, store multinationale selska-

bers produkter, og om det også er sådan, at vi skal stille krav om, at de liberaliserer og privatiserer i forhold til deres offentlige sektor og altså åbner for, at tjenesteydelser kan sælges på tværs af grænserne.

Det er jo meget godt, at hr. Steen Gade mener, at EU kunne komme til at spille en positiv rolle engang, det vil jeg ikke sige noget grimt om lige nu, men spørgsmålet er: Er hr. Steen Gade enig med den politik, EU har i dag, eller er det EU, hr. Steen Gade vil inddrage, et helt andet EU end det, vi snakker om i dag?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er bestemt det samme EU, men det er med en anden politik end den, EU fører i dag på de punkter, som hr. Per Clausen nævner. Det ved hr. Per Clausen jo godt, for vi har haft den diskussion før her i salen.

For SF er det helt afgørende, at man ikke har en noget for noget-politik – det er jo sådan et motto, statsministeren har indført, noget for noget. Det mener vi ikke. Rige lande skal gå ind og give rettigheder til fattige lande, uden at fattige lande skal give noget til gengæld.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu mener jeg jo ellers, at hr. Steen Gade er en gemytlig mand, men jeg synes, jeg fornemmer en form for fornærmethed, lidt mavesurhed over processen omkring Globaliseringsrådet, men jeg håber da, at hr. Steen Gade, når vi kommer lidt længere i processen, kan se meningen i det, hvilket de fleste andre kan.

Kl. 14.30

Det, jeg gerne vil hæfte mig ved, er udtrykket bange for globaliseringen. Det kan være, at jeg har misforstået hr. Steen Gade, men det blev koblet op på, at den her regering virkelig har taget fat på det her med fagligheden og på at styrke de unge menneskers kompetencer.

Mener hr. Steen Gade virkelig ikke, at det, der hedder viden, er vigtigt for at ruste Danmark til globaliseringen; at det er vigtigt, at vi sikrer, at vores elever kan læse og skrive, når de forlader folkeskolen; at vi sikrer, at de unge får en ungdomsuddannelse; at der er flere, der får en videregående uddannelse?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg tror, at hr. Per Ørum Jørgensen helt har misforstået, hvad jeg sagde. Jeg er fuldstændig enig i den satsning på uddannelse og på at skabe job og ruste de unge mennesker. Det er jo ikke det, vi er uenige om.

Det kan være, at vi er uenige om nogle andre ting. SF går f.eks. ind for, at alle skal have mulighed for 12 års uddannelse, og at de, der ikke har det i dag, skal have lov til at få 12 års uddannelse, også selv om de er 30 eller 40 år, fordi uddannelse er et afgørende element i, at vi kan klare os i konkurrencen.

Det, jeg kritiserer, er, at regeringen og spørgen tilsyneladende ikke sætter det her ind i den globale sammenhæng, men kun tænker på, hvordan vi skal klare os selv. Vi er dybt afhængige af, hvordan det går i resten af Europa, og hvordan resten af verden udvikler sig.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det vil sige, at jeg kan være mere rolig, kan jeg forstå på hr. Steen Gade. Hr. Steen Gade bekræfter faktisk den strategi, som ligger i de debatoplæg, om, at vi skal styrke det, der hedder viden, og at vi skal styrke vores uddannelser. Skal jeg forstå hr. Steen Gade sådan, at han faktisk støtter de intentioner, der reelt ligger i de debatoplæg fra Globaliseringsrådet?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu vil jeg i hvert fald ikke være mavesur.

Det er der jo ingen partier i Danmark der er uenige i. Der var ingen, der i debatten under folketingsvalgkampen var uenige i, at vi skulle styrke uddannelsen. Det kan være, at vi ikke bliver enige om hvordan og sådan noget, men at vi har brug for øget uddannelse, anser jeg for en banalitet, som alle danskere er enige om.

Jeg synes, det er lidt skørt, at man tror, at man bare kan hæve flaget og sige, at man vil have mere uddannelse, og at man så skulle have sagt noget originalt. Nej, så har man sagt noget meget almindeligt. Men vi konstaterer også med glæde, at vi er enige om nogle overskrifter. Det er bare ikke nok.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Svend Erik Hovmand.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg synes, det er glædeligt, at vi får debatten. Jeg er sikker på, at vi får flere af dem her i Folketinget. Det er i øvrigt helt op til os selv, hvad vi ønsker at diskutere her.

Globalisering er ikke noget, vi kan vælge til eller fra. Det er et vilkår, som både borgere og virksomheder må forholde sig til. Det skyldes især den teknologiske udvikling, hurtig og billig transport, kommunikation over store afstande på tværs af kloden samt åbning af markederne i Østeuropa og Asien.

Den udvikling, som både WTO, EU og Danmark har bidraget til, har betydet, at der er opstået nye markedsmuligheder og nye muligheder for at styrke konkurrenceevnen til gavn for forbrugerne gennem samarbejde med videninstitutioner og underleverandører i andre lande.

Globaliseringens muligheder skaber også nye job. I Danmark er beskæftigelsen vokset med 150.000 job over de sidste 10 år, og undersøgelser viser, at virksomheder, der har succes og udvider beskæftigelsen uden for Danmark, også har succes med at bevare eller øge beskæftigelsen inden for Danmarks grænser.

Der udflyttes stadig væk kun arbejdspladser fra Danmark i et forholdsvis beskedent omfang, nemlig i størrelsesordenen 5.000 job brutto. Til sammenligning oprettes og nedlægges der hvert år totalt set 250.000 job i Danmark. Samtidig sker der også indflytning af arbejdspladser, når udenlandske virksomheder investerer i Danmark.

Det er alt sammen en naturlig udvikling. I en åben verden bevæger virksomhederne sig hen, hvor det er bedst at etablere sig, og hvor der er dygtige medarbejdere. Ingen lande kan længere lade stå til eller hvile på gårsdagens succes.

Der skal nye ideer til, for at Danmark kan blive frontløber. Nye ideer er den første forudsætning for at kunne skabe vækst og arbejdspladser. Derfor må vi satse stærkere på forskning og udvikling. Vi skal have uddannelse og forskning i verdensklasse. Vi har et godt grundlag. Vores folkeskole, gymnasium, erhvervsskoler, universiteter, ja, hele vores uddannelsessystem har mange kvaliteter, som vi skal værne om.

Men der er også meget, vi kan gøre bedre. Vi skal have en bedre folkeskole, en skole, der ruste børnene til fremtidens Danmark i en global verden. Derfor har regeringen lagt op til at give det faglige niveau i folkeskolen et gevaldigt løft.

Efter folkeskolen skal alle unge have yderligere uddannelse. For et par generationer siden

var det for mange danskere nok med en folkeskoleuddannelse, men den går altså ikke længere. Alle må uddanne sig enten bogligt eller praktisk, nogle begge dele.

Vi skal ruste os til et mere omskifteligt arbejdsmarked, og arbejdsgiverne skal også leve op til deres ansvar ved at sørge for de nødvendige lære- og praktikpladser.

Vi skal have flere til at tage en videregående uddannelse, og vi skal uddanne til beskæftigelse, ikke til ledighed. Uddannelserne skal tilpasses arbejdsmarkedets behov.

Der skal anvendes 10 mia. kr. til især forskning i de kommende år frem til 2010. Men det er ikke en blankocheck, for vi skal have kvalitet for pengene. Vi skal opbygge forskningsmiljøer i verdensklasse, og vi skal forske i de ting, som samfundet har brug for. Forskning i naturvidenskab og teknik er blevet nedprioriteret igennem de sidste år, og det skal der rettes op på.

Så skal der gøres meget mere for vidensspredningen i Danmark, altså at få resultaterne ud også til yderområderne, hvor erhvervslivet i særlig grad har brug for vækst. Kvaliteten skal sikres ved at øge konkurrencen om midlerne. De, der er bedst til at opfylde forudsætningerne, får også midlerne.

Endelig skal vi have flere iværksættere, som kan skabe baggrund for den nødvendige vækst og fornyelse.

Det er faktisk en holdningsproces, vi her taler om. Der bør i virkeligheden ikke være en afgangsklasse i vores uddannelsessystem, som ikke har haft et tilbud om undervisning i, hvordan man starter egen virksomhed.

Det er alt sammen ambitiøse mål, men jeg tror, at vi kan nå dem, og der er ingen tvivl om, at nedsættelsen af Globaliseringsrådet er et godt bidrag hertil. Jeg synes faktisk, at der er grund til at rose regeringen, for det første fordi den tager udgangspunkt i hensynet til, hvordan det danske samfund klarer sig i fremtidens globaliseringsudvikling, og for det andet fordi regeringen på et meget tidligt tidspunkt tog initiativet til at nedsætte Globaliseringsrådet med den åbenhed, som det er præget af.

Jeg skal derfor sige, at vi fra Venstres side tilslutter os den linje, der er lagt, og glæder os over, at vi sideløbende, også internationalt, har bragt dette på banen.

Til slut skal jeg på vegne af Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Globaliseringen rummer store udfordringer og muligheder for det danske samfund. For at ruste Danmark til globaliseringen opfordrer Folketinget regeringen til at udarbejde en offensiv strategi, som bl.a. sigter på

- at forbedre det danske samfunds evne til at skabe nye job gennem en god konkurrenceevne for danske virksomheder, en stærk iværksætterkultur samt innovation i så vel den private som den offentlige sektor,
- at skabe bedre muligheder for opkvalificering til nye job,
- at højne det faglige niveau i folkeskolen,
- at sikre alle unge en ungdomsuddannelse,
- at øge antallet af unge, der får en videregående uddannelse,
- at styrke forskning og udvikling.

Strategien skal forstærke Danmarks konkurrencekraft og sammenhængskraft. Folketinget understreger det mål, at Danmark fortsat skal være blandt de rigeste lande i verden og samtidig et helt og trygt samfund uden store økonomiske og sociale skel.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 29).

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er foreløbig to, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Kim Mortensen.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Der er jo i den her debat en tendens til, at det er nogenlunde de samme ord og overskrifter, der bliver brugt. Derfor kunne det være interessant at komme lidt længere ned i substansen.

Mit spørgsmål handler om forskning. Situationen er, at man faktisk har kunnet se, at der er sparet penge på forskning, og at regeringen har lukket øjnene for det behov, der har været for at tilføre ekstra midler. Er Venstres ordfører nu i lyset af Globaliseringsrådets anbefalinger klar til at kaste en masse penge ind i forskning?

Kunne det ikke give anledning til en smule bekymring om, hvorvidt det apparat, der skal modtage den her investering, de forskere, der skal være til stede, og den struktur, der skal være i forskningsverdenen, også er der, når re-

geringen på et eller andet tidspunkt langt om længe er klar til at kaste penge ind i det?

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg synes, at der er grund til at understrege, at vi startede regeringsperioden med at fylde et hul op med 8 mia. kr., det var faktisk ganske mange penge. Nu øger vi indsatsen med 10 mia. kr. frem til 2010, og på finansloven, som netop er blevet vedtaget, er der foreløbig afsat godt 2,8 mia. kr. i perioden fra 2006 til 2009 til nye forskningsinitiativer. Heraf er 1,7 mia. kr. en del af regeringens strategi og godt 1,1 mia. kr. fra de såkaldte UMTS-reserver.

Samlet medfører finansloven for 2006, at forskningsbevillingerne i år ligger 440 mio. kr. over niveauet for 2005. Jeg synes faktisk, at det er ganske pænt. Vi arbejder os hen imod det mål, vi har sat os, og der er ingen tvivl om, at vi skal nå det.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg tror, at vi har fået den gennemgang af finansloven i salen før. Mit spørgsmål gik meget konkret på, om man ikke kunne have den frygt, at de strukturer, de forskere, og den forskningsverden, der skal levere den her ekstra indsats i en situation, hvor man er presset og dele er nedlagt, ikke vil være i stand til det.

Jeg har et andet spørgsmål, som går lidt mere konkret på konkurrenceevnen. Vi er jo i en situation, hvor vi på trods af alle odds klarer os fantastisk godt i konkurrencen med de andre lande. Vi er også i en situation, hvor vores lønmodtagere fra Danmark er fantastisk eftertragtede som arbejdskraft. Vi har nogle virksomheder, der har noget helt unikt at byde på, når vi snakker om medarbejdere.

Kunne ordføreren prøve at give et bud på, hvad man mener er kendetegnende for, at danske håndværkere og danske virksomheder klarer sig så godt i konkurrencen?

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Allerførst vil jeg igen hæfte mig lidt ved forskningen, og hvorvidt man er i stand til at aftage de penge, der er afsat. Det tror jeg faktisk.

Jeg synes, at udviklingen går fantastisk i øjeblikket. Antallet af anmeldte patenter stiger. Der var 117 i 2000 og 271 i 2004. Hvis man tager antallet af optagne på bacheloruddannelserne, er

der også her tale om en voldsom stigning på 7-8-9 pct. Jeg synes virkelig, at der er kommet fokus på og gang i den udvikling, som spørgeren antyder.

Med hensyn til vores særlige evne er det da rigtigt: Danske håndværkere har en særlig evne. Det er derfor, at vores byggeeksport på mange områder virkelig har klaret sig godt i europæisk sammenhæng igennem mange år. Det er derfor, at vi på en række andre områder også er i stand til at klare os.

Lad os f.eks. tage den vedvarende energi. Der er ikke noget andet land end Danmark, som er så langt fremme, som vi er, fordi vi netop har satset, forsket og udviklet nye vindmøller. Det gælder også spørgsmålet om solenergi og en lang række andre energiformer. Vi er faktisk gode på en række områder, og det giver mig ingen bekymringer. Det ødelægger altså ikke min nattesøvn, dette her.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu vil jeg ikke gå længere ind i tallene vedrørende forslaget. Det har jeg haft anledning til at excellere i mange gange sammen med videnskabsministeren. Men jeg vil spørge lidt mere til indholdet. Hr. Svend Erik Hovmand lagde meget vægt på, at både forskning og uddannelse skulle være noget, vi havde brug for. Risikerer vi så ikke, at det bliver meget tilbageskuende? For hvis nu, når vi snakker om forskning, vi skal forske i ting, som vi kan leve af om 20, 30, 40 år, er vi så ikke nødt til at forske i noget, vi faktisk slet ikke ved om vi har brug for?

Det samme gælder uddannelsen. Hvis vi skal uddanne unge mennesker og ældre mennesker til fremtiden, handler det så ikke også om at slippe uddannelserne fri meget mere end at forsøge på at detailstyre dem i retning af det, som vi i dag mener at vide at vi havde brug for i går?

(Kort bemærkning):

Svend Erik Hovmand (V):

Spørgeren har selvfølgelig ret i, at man aldrig kan vide, præcis hvad det er, vi har brug for om 30 eller 40 år. Selvfølgelig kan man ikke i detaljer sige det, men det, vi kan gøre, er, at vi kan bruge alle de ressourcer, vi har i det danske samfund, på at satse på det, vi tror på, og i det samarbejde, vi har med andre stater på forskningssiden, også satse på det, vi tror på vil blive fremtiden.

Bedre kan vi jo ikke gøre det, og jeg synes, at hvis vi ser på de resultater, vi har opnået, ikke mindst i de seneste år, så er det faktisk ganske pænt. Jeg har nævnt et par eksempler her for den tidligere spørger, og jeg tror, vi kunne finde en række andre eksempler på, at når danske virksomheder klarer sig godt også i eksporten til Østeuropa og Kina og en række andre asiatiske lande, som er i stor vækst i øjeblikket, så er det jo, fordi vi ved, hvor vi skal satse, og vi er gode til at satse der, hvor der er behov for det.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Når det går godt nu, må det jo skyldes noget, der er gjort i fortiden, måske faktisk for en del år siden. Men det er mere det fremadrettede, som interesserer mig, for det er jo det, vi kan gøre noget ved.

Nu nævnte ordføreren selv vindenergien, den vedvarende energi, som et eksempel på, at vi havde satset rigtigt for 20-30 år siden, fordi det gjorde, at vi fik økonomisk vækst, plus at vi i dag har en større anvendelse af vedvarende energi end de fleste andre lande.

Er det så ikke bare et eksempel på, at der her var noget, vi for alvor skulle satse på? For pointen er jo, at der i hvert fald er én ting, der vistnok er nogenlunde sikker, og det er, at olien og de fossile brændstoffer er blevet betydeligt dyrere om 30-40 år, end de er i dag – den smule der er tilbage – så det ved vi altså der skal satses på.

Hvorfor er miljøfolk og mennesker, der har forstand på energi og den slags, så overhovedet ikke involveret i Globaliseringsrådets arbejde? Hvorfor er det element slet ikke inddraget? Hvorfor hører man ikke om det, når statsministeren kommer med en redegørelse?

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Altså nu vil jeg sige, at for det første er der en række erhvervsorganisationer, Dansk Industri osv., der er involveret. For det andet vil jeg sige, at når man fra spørgerens side netop fremhæver energien som et af de områder, hvor vi har været gode, så er det også et eksempel på et af de områder, hvor vi stadig væk er gode, og hvor vi fortsat vil være gode.

Hver anden vindmølle i verden er produceret i Danmark, hvert tredje fjernvarmerør i verden er produceret i Danmark. Vi stormer frem, når det drejer sig om udvikling på energiområdet på en lang række områder også ud over vind- og

fjernvarmeteknologien. Vi har altså her oparbejdet en teknologi og en viden, som er second to none, og som vi selvfølgelig arbejder videre med.

Det gælder også på en række andre områder, tag det medicinske område, se, hvad Novo Science har lavet. Der er en lang række eksempler på solstrålehistorier, hvor dansk erhvervsliv og dansk forskning har klaret sig godt i udlandet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det, der undrer mig, når jeg hører Venstres ordfører, er, at der slet ikke er nogen henvisninger til, at vi også skal tilrettelægge den vækst og den jobskabelse, så de er med til at løse nogle af de fælles globale problemstillinger. Den tidligere spørger nævnte vind. Det er rigtigt, at det tjener vi penge på, men det har jo også en anden funktion. Det har den funktion, at vi er med til at løse klimaproblemerne. Så jeg vil spørge hr. Svend Erik Hovmand: Hvorfor lægger regeringen, hvorfor lægger Venstre ikke op til på den måde at tænke globalt og lokalt sammen, hvilket jo burde være meningen med en globaliseringsstrategi – i hvert fald efter min opfattelse?

Kl. 14.50

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er så glad for det spørgsmål. Det er, som om ordføreren for forespørgerne helt har set bort fra, at der sideløbende med det, der foregår på hjemmebanen, også foregår en lang række aktiviteter med danske initiativer på udebanen. Vi har taget en række initiativer i EU og i WTO med henblik på at sikre bedre vilkår for udviklingslandenes afsætningsmuligheder i de veludviklede lande. Vi har taget en række initiativer på miljøområdet – tag f.eks. Grønlandsinitiativet her sidste sommer. Vi har på en lang række områder, også på den internationale bane, været med, når det drejer sig om den globale udvikling.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jo, selvfølgelig gør en regering noget, når den sidder.

Det, jeg fokuserer på, er regeringens og også Venstres snævre fokus på, at globalisering kun er noget med konkurrence, der er blevet global. Det er da også problemerne, der er blevet globa-

le, og det er det, jeg anklager Venstre for ikke at have fokus på. Vi skal da se på konkurrenceevnen, det er vi enige om, men hvorfor skal vi ikke også se på, hvordan vi kan løse de fælles problemer? Og hvor er EU pludselig blevet af? Kan vi tro, at vi bliver verdens rigeste land her i Danmark uden at involvere EU, uden at have en strategi for, hvordan vi vil arbejde sammen i Europa og ændre EU's politik på nogle områder? Det forekommer mig naivt, måske dumt.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg vil bare i al stilfærdighed gøre opmærksom på, at vi gang på gang har understreget, hvor vigtigt det er for de underudviklede lande, at der skabes en friere adgang til markederne. Det er godt for dem, og det er godt for globaliserings internationale værdi, at vi gang på gang har deltaget aktivt og konstruktivt i diskussionerne på miljøområdet, hvor vi ikke bare er det førende land i verden, når det drejer sig om teknologi, men hvor vi også på en række områder har taget initiativer til de fremtidige globale spørgsmål om miljø, som spørgeren her rejser, eksempelvis det initiativ, der blev taget i Grønland sidste sommer. Jeg synes, det var et fremragende initiativ, som jeg tror alle lande var glade for blev taget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

For historieskrivningens skyld vil jeg gerne sige, at vi i efteråret 2005 sammen med videnskabsministeren udmøntede den næste fase, om jeg så må sige, for det, vi kalder UMTS-midlerne til forskning, nøjagtig som vi gjorde i efteråret 2001, men hvor vi ikke nåede at blive færdige, fordi valget blev udskrevet, hvorpå den nye VK-regering gennemførte udmøntningen af det, vi kalder UMTS-midlerne til forskning. Der er sådan set ingen forskel.

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hvad Venstres politik sådan overordnet er med hensyn til forskningsmidlerne, og jeg tænker her især på, hvordan man vil fremme den frie grundforskning, og hvad Venstre egentlig forstår ved den frie grundforskning.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Nu skal jeg ikke gå ind i en detaljeret drøftelse af spørgsmålet om forskningen og grundforskningen, en nærmere beskrivelse af, hvordan vi i de-

taljer vil fremlægge vores politik. Det tror jeg videnskabsministeren både har gjort og gerne vil gøre i detaljer.

Det, der er afgørende for os, er at sikre en forskning, som sørger for, at det danske samfund og det danske erhvervsliv er klart i spidsen, når det drejer sig om den internationale konkurrence. Det hænger selvfølgelig sammen med grundforskning, det er jeg helt opmærksom på, men vi mener faktisk, at det er utrolig vigtigt, at vi styrer en større del af forskningsmidlerne hen der, hvor vi har reelt brug for dem, hvor vi kan skabe arbejdspladser for danske lønmodtagere i Danmark.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Der sagde hr. Svend Erik Hovmand lige stikordet, at det er bedre, vi styrer forskningsmidlerne hen, hvor vi får noget ud af dem – og der går jeg ud fra, at »vi« er politikerne. Er det virkelig Venstres mening, at politikerne er bedst til at vide, hvor vi skal satse henne? Det er politikere! Er de bedre end forskerne, universitetsfolkene, og virksomhederne?

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Den gamle klassiske diskussion tror jeg ikke vi behøver at spille Folketingets tid med. Der har vi jo lavet et værn af sikkerhedsforanstaltninger for at forhindre, at det netop er sådan, at politikere i alle detaljer skal bestemme forskningen. Vi har jo særlige forskningsråd og strategiske forskningsråd og en række andre gode folk, som er i stand til bedre at vurdere det, end fru Marianne Jelved og jeg er.

Kl. 14.55

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Kim Mortensen.

Kim Mortensen (S):

Globalisering er blevet et af tidens mest anvendte modeord, og desværre er der også en tendens til at anvende globaliseringen som samlebetegnelse for al den usikkerhed og utryghed, vi oplever at hverdagen er fyldt med.

Globaliseringen og dens udfordringer er ikke et naturfænomen, der er dumpet ned fra den politiske himmel. Globaliseringen er skabt af mennesker og af menneskers lyst til at udforske ver-

den, handle med hinanden og desværre også udnytte og udbytte hinanden.

Således har globaliseringen medført vækst og udvikling i verdens samlede velstand. Verden er altså samlet set blevet rigere, men paradokset er, at for mange lande og for mange landes befolkninger har globaliseringen betydet, at de er blevet fattigere, og at uligheden er blevet større.

Den store politiske forskel i globaliseringspolitikken er den samme så vel nationalt som internationalt. Her i Danmark har vi en regering, hvis ambition er at skabe mere velstand og flere muligheder for dem, der har, alt imens uligheden i den danske befolkning vokser; en strategi, vi også ser i andre lande ledet af højreliberale kræfter, og hvor svaret altid er det samme: mindre velfærd, flere penge til dem, der har, og lavere lønninger til de ansatte.

Socialdemokratiets ambition er at udnytte globaliseringen til at skabe velstand og fordele velstand; altså at vi fortsat kan opretholde et rigt og velfungerende samfund; at vi fortsat kan have et samfund med en høj beskæftigelse og et fleksibelt arbejdsmarked; at vi kan opretholde et samfund med gode uddannelser og et velfungerende socialt system; at Danmark har overskuddet til både menneskeligt og økonomisk at hjælpe verdens fattige lande.

Globaliseringsrådet har fat i en række gode og rigtige diskussioner, men hånden på hjertet forstår vi godt de repræsentanter i Globaliseringsrådet, der frygter, at regeringen blot ønsker at bruge de kloge ord og de gennemarbejdede oplæg til at tage endnu et skridt på vejen mod den minimalstat, der jo er endemålet.

Derfor har vi hidtil kunnet bogføre regeringens præstationer som besparelser, centralisering og ensretning i uddannelsessystemet, nedskæring på velfærd og fortsatte skattelettelser til de mest velhavende, manglende offervilje i den nødvendige forskning og innovation og manglende ambitioner på et voksende efteruddannelsesområde.

Selvfølgelig skal vi en anden vej, og det danske socialdemokratiske velfærdssamfund er et mønstereksempel på, at god økonomi og lige muligheder kan gå hånd i hånd. Velfærden skaber værdier og er dermed et selvstændigt konkurrenceparameter for Danmark i den globale økonomi.

Skiftende socialdemokratiske regeringer i 1990'erne satsede på mere velfærd, bedre uddannelse og en stærk økonomi, og ikke mindst derfor er Danmark placeret helt i toppen på li-

sten over verdens mest konkurrencedygtige lande, og ikke mindst derfor scorer Danmark topkarakterer over de lande, der tilbyder erhvervslevet de bedste betingelser.

Danmark har med andre ord vist, at konkurrencen om at klare sig i globaliseringen ikke handler om mindre velfærd og mindst mulig skat for de velstillede, men handler om at have et samfund med en stærk sammenhængskraft og et stabilt arbejdsmarked.

Alle ved, at globaliseringen har både vindere og tabere. Det er derfor afgørende, at vi også har en regering, der er indstillet på at gøre noget for dem, der risikerer at tabe på globaliseringen, dem, der kommer i klemme i den globale konkurrence i forbindelse med udflytning af arbejdspladser, kapitalfondenes kortsigtede opkøb af danske arbejdspladser og import af billig udenlandsk arbejdskraft.

Skal vi skabe flere vindere, og skal vi dæmme op for bekymring og utryghed, så er det nødvendigt, at Danmark ikke kun kigger indad og udelukkende fokuserer på, hvad der skaber job og velstand i Danmark, men i lige så høj fokuserer på, hvad der skaber større global sammenhængskraft; dvs. en mere retfærdig verden uden fattigdom og sult med sikring af menneskerettighederne samt global og lokal miljømæssig bæredygtighed.

Vi har sammen med SF og Det Radikale Venstre fremsat et forslag til vedtagelse, der opfordrer regeringen til at droppe den smalle nationale dagsorden og herunder se debatten om globaliseringen i et bredere perspektiv.

Vi skal anbefale Folketinget at bakke op om det forslag til vedtagelse, der dermed er fremsat.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken, og den næste bliver hr. Bøgsted.

Kl. 15.00

Bent Bøgsted (DF):

Ja, så står jeg her langt om længe efter genvordigheder med fly og deslige, der ikke flyver på grund af de forskellige dårlige situationer, der også kan opstå i forbindelse med globaliseringen, hvor man prøver at lave alt om. Men jeg passer mit arbejde og kommer alligevel.

Hvad er globalisering egentlig? Jeg synes, det er lidt svært at sige, hvad globalisering er. Er det en tilpasning af de mindre udviklede lande til industrilandene, eller er det en tilpasning af industrilandene til de mindre udviklede lande?

Det kan være lidt svært at bedømme. En gang imellem får man den opfattelse, at globalisering handler om, at industrilandene, heriblandt Danmark, skal bringes ned til den standard, som de mindre udviklede lande har. Og det er der jo ikke nogen herhjemme der som sådan er interesseret i, i hvert fald ikke så mange.

De seneste år har der været en større tilpasning af verdenssamfundet i gang. Vi har set lande, som vi har betragtet som ulande, udvikle sig til industrilande, der pludselig er stærke konkurrenter til den industrialiserede vestlige verden. Det gælder især lande som Kina og Indien, men også det nu opløste Sovjetunionen er der sket en kraftig udvikling med. Og det gælder især de østlande, der er blevet optaget i EU. De vil få stor indflydelse på den udvikling, vi ser og fremover vil se i Danmark.

Vi har oplevet, at danske virksomheder er kommet under pres fra de lande, der oplever en kraftig industriel udvikling. Det har betydet, at virksomhederne har set mod øst, hvor et stort marked og en øget samhandel pludselig har åbnet sig. Det har så medvirket til, at et stort antal arbejdspladser er blevet flyttet til især Kina og Østeuropa, hvor der er betydelig lavere omkostninger, hvilket vi i Danmark ikke har mulighed for at konkurrere med.

Det har også betydet, at arbejdspladser er bukket under, netop fordi de ikke har kunnet klare sig i konkurrencen med de produkter og det arbejde, der bliver udført i andre lande. Derfor har virksomhederne været nødt til at lukke, og dermed har vi tabt arbejdspladser, selv om de ikke er blevet flyttet ud. Det gælder især de arbejdspladser, der ikke kræver nogen uddannelse.

Vi har også set andre job, der kræver bedre uddannelse, opstå. Det er selvfølgelig også noget af det, som vi fremover skal satse på. Det er vigtigt, at vi, for at vi skal klare os i globaliseringen og på verdensmarkedet, skal dygtiggøre os. Det skal vi blive ved med. Men vi må desværre også erkende, at vi ser tiltag fra EU, der er med til at undergrave det danske arbejdsmarked, som er højt udviklet i forhold til Østeuropa. Der var det måske bedre, hvis tiltagene gik på at tilpasse Østeuropa til Vesteuropa i stedet for at tilpasse Vesteuropa til Østeuropa. Hvorfor skal der hele tiden fra EU's side arbejdes på at forringe det danske arbejdsmarked?

Regeringen har nedsat et Globaliseringsråd, der snart skal komme med et bud på, hvad der kan og skal gøres for at tilpasse Danmark til den

øgede globalisering. Vi vil så håbe på, at det, de kommer med, ikke bliver en yderligere forringelse af mulighederne for at drive erhverv i Danmark. Vi har jo set eksempler på, hvad en i vore øjne forfejlet EU-politik kan medføre. Tænk bare på transportsektoren, der er ved at blive ødelagt. Derfor skal vi fremover være mere kritiske over for de tiltag, EU kommer med. Et godt eksempel, der trods alt blev stoppet, var havnedirektivet, der virkelig ville have kostet arbejdspladser.

Vi skal fremover være optagede af at sikre, at den danske arbejdsstyrke har de kvalifikationer, der er behov for. Det gøres kun ved at øge efteruddannelsen, og ved at vores skoleelever leverer den faglige kvalitet, der kræves.

Vi skal også sikre en stærk iværksætterkultur, men det kan altså ikke hjælpe, at det bliver pizzeriaer og grønthandlere, der bliver sat i gang. Der skal være mere nytænkning. Et eksempel her er akvakultur, hvor der er et meget stort potentiale. 37 pct. af verdens fisk er opdrættet i akvakultur. Danmark har 5-6 pct. af opdrættet, men 80-90 pct. af udstyret til akvakultur bliver produceret i Danmark, og der er virkelig stort potentiale her.

Vi skal nok ikke være så bange for at satse, for det kan give en meget stor udvikling for Danmark på verdensmarkedet, og samtidig kan det være med til at sikre det danske arbejdsmarked. Vi skal være mere fremadrettede og tænke nyt i den udvikling, vi skal have herhjemme, samtidig med at vi ikke glemmer yderområderne, hvor der er en stærk overrepræsentation af lavtuddannede job. Derfor skal vi også gøre, hvad vi kan for at sikre dem.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Bent Bøgsted, hvad den opmærksomhed på korttidsuddannede, som jeg er helt enig med ham i, så fører til af politik.

Jeg tror, at Dansk Folkeparti ligesom vi er enige i, at EU's støtteordninger til sukkerproduktionen skal gå ned og også gå længere ned i fremtiden. Det betyder jo, at der er nogle, der bliver arbejdsløse på grund af det på Lolland-Falster. Jeg vil spørge, om Dansk Folkeparti så er klar til at presse regeringen for at lave nogle særlige tiltag i de regioner, som kommer i klemme på grund af den globale konkurrenceudvikling og her afskaffelsen af EU's sukkerordninger.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Vi vil gerne være med til at sikre udviklingen i yderområderne, helt sikkert. Jeg synes bare, at det er et lille problem.

Det er altså en kritik af regeringen, for det er ikke noget, vi har indflydelse på. Men som arbejdsmarkedsordfører ville jeg hullets gerne have, at der var noget mere sammenhæng mellem arbejdsmarkedspolitik og arbejdsmarkedsuddannelserne. Arbejdsmarkedsuddannelserne er blevet flyttet over under undervisningsministeren. Dermed ikke sagt, at undervisningsministeren gør et dårligt arbejde, men der mistes lidt af sammenhængen i de tiltag, der skal til for at sikre udvikling i yderområder for lavtuddannede og for faglige uddannelser. Der ville jeg gerne have, at regeringen ville se på, om man kunne skabe lidt bedre sammenhæng, når det ligger i to ministerier. Det tror jeg kunne være med til at sikre den udvikling.

Men når man begynder at skabe udvikling, opstår der tit et spil mellem partierne herinde, sådan at når der skal sikres tiltag i et område, så er der et parti, der siger, at de vil have det i et andet område.

Man kan se, at Sikringsstyrelsen er havnet i Esbjerg i stedet for at komme til Storstrøms Amt, som vi havde ønsket fra starten. Det var sådan et politisk pingpongspil, der begyndte der, og det er ikke sagen, det er ikke det, yderområderne ønsker.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nej, men alligevel tak for svaret, for en del af en strategi, som handler om, hvordan vi klarer os i Danmark, må jo også indeholde en meget stærkere regionalpolitisk satsning, end der er lagt op til nu. Det synes jeg at jeg kan høre hr. Bent Bøgsted er enig i, og det vil jeg så bare have bekræftet.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg er da enig i, at der kan ske en afmatning af yderområderne, hvis man begynder at spekulere på regioner.

Et eksempel, som er meget aktuelt lige for tiden, er jo alt det her om Femern Bælt-forbindelsen. Det kan jo være med til at udvikle Storstrømsregionen, men det er godt nok også med til at afvikle Nordjyllandsregionen, så det er sådan et spil. Man giver noget et sted, og så ryger

der noget et andet sted, og det er det, man skal prøve at se i en helhed.

Jeg kan godt se, at det kan være lidt svært at skabe udvikling et sted og så skulle undgå at skabe afvikling et andet sted. Men det er noget af det, vi skal være meget opmærksomme på fremover.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordfører-rækken. Den næste ordfører er fru Marianne Jelved. Undskyld, det er hr. Per Ørum Jørgensen. Jeg er blevet slået ud af det, fordi jeg blev så fascineret af fru Marianne Jelved foran.

Per Ørum Jørgensen (KF):

Hvis det skal være damerne først, så kan jeg da godt gå med til det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så retfærdigt er det ikke. Værsgo til hr. Per Ørum Jørgensen.

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det.

I Det Konservative Folkeparti er vi meget glade for, at man har taget initiativ til denne debat. Det er jo et emne, som vedrører os alle, og globalisering behøver jo ikke at være specielt kompliceret.

Jeg kan huske fra mit tidligere erhverv som sælger, at jeg på et tidspunkt havde kontakt med en lille virksomhed ude i Vestjylland, som skulle overtales til at få etableret en hjemmeside. Det skulle helst ikke koste for mange penge, men det lykkedes da at få et par sider op at køre, og lige pludselig skete der det, at det her firma, der kun havde haft ordrer i Danmark, fik en henvendelse fra de skotske statsbaner om de her mobile cementblandere, som det handlede om. Det viser, at der ofte ikke skal ret meget til, men at globaliseringen jo også i mange tilfælde kan være en ganske kompliceret affære.

Kl. 15.10

Det er det ikke mindst for dansk erhvervsliv, hvor vi lige nu er i en overgangsfase fra landbrugssamfund til industrisamfund. Vi kan se i Østen, at prisen på kommunikation og containertransport rasler ned, og det er to ben, der er med til at bære globaliseringen. Ikke nok med, at vi lever i en global landsby, vi handler nu også alle sammen i det globale supermarked. Hver eneste dag kommer der nye produkter ind

over grænserne, og det er noget, der udfordrer os alle.

Skal vi så være bange for globaliseringen? Nej, det har vi absolut ingen grund til her i Danmark. Vi har virksomheder, som er i stand til at imødekomme den udfordring og opgave, der ligger med globaliseringen.

Nu nævnte jeg før Vestjylland. Jeg kommer selv fra Herning, hvor vi så syersken, der forsvandt for mange år siden, og det viser, at vi altså er i stand til at løse den udfordring, der ligger. Men jeg vil så sige, at det altså også kræver noget hjælp fra os politikere. Det kræver, at vi har de rette uddannelser, at vores unge mennesker ikke kommer ud af folkeskolen uden at kunne læse eller skrive, at vores unge mennesker får sig en ungdomsuddannelse, og at vi får væsentlig flere unge igennem de videregående uddannelser. Det tror jeg faktisk vi alle er enige om. Forskellen er bare, at den tidligere regering lod de her ting sejle, så resultatet var, at hver femte elev, der forlod folkeskolen, hverken kunne læse eller skrive. Det er altså ikke den bedste forudsætning til at imødekomme globaliseringen, skal jeg hilse og sige.

Det er forskellen. Nu er der kommet faglighed på programmet, flere timer i dansk, flere timer i historie osv., og nu sker der noget på det her område, så vi ikke svigter vore unge mennesker.

Vi har også brug for ildsjælene. Vi skal tænde ildsjælene her i Danmark, og det er vigtigt, at vi også tager fat her, så vi får skabt så mange innovative virksomheder som muligt. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at der jo med den nye kommunalstruktur ligger et kæmpe potentiale lokalt, regionalt og sammenkoblet med en national indsats til at sikre, at vores virksomheder bliver så innovative, at de kan klare sig endnu bedre på den globale scene.

Så vil jeg godt komme ind på den grønne dagsorden, som forespørgselsstilleren har bragt ind i debatten.

Der er jo ikke noget i det arbejde, der ligger i Globaliseringsrådet, som forhindrer, at man sætter en grøn dagsorden i den forbindelse. Jeg kan ud fra de debatoplæg, som indtil videre har været, ikke se, hvad det er, der forhindrer, at det grønne og det om vedvarende energi osv. er noget af det, vi skal diskutere.

Denne regering har gjort meget. Allerede i forbindelse med UMTS-forhandlingerne, som vi så for nylig og som også fru Marianne Jelved er inde på, blev der netop afsat 35 mio. kr. til at

styrke forskningen i vedvarende energi, og det er da et klart signal om, at det er i den retning, man vil gå. Det er også en retning, som vi kan blive nødt til at gå i på lang sigt, men jeg kan virkelig ikke se, hvad der skulle forhindre, at det er noget, som inddrages i det arbejde. Tværtimod, der ligger jo altså meget innovation her.

Så er det ganske interessant også at høre Socialdemokraterne i den her debat hagle løs på regeringen med, at den skærer ned, og at der snart ingen grænser er for de ulykker, der rasler over Danmark. Det må jo være udtryk for, at Socialdemokraterne ikke selv har et projekt, når de kaster sig over regeringen på den måde.

Jeg synes, at Socialdemokraterne skulle tage at åbne øjnene, kigge ud i samfundet og så være med til at komme med nogle konstruktive bud på, hvordan Danmark kan klare sig i en globaliseret verden. Det ville klæde Socialdemokraterne. Vi glæder os utrolig meget til, at vi ser noget konkret og præcist fra Socialdemokratiet om, hvordan den her opgave skal løses.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Der er foreløbig tre på min liste. Hr. Steen Gade er den første.

Kl. 15.15

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til betragtningen om, at der ikke er noget, der forhindrer en grøn dagsorden, er svaret: Nej, det er der jo ikke. Det, jeg ikke kan forstå, er, at regeringen ikke kan lave en strategi, der viser, at man kan få ting til at hænge sammen i politik både globalt og lokalt. Det må jo være ideen i at kalde det globalisering.

Jeg ved ikke, om det giver anledning til en bemærkning, men jeg vil stille et spørgsmål om innovative virksomheder og kreative virksomheder, som jeg tror hr. Per Ørum Jørgensen kaldte det: Er De Konservative klar til at nyvurdere vores flygtninge/indvandrerpolitik, så vi også kan tiltrække folk, der virkelig er innovative, folk, der virkelig er kreative? Det er jo ikke så let at få dem lokket til København, hvis de bliver præsenteret for, at hvis de har den forkerte hudfarve og i øvrigt ser lidt forkerte ud, så er de ikke så velkomne her.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg tror, alle er klar over, at vi står i en situation, hvor vi har brug for så mange kloge hoveder som overhovedet muligt. Nu vil jeg nok ikke være så negativ i den henseende som hr. Steen Gade. Hvis vi ser på praktikpladserne, ser vi jo faktisk, at de har været en succes integrationsmæssigt, at der har været en stigning på det område. Det synes jeg er positivt.

Jeg synes også, det er positivt, at vi netop, når det gælder unge af anden etnisk herkomst, i vores folkeskole nu tager fat, så vi ikke svigter dem, og så de får de faglige kundskaber, der skal til, for at de kan få en uddannelse og dermed også komme ind på det danske arbejdsmarked. Det synes jeg faktisk er en kæmpe tjeneste og et kæmpe skridt i den rigtige retning.

Men i Det Konservative Folkeparti lægger vi ikke skjul på, at vi også er åbne over for at se på nogle modeller, der eventuelt kan tilføre højtuddannet arbejdskraft til Danmark fra udlandet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg regnede egentlig også med, at det sidste var sådan. Men er hr. Per Ørum Jørgensen så også klar til at give et andet signal end det, der er blevet givet de sidste år i Danmark? For som jeg ser det, er det i hvert fald sådan, at skal vi tiltrække også folk fra udlandet, kreative miljøer og innovative virksomheder, så må vi have noget af den dunst, som Dansk Folkeparti har lagt over Danmark, væk.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes måske ikke, det er helt fair, at jeg her som medlem af Det Konservative Folkeparti skal forholde mig til, hvad hr. Steen Gade måtte mene om Dansk Folkepartis politik og vores omdømme i udlandet på baggrund deraf.

Det er ikke så lang tid siden, jeg var en tur i New York og på Museum of Modern Art og så dansk design, snakkede med forretningsfolk derfra, og der må jeg altså sige, at det renommé, som hænger ved Danmark, var jeg absolut ikke flov over. Tværtimod. Jeg voksede måske lige et par centimeter. Det er altså noget, som jeg oplever, når jeg kommer ud. Jeg ved ikke, hvad det er for et renommé, hr. Steen Gade henviser til.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Tak til ordføreren, også for den store interesse for at læse aviser her de sidste par dage. Det er rart at se, at ordføreren følger med.

Jeg har et spørgsmål. I både ordførertalen og i de spørgsmål, der var under hr. Steen Gades indlæg, koncentrerede den konservative ordfører sig meget om, at vi skal lære mere, og skoleeleverne skal lære mere. Vi skal være dygtige, og vi skal op på et højere niveau. Jeg synes, vi sammen skal glæde os over, at der faktisk er et meget stort antal dygtige unge mennesker, der kommer ud af folkeskolen med nogle fantastiske kvalifikationer, der er med til at gøre, at det her land faktisk klarer sig fantastisk godt i konkurrencen.

Socialdemokratiet er med i det folkeskoleforlig, som vi lige har lavet aftale om, og hvor Det Konservative Folkeparti er med, så jeg kan kun være enig i, at vi også skal styrke fagligheden. Men kunne ordføreren ikke sådan prøve at sige, om der er andre ting, som ordføreren kan få øje på, som stiller Danmark godt i konkurrencen, ud over lige faglighed? For der må være et eller andet, der gør, at vi kan klare os og udgøre en forskel, når vi ved, at en række andre lande er lige så dygtige fagligt, som vi er.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jamen det er da godt, at Socialdemokraternes ordfører glæder sig over de unge mennesker, der kommer ud af vores folkeskole. Det gør vi så sandelig også i Det Konservative Folkeparti.

Der, hvor kæden hopper af, og der, hvor det er svært at glæde sig over tingene, er for de 20 pct., der ikke kan læse og skrive. Der kvitterer vi da for, at Socialdemokraterne også er med til at gå ind og tage ansvar, så vi får ændret den udvikling. Det er altså svært at glæde sig over, at så mange unge mennesker ikke kan læse og skrive, når de forlader folkeskolen, og det tror jeg egentlig også hr. Kim Mortensen er enig med mig i.

Kl. 15.20

Så hvad danskerne er dygtige til? Vi er dygtige til mange ting, det har vi jo set. Vi er gode til at omstille os, vi er gode til design, vi er gode til at være kreative, men vi skal også have fagligheden med, og de ting udelukker jo ikke hinanden. Men vi har mange kompetencer, og derfor er jeg absolut heller ikke så nervøs på nationens vegne, når det kommer dertil.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg er glad for den sidste bemærkning, for det er første gang, jeg har hørt en konservativ ordfører bekræfte, at der faktisk er en række ting, som vi lærer i det danske uddannelsessystem, som handler om samarbejde, som handler om innovation, som handler om kreativitet, som handler om at få hovedet til at følge med armene og benene, når man skal udføre et stykke arbejde. Det er lige præcis dér, Danmark gør en forskel i forhold til en række andre lande.

Så mit spørgsmål skulle så være, om Det Konservative Folkeparti sammen med Socialdemokratiet vil være med til i det her uddannelsessystem at sikre, at vi ikke får ødelagt den dimension af de danske uddannelser i kampen for at styrke fagligheden og det faglige niveau.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg fornemmer ligesom, at Socialdemokraternes ordførers præmis er, at hvis man styrker fagligheden, så ødelægger man det kreative og det innovative, og der er jeg absolut ikke enig. Jeg mener ikke, at de to ting er modsætninger. Tværtimod mener jeg faktisk, at de sagtens kan gå hånd i hånd, men det, vi i hvert fald ved, er, at begge dele er nødvendige.

Jeg mener faktisk, at der er mange gode initiativer, også når vi snakker om Globaliseringsrådet, og det er jo egentlig det, der er temaet her i dag, f.eks. at vi med hensyn til vækstiværksættere får skabt en iværksætterkultur også i vores uddannelser. Ikke at vi skal til at have det som fast fag på skoleskemaet, men sådan at vi også i Danmark styrker den del hos de unge mennesker og får dem overbevist om, at de kan nogle ting, at de skal turde tage chancen med hensyn til at skabe nogle ting, så vi får mere iværksætterånd i vores uddannelser. Det er faktisk meget spændende.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det med folkeskolen er jo en meget sjov ting. De Konservative og Socialdemokraterne har jo i årevis været enige om, at en af de vigtigste målsætninger var at reducere udgiften pr. elev, og noget tyder på, at den nuværende regering har bedre held med det end den tidligere regering.

Jeg ved ikke, om hr. Per Ørum Jørgensen ved noget, som jeg ikke ved, men hvordan er det nu med de der 20 pct., der ikke kan læse og skrive?

Så det anderledes ud, da vi sidste gang havde en borgerlig regering i en årrække og den nuværende undervisningsminister holdt op som undervisningsminister? Var tallene da bedre? Eller var de bedre, dengang hr. Per Ørum Jørgensen gik ud af folkeskolen, for slet ikke at snakke om dengang, jeg gik ud af den? Jeg synes, det fremstilles meget, som om det åbenbart lige er den socialdemokratiske regerings skyld i 1990'erne, at det ikke ser så godt ud. Det er så den ene pointe.

Den anden pointe er, at hr. Per Ørum Jørgensen talte meget om kreativitet. Så kan jeg bare ikke helt forstå, hvorfor det, man lægger fokus på, og de, man involverer i Globaliseringsrådet, jo f.eks. er Microsoft med patenter osv., hvorimod hele det kreative miljø, der findes omkring open source, open standard osv. inden for it-teknologien, slet ikke er involveret i arbejdet. Det synes jeg måske er lidt usynderligt, når man nu snakker meget om kreativitet og innovation.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu skal jeg ikke påstå, at jeg ved noget, som hr. Per Clausen ikke ved. Jeg ved, at hr. Per Clausen stiller mange spørgsmål, så der er åbenbart meget, som hr. Per Clausen ikke ved. Men jeg vil sige det sådan: Er det med hensyn til folkeskolen nu noget, der er opstået under den tidligere regering alene? Nej, det er det ikke, det er jo et svigt, der går mange år tilbage – det er det – og Det Konservative Folkeparti har også stået uden for folkeskoleaftalerne i mange, mange år.

Men det er jo ikke særlig konstruktivt bare at kigge tilbage og så sige: O.k., I var jo ikke bedre alligevel. Det, der er konstruktivt, er at komme med nogle bud på, hvordan vi imødekommer den her globalisering. Jeg tror da også, at Enhedslisten må have nogle bud på, hvad det er, der skal få Danmark til at klare sig i den internationale konkurrence. Det var da mere konstruktivt.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu stiller jeg mange spørgsmål til hr. Per Ørum Jørgensen, fordi han er en af de politikere fra regeringspartierne, der undertiden svarer på det, man spørger om. Det er der ikke så mange af dem der gør. Men her lykkedes det nu ikke helt. Det var jo hr. Ørum Jørgensen og ikke mig, der startede med at kigge tilbage, for der skulle lige afleveres en giftighed til SR-regeringen – og det

kan der være gode grunde til, ingen tvivl om det.

Men jeg spurgte også om noget andet, og det er i hvert fald fremadrettet: Synes hr. Per Ørum Jørgensen ikke, at det er besynderligt, at man i Globaliseringsrådet har lagt så meget vægt på at få inddraget Microsoft, så der er en meget solid repræsentation fra det firma, hvorimod hele det miljø, der findes omkring åbne standarder og open source, hvor i hvert fald mange mener at der er gode udviklingsmuligheder, erhvervsmuligheder og beskæftigelsesmuligheder for Danmark, er fraværende? Det synes jeg godt kunne være interessant at få et svar på, når nu hr. Per Ørum Jørgensen selv lægger meget vægt på det innovative i arbejdet for at sikre Danmarks overlevelse i globaliseringen.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu skal jeg ikke kunne sige, hvad hr. Per Clausen har imod Microsoft som sådan. For mig at se rummer Microsoft da faktisk meget innovativt. De har jo i hvert fald vist, at de har kunnet produktudvikle, og det er et spørgsmål, om ikke vi her i Danmark kan lære af dem. Nu er de oven i købet her i nationen med ret mange arbejdspladser i Danmark, og det synes jeg ikke vi skal være så kede af det. Tværtimod er det da faktisk en rigtig god mulighed for danske virksomheder og danske forskningsmiljøer, som samarbejder med Microsoft, for at blive klogere. Det synes jeg ikke ubetinget er negativt. Tværtimod er det måske i den retning, vi skal gå, at vi skal gøre det attraktivt for udenlandske virksomheder at slå sig ned her.

Derfor er der heller ikke noget forkert i, at de er inddraget i arbejdet i Globaliseringsrådet. Jeg tror faktisk, de har meget at bibringe det arbejde netop på baggrund af den succes, og at de egentlig har bevist, at de kan være en spiller på den globale scene.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hr. Per Ørum Jørgensen appellerer til, at ordførerne her i salen skal være konstruktive. Det vil jeg også gerne appellere til den konservative ordfører om at være i stedet for at træde på den folkeskole, som faktisk præsterer et kæmpestort stykke arbejde under ofte meget vanskelige vilkår. Hvor ved hr. Per Ørum Jørgensen fra, at der

er 20 pct. af eleverne i folkeskolen, der ikke kan læse og skrive? Hvad er kilden til den viden?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det er der jo adskillige undersøgelser der har vist, ikke mindst PISA-undersøgelsen, som jo efterhånden er ganske velkendt i den danske offentlighed. Jeg føler ikke, det er et spørgsmål om at træde på den danske folkeskole. Tværtimod vil jeg sige, at det er det modsatte, at man hele tiden har en intention om at skabe en bedre folkeskole. Det tror jeg egentlig også fru Marianne Jelved har den samme intention om. Så kan vi være uenige om medicinen. Vi mener, vi har den rigtige medicin ved at styrke fagligheden.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Der er ikke nogen mennesker i denne verden, som er imod at styrke fagligheden. Det er jo bare ord. PISA-undersøgelsen viser overhovedet ikke, at der er 20 pct., endsige 16 pct. eller 17 pct., der ikke kan læse og skrive. Det står der ikke noget om i PISA. Så kan man sige, at der er en restgruppe på 20 pct., der ikke gør en kompetencegivende uddannelse færdig efter folkeskolen. Det skulle så være folkeskolens skyld.

Jeg tror, vi skulle prøve at lave en optælling af, hvor mange folketingsmedlemmer der egentlig har gjort deres uddannelse færdig. Vi har p.t. en udviklingsminister, der ikke har gjort sin uddannelse færdig, og som hører til restgruppen. Vi har også medlemmer af den radikale folketingsgruppe, som hører til restgruppen, som heller ikke har gjort deres uddannelse færdig.

Så skulle vi ikke lige prøve at nuancere billedet af den forkætrede folkeskole, så 60.000 lærere ikke efterhånden er ved at få grå hår i hovedet over den kritik, som er totalt uden grund i virkeligheden, og som hagler ned over dem dag efter dag fra veloplyste politikere? Det sidste skulle være ironisk.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg fornemmer på fru Marianne Jelveds udtalelser, at der jo må være et ambitionsniveau til forskel på, hvad det er for en folkeskole, vi skal have. Det kunne faktisk være rigtig godt at tænke sig, når man ser billedet af den lille purk på vej til skole, på vej til børnehaveklasse eller 1. klasse, videbegærlig og med lyst til virkelig at få noget med i rygsækken, at de, der gik ud af folke-

skolen den anden vej, når de gik ud af 9. eller 10. klasse, var lige så videbegærlige. Det er altså ikke tilfældet, vil jeg sige til fru Marianne Jelved. Det har sejlet i alt for mange år. Vi kan ikke svigte vore unge ved ikke at give de rette kompetencer.

Så kan man tage alverdens undersøgelser, men når alt kommer til alt, så er det jo fakta, og det er fakta, at der er for få, der får en ungdomsuddannelse, og at der er for få, der får en videregående uddannelse. De ting hænger sammen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren, og nu er det fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

Der er utrolig mange banaliteter i denne verden. Bare verden kunne leve af det. Jeg skal såmænd også indlede med et par: Globaliseringen er her, og den går ikke væk. Den manifesterer sig i forandringer, store og små, som påvirker vores arbejdsmarked, vores hverdag, vores kultur og meget, meget mere. Og faktisk skaber den for mange mennesker stor usikkerhed.

Kl. 15.30

Nu er globalisering jo aldeles ikke noget nyt. Globalisering har fundet sted, jeg havde nær sagt, lige siden hjulet blev opfundet, men det går bare meget stærkt i disse år, og det rammer meget synligt og meget hurtigt på mange arbejdspladser og mange andre steder i samfundet. Og det skaber bekymring, usikkerhed.

I virkeligheden er globaliseringen jo udtryk for en konkurrence, som er stigende, om markeder, om viden, om ideer, om talenter, om gode uddannelser og meget, meget mere.

Vi har noteret os, at regeringen har valgt at tage hele det store tema op, som jo er meget, meget komplekst og sammenhængende, i Globaliseringsrådet. Jeg indrømmer, at det synes Det Radikale Venstre ikke er noget helt fremragende idé, men regeringen må jo finde sin arbejdsform, som den nu kan bedst.

Vi har brugt tiden, mens vi venter på regeringens initiativer, på at lave vores egen udgave i Det Radikale Venstre, der hedder »Det kreative Danmark«, og det rejser vi rundt i landet og snakker med utrolig mange forskellige slags mennesker om, fordi det også handler om de udfordringer, vi står over for, og mulige svar og mulige løsninger.

Vi har et rigtig godt udgangspunkt i Danmark, for via vores uddannelsessystem og vores

kultur, vores foreningsliv, vores frivilligsektor, alle de traditioner, som har skabt Danmark, har vi en eksperimenterende og kreativ tilgang til vores omverden. Dansk film, design, vindmøller, andelsbevægelse, man kunne blive ved, er udtryk for det.

Det betyder ikke, at alting bare kan være, som det er. Globalisering betyder netop, at alting er nødt til hele tiden at blive kigget på, for at vi kan finde ud af, om vi gør det rigtige eller vi skal gøre det bedre. Vi skal gøre det bedre på vores uddannelse, i vores folkeskole, i vores forskning, i vores innovative forsøg, altså iværksættelsesmuligheder osv. Ingen steder gør vi det dybest set godt nok, men der er ingen grund til at lamme folks og menneskers åbenhed over for at tage fat i fremtiden på en konstruktiv og tillidsfuld måde i samarbejde med naboer, venner, arbejdskammerater osv. osv. ved hele tiden at sige, at det er forfærdeligt, det, der foregår. Det er ikke forfærdeligt, det, der foregår, men det kan blive det, og der er meget af det, regeringen gør, som gør, at man kan frygte, at det kan gå galt.

Jeg har lige netop set, at der er indgået en ny aftale om et nyt formål for folkeskolen, og der står sandelig, at folkeskolen i samarbejde med forældrene skal *give* eleverne kundskaber og færdigheder. Det er en meget, meget forældet måde at opfatte læring på: tankegangen om, at man fylder viden, kundskaber og færdigheder på børn. Det trækker folkeskolen en helt forkert vej. Og sådan er der så meget.

Vi har også brug for at opruste, for at skabe den tillid, som mennesker har brug for, når deres arbejdsplads bliver nedlagt, så vi genetabler mulighederne for, at man kan selv rundt omkring i lokalsamfundet – det er folkeoplysning, det er folkeuniversiteter, det er Foreningsdanmark, det er den frivillige sektor – og give dem bedre muligheder. Lige nu drukner det hele i besparelser og i bureaukrati, så man næsten ikke fatter det.

Derfor har vi nu skabt en overskrift – det er banalt igen, jeg beklager: Slip skolerne fri, slip uddannelserne fri. Hvad ligner det at lave en universitetsreform med eksterne bestyrelser for at skabe bedre forbindelse mellem aftagerne af universiteterne og universiteterne selv, og så sidder regeringen her i sin visdom med sit flertal og afskaffer gruppeeksamen?

Hvad var det, statsministeren sagde i en af sine nylig afholdte taler? Han sagde: Vis samfundets institutioner tillid. Og hvad er det, der

sker? Der sker en bureaukratisering, en regulering og en kontrol, som dræber utrolig meget.

Det er jo ærgerligt, at der kun er 5 minutter, det var tider, dengang der var 20 minutter, men jeg vil gerne også nå at sige, at Danmark jo også som et rigt land – og det er jo utroligt, at vi er så velfungerende og så rige, og at vi kan så mange ting med så elendige institutioner, vi har i vores bagage, som Det Konservative Folkeparti ikke har været medansvarlig for, det er rigtigt, men vi klarer os dog – er dybt afhængigt af vores omverden, vi er dybt afhængige af, at vi kan få de internationale samarbejdsorganisationer til at fungere og trække den rigtige vej, til at øge forskningen, og der er vi enige med statsministeren i, at der skal sættes ind i EU-samarbejdet og skabes opbakning, så der kan trækkes med på noget, der kan rejse vidensniveauet og forskningen i hele EU.

Kl. 15.35

Men slip dog institutionerne fri, tro på folk, giv dem nogle muligheder. Vis tillid, giv ansvar. I virkeligheden er det jo en meget industrisamfundsagtig måde at tænke på, når man skaber reguleringer og kontrol og styring, som vi ser på flere og flere områder i samfundet. Det er jo en industrisamfundsmåde at tænke på. Det er slet ikke sådan, moderne virksomheder tænker. De sætter nogle andre mål op, som engagerer medarbejderne, som giver medarbejderne mulighed for at bruge deres kreativitet, skabe resultater, finde nye veje, nye løsninger. Det er det, der er brug for, og det er det, »Det kreative Danmark« skal handle om.

Derfor en appel til statsministeren om at se de muligheder, som faktisk kunne være der, hvis man turde slippe Danmark fri. Det er det, Det Radikale Venstre vil arbejde for.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg var sådan set glad for at høre fru Marianne Jelveds indlæg, som jo drejede sig om globaliseringsspørgsmålet. Når jeg rejser mig op, er det, fordi jeg stadig væk har en usikkerhed med hensyn til: Hvad var egentlig motivet for at rejse denne her diskussion i dag? Jeg forstod på ordføreren for forslagsstillerne, at han synes, forment, vi diskuterer globaliseringen på, er forkert.

Jeg vil gerne spørge fru Marianne Jelved, som er med i et fælles vedtagelsesforslag: Synes fru Marianne Jelved også, det er forkert, at man har et Globaliseringsråd, som har sat gang i en debat overalt i landet?

Jeg sidder her med to aktuelle avisudklip, et fra Politiken, hvor man taler om universiteternes samarbejde på globalt plan, og et fra en lokal avis, Lolland-Falsters Folketidende, hvor man selv i en folkeskole har fået en meget interesseret debat i gang på baggrund af den hjemmeside, som Globaliseringsrådet udsender, med åbenhed osv. Er det noget, som Det Radikale Venstre kan vende sig imod, at man starter sådan en åben debat?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Nej, regeringen må jo finde sin egen form, sin egen måde at arbejde på. Det blander jeg mig sådan set ikke i. Jeg ville ikke have gjort det på den måde. Vi har en regering, der nu sidder på, er det fjerde eller femte år, og vi venter stadig væk.

I virkeligheden ved vi jo godt, hvad der skal til. Hr. Svend Erik Hovmand har jo været heroppe på talerstolen og fortælle, hvad der skal til. Der er jo ikke noget nyt i det her. Der er jo heller ikke noget nyt i det, statsministeren sagde. Vi er jo sådan set enige om, hvad det er for baner, veje, vi skal gå, og hvor vi skal prioritere.

Men vi venter. Vi vil gerne medvirke, men vi vil også pege på, at Danmark skal holde fast i det, vi har været gode til tidligere: at være et lille land med stor indflydelse, fordi vi har vægtet det globale samarbejde meget højt og været ude med bistandspolitik, bistandshjælp osv.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Alt det er meget godt, men det er sådan set ikke det, der er ærindet med mit spørgsmål. Ærindet med mit spørgsmål er alene det lillebitte hjørne, som ordføreren for forslagsstillerne, hr. Steen Gade, nævnte, nemlig motivet for at rejse den her debat, for man syntes, at det var sådan en mærkelig lukket form for debat og politikskabelse osv.

Det forstår jeg simpelt hen ikke, for jeg ved da i hvert tilfælde, at fru Marianne Jelved om nogen er den, der siger: Jamen der er ingen over Folketinget. Og Folketinget kan jo rejse alle de debatter, Folketinget ønsker at rejse, og i alle udvalg har vi stort set haft globaliserings spørgsmål rejst og vendt på en lang række områder, og vi ved, at vi nu har en meget stor debat til gode, når globaliseringsredegørelsen kommer.

Så jeg mener: Hvad er det egentlig for et motiv, man har for at kritisere den måde, regeringen har grebet det her an på?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg synes, det er ærgerligt, hvis vi når til, at regeringen præsenterer en pakke fra Globaliseringsrådets rådgivning, eller hvordan vi nu skal udtrykke det, på baggrund af det forløb her i Folketingssalen, og så er det de temaer, der diskuteres. Man kunne måske godt have diskuteret, og det kunne have været interessant, hvis man havde gjort det: Hvad er det for temaer, der hører med i en globaliseringsdiskussion? Og hvor har vi det danske potentiale henne? Hvad er det for nogen temaer? Hvad er det for nogle veje, vi skal have med?

Kl. 15.40

Der er jeg faktisk enig med SF i, at det er ærgerligt, at vi ikke får den internationale dimension knyttet på det her. Jeg synes, det er meget, meget vigtigt, at vi lægger strategier, og at vi med debatter rundt om i landet involverer danskerne i, hvad EU kan, hvorfor det er vigtigt med den globale dagsorden på udviklingsbistanden, og hvordan vi kan fremme miljøteknologier.

Det jeg synes ville være en virkelig god ting, er, hvis man kunne skabe en selvtilid hos danskerne, ikke pralende og sådan noget, men opfattelsen »vi har gjort det før, og vi kan gøre det igen«, så slagteriarbejderne på Danish Crown i Hjørring ikke skal tabe modet og sige, at alting flytter ud til Kina og Indien. Der er enormt meget, der flytter ud til Kina og Indien, og meget mere, end der har været før, så selvfølgelig er der brug for en indsats, endda en stor indsats, men der er også brug for, at der spredes en tro rundt over hele landet på, at vi kan.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Nu har jeg ikke andet end grund til at tro, at fru Marianne Jelved ønsker en konstruktiv debat. Der var lige en enkelt sætning i svaret på hr. Svend Erik Hovmands spørgsmål før om, at nu har vi ventet i, jeg ved snart ikke hvor mange år, det var vist lidt flere, end hvad tilfældet er, men fru Marianne Jelved må da anerkende, at der i den periode, siden regeringen tiltrådte i november 2001, har været og stadig er utrolig mange initiativer, som netop har til formål at ruste virksomhederne og skabe de rette kompetencer hos borgerne rettet mod globaliseringen.

Man kan vel ikke sådan konstruktivt sige, at den her regering intet har gjort med hensyn til globaliseringsspørgsmålet?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er jo hele tiden et definitionsspørgsmål, hvad der er vigtigt.

Jeg tror, at noget af det, som er vigtigt for også at få Danmark samlet, om jeg så må sige, om den her vej, vi skal udvikle, er, at man f.eks. på arbejdsmarkedsområdet ikke kun – opgaven er stor nok i sig selv – tænker på, hvordan man skaber et større arbejdsudbud, altså flere hæn-der og hoveder til arbejdsmarkedet, men faktisk også tænker på: Hvordan kan vi indrette syste-mer, således at der også bliver en konkret efter-spørgsel efter arbejdskraft? Det gælder ikke dem, der går på universiteterne, de skal nok fin-de ud af det, men dem, som ikke har mulighed for de lange uddannelser, og som ikke tager de lange uddannelser. Hvordan skaber vi en efter-spørgsel efter den almindelige arbejdskraft? Det er jo et kolossalt ansvar i de kommende år.

Det er jo netop her, der skabes stor usikker-hed om, hvorvidt vi kan det, og der er vores bud – og det kan man diskutere, men vi er dog kom-met med et bud, som vi selv tror på er rigtigt – at skattesystemet skal ændres fuldstændigt. Men der sker ikke noget.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det er da korrekt, at der er kommet et bud ved-rørende omfordeling af skatter, som ser ganske spændende ud. Nu er man i regeringen jo nok mere ambitiøs på det område, for der laver man reelle skattelettelser, men det er så en helt anden diskussion.

Men fru Marianne Jelved må da også indrøm-me, at det, der kører i Globaliseringsrådet, jo ikke er det eneste, der foregår i det her land. Der er jo altså plads også i det store rum uden om Globaliseringsrådet. Der har jeg også bemærket, at De Radikale agerer, og det kan jeg kun kvitte-re for.

Så er det ikke korrekt, at vi skal passe på, at vi ikke indsnævrer det her ved at sige: Man kan ikke debattere globale spørgsmål, man kan ikke debattere miljø, man kan ikke debattere arbejds-markedsspørgsmål, og alle de her ting skal ind-drages? Det må jo et eller andet sted ikke være formålet med Globaliseringsrådets arbejde.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jo, jeg tror bare, det er vigtigt at tænke på, at de prioriteringer, som politikerne foretager, Folke-

tinget foretager, regeringen foretager, jo giver borgerne en opfattelse af, hvad der er vigtigt i en given sammenhæng, og efter min opfattelse er det meget, meget vigtigt, at vi hele tiden har den internationale dimension med, når vi laver æn-dringer i Danmark, fordi Danmark er en del af – og jeg ved godt, at det er en banalitet, men alli-gevel – og dybt afhængig af sin omverden.

Det indtryk, omverdenen har af os, vores dygtighed osv. osv. er med til at hjælpe os til at være et rigt land. Den måde, vi kan gå ind og være med til at præge miljøudviklingen på, løse potentielle konflikter, skabe hjælp til selvhjælp rundtomkring i verden, hjælpe udviklingslande-ne til markedsadgang, er alt sammen med til at give Danmark et navn og nogle muligheder i verden. Det er vigtigt, at alle danskere kan se, at det internationale arbejde hører sammen med det nationale arbejde, og at EU er en meget vig-tig aktør og medspiller i hele denne her fase, for alene kan Danmark ikke løfte opgaven, men vi kan løfte den i fællesskab, og derfor ville jeg ger-ne have, at de dimensioner var koblet sammen.

Kl. 15.45

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Og så går vi over til den sidste ordfører, og det er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Nu kunne det her jo have været en meget spæn-dende debat om, hvad vi skal stille op både med Danmark og med verden og med den indflydel-se, vi har, i en situation, hvor vi kan se massivt stigende rigdom, men også en rigdom, der er ulige fordelt, og en rigdom, der produceres på en måde, som absolut ikke er miljømæssigt bæ-redygtig.

Det kunne have været en debat om, hvad vi i den situation kunne gøre for at skabe global ret-færdighed, ikke bare fordi vi skal være gode og en del af en godhedsindustri, men fordi betin-gelsen for, at vi kan få en udvikling i Danmark i en verden, som er fredelig, som ikke er præget af terror og af, at vi skal bruge uanede ressourcer på at beskytte os mod terrortrusler, faktisk er, at vi arbejder systematisk på at skabe global ret-færdighed.

Det kunne have været en debat om, hvad vi kunne gøre for at medvirke til at skabe lige mu-ligheder for alle mennesker, ikke bare globalt, men også her i Danmark, hvor vi jo kan tale me-get om, hvor godt det går, og vi kan tale meget om, at vi skal være meget omhyggelige for at

sikre, at der også bliver arbejde til dem, der ikke får en akademisk uddannelse i fremtiden, men hvor vi jo også burde snakke om, hvordan vi sikrer, at den lille million mennesker, der holdes uden for arbejdsmarkedet i dag, får en plads på arbejdsmarkedet.

De diskussioner kunne være vigtige sammenkædet med spørgsmålet om, hvordan man både nationalt og globalt er med til at skabe miljø-mæssig bæredygtighed.

Jeg synes ikke rigtig, vi har haft den diskussion, og en af forklaringerne på det er vel nok, at det lige så meget har været en diskussion om form som om indhold, og det er jo sådan set ikke så mærkeligt, for vi befinder os jo i den situation, at hvad regeringen sådan spiller ud med af samlet strategi, må vi enten vente på eller gætte os til.

Nu kan man selvfølgelig sige, at det måske ikke er så svært at gætte sig til mange af de elementer, der indgår i regeringens politik, og nogle af dem er også blevet fremlagt. I hvert fald kan man, når man snakker om formen, konstatere, at fra at have en meget kritisk holdning til råd og nævn har regeringen fået en meget positiv holdning til råd og nævn, og det er vel bare, fordi det handler om, om man nu vurderer, at man selv har sammensat dem, og at de nu har en sammensætning, så de når frem til fornuftige resultater.

I hvert fald kan man sige, at når man snakker om Globaliseringsrådet og andre af de råd, regeringen har sammensat, så er det jo med stor sikkerhed sådan nogenlunde de samme steder, man henter folkene. Det er domineret af ledere fra erhvervslivet og besat med økonomer, der står for helt den samme nationaløkonomiske tænkning, som regeringens eget Finansministerium har, og på den måde har man jo også nogenlunde styr på, hvad det er for nogle råd, man får, når de kommer.

Jeg har tidligere i nogle korte bemærkninger været inde på, at jeg synes, at der også er et par andre områder, hvor man ikke har nedsat Globaliseringsrådet med udgangspunkt i de udfordringer, vi står over for, men mere ud fra nogle traditionelle magtforhold og for at få nogle råd, som svarer til dem, man gerne vil have, for hvorfor er det i grunden, at miljø- og energispørgsmål ikke er i centrum, også i den måde, rådet er sammensat på? Hvorfor er det, at repræsentanterne for dem, som står for den omlægning af vores landbrugsproduktion, som kan give beskæftigelse i fremtiden – det økologiske

– ikke er repræsenteret? Og ikke, fordi jeg har så forfærdelig meget imod Microsoft, eller det kan rettere sagt være lidt ligegyldigt, om jeg har noget imod Microsoft, men hvorfor er det, at hele det kreative miljø, der findes omkring open standard og open source og det store potentiale, der er der, ikke er repræsenteret? Det viser i hvert fald, at vi næppe skal forvente den store fornyelse.

Enhedslisten har også sit forslag til vedtagelse som konklusion på den her debat, og det skal jeg komme frem med her, og når vi har det, så er det selvfølgelig, fordi vi ikke synes, at de to andre forslag, der ligger, giver noget tilfredsstillende svar.

Vores forslag lyder:

Forslag til vedtagelse

»Danmarks globaliseringsstrategi skal baseres på global retfærdighed, lige muligheder for alle og miljømæssig bæredygtighed. Det kræver en strategi, der

- bryder med EU's og USA's politik over for ulandene, sikrer ulandene mulighed for selv at bestemme deres økonomiske politik, fastholde offentlig service efter eget ønske samt mulighed for at begrænse de vestlige landes og multinationale selskabers adgang til deres markeder og giver dem fri adgang til vores markeder,
- øger Danmarks ulandsbistand – i første omgang til 1,5 pct. af BNI samt gældseftergivelse for ulandene,
- stopper udstødning, nedslidning og stress på det danske arbejdsmarked gennem bedre fordeling af arbejdet,
- satser massivt på uddannelse – herunder efteruddannelse,
- styrker forskningen – særligt den frie,
- omlægger og reducerer Danmarks ressourceforbrug – bl.a. ved en massiv omstilling til vedvarende energi,
- udfaser farlige kemikalier og satser på økologisk omstilling af produktionen og
- sætter åbne standarder og open source-software i centrum i vores it-strategi.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 30).

Kl. 15.50

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg vil gerne sige tak for den debat, vi har haft. Jeg synes, vi har været rundt omkring mange væsentlige emner.

Der er jo en del ordførere, der har beskæftiget sig meget med, om jeg så må sige, at frelse hele verden. Det vil vi jo som politikere gerne, og vi synes jo hver især, vi har det rigtige svar på verdens frelse. Det, jeg godt vil sige med det, er, at der jo ikke er nogen, der er uenig i, at vi gerne vil have en mere retfærdig verden, for nu at bruge det udtryk som hr. Kim Mortensen anvendte. Det er jo ikke det, diskussionen handler om. Vi vil jo alle sammen gerne gøre det bedste for verden.

Men det er nu altså en meget god idé, hvis man vil frelse verden, at man så starter med sig selv. Jeg tror, det var fru Marianne Jelved, der brugte det udtryk, at noget af det, vi skal her, er at sikre, at den slagteriarbejder, der mister sit job, ikke mister modet. Det er jo så rigtigt, som det er sagt, men det tror jeg altså ikke sker ved, at man taler om at frelse verden, det sker altså ved, at man gør noget konkret her i Danmark, for at de arbejdere, som står i risiko for at miste deres job, kan mærke, at der er nogle politikere, som gør noget for, at det danske samfund hurtigere bliver i stand til at oprette nye job til erstatning for de gamle, der bliver nedlagt.

Det er faktisk en helt konkret opgave, vi står med, og det er den, regeringen har sat sig for at løse. Det betyder ikke, at vi nedprioriterer de globale hensyn og ikke har blik for de internationale dimensioner, men vi føler bare, at vi som politikere her i Danmark har et ansvar for at ruste det danske samfund sådan, at de danskere, som føler en risiko for at miste job på grund af globaliseringen, får nogle tilbud, som gør, at de hurtigst muligt bliver i stand til at bestride de nye job, der bliver oprettet til erstatning for de gamle, der bliver nedlagt. Det er jo det, det handler om.

Nu kan det jo lyde så flot, når hr. Steen Gade lægger for, som han gør, og kritiserer regeringen for ikke at have blik for det internationale. Jeg tror, at hr. Kim Mortensen brugte det udtryk, at nu skulle regeringen droppe den smalle nationale dagsorden.

Fru Marianne Jelved var lidt inde på det samme, og ih, hvor det lyder flot, men man skal jo

ikke tage fejl af, at når man hører de pågældende ordførere, så har de jo en fuldstændig national dagsorden. Det handler jo ikke om det globale. Altså, det handler jo om, at de pågældende ordførere bare er uenige i regeringens politik, er uenige i regeringens miljø- og energipolitik, er uenige i regeringens udviklingspolitik, er uenige i regeringens udlændingepolitik – i meget høj grad. Jeg tror oven i købet, at hr. Steen Gade brugte udtrykket, at der ligesom ved Dansk Folkepartis mellemkomst var lagt en dunst ned over Danmark; jeg tror, det var det udtryk, der blev brugt. Jeg synes godt nok, det er et stærkt udtryk i sådan en debat her.

Det handler jo ikke om det globale, det handler jo om, at ordførerne har en fuldstændig national dagsorden, hvor de bare er uenige med regeringen, også om skattepolitikken, og for nogle af ordførernes vedkommende meget uenige i regeringens skole- og uddannelsespolitik. Det gælder jo i hvert fald i udpræget grad for fru Marianne Jelved, kunne vi høre, hvor hr. Per Ørum Jørgensen i hvert fald tilsyneladende fik trådt på et ømt sted.

Så lad os nu ikke tage fejl af, inden man svinger sig alt for højt op, at for de pågældende handler det her jo ikke om en global dagsorden, det er en fuldstændig national dagsorden, hvor man bare er uenig med regeringen på de her områder; og al ære og respekt for det, det er da i orden. I et frit folkestyre skal vi kunne tage en dyst på det, men man skal ikke gøre det til andet og mere end det, det er.

Må jeg så sige til hr. Steen Gade, at det jo ikke er rigtigt, at miljø- og energidimensionen ikke indgår i Globaliseringsrådets arbejde. Jeg kan oplyse, at lige præcis miljø- og energipolitik har været et tema på to af de møder, der har været afholdt om privat forskning og offentlig forskning, og vil være et tema på et af de kommende møder her i februar måned, så det bliver altså tre møder i det hele, hvor det tema har været oppe. Miljø- og energiområdet indgik samtidig som eksempler på områder, hvor Danmark kan få mere ud af at deltage i EU's teknologiinitiativer og forskningsprogrammer. Så faktisk har også EU-dimensionen været draget ind netop på det her område. Så den kritik kan jeg fuldstændig afvise.

Så havde hr. Steen Gade nogle kritiske betragtninger om ulandsbistand og international bistand i det hele taget. Det er jo en gammel diskussion, og lad mig bare kort henvise til, at en kendt international tænketank jo igen har kåret

Danmark til at være det land i verden, der overhovedet har den samlet set bedste internationale bistand.

Endelig efterlyste hr. Steen Gade, at vi skulle inddrage EU-dimensionen noget stærkere i det her arbejde. Der må jeg altså igen melde hus forbi, for det er lige præcis, hvad vi har gjort fra regeringens side fra starten af. Allerede i 2004 spillede vi jo offensivt ud i EU-sammenhæng med at, skal vi sige ruste EU stærkere til at klare globaliseringen ved at lægge op til en meget massiv ekstra satsning på forskning, udvikling og uddannelse i EU-sammenhæng. Faktisk har vi jo fra dansk side foreslået en fordobling af indsatsen på det område.

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Gade, at vi faktisk tager vores udgangspunkt i, at det at ruste sig til globaliseringen som udgangspunkt er et nationalt anliggende, men det, man *kan* gøre på EU-plan, bør man gøre. Derfor var vi også glade for her ved beslutningen om det nye budget for 2007-2013 at få en kraftig forøgelse af de midler, der afsættes til forskning og udvikling, og det betyder, at der i 2013 vil være 28 mia. kr. mere til forskning, end der var i 2006. Desuden er det lykkedes at få besluttet etablering af en europæisk grundforskningsfond.

Så jeg må altså afvise kritikken af, at der ikke skulle være EU-dimension i regeringens politik. Vi har bare taget fat på det med EU, allerede inden vi tog fat på Globaliseringsrådet, fordi det er et utrolig vigtigt aspekt.

Fru Marianne Jelved sagde, at nu skal vi huske, at det ikke er forfærdeligt, hvad der foregår. Det kunne man ellers godt få indtryk af, når man hørte i hvert fald dele af fru Marianne Jelveds indlæg. Men jeg er glad for, at fru Marianne Jelved trods alt har det udgangspunkt.

Så sagde fru Marianne Jelved, at vi skulle slippe uddannelserne fri. Jamen det er jo præcis, hvad vi er i gang med. Der er jo bl.a. på de vidergående uddannelsesinstitutioner etableret selvstændige bestyrelser, der får mere frihed og ansvar end den styring af universiteterne, vi har kendt under det gamle system.

I det hele taget vil jeg sige, at jeg altid bliver så ganske imponeret, når jeg hører fru Marianne Jelveds ønsker til reformer af det danske samfund. Jeg bliver virkelig hensat i en tilstand af imponerethed og somme tider også undren, for jeg tænker hele tiden på, at fru Marianne Jelved sad som et meget fremtrædende medlem af regeringen fra 1993-2001, og i disse 8-9 år så vi jo ikke noget til alle de reformer, som fru Marianne

Jelved nu pludselig er i stand til at fremføre. Da fru Marianne Jelved sad som et sådant fremtrædende medlem af den tidligere regering, blev der tværtimod fremsat og gennemført forslag om forskellige orlovsordninger, som ikke betød, at man øgede arbejdsudbuddet, men tværtimod sænkede det.

Kl. 16.00

Jeg siger det, fordi fru Marianne Jelved hele tiden har travlt med at skole regeringen for ikke at gøre nok for at ruste det danske samfund økonomisk ved at øge arbejdsudbuddet. Men det, fru Marianne Jelved lagde ryg til som minister, var ikke at øge arbejdsudbuddet, men at sænke det igennem orlovsordninger m.v.

Hvis vi tager uddannelsespolitikken, hvad var det så, der skete i disse mange år, hvor vi havde en radikal undervisningsminister? Det var i hvert tilfælde, må vi jo indrømme, noget andet end det, der sker nu. Men problemet er måske netop, at der var 8-9 år, hvor der ikke blev taget fat på det her med fagligheden i uddannelsessystemet, som vi så har taget fat på, fordi vi tror, at det, der skal til for at ruste det danske samfund bedre, er en højnelse af det faglige niveau allerede fra folkeskolen og hele uddannelsessystemet igennem.

Jeg tror faktisk, man må sige, at den alvorligste fejl, der overhovedet er begået over for de elever i folkeskolen, der har den svageste baggrund, var anvendelsen af det pædagogiske princip, der hed den frie læring, det at sige, at det er eleven selv, der har ansvaret for læringen.

Nu ved vi selvfølgelig godt alle sammen, at det er nødvendigt, at eleven tager et ansvar og er motiveret, og de, der har den stærke baggrund, kan sagtens det, mens de, der har den svage baggrund, ikke kan det. Derfor er jeg nødt til at sige til fru Marianne Jelved, at det er nødvendigt nu at tage skeen i den anden hånd og sige, at der er nogle lærere, som har ansvaret for, at også de elever, som har den svageste baggrund, får højnet det faglige niveau, for det er gennem et bedre fagligt niveau, at de kan klare sig bedre i samfundet.

Hvis vi vil undgå at få et todelt samfund med en elite, der bare kan klare det hele, og en restgruppe, som står tilbage og måske kun har folkeskolen og ingen videre uddannelse, ingen ungdomsuddannelse, og oven i købet en folkeskolebaggrund, der ikke er alt for stærk, jamen så får vi lige præcis et opsplittet samfund med en gruppe, som altid vil få det svært, og det skal vi undgå. Vi skal have en stærk sammenhængs-

kraft, hvor vi får alle med. Det kræver altså, at vi højner det faglige niveau, for det er især til fordel for de elever i skolen, der har den svageste baggrund.

Jeg må sige til Det Radikale Venstre, at det sådan set er min anklage mod Det Radikale Venstres mangeårige uddannelsespolitik, at man ikke i tide har taget fat på det. Det gør vi så nu, og det gør vi i øvrigt bl.a. i samarbejde med Socialdemokraterne.

Jeg er også imponeret over fru Marianne Jelveds krav til en skattereform, i betragtning af at det jo ikke ligefrem var sådan en sænkning af skatten, der var på dagsordenen i de 8-9 år, hvor fru Marianne Jelved var medlem af regeringen, tværtimod steg skatter og afgifter jo i gennemsnit en gang om måneden. Det har vi før haft lejlighed til at debattere, så det vil jeg ikke gå yderligere ind i.

Jeg føler trang til at sige det her, fordi vi altså gang på gang som regering skal lægge øre til fru Marianne Jelveds kritik af, at regeringen ikke er ambitiøs nok, når det gælder reformer, og at man skal vente og vente på, hvad regeringen kommer med.

Jeg er altså nødt til at sige, at denne regering hele tiden har reformer på dagsordenen, men vi gør os den umage at forberede det godt og ordentligt, så det ikke kommer som en tyv om natten, men sådan at vi inddrager brede grupper i forberedelsen af denne politik. Sådan har vi gjort det med velfærdsreform, sådan gør vi med globaliseringsreformer, og det er jo derfor, vi har Globaliseringsrådet som ramme om det arbejde.

Kl. 16.05

Jeg er meget glad for, at hr. Svend Erik Hovmand, hr. Per Ørum Jørgensen og hr. Bent Bøgsted kan bakke op om hovedelementerne i den strategi, der er under forberedelse, og det kan vi se udmøntet i det forslag til vedtagelse, som de tre ordførere har fremsat.

Det mål, vi har sat os, er at skabe uddannelser i verdensklasse, og der starter vi allerede i folkeskolen ved at sikre, at vi højner det faglige niveau i læsning, matematik, naturfag og engelsk. Vi understøtter det også med en reform af læreruddannelsen.

Vi skal have en reform af ungdomsuddannelserne, vi sætter det mål, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Det kræver også en reform af erhvervsuddannelserne, og at der er praktikpladser til alle; der har arbejdsgiverne også et betydeligt ansvar.

Vi sætter det mål, at mindst halvdelen af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse, og at de videregående uddannelser er af højeste internationale standard.

Som også hr. Bent Bøgsted rigtigt var inde på, er det vigtigt, at vi på arbejdsmarkedet har de bedst mulige tilbud om voksen- og efteruddannelse og opkvalificering, at de modsvarer de udfordringer og de krav, der er i fremtiden, og hele tiden sikrer, at det er moderne tilbud, der svarer til den tid, vi lever i, og netop en reform af voksen- og efteruddannelsessystemet er noget af det, vi i øjeblikket arbejder på sammen med arbejdsmarkedets parter.

Vi sigter på at gøre Danmark til et førende verdenssamfund ved den kraftige ekstrasatsning på forskning og udvikling, som jeg beskrev allerede i mine indledende bemærkninger i dag. Vi vil gerne gøre Danmark til et førende vækstiværksættersamfund, altså ikke bare et samfund, der opretter mange nye virksomheder, men som hr. Bent Bøgsted også var inde på, skal det være virksomheder, der giver vækst i antallet af arbejdspladser.

Endelig sætter vi det mål at gøre Danmark til et sådan gennemgribende innovativt samfund, altså et samfund med løbende fornyelse i både den offentlige og den private sektor.

Det understreger jeg særlig, fordi jeg også undrede mig over nogle passager i debatten i dag, hvor det kunne komme til at lyde, som om der er et modsætningsforhold mellem en høj grad af faglighed i uddannelsessystemet og det at være kreativ og fornyende. Det er en falsk modsætning efter min opfattelse.

Tværtimod vil jeg sige, at forudsætningerne for at få noget ud af det kreative er altså væsentlig bedre, hvis der er et godt fagligt udgangspunkt, og derfor er der ikke nogen modsætning mellem faglighed og kreativitet. De to ting skal netop gå hånd i hånd, og vi sigter lige præcis på at nå denne balance i regeringens arbejde med en globaliseringsstrategi.

Jeg vil godt sige, at det har været en god debat, og det er jo ikke forbudt nogen som helst at komme med initiativer, når det gælder at ruste Danmark bedre til globaliseringen, ethvert parti kan jo komme med forslag.

Vi har annonceret fra regeringens side, at vi altså kommer med et udspil i slutningen af marts, og vi synes, vi har forberedt det i bedste danske tradition ved at inddrage brede grupper i det danske samfund, og derefter vil vi så for-

handle det på helt normal vis med Folketingets partier.

Det synes jeg er en forbilledlig og meget, meget åben proces, og jeg er også glad for, at den debat, vi har haft i dag, i højere grad har kunnet komme til at dreje sig om substansen, altså om indholdet, om strategien end om selve formen, for jeg synes, at det er den rigtige måde at gribe det an på i et moderne folkestyre.

Jeg konstaterer også, at der sådan i det store og hele jo i virkeligheden er enighed om hovedelementerne i en strategi for at ruste det danske samfund bedre til at klare udfordringerne fra globaliseringen, og det synes jeg har været meget opløftende.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg beder statsministeren blive på talerstolen. Der er tre medlemmer, der har bedt om ordet i anden omgang, det er hr. Kim Mortensen, fru Marianne Jelved og hr. Steen Gade.

Men først er der to medlemmer, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Det er først hr. Svend Auken.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Statsministeren har ret i, at det gælder om at sikre Danmark en god placering i globaliseringen, og at den danske politik bidrager til løsning af globale problemer. Derom er der jo faktisk enighed mellem os alle sammen.

Der, hvor uenigheden er, er, når det gælder midlerne, hvad det er for midler, vi skal tage i anvendelse, og jeg vil gerne advare imod to tankegange, som synes at præge Globaliseringsrådets og regeringens arbejde.

Kl. 16.10

Den ene er troen på, at markeds kræfter er langt bedre end en aktiv offentlig politik. Ser vi på de store eksportsucceser, der, hvor Danmark virkelig har klaret sig godt, f.eks. insulinekspporten fra Novo Nordisk, høreapparateksporten, vindmølleksporten, eksporten af fjernvarmerør, så er det eksempler på eksport, der aldrig ville være kommet uden en aktiv offentlig politik, regulering, tilskud, forskning og udvikling.

Den anden tankegang, som jeg vil advare imod, er centralisering og styring af forskningen, nedlæggelse af sektorforskningsinstitutioner, samle alle forskningsinstitutionerne ét sted, fjernelse af en stor del af de frie midler og overlade det til konkurrence. Jeg tror, det er direkte skadeligt. Det er ikke det, man ønsker, og det er

direkte skadeligt for forskningsudviklingen i Danmark. Forskning kan ikke, hvis den skal være produktiv, styres og manipuleres af politikere, uden at det har meget dårlige resultater.

De to advarsler vil jeg gerne give statsministeren.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er bestemt velanbragte advarsler, men ud i et tomt rum, for regeringens politik er ikke, som hr. Svend Auken her prøver at fremstille den.

Vi er faktisk af den opfattelse, at et godt supplement til markeds kræfterne er en aktiv indsats, bl.a. på forskningsområdet. Noget af det, vi arbejder med i Globaliseringsrådet, er at forbedre samspillet mellem den private sektor og den offentlige sektor, når det gælder forskning, f.eks. på miljø- og energiområdet.

Regeringen lægger aldeles ikke op til nogen centralisering og styring af forskningen, hvor politikere skal sidde og manipulere med midlerne – for nu at bruge hr. Svend Aukens udtryk. Det, vi lægger op til, er, at der skal være en øget konkurrence om forskningsmidlerne, sådan at vi er sikre på at få den højeste kvalitet i dansk forskning.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hvis man ser på et af de områder, som flere ordførere i dag har peget på der har været et af de mest succesrige, også eksportmæssigt for Danmark, så er det energipolitikens område.

Dér kom der en såkaldt strategi fra regeringen i sommer, som jeg ved at statsministeren kender, og som han er meget begejstret for, der gik ud på, at man afviklede alle de egentlige politiske målsætninger på dette område og sagde, at nu måtte det hele overlades til markeds kræfterne. Det er da et tydeligt eksempel på, at man overlader det til markeds kræfterne i stedet for at opretholde den strategi, der hidtil har givet de gode resultater.

Hvad angår centraliseringen af forskningen, så er det da rigtigt, at Globaliseringsrådet med regeringens støtte arbejder på at nedlægge vel fungerende sektorforskningsinstitutioner og lægge dem sammen med universitetsinstitutioner, og det er da også rigtigt, at en betydelig del af de frie midler bliver frataget institutionerne og lagt over i et forskningsstyringsområde, det, ministeren kalder konkurrence.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Til det første om energi og marked vil jeg sige, at regeringen selvfølgelig stræber efter, at også energimarkedet er så markedsorienteret som overhovedet muligt, for at vi kan sikre, at danske forbrugere får energi til, om man så må sige, ordentlige priser.

Men lad mig vende tilbage til det, Globaliseringsrådet sidder og arbejder med, nemlig faktisk at sikre, at der bliver et ordentligt samspil mellem den private og den offentlige sektor på forskningsområdet, bl.a. om energi og miljø.

Med hensyn til sektorforskningsinstitutioner er det da rigtigt, at om disse så vel som om andre forskningsinstitutioner er der en debat, ikke bare i Globaliseringsrådet, men også uden for, om at skabe tilstrækkelig store forskningsmiljøer i Danmark til, at de kan komme op i international klasse.

Der vil jeg så godt advare hr. Svend Auken imod at låse sig fast i nogle fortidige opfattelser af, hvordan det her skal være, for hvis vi skal sikre, at vi kan tiltrække kvalificerede udenlandske forskere her til landet, og vi kan fastholde kvalificerede danske forskere her i landet, så er det altså nødvendigt, at institutionerne har en sådan størrelse, at de bliver attraktive.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Statsministeren lægger meget vægt på, at der skal være en tæt forbindelse mellem den offentlige forskning og den private forskning, og det lyder selvfølgelig også meget fornuftigt. Men der er vel et enkelt problem i det, og det vil jeg prøve at anskueliggøre ved at tage energiområdet frem igen.

Hvis man tilbage for 30 år siden havde sagt, at forskningen i energi i Danmark skulle tage udgangspunkt i de behov og de interesser, virksomheder inden for energisektoren havde, og det, de syntes der skulle forskes i, så var der jo ikke kommet noget vindmølleboom, så var vi ikke blevet drivende i vedvarende energi, for det var jo ikke synspunktet.

Er det ikke bare et eksempel på, at ved at tage udgangspunkt i virksomhedernes behov og sige, at forskningen skal tilpasses virksomhedernes behov, risikerer man at lave fremtidsorienteret politik med blikket stift fæstnet på bakspejlet?

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Det er jo en aldeles fortegnet fremstilling, hr. Per Clausen her giver af samspillet mellem privat og offentlig sektor, en rigtig gammeldags, forstenet, socialistisk opfattelse af det samspil. Det er jo ikke virksomhederne, der skal styre, hvad der skal forskes i.

Der vil fortsat være en omfattende fri forskning, men det, vi har brug for, er faktisk, at resultaterne af den offentlige forskning hurtigst muligt kommer ud at arbejde, bliver omsat til produktion og dermed beskæftigelse og nytte i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Så galt kan det jo gå, når man forsøger at beskrive konsekvenserne af regeringens politik, at man så står for en gammeldags, socialistisk politik. Det er jo trist, men måske kunne statsministeren alligevel også gøre sig nogle overvejelser om det.

Nej, pointen er jo, at uanset hvad statsministeren siger, så er det regeringens forskningspolitik, at den største andel af de offentlige midler skal gives til forskning, hvor der også er private midler. Så er det bare, jeg siger, at hvis man havde brugt den metode til forskning i energi for 20-30 år siden i Danmark, så havde vi i hvert fald ikke fået noget vindmølleboom, og så havde vi ikke fået Danmark i spidsen for en vedvarende energisektor.

Så siger jeg bare, at det måske indimellem vil være en meget bedre idé at sige, at vi faktisk forsøger at skaffe erhvervsudvikling og forskning ud fra den målsætning, at vi vil afkoble Danmark fra afhængigheden af olie og andre fossile brændstoffer, før der ikke er mere nord-søenergi tilbage. Det ville jo blive en målsætning for forskningen og erhvervsudviklingen.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Per Clausen gentager sit spørgsmål, og jeg vil så gentage mit svar, nemlig at der også i fremtiden vil være en omfattende såkaldt fri forskning i det danske samfund. Men det er altså nødvendigt at forbedre mulighederne for at få resultatet af forskningen i de offentlige forskningsinstitutioner omsat til praktisk produktion og dermed beskæftigelse, for det er et af de punkter, hvor vi ikke er gode nok i Danmark. Vi skaber en masse gode forskningsresultater, men

der, hvor vi ikke er så gode, er til bagefter at få dem omsat til noget praktisk produktion.

Jeg vil sige, at det er sund fornuft, at når man bruger store samfundsressourcer på at skabe interessante forskningsresultater, så bliver de også omsat til noget, der kan komme den brede befolkning til gavn i form af produktion og beskæftigelse.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til statsministeren. Vi går nu til anden omgang, og jeg giver først ordet til hr. Steen Gade som ordfører for forespørgerne.

Steen Gade (SF):

Tak til statsministeren. Man kan jo ikke lade være at blive lidt imponeret af statsministeren. Det lykkedes statsministeren at sige hus forbi til alt det, der er kritiseret. Så lykkedes det statsministeren at rose sig selv for alt det, han har gjort. Det kan være, det er sådan, det hænger sammen, men man jo sige, at statsministeren er tæt på at være danmarksmester i at sige hus forbi, hver gang nogen kritiserer. Det er jo ikke bare i den her debat, det er jo stort set i alle de debatter, der er både her, i medierne og ude i offentligheden. Så er der noget, statsministeren kan, så er det at sige hus forbi, det har jeg ikke sagt, det har jeg ikke gjort – og så rose sig selv.

Men skulle vi så gå ned i nogle af punkterne: Statsministeren siger f.eks. til en række af os, der har sagt, at miljø- og energipolitik i Danmark hænger uløseligt sammen med at løse verdens klimaproblemer, hvis vi vil udnytte den viden og den udvikling, vi har fået i Danmark, til også at skabe nye job – det var også det, hr. Svend Auken sagde her til sidst – at det har man snakket om. Det blev jeg glad for, da jeg hørte det. Men så har jeg læst et svar, som statsministeren har sendt til Det Økologiske Råd og til firmaet Rockwool, som har sendt en fælles henvendelse med samme synspunkt, som jeg har her. Der kan jeg da forstå på det, at Globaliseringsrådet ikke lægger op til, at man vil udpege det her område som noget vigtigt.

Det kan da godt være, at man har drøftet det, men man har i hvert fald også sagt, at det ikke bliver en udmelding fra Globaliseringsrådet. Det synes jeg det skulle blive, og jeg håber, at statsministeren kunne tage det med sig og sige, at nu har vi drøftet det en del i dag. Der er trods alt tre partier her med et pænt antal mandater bag sig, som mener, det er ganske vigtigt, og så

vidt jeg har forstået, mener Enhedslisten også det er vigtigt.

Kl. 16.20

Statsministeren har selv sagt her, at man har drøftet det, og at man også skal snakke lidt mere om det. Så kunne jeg sige til statsministeren: Jamen gør dog noget mere ud af det, prøv at få det til at hænge sammen, sådan at vi i hvert fald på et enkelt punkt kunne få den sammenhæng, som jeg savner, nemlig mellem verdens globale problemer. Hvad gør vi her, og hvordan udnytter vi det til at få konkurrenceevne og skabe arbejdspladser? Det er den kobling, jeg savner i regeringens udspil, også efter debatten her i dag.

Statsministeren havde nogle betragtninger om, at vi andre var i gang med at frelse hele verden, eller også var det bare, fordi vi ville skrive ned, hvad vi selv mente. Nej, det er faktisk ikke pointen i det her. Pointen er, at jeg ikke mener, vi kan anskue det at skabe job i Danmark og klare os i en global konkurrence adskilt fra, hvordan det går i resten af verden, hvordan samspillet er, og især hvordan samspillet er med en europæisk politik.

Egentlig mener jeg, at hvis man som dansk politiker føler ligesom statsministeren, at vi skal tage udgangspunkt her i Danmark, så er man netop nødt til at have en meget mere international dagsorden end den, statsministeren har lagt op til her.

Globalisering er jo mange diskussioner, som jeg synes man godt kan sammenfatte i to. Den ene er den globale arbejdsdeling og konkurrencen. Den anden er de fælles problemer. Der synes jeg kun, statsministeren tager fat i det med konkurrenceevnen, altså økonomien osv. Det er vigtigt, men det spændende, det, der kan forandre verden, og det, der kunne gøre, at Danmark gjorde en forskel, var at få det koblet sammen til, at det også var med til at løse de problemer, vi har miljømæssigt, med udryddelse af fattigdommen osv.

Statsministeren sagde om EU, at det var man allerede gået i gang med. Ja, man kan også sige, at hele den satsning på forskning var jo en EU-beslutning, som statsministeren var med til at tage 2 år før vi havde sidste valgkamp, nemlig at vi skulle opruste vores forskningsbudget. Det er jo fint nok, men det er dynamikken mellem nationale beslutninger og EU-beslutninger, jeg savner i regeringens tænkning. Jeg håber, det kan komme. Det er jo ikke afsluttet, og i den forstand er jeg jo i hvert fald glad for debatten.

Jeg forstår også, at jeg et eller andet sted, selv om nogle siger, at jeg har været sur undervejs, får lidt ros for, at vi får debatten, fordi det jo altså er den eneste debat, dette Folketing tager, inden statsministeren melder ud.

En sidste betragtning om al den snak om uddannelse osv.: Jeg synes nok, det er et eksempel på statsministerens salgsevner, at han nu kan få det til at ligne et kæmpefremskridt, at alle nu skal have praktikpladser. For et år siden havde vi en kæmpediskussion om det i valgkampen, og hvis vi går 2 og 3 og 4 år tilbage, så har vi også haft kæmpediskussioner om praktikpladser til alle. Det er jo noget, vi går ind for. Det er jo en skamplet for Danmark at vi ikke har fået det.

Min sidste betragtning er så om forslagene til vedtagelse, og jeg skal meddele, at selv om den vedtagelse, der af regeringen og Dansk Folkeparti er fremsat forslag til, ikke rummer det, den burde, så står der jo også nogle ting, som på overskriftsplan ikke er ting, vi kan være imod. Derfor vil vi undlade at stemme og håber, at statsministeren føler sig presset af den her debat til at komme med noget bedre, når Globaliseringsrådet debutterer.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Jeg skal give ordet til ordførere i anden omgang, og jeg gør opmærksom på, at taletiden er 3 minutter. Det er fru Marianne Jelved.

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne understrege over for statsministeren, at jeg ikke er ude på at frelse verden, for verden vil ikke frelses. Jeg er bare ude på at prøve at tage et ansvar der, hvor jeg er i stand til at påvirke nogle ting. Det håber jeg også at statsministeren i virkeligheden er, og det tror jeg også er tilfældet.

Så skal jeg lige sige til statsministerens almindelige oplysning, at hvis man slipper universiteterne fri, så må det også betyde, at man giver universiteterne frihed til selv at træffe afgørende beslutninger. Nu bruger jeg kun en lille flig, men dog en vigtig flig: Hvorfor kan universiteterne ikke få lov til selv at bestemme, om de skal have gruppeeksamen eller ej? Jeg forventer ikke noget svar. Det er et eksempel.

Kl. 16.25

Så har statsministeren overhovedet ikke fatet, at jeg gik ind for reformer i 1990'erne. Nej, for det vil statsministeren ikke indrømme, og derfor undlader statsministeren at tale om,

hvordan dagpengeperioden blev sat ned fra 9 år til 4 år, om ungeindsats, førtidsreform, og jeg kunne blive ved. Lad det ligge. Nej, vi lavede også om på skattesystemet. Vi fortsatte skattereformen fra Schlüterperioden 1985-93 til 1998, og derfor har vi i dag ikke en rentefradragsværdi på nogle og halvfjerds procent, heldigvis for det. Tænk, at der var nogen, der tog modet og turde lave om på det.

Statsministeren mangler jo modet, hvis jeg nu skal drille lidt, eftersom statsministeren beskriver sig selv som en slags Odysseus, der binder sig med sit skattestop til masten af frygt for sirenerne. Regeringen bestemmer jo selv over skattesystemet med sit flertal. Hvorfor skal der sådan en besværgelse til i form af et skattestop? Lad det være.

Der er en meget, meget klar sammenhæng mellem faglighed, altså dygtighed, kreativitet og selvstændighed. Derfor er 1993-folkeskoleloven en meget visionær lov. Vi har ikke sløset med fagligheden, men det er så nemt at bruge den overskrift. Det er så nemt at henvise til PISA, som almindelige mennesker selvfølgelig overhovedet ikke har mulighed for at sætte sig ind i. Der er så mange ting, det er meget nemt at slynge ud i nogle overskrifter, og som lyder som de store sandheder.

Jeg understreger igen: Det Radikale Venstre er *for* at styrke fagligheden. Vi er *for*, at alle får en ungdomsuddannelse. Vi er for stort set næsten alle de pinde, der står her. Men vi er uenige i den måde, regeringen vil gennemføre det på. (*Formanden ringer med klokken*).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Jeg må bede om lidt mere ro i salen.

Marianne Jelved (RV):

Vi tror, at den måde, regeringen vil gøre det på, trækker den forkerte vej, og derfor er det ærgerligt, at vi ikke er i stand til at få en mere indholdsmæssig diskussion om metoderne.

Der er ikke noget, der hedder – nu skal jeg se, hvad det var, statsministeren kaldte det – den frie læring. Det eksisterer ikke. Jeg ved ikke, hvad det er for noget. Det er bare noget, der bliver sagt. Det er altid lærerens opgave at sørge for, at børnene lærer noget. Det er det, læreren bliver ansat til. Så det der med den frie læring passer ikke nogen steder. Men kravene er blevet større, kravene *skal* være større, børnene *skal* være dygtigere. Deri er vi enige, men vi er ueni-

ge i måden, de skal blive det på. Derfor kommer det jo an på en prøve.

Men læg mærke til, hvor godt Danmark klarer sig. Det er bl.a., fordi vi har haft gode uddannelser – indtil nu.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Så er det hr. Kim Mortensen i anden omgang.

Kim Mortensen (S):

Nogle få kommentarer til statsministerens bemærkninger om, at der ikke er nogen uenighed om dagsordenen, men at det er en indenrigspolitisk dagsorden, vi er uenige i. Lidt polemisk kunne man jo sige, at det er rigtigt, at vi er uenige i den indenrigspolitiske dagsorden, nemlig hvad det er for en global dagsorden, vi skal have, og vi skal udfylde. Der er vi ikke enige. Vi er ikke enige om, hvad det er for nogle hovedprioriteter, der skal være under de overskrifter, som jeg også har bemærket at stort set alle, der beskæftiger sig med globalisering, er enige om.

Jeg tror, at det er vigtigt for dem, der er utrygge over for globalisering, at vi også interesserer os lidt for, hvad globaliseringen betyder for den sammenhængskraft, som jeg bemærkede statsministeren også havde med i sin tale. Der er en tendens til, at de job, der forsvinder fra Danmark, forsvinder fra udkantsområderne. En stor del af de job, der forsvinder fra Danmark, går ud over de kortuddannede. Derfor er der også under de her overskrifter brug for en målrettet indsats over for de regionale områder; der er brug for en målrettet indsats over for hele vokseneruddannelsen.

Det er jo nogle af de fokuspunkter, man kan sige, det er vigtigt at regeringen, Globaliseringsrådet, også tager alvorligt, når vi diskuterer globaliseringen.

Så var der nogle bemærkninger om, at der ikke er noget modsætningsforhold mellem faglighed på den ene side og kreativitet, udvikling og innovation på den anden side. Nej, det er da sådan set rigtigt, men der er forskel på, hvor høj en prioritet og hvor meget fokus man giver de enkelte lodder i vægtskålen. Der tror jeg også, der er brug for, at vi i vores uddannelsessystem sætter fokus på kreativitet og på innovation, sådan at det implicit er en del af de uddannelser, vi gennemfører, at som en del af det at komme igennem uddannelsen, fylder det her målrettet noget.

Kl. 16.30

Det synes jeg at jeg savner nogle bemærkninger om, det synes jeg at jeg savner en prioritering af i den dagsorden, regeringen lægger frem, også på uddannelsesområdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 29 af Svend Erik Hovmand (V), Bent Bøgsted (DF) og Per Ørum Jørgensen (KF) (*se side 3103*) vedtoges med 59 stemmer (V, DF og KF); 39 (S, RV, SF og EL) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 28 af Steen Gade (SF), Kim Mortensen (S) og Marianne Jelved (RV) (*se side 3100*).

Forslag til vedtagelse nr. V 30 af Per Clausen (EL) (*se side 3117*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 87: Forslag til lov om ændring af lov om et videnskabetisk komitéssystem og behandling af biomedicinske forskningsprojekter. (Videre adgang til udførelse af kliniske forsøg med lægemidler på inhabile forsøgspersoner m.v.). Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen). (Fremsat 30/11 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Lovforslaget her handler om en yderligere adgang til udførelse af kliniske forsøg med lægemidler på inhabile forsøgspersoner, og det betyder, at man for personer, der måtte komme på hospitalet og ikke er nærværende, om man så må sige, som er inhabile og f.eks. kan være bevidstløse som følge af et trafiktraume, kan sætte ind med en behandling, som er af videnskabelig,

forskningsmæssig karakter. Denne meget vigtige forskningsmæssige indsats kan jo ikke foretages på personer, som er raske, men skal foretages på personer, der er i en akut fase.

Dette er implementeringen af et direktiv, og vi føler meget, at vi med den løsning, der ligger her, foretager en fin afvejning af patientens retssikkerhed med hensyn til, at patienten selvfølgelig ikke skal udsættes for overlast. Man skal kun udsættes for det her i de tilfælde, hvor det er noget, der ...

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg må bede om, at samtalen bliver dæmpet, især ovre i sidegangen.

Inge-Lene Ebdrup (V):

... bidrager til, at patienten hurtigere kan blive rask, eller man kan standse en tilstand, der måske endda er livstruende. Det foreslås her, at man modsat tidligere, hvor det var en nær pårørende og ens egen læge, der skulle give tilladelse til, at man kunne deltage i sådanne forsøg, laver en samtykkeordning, hvor det er to læger, der er uafhængige af det konkrete forsøgsprojekt, som skal varetage den inhabiles interesser, således at man kan sikre, at både patientens interesser bliver varetaget, og at man også kan lave de her meget vigtige forsøg.

Vi synes, som jeg sagde før, at der er fundet en meget rigtig balance mellem de to ting, og vi kan derfor støtte forslaget.

Karen J. Klint (S):

Jeg skal også på vegne af Socialdemokraterne give tilslutning til rammerne i det lovforslag, vi har til debat nu, også ud fra at det er meget vigtigt, at der bliver forsket i akutmedicin, og det kan man jo selvfølgelig i sagens natur kun under nogle særlige omstændigheder. Når det er akut opstået sygdom, sker det jo ikke som noget, der er forberedt, og man må så tage hånd om, hvem der skal hjælpe med at tage stilling.

Kl. 16.35

Vi synes også, selv om det er et godt forslag, at det er et følsomt emne. Både af høringsvarene og også af vores egen læsning af forslaget fremgår det, at der er nogle etiske dilemmaer, som vi lige skal have vendt under udvalgsbehandlingen. Dem vil vi godt stille lidt skarpt på under debatten der.

Det kan jo lyde meget fornuftigt, at forsøgsværgen skal have en sundhedsmæssig baggrund, men måske bliver det for meget alene

den lægelige verden, der skal tage stilling, altså dem, der er med i forsøget, den behandlende læge og forsøgsværgen, som er den enhed af to læger. Hvordan får vi kigget disse forsøg over skulderen, sådan at vi kan se, hvordan det udvikler sig?

En af begrundelserne for, at forsøgsværgen skal være to læger, er også, at man skal kunne finde dem hele døgnet, men er sygehuse så godt rustet, at de faktisk kan behandle med akut medicin hele døgnet? Jeg har i hvert fald lige fået en indbydelse til et møde her senere på ugen, hvor en af påstandene er, at noget akut medicin kun er tilgængelig mellem kl. 8 og 15. Så er der sammenhæng mellem virkelighed og det, man gør her, eller skal vi forsøge at skabe en bedre sammenhæng netop i kraft af det her?

Forslaget går på at øge patienternes retssikkerhed og afgrænser også, hvilke patienter der kan være tale om. Det er oplagt, at det i høj grad er patienter med nogle somatiske forhold, nogle traumer, men hvad nu, hvis det er en person, som har en dobbeltdiagnose? Det kan jo godt være en psykiatrisk patient, som har så alvorlig selvskadende adfærd, at det også er livstruende for vedkommende. Hvordan vil patienten i det her tilfælde så falde ind under forsøgsrammerne, når der også er problemer med den akutte behandling i psykiatrien, og når det i hvert fald ikke skal ske under forhold, hvor der ikke er samtykke, medmindre psykiatriloven også er fulgt? Vi skal lige have drøftet, hvilken patientgruppe det handler om her.

Så lover regeringen jo også i en af bemærkningerne at rette en henvendelse til Europa-Kommissionen om udvidelse af direktivets adgang til at forske netop i akut medicin, men vi ser ikke, at der er kommet et svar på det. Det kunne jo også være interessant at få at vide, hvor langt man vil gå på det område.

Som sagt er vi som udgangspunkt positive, men også nysgerrige for at få det afdækket nærmere.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg skal give ordet til fru Karen Nødgaard og anmode om, at der bliver lidt mere ro i sidegangen.

Karin Nødgaard (DF):

Umiddelbart kan det synes lidt svært at gå ind for et lovforslag, som indebærer, at et menneske ikke har muligheden for selv at bestemme over sin egen krop og behandling af denne. Men da vi ud fra lovforslagets tekst står i en situation,

som de fleste af os jo frygter at havne i, netop der hvor den enkelte ikke er i stand til selv at tage stilling til en given behandling, finder vi i Dansk Folkeparti det relevant at præcisere og udvide adgangen til at forske med lægemidler på inhabile forsøgspersoner i akutte behandlingssituationer. Det vil kunne gavne den enkelte, men også øge mulighederne for fremtidig at udvikle behandlingsmetoder, så tilskadekomne vil kunne opnå hurtigere og bedre behandling end det, der på nuværende tidspunkt er muligt.

På et spørgsmål om, hvorvidt det vil være det mest hensigtsmæssige at indhente tilladelse fra den nærmeste pårørende, er jeg enig i, at det egentlig vil være det mest optimale, men realistisk set vil det ikke kunne lade sig gøre i de fleste tilfælde. Den nærmeste pårørende kan måske være umulig at få fat i, og det vil kunne give problemer for selve behandlingsprocessen og eventuelt også forsinke det forløb, som i givet fald vil kunne få katastrofale følger for patienten. Derudover vil en nær pårørende også have svært ved at kunne træffe en hurtig beslutning, som kan være svær at overskue konsekvenserne af i en situation, hvor man følelsesmæssigt er meget påvirket.

Derfor ser vi positivt på initiativet om at indføre en ordning med en forsøgsværge, som skal kunne give samtykke på vegne af den inhabile forsøgsperson. De to læger, som tilkaldes for kort tid, skal være uafhængige af selve forskningsprojektet, og da det er vigtigt, at forsøget skal kunne forbedre personens helbred på længere sigt, vil vi gerne have ministerens bekræftelse på, at den tid, som skal bruges på at få tilkaldt forsøgsværgen, ikke må overstige et vist antal minutter, da det i visse ulykkestilfælde vil kunne få alvorlige følger for den ramte patient, hvis en behandling ikke bliver påbegyndt meget hurtigt efter, at ulykken er indtruffet.

Det ligger os meget på sinde, at de forsøg, som foretages, skal være etisk forsvarlige. Her skal Den Videnskabetiske Komité selvfølgelig med sin godkendelse af forsøget være garant for dette. I de høringssvar, som er kommet fra diverse interessegrupper, er der mange positive udmeldinger, men der er også nogle, der ytrer nogle ting, som de gerne vil have med, og som jeg synes der skal tages højde for i den fremtidige udvalgsbehandling, som det tidligere er nævnt af Socialdemokraterne.

Kl. 16.40

Jeg synes også, det er sket i flere tilfælde allerede nu fra ministerens side i de kommentarer

og ændringer, som er indarbejdet i lovtæksten. Jeg bider også mærke i Dansk Handicapforbund, som i sit høringssvar skriver, at den vigtigste rettighed som patient er retten til at forsøge at blive rask, og at for Handicaprådet er nye og forbedrede behandlingsmetoder ikke en trussel, men et håb.

Dansk Folkeparti ser positivt på, at en vedtagelse af lovforslaget vil kunne sikre, at følgende to aspekter vil kunne opfyldes: På den ene side hensynet til samfundets behov for ny og værdifuld viden til brug i fremtidig patientbehandling og på den anden side hensynet til forsøgspersonens rettigheder og sikkerhed.

Dansk Folkeparti ser også frem til den kommende udvalgsbehandling. Jeg håber, at vi der kan få strikket noget godt og konstruktivt sammen, og jeg kan hermed tilkendegive, at lovforslaget støttes.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Forskning i lægemidler og behandlingsmetoder kan give anledning til en række etiske spørgsmål. Det gør sig eksempelvis gældende i det her lovforslag, hvor regeringen ønsker at udvide adgangen til at forske i lægemidler på inhabile forsøgspersoner i akutte behandlingssituationer. Helt overordnet er det vigtigt at huske på, at uden forskning ville vi ikke være der, hvor vi er i dag. Hvis ikke lægevidenskabelig forskning havde frembragt den nødvendige viden, ville vi være hjælpeløse over for en lang række sygdomme, vi i dag er i stand til at kurere.

Vi tænker sjældent over den massive forskning, der ligger bag selv de mest almindelige lægemidler eller behandlingsmetoder. Der er ofte tale om kontrolleret forskning i laboratorier eller et tilfælde, hvor en række forsøgspersoner frivilligt deltager i et forskningsbudget. I den forstand ligger der forskning bag al vores viden, og hvis vi vil blive endnu bedre til at behandle forskellige sygdomme i fremtiden, så må vi tage udgangspunkt i forskning og investere i den.

Men det forholder sig desværre ofte sådan, at forskning kun lader sig gøre under bestemte forhold. Man kan ikke altid reducere forskning til et laboratorium, og noget forskning kan kun gennemføres, hvis bestemte forudsætninger er opfyldt. Forskning i intensiv behandling kan således ikke foretages med raske forsøgspersoner,

kroppen reagerer ganske enkelt anderledes, når den er under pres, og derfor må forskning i intensivbehandling foregå, når den enkelte person befinder sig i en akut situation.

Vi Konservative mener, at det er ærgerligt, at den nuværende retstilstand betyder, at vi ikke er i stand til at forske i lægemidler i akutte behandlingssituationer, og derfor ser vi positivt på det fremlagte forslag om at etablere en samtykkeordning.

Der skal dog ikke være tvivl om, at vi her i bund og grund er af den opfattelse, at vi har at gøre med et meget svært spørgsmål. Derfor mener vi også, at det er vigtigt, at der er en række retsgarantier for, hvornår og under hvilke forudsætninger forskningen må finde sted, når det drejer sig om inhabile forsøgspersoner.

For os Konservative er det vigtigt, at det enkelte forskningsprojekt er godkendt af en videnskabetisk komité, at de kliniske forsøg i akutte situationer kun må gennemføres, såfremt den særlige fysiske og mentale tilstand, vedkommende befinder sig i, er en forudsætning for at opnå viden på området.

Samtidig skal der naturligvis være tale om, at hensynet til forsøgspersonens rettigheder, sikkerhed og velbefindende altid går forud for videnskabelige interesser, og derudover skal det naturligvis være sådan, at de to læger, der i situationen udgør den inhabiles væрге, udelukkende varetager den inhabiles interesser og på alle måder er uafhængige af forsøgsprojektet.

Hvis de krav bliver overholdt, er der tale om, at lovforslaget forbedrer mulighederne for forskning i akutsituationer. Det er forudsætningen for større viden inden for området og bedre behandling i fremtiden.

Vi støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Den konservative ordfører, fru Helle Sjelle, gør meget ud af, at det er vigtigt med den videnskabelige forskning. Det er vi enige i fra Socialdemokraternes side, men vi har også den holdning, at mennesker godt må frabede sig en behandling.

Det er jo sådan i dag, at man kan frabede sig f.eks. livsforlængende behandling, og derfor synes jeg også, at vi under udvalgsarbejdet skal have drøftet, hvordan vi kan være sikre på, at de forsøgspersoner, som kommer ind her under nogle akutte forhold, ikke netop er mennesker, der har frabedt sig en livsforlængende behand-

ling. Skal det være en ny afkrydsningsrubrik på vores donorkort, eller hvad skal der til? Er De Konservative med på, at vi skal have drøftet, hvordan vi sørger for, at det her kun gælder dem, der gerne vil stille sig til rådighed, så vi i størst muligt omfang i hvert fald kun åbner for dem?

Kl. 16.45

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Som jeg sagde i indledningen, er det et ganske vanskeligt emne, og derfor er vi også meget villige til at se på yderligere spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Vi vil meget gerne være med til, at vi får vendt alle sten, således at vi i sidste ende kommer ud med et godt og gennearbejdet lovforslag.

Så vi vil også meget gerne være med til at se på de ting, som bliver rejst her.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Det her er jo, som flere ordførere har været inde på, en etisk rigtig svær sag. Det handler om, hvilke grænser der skal være, og hvilke muligheder kan man også sige, for at forske i inhabile forsøgspersoner, dvs. personer, som ikke er i stand til at tage stilling på egne vegne. Det er klart, at på den ene side står hensynet til den enkelte, og på den anden side står det langtrækende hensyn til forskningen, til mere viden, til at udvikle nye behandlingsmetoder og nye præparater. Det er en meget svær balancegang.

For os er det vigtigt at sige fra starten, at det er klart, at hensynet til individet naturligvis altid skal komme først. I det øjeblik man siger, at det ikke kommer først, kan man i virkeligheden sige, at man er på vej ud i en slags totalitært foretagende, hvor den enkelte bare bliver en brik til gavn for nogle diffuse, langsigtede, samfundsmæssige interesser.

Når det er sagt, så er det stadig noget med at finde den rigtige balancegang, og efter at have læst høringssvarene kan vi se, at der er både for og imod den balancegang, lovforslaget lægger op til, og det bekræfter os måske i, at balancepunktet er fundet sådan nogenlunde.

Den grundlæggende tanke er jo at give en enhed af to læger autoritet til at kunne tage stilling til, hvorvidt en inhabil forsøgsperson skal indgå

i et forskningsprojekt, og den tankegang synes vi grundlæggende er god. Den er god, også fordi lovteksten jo grundlæggende understreger, at de her to læger først og fremmest skal varetage forsøgspersonens interesser, at de skal være uafhængige af det konkrete forskningsprojekt og af den forsøgsansvarliges interesser. Det synes vi er vigtigt bliver slået fast, og det gør det så også højt og tydeligt.

Tilbage synes jeg jo, der er ret meget tvivl, især efter at have læst høringssvarene. Vi synes, de går noget i øst og vest. Der er nogle, der mener, at lovforslaget ligefrem er katastrofalt, fordi det begrænser forskningsmulighederne. Det siger ministeriet at det vil det ikke gøre, og i virkeligheden vil det ikke gøre meget hverken til eller fra.

Ikke desto mindre synes vi nok, der er brug for nogle flere svar, og at vi har brug for nogle mere præcise, kvalificerede svar om konsekvenserne: Hvilke forskningsprojekter, som ellers ville være godkendt i dag, mener ministeren f.eks. denne lovændring fremover vil hindre? Eller det modsatte?

Vi må have nogle eksempler for at kunne vurdere lovforslagets rækkevidde, og det handler ikke om at drive klapjagt på nogen som helst, men det handler egentlig om at blive klog på, hvor det rigtige snit er.

Så synes jeg også, man kunne savne en konkretisering af, hvad der egentlig er en akut situation. Det står der ikke meget om, men det er jo afgørende for, om man griber til den ene eller den anden procedure.

Så må jeg tilstå, at jeg nok ikke helt forstår, hvorfor man, jævnfør ministeriets svar i høringsrunden, fastholder den praktiserende læge som en del af godkendelsessystemet, når der er tale om ikkeakutte tilfælde.

Man kan jo sige, at det står i bemærkningerne. Der står højt og tydeligt: »Samtidig er det tvivlsomt, om den praktiserende læge har en bedre indsigt i de mulige konsekvenser af et klinisk forsøg med lægemidler, når forsøgspersonen er alvorligt syg og inhabil, end den læge, som er ansvarlig for behandlingen af forsøgspersonen på den specialafdeling, som forsøgspersonen er bragt til på sygehus, klinik m.v.«

Jeg synes i hvert fald, det er et svar, som for vores vedkommende rejser det spørgsmål: Hvem er den rette til at tage stilling til det her?

Så synes jeg, at en meget vigtig problemstilling er, om vi skal gå videre, sådan som ministeren lægger op til i lovforslaget, og give mulig-

hed for at forske med lægemidler i akutte situationer uden forudgående samtykke. Det synes vi nok er en ret stor mundfuld. Vi vil gerne skabe gode vilkår for forskningen, men det her er jo noget helt grundlæggende.

Lægeforeningen oplyser så, at EU-direktivet er implementeret meget forskelligt i andre EU-lande, bl.a. Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig og Spanien, hvor man giver adgang til lægemiddelforsøg i akutte situationer uden forudgående samtykke.

Kl. 16.50

Men jeg synes, vi skal have rigtig solid grund under fødderne. Det er jo meget principielt: Man gør noget, og så beder man om tilgivelse bagefter, havde jeg nær sagt, men så beder man om samtykke bagefter.

Jeg synes måske også, det rejser det spørgsmål til den overordnede hensigtserklæring i lovforslaget, om det altid er hensynet til den enkelte, der går først. Hvordan kan man have det som hensigtserklæring og så samtidig gå ind for, at man kan gå i gang uden samtykke?

Der er ikke nogen nemme svar i det her, men jeg synes helt overordnet, at lovforslaget nok landede nogenlunde der, hvor vi også synes det er rigtigt, så vi er overordentlig positive.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

Som flere af de andre ordførere også har været inde på, er det jo et svært område, vi bevæger os ind på. Man kan sige, at i mange af de tilfælde, hvor patienter er i en akut situation, det kan være alvorlige trafikuheld, det kan være blodprop i hjertet eller i hjernen, og hvor patienten ankommer bevidstløs til afdelingen, har man jo den generelle holdning, at man bare sætter en behandling i gang, fordi patienten er ved at dø. Al behandling er jo bedre end ingen behandling, og så kan man prøve sig frem.

I udlandet har man jo netop ved at kigge på de meget alvorligt syge akutte patienter prøvet at systematisere det på en måde, sådan at man lavede nogle forsøgsprotokoller og prøvede at finde ud af, hvordan man behandler de her meget, meget alvorligt syge patienter, sådan at overlevelsesandelen bliver højere, selv om overlevelsesandelen jo som udgangspunkt er meget lav for de her meget alvorligt syge patienter. Eksempelvis på hjerteafdelinger, hvor patienter

kommer ind med hjertestop, kan man være helt nede på, at mindre end 30 pct. overlever det første døgn efter ankomsten til sygehuset.

Derfor er det jo meget relevant, hvad der sker det første døgn tid, hvad det er for en behandling, man giver, og om behandlingen virker. Det kan godt være at famle i blinde, hvis ikke man får mulighed for at forske i det.

Når det så er sagt, hvordan sætter man så forskning i gang i en situation, hvor den pågældende, som man skal bruge som forsøgsperson, er bevidstløs eller døende? Hvordan indhenter man tilladelse til at kunne iværksætte en eksperimentel behandling af personer, som er ved at dø, hvorfor man skal sætte behandlingen i gang med meget kort varsel? Hvordan opsporer man familiemedlemmer eller andre personer, der kunne tale på patientens vegne i sådan en situation? Alt det gør jo situationen svær.

Derfor synes vi, at det snit, som det her forslag lægger op til, indeholder en rigtig balance, hvor man både får mulighed for forskning, sådan at behandlingen af de akut svære patienter kan gøres på et mere videnskabeligt baseret grundlag og sådan, at behandlingen kan blive bedre og overlevelsen kan blive forbedret fremover, samtidig med at man også prøver at få lavet en model, så det ikke er de personer, der står med selve behandlingen, som skal træffe det endelige valg, men at der kan komme nogle ud over dem, der står i behandlingssituationen, og være med til at afgøre, om behandlingen kan sættes i gang på forsøgsbasis eller ej.

Så selv om vi erkender det meget, meget svære i at finde den rigtige balance i en sådan situation, hvor hensynet til patienten selvfølgelig altid skal veje tungest, så er også hensynet til at prøve at komme frem til nogle resultater, som kan give en bedre overlevelse, væsentligt for os.

I erkendelse af den meget, meget svære balance, som ministeren har skullet anlægge i det her forslag, mener vi i hvert fald, at vi gerne vil støtte det snit, der er lagt. Derfor kan det jo godt være, at vi under udvalgsbehandlingen kan nå frem til nogle modeller, som måske viser sig at indeholde elementer, som kunne være endnu bedre. I så fald må vi jo prøve at lave nogle ændringsforslag, og vi ville også være åbne over for at støtte sådanne ændringsforslag, hvis de skulle blive stillet.

Kl. 16.55

Alt i alt synes vi, at forslaget er positivt og en forbedring i forhold til den nuværende tilstand.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Majbrit Berlau.

Majbrit Berlau (EL):

Ligesom alle andre partier i Folketinget har vi jo måttet sætte os ned og foretage en balance af de to vigtige hensyn, der skal afbalanceres i det her lovforslag. På den ene side ønsker vi at akkumulere mere viden på området, så vi sikrer, at når folk kommer ud for de her akutte situationer, har vi rent faktisk viden, der kan helbrede og behandle dem. På den anden side er der spørgsmålet om patienternes retssikkerhed.

Vores balancebarometer er tippet lidt anderledes end de andre partiers, kan jeg godt høre. Situationen er sådan, at vi i Enhedslisten er af den opfattelse, at patientens retssikkerhed på det her område bliver krænket i det her forslag, sådan som det foreligger, hvor det er to læger, der vurderer, om man rent faktisk kan foretage biomedicinske forsøg på en person, som er inhabil og dermed ude af stand til selv at tage ansvar for, om vedkommende ønsker at deltage i forsøget. Der mener jeg altså, at patienten *skal* have givet tilladelse.

Så kan man selvfølgelig godt sige, at det er lidt svært, hvis patienten ligger og ikke kan tale, fordi han har været udsat for en ulykke af en eller anden karakter, men jeg mener faktisk, at vi har nogle redskaber til at sikre denne situation i dag. Vi kender den fra organdonorkort, altså muligheden for, at man simpelt hen går rundt med et kort på sig, hvorpå der står: I tilfælde af at jeg kommer ud for en situation, så må I tage min nyre og min lever, men I må også gerne foretage biomedicinske forsøg på mig.

Det er en mulighed. Det er også en mulighed med de her elektroniske patientjournaler, som vi snakker så meget om. Når de kommer op at køre en dag – det tager lidt tid – kan man faktisk lige chippe folks navn og cpr-nummer ind, og så popper det op på skærmen, at man har lov til at foretage et biomedicinsk forsøg på den pågældende, i tilfælde af at vedkommende er inhabil.

Det er sådan nogle overvejelser, jeg synes er nødvendige at gøre sig i behandlingen af det her forslag som alternativ til, at det er to læger, der foretager vurderingen, to læger, som er den enkelte person fuldstændig fremmed, og som ikke kender den enkelte persons etik eller overvejelser om, hvordan vedkommende ønsker at leve sit liv.

Jeg synes, vi er nødt til at tage en retssikkerhedsbrille på, når vi læser det her forslag, og for os i Enhedslisten er det så tippet over til at sikre retssikkerheden for patienten i langt højere grad, end det her forslag lægger op til.

Men jeg håber på, at ministeren har hørt lidt efter, og at vi under udvalgsarbejdet kan tage nogle af de her ting op som alternativ til den paragraf, der er om forsøgsværge.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Jeg giver ordet til indenrigs- og sundhedsministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak til ordførerne for to ting. Først tak for nogle synes jeg meget nuancerede og afbalancerede indlæg, som jo hver især synliggør, at det her netop er en balanceakt. Dernæst også tak til langt de fleste ordførere for en generel positiv modtagelse af det her forslag, som i hvert fald får mig til om lidt at forlade talerstolen med et indtryk af, at det burde være muligt at fremme den her lovgivning til vedtagelse.

Det er jo en balancegang, og det er, som fru Majbrit Berlau meget rigtigt sagde, hensynet til patientens retssikkerhed på den ene side over for udsigten til helbredelse, både af patienten selv og jo også af patienter, der kommer efter.

Der er det måske værd lige at huske på, at den manglende mulighed, der er for at lave forsøg med inhabile patienter, ikke er en manglende mulighed, der altid har været der. Faktisk er det jo sådan, at der tidligere har været en retstilstand, hvor det var muligt at lave den her type forsøg, men på grund af et EU-direktiv, som i øvrigt er udmærket, har vi så aktuelt i de senere år haft den her retstilstand, der har gjort, at det ikke længere har været muligt at gennemføre den slags forsøg.

Det synes jeg jo vi af hensyn til udviklingen og af hensyn til at kunne skabe mulighed for en bedre intensiv behandling af alvorligt syge personer, f.eks. mennesker, der rammes af blodpropper, hjerneblødninger eller svær tilskadekomst ved ulykker, er nødt til at finde en løsning på. Det her er så mit bedste bud, og jeg er glad for, at det bliver modtaget positivt.

Det er vigtigt, som flere også har været inde på, at de to læger, der så træder ind som forsøgsværge, er læger, der ikke har nogen interesser i forsøget. Det er jo også vigtigt – det kunne må-

ske godt have stået tydeligere efter dagens debat – at forud for denne stillingtagen til, om vi konkret skal lave et forsøg på hr. Jensen eller fru Sørensen, har vi jo et andet regelsæt omkring det videnskabelige komité-system, som sikrer, at der er nogle, der mere generelt tager stilling til forsøget som sådan.

Kl. 17.00

Så alle disse hensyn til, hvor patientens retssikkerhed er, i forhold til hvad udsigten er til, at det her forsøg fører noget godt med sig, er jo vejet af sådan generelt og skal så overføres til den enkelte patient, og i den situation, hvor der ikke kan skaffes pårørende, der kan give et samtykke, laver vi så den her regel, hvor to læger sammen optræder som forsøgsværge. Det synes jeg er en fornuftig afvejning af de hensyn, og jeg er glad for, at jeg sådan set når den samme konklusion, som langt hovedparten af ordførerne har nået her i dag.

Så er jeg helt med på, at der kan rejse sig en række spørgsmål, også med overløb til anden lovgivning m.v. Fru Karen Klint rejste nogle spørgsmål, og dem stiller jeg mig selvfølgelig til rådighed for at besvare under det udvalgsarbejde, som nu kan gå i gang.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Vi beder ministeren blive på talerstolen, da der er flere, der har bedt om korte bemærkninger. Det er først fru Charlotte Fischer.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det er egentlig bare for at spørge lidt ind til, hvad der egentlig er konsekvensen af det her lovforslag, for som jeg sagde i min ordførertale, er jeg nok lidt ovre i den forvirrede boldgade, også efter at have læst nogle af høringssvarene.

Det bliver understreget i lovforslaget, at hensynet til individet har forrang. Samtidig skriver man i bemærkningerne, at hensynet til individet tilgodeses i dag i langt hovedparten af komité-systemets godkendelser af biomedicinske forskningsprojekter. Så er spørgsmålet, at hvis det fremover skal være sådan, at det ikke bare er hovedparten, men at det skal være alle, hvordan kan der så samtidig være tale om en lempeligere, kan man sige, adgang til at forske?

Jeg ved ikke, om ministeren helt fik fat i mit lange ræsonnement, men det er faktisk lidt snirklet, og jeg vil simpelt hen bare spørge, om ministeren også er lige så forvirret, som jeg er.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er lige så forvirret – ikke nødvendigvis over det samme, men over spørgsmålet her, for jeg fangede ikke det lange ræsonnement. Men det kan vi måske så vende tilbage til.

Situationen er jo den, at vi har et komité-system, der tager stilling til, kan man sige, den generelle forsøgsramme: Skal der overhovedet åbnes op for, at man laver protokollerede forsøg?

Så er det jo almindeligvis sådan, at når man så skal i gang med det konkrete forsøg med den konkrete patient, beror det jo på informeret samtykke, hvor patienten har fået at vide, hvilke risici der kan være, og hvilken prognose der kan være af positiv karakter, og så siger patienten: Således oplyst vil jeg gerne gå ind i det her forsøg.

Det lader sig jo ikke gøre med patienter, som er inhabile, og det lader sig jo ikke gøre at gennemføre de her forsøg med andre patienttyper. Der er altså ikke nogen anden mulighed for at få den her viden end ved at lave forsøgene på de inhabile, og derfor er vi jo nødt til at finde en mekanisme, hvis ikke vi helt vil afstå fra forskning, og det vil ikke være i patienternes interesse.

Der er det klart, at frem for en regel, der hedder, at man skal have fat i en ægtefælle og have samtykke, er det jo mere lempeligt – en pragmatisk ordning – at sige, at i det tilfælde at man ikke kan skaffe en pårørende, da kan to læger, der ikke har interesse i forsøget, på patientens vegne sige ja eller nej. Det er jo deri, det lempelige består, kan man sige.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Ja, det bliver jo noget, vi må spørge mere ind til med konkrete eksempler.

En anden vinkel på det her er jo, at når vi nu lægger meget vægt på, at individet og hensynet til individet har forrang, hvordan harmonerer det så med, at ministeren nu vil undersøge, om man også kan lave de her forskningsforsøg uden forudgående samtykke? Er det ikke lidt svært at få de to ting til at gå hånd i hånd? Altså, hvis man virkelig sætter individet så højt, må det vel nødvendigvis være sådan, at en regel om altid at have et samtykke, før man går i gang, er det bedst mulige.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det rene synspunkt vil jo i forhold til patienter, der kommer ind med en hjerneblødning og er uden for bevidsthed, føre til, at man så ikke kan gennemføre forsøg på den patientgruppe – det er jo sådan set kernen i forslaget – og det ville ikke være ønskeligt, for det ville sådan set hæmme udviklingen af behandlingstiltag, der kan forbedre udsigterne til helbredelse af den her patientgruppe, jævnfør de argumenter, som bl.a. hr. Kamal Qureshi så klart lagde frem.

Kl. 17.05

Det er muligt, at jeg misforstår, hvad fru Charlotte Fischer spørger til – det kan jeg næsten se – men det er ikke af ond vilje, og så håber jeg, vi får lejlighed til at reparere på de misforståelser senere.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg vil gerne igen understrege, at vi går ind for, at der sker forskning i akut behandling og også i ny medicin i akut behandling, for ellers kommer vi ikke længere.

Det, der var mit ærinde fra talerstolen i dag, var at finde en model for de få borgere, der frabeder sig en livsforlængende behandling – det kan være af religiøse grunde, det kan være af aldersmæssige grunde, det kan være en selvmordskandidat, der ikke ønsker at overleve. Hvordan kan man forlods give signaler til systemet om, at man ikke ønsker at deltage? Der behøver ikke at være en begrundelse, men der kan jo bl.a. være religiøse grunde til det. Vil ministeren være med til at se positivt på et sådant ændringsforslag?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen jeg stiller mig åben over for at diskutere alle facetter af det her forslag. Jeg beder bare så mindeligt om – for jeg noterede mig også fru Majbrit Berlaus forslag – at vi i forbindelse med disse afvejninger og mange hensyn, der hedder retssikkerhed og udvikling af patientbehandling, også tager hensyn til, hvilket apparat der nu skal rulles ud for at håndtere det her.

Jeg tror selv, at det vil være meget vanskeligt at vinde, kan man sige, massiv folkelig opbakning til, at vi individuelt og hver især tager en på forhånd personlig stillingtagen udtrykt ved

et donorkort eller andet. Jeg udelukker ikke noget, men jeg tror, det vil efterlade en meget, meget, meget, meget stor patientgruppe, som der så ingen oplysninger vil være om i forbindelse med en indlæggelse.

Men det er jo ikke i sig selv et argument for, at folk, som pr. definition har sagt, at de ikke vil deltage i nogen forsøg, ikke får en mulighed for at markere det. Det vil jeg gerne diskutere konkret.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det var netop for at understrege, at jeg ikke synes, vi alle sammen skal gå rundt med et acceptkort, hvor der står, at vi gerne vil gøre det. Men den hele til halve promise af befolkningen, der gerne vil have sig det frabedt, skal vi ikke udelukke en realistisk mulighed for at få noteret et sted, at der er nogle hensyn til deres retssikkerhed, som vi andre skal respektere.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Sådan forstod jeg også fru Karen Klint før, og det tager jeg meget gerne en diskussion om i det udvalgsarbejde, der nu går i gang.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Modsat fru Karen Klint er jeg af den opfattelse, at man skal gå rundt med et kort på sig og give tilsagn på forhånd, som jeg også redegjorde for i min ordførertale. Men det behøver jo ikke at være dette lille kort, for det virker sådan lidt old-fashioned, ikke? Må man godt sige old-fashioned, altså gammeldags? Vi har en række teknologiske redskaber osv. – fagre nye verden – som kan bruges til, at man hurtigt kan få en adgang til at se, hvad folk har sagt ja eller nej til, hvilket jeg netop har redegjort for.

Hvis man kan få lige så hurtig adgang til det elektroniske tilsagn fra de enkelte borgere, vil ministeren så se med venlige øjne på det i udvalgsbehandlingen?

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil sige, at udtrykket old-fashioned ikke er i nærheden af at ramme formandens grænser.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg forstod det også godt, selv om mine engelskfærdigheder ikke er de bedste.

Jeg er meget åben over for at diskutere udnyttelse af moderne teknologi. Jeg bliver bare nødt til at sige, at værktøjet skal stå mål med målet. Og der minder jeg om – men det tror jeg også kan foldes mere ud i udvalgsarbejdet – hvad det er for en retstilstand, der har været, før det EF-direktiv blev vedtaget, jeg tror, det var i 2001; en retstilstand, der har været i Danmark i en lang årrække, uden at nogen egentlig har følt anledning til at udfordre den eller sætte spørgsmålstegn ved den.

Jeg tror, at det for mange kyndige på området i virkeligheden er kommet lidt som en overraskelse, at det direktiv, som blev vedtaget – efter min hukommelse – i 2001, og som har haft et sæt andre formål, så har ført til den situation, at man de facto ikke har kunnet forske i inhabile patienter. Derfor er der selvfølgelig en grænse for, hvor bange vi skal blive for vores egen skygge, når vi i øvrigt historisk har kastet den endda meget langt uden egentlig at lade os gå på af det.

Men jeg er åben over for at diskutere det, for jeg kerer mig selvfølgelig også om patientens retssikkerhed, kerer mig også om hensynet til økonomi og bureaukrati.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg er ikke i tvivl om, at ministeren også kerer sig om økonomi og bureaukrati. Men at det har været en retstilstand tidligere, berettiger det jo ikke til at være en retstilstand i dag. Jeg sad ikke i Folketinget i 2002 f.eks., så det er jo aktuelt, at jeg så rejser debatten, nu hvor jeg tilfældigvis sidder her.

Jeg er glad for, at ministeren er parat til at kigge på de her ting, for vi er jo alle sammen interesserede i den hensigtserklæring, der ligger i det her lovforslag, netop om at udvikle forskningen på området. Det er der jo ikke nogen af os der siger nej til. Men det er lige præcis det her meget, meget tungtvejende spørgsmål om retssikkerhed for borgerne, der kommer til udtryk i sådan nogle situationer.

Så hvis Enhedslisten i udvalgsarbejdet kan fremvise nogle andre måder at gøre det på og man så i ministerens bagland og embedsmands-

beredskab vil prøve at regne på det og se, om det ville kunne lade sig gøre, ville jeg være glad.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg synes ikke, at fru Majbrit Berlau skal omtale det som en tilfældighed, at fru Majbrit Berlau sidder i Folketinget. Det er ikke nogen tilfældighed, det er jo resultatet af vælgernes stemme, og det er jeg glad for, for det giver os anledning til den her diskussion.

Jeg er helt på det rene med, at fordi vi engang har haft en retstilstand, er det jo ikke et argument for, at vi skal opretholde den. Jeg hæfter mig bare lidt ved, at der altså har været en retstilstand, som ikke har været angrebet; der har ikke været nogen, der har problematiseret den og sagt, at det er noget frygteligt noget, der foregår derude. Det skal vi da lige have med i erindringen, når vi nu her bliver præsenteret for et problem, som er skabt i kølvandet på et direktiv; så skal vi da lige minde hinanden om, hvordan vi så på det, før der var nogen, der problematiserede problemet.

Men det er klart, at hvis fru Majbrit Berlau stiller spørgsmål i udvalgsarbejdet, så svarer jeg selvfølgelig også på de spørgsmål, sådan som jeg altid gør, fyldestgørende og detaljeret og oprigtigt.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

I forbindelse med diskussionen om at have et sådant positivregister eller negativregister, altså at man kan sige fra – som fru Karen Klint kom ind på – og sige, at man ikke vil deltage i det her, vil jeg spørge, om vi kunne få ministeren til lige at kommentere det, for jeg blev lidt usikker.

Med hensyn til det livstestamente, man har, hvor man siger, at man ikke vil have en livsforlængende behandling, mener jeg, at det allerede ligger i systemet, så hvis man kommer ind i sådan en akut situation, vil det poppe op, at her er der altså en patient, der ikke ønsker en livsforlængende behandling, fordi patienten tidligere har sagt fra i forhold til at få tegnet livstestamente og sådan noget. Kunne vi ikke også få det afklaret med det samme her?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er rigtigt, at sådan fungerer det. Jeg må tage det forbehold, at der kan være et eller andet sted, hvor alting ikke fungerer, som det skal, men sådan er det i princippet og forhåbentlig også praktisk, at de oplysninger kommer frem. Og derfor kunne det muligvis være et sted at tage fat.

Nu er det måske ikke det rigtige sted at lave udvalgsarbejdet, selv om der er nogle, der går meget ind for åbne udvalgsmøder, men jeg er meget enig i, at hvis man overhovedet skal ind i at lave den her stillingtagen på forhånd, så tror jeg, at den farbare vej er den negative afgrænsning, altså en mulighed for at sige: Jeg er som menneske skruet sådan sammen, at jeg på forhånd har gjort op med mig selv, at jeg ikke ønsker at deltage i forsøgsmæssig behandling.

Det tror jeg er mere farbart, end at man skal den anden vej rundt og få positive tilkendegivelser fra befolkningen, for så tror jeg, man ville få et meget lille kontingent af mennesker, der potentielt kunne forskes på. Jeg tror, der ville være mange mennesker, der efterfølgende, hvis de så ellers vågnede op og opdagede det, ville være skuffede over, at man havde meldt dem ud af forsøget, hvis der ellers havde været udsigt til, at de kunne være kommet bedre over deres sygdom.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Når nu vi har den her diskussion og en rimelig stor enighed om, at det er nødvendigt at sikre, at der er tilstrækkelig mange personer, der deltager, for at en masse mennesker, som har behov for hjælp, kan få en bedre behandling, kan jeg ikke lade være med lige at nævne, at jeg kunne ønske mig, at ministeren også gik ind med den samme holdning til diskussionen om organdonation; at vi også dér kunne få en mere progressiv tilgang til tingene, sådan at der ikke kun var de meget, meget få, der aktivt har tilmeldt sig registeret, men at man måske kunne finde en eller anden løsning, så gruppen af organdonorer også kunne øges.

Jeg ved godt, at det er en helt anden diskussion, og at det ligger i et andet forslag, men jeg vil lige sige, at jeg også tror, at det er nødvendigt, at vi i nær fremtid – og det vil jeg meget gerne tage initiativ til – prøver at lukke op for den diskussion.

Kl. 17.15 **Forhandling**

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har skam en meget progressiv tilgang til spørgsmålet om organ donation, og jeg er også selv tilmeldt registeret. Jeg gør mig dog ikke nogen forestilling om, at der vil være særlig brugbart materiale, men det er af principielle grunde.

Vi har faktisk gjort en stor indsats. Det er jo rigtigt, vil jeg sige til hr. Kamal Qureshi, at det måske ligger på kanten af forslaget her, men jeg vil sige, at vi faktisk har gjort en del, bl.a. har vi via elektronikken lettet adgangen til at lade sig registrere i donorregisteret, ved at man nu kan gå ind og melde sig online, og det har der faktisk været en ganske positiv effekt af.

De tal om, hvordan udviklingen har været i kølvandet på de målrettede initiativer, vi har taget, stiller jeg gerne til rådighed. Men det rokker jo ikke ved, at det ville være fint, hvis endnu flere danskere tog stilling, så der har vi også på det punkt en fælles sag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 36:**Forslag til folketingsbeslutning om en national strategi for bekæmpelse af uligheden i sundheden.**

Af Charlotte Fischer (RV) m.fl.
(Fremsat 16/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Lad mig starte i det positive hjørne ved at sige, at jeg på mange måder synes, det er et sympatisk forslag. Det Radikale Venstre her har fremsat. Jeg synes, at man, når man læser det, kan se, at der er en reel interesse i og bekymring for, om vores fælles sundhedsvæsen nu også tager sig godt nok af de svageste medborgere i samfundet, og for, om vi kan gøre mere for også at bedre deres sundhedstilstand.

Det er vigtige spørgsmål, som jeg sådan set også løbende stiller mig selv, men svaret falder måske lidt anderledes ud, for jeg læser også ud af det her beslutningsforslag en slags – hvad skal man kalde det – afmægtighed i forhold til den her opgave. Det er en afmægtighed, som jeg må sige at jeg ikke deler.

Denne afmægtighed kan jo læses ud af forslaget på flere måder, bl.a. ved at man jo altså sender spredning i alle retninger, og helt klassisk ender det så med: Lad os nedsætte en kommission.

Jeg må sige med det samme, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Vi synes ikke, vi har behov for at igangsætte et stort kommissionsarbejde, der skal analysere alt lige fra sammenhængen mellem sociale faktorer og sundhed til forskellige sociale gruppers anvendelse af valgmulighederne inden for sundhedsvæsenet.

Nej, det, vi har behov for, er sådan set at fortsætte arbejdet med konstant at forbedre de offentligt finansierede sundhedstilbud, at skabe bedre sammenhæng mellem omsorg, behandling og forebyggelse og generelt at styrke mulighederne for at bryde den negative sociale arv i Danmark. Det arbejder regeringen aktivt og ambitiøst med på alle fronter, og vi har allerede skabt en række vigtige resultater til gavn for de svageste i vores samfund.

Derfor glæder jeg mig også over, at dagens debat kan give os anledning til at diskutere de mange initiativer, som regeringen har søsat for at bedre sundheden i Danmark. Jeg håber, det kan bidrage til at bringe afmægtigheden hos De Radikale – og i øvrigt også hos den øvrige opposition, hvis det skulle vise sig, at mismodet og afmægtigheden også trives der – ud af verden og lade den erstattes af noget arbejdslyst, så den prisværdige interesse for sagen på den måde kan veksles til en reel vilje til at tage fat, tage

medansvar for at skabe et bedre dansk sundhedsvæsen.

Jeg vil gerne indlede med at nævne nogle enkelte områder fra den vifte af initiativer, som regeringen aktuelt har sat ind med for at bekæmpe social ulighed i sundheden. Vi har i øvrigt i bredt samarbejde med Folketingets partier bl.a. gennem satspuljeaftalen gennemført målrettede forbedringer for udsatte grupper i det danske samfund. Det gælder hjemløse, narkomaner, alkoholmisbrugere, psykisk syge, og samtidig sætter vi med sundhedsprogrammet »Sund hele livet« fokus på indsatsen i forhold til de udsatte grupper.

Med kommunalreformen og ikke mindst med den sundhedsreform, der gemmer sig i kommunalreformen, styrker vi nu mulighederne for en mere sammenhængende indsats over for patienter, der samtidig kæmper med sociale problemer. Kommunerne får som noget nyt et samlet ansvar for de nære sociale opgaver og for forebyggelse og sundhedsfremme. De får også økonomiske ressourcer til at løfte opgaven med, og de får dermed langt bedre forudsætninger end det, vi kender i dag, for at lægge et samlet bredt perspektiv for hjælpen til de svageste borgere, og vi giver dem en økonomisk tilskyndelse til at give denne indsats det nødvendige løft.

Kl. 17.20

Det har jeg store forventninger til. Det er min klare forventning, at det ikke mindst vil betyde en markant forbedring i indsatsen for de mange danskere med kroniske sygdomme.

For kronikerne er jo en gruppe, som udgør en stor og voksende gruppe, hvad enten det nu drejer sig om gigt eller diabetes, som det er vigtigt at vi finder frem til bedre behandlingsmetoder for. Vi ved, at en stor del af kronikerne står uden for arbejdsmarkedet, og at mange af dem slås med andre problemer, som bringer dem i kontakt med de sociale myndigheder. Derfor er der brug for en mere sammenhængende og en mere tværfaglig indsats over for disse grupper. Det har vi nu lagt grundstenen til i en kombination af sundhedsreform, kommunale sundhedscentre, der skyder frem, og nu også med Sundhedsstyrelsens kronikerrapport fra december, som giver et godt udgangspunkt for at arbejdere videre med at skabe fokus på sammenhængende tværfaglige forløb.

Vi skal tilbyde kronikerne løbende overvågning og opfølgning, uddannelse i at håndtere deres egen sygdom, og vi skal få dem til at føle, at der er nogle, der tager et koordineret ansvar

for deres forløb. Det behøver vi sådan set ikke at nedsætte nogen kommission for at begynde at gøre. Det er i hvert fald en udfordring, som regeringen er parat til at samle op, og som jeg sådan set håber og egentlig også tror at alle Folketingets politiske partier vil være med til.

Så peges der i beslutningsforslaget meget rigtigt på, at nogle af de faktorer, der har størst betydning for den enkeltes sundhedstilstand, er uddannelse og beskæftigelse. Det kunne man jo for så vidt godt analysere nærmere på, og det gør man også i høj grad i de sundhedsfaglige forskningsmiljøer både her landet og i udlandet, internationalt. Det er sådan set vigtigt nok hele tiden at gøre sig klogere på det.

Men jeg foretrækker nu, at vi samtidig, når nu den her sammenhæng er veldokumenteret og den ikke er noget, vi behøver at diskutere, handler målrettet med den viden, vi har, på at skabe fremskridt i stedet for at nedsætte kommissioner.

Det, der har været kendetegnende for samfundsudviklingen under denne her regering, har jo været en voksende velstand, stigende beskæftigelse, højere uddannelsesniveau; nogle meget positive resultater, som forslagsstillerne jo også har noteret sig, og som er en fremgang generelt i samfundet, som også kommer de svageste til del.

Samtidig har vi målrettet sat ind over for de risikofaktorer som f.eks. rygning og overvægt, der særlig præger socialt udsatte befolkningsgrupper – der er undtagelser fra hovedreglen, men de præger i særlig grad disse befolkningsgrupper. Her har Sundhedsstyrelsen en række projekter, ligesom der både i amter og kommuner er en god tradition for indsatser i relation til risikofaktorer. Et eksempel er rygestopkurserne, som blomstrer op med stadig større hyppighed.

Blot for at give et eksempel på et af flere initiativer særlig rettet mod socialt udsatte kan jeg nævne, at vi har afsat 73 mio. kr. over de kommende år til kommunale modelprojekter målrettet overvægtige børn og unge.

Jeg kunne sådan set blive ved med at liste en stribe af initiativer, som alle sammen peger i den samme retning, både på mit eget ressortområde og på socialministerens område. Det er den ene vinkel.

Så rejser beslutningsforslaget jo også en række yderligere problemstillinger, som måske kunne fortjene et par, jeg havde nær sagt borgerlige ord med på vejen.

Der er jo brugerbetalingen, som Det Radikale Venstre nu foreslår, og jeg kan notere mig fra den offentlige debat, at det er sekunderet af Socialdemokratiet, som også synes, at nu er tiden kommet, hvor der skal være brugerbetaling på ydelser i det danske sundhedsvæsen. Danskerne skal til at betale for at gå til læge, foreslår Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet bakker op.

Jeg vil bare sige, at det er regeringen ikke enig i. Vi ønsker et sundhedsvæsen, der er karakteriseret ved fri, lige og gratis adgang. Jeg synes måske i øvrigt, det er bemærkelsesværdigt, at det her radikale forslag, som nyder socialdemokratisk opbakning, kommer præcis fra de partier, når man betænker, at de tilskudssatser, som nu kritiseres i beslutningsforslaget, er tilskudssatser, som man selv har haft regeringsindflydelse på, altså på tandpleje, hvor man jo i 1994 og i 1999 under den daværende regering reducerede taksterne for at hente nogle besparelser hjem, og nu kommer man så her fri af regeringsansvar og siger, at det dog er en forfærdelig situation, vi har efterladt de danske patienter i.

Jeg må bare konstatere uden i øvrigt at gøre nogen stor debat ud af det – andre kan selvfølgelig have lyst til det for at fremme deres syn på det – at regeringen ingen planer har om at indføre brugerbetaling. Vi er forundrede over det radikale forslag, og vi er forundrede over Socialdemokratiets opbakning.

Kl. 17.25

Så vil jeg også gerne benytte lejligheden til at bringe forslagsstillerne ud af den vildfarelse, at mennesker – som hævdede i beslutningsforslaget – med f.eks. aggressiv parodontose skal betale al behandling selv. Det er ganske enkelt ikke korrekt. Sygesikringen udbetalte i 2004, som er det sidste år, jeg har tal for, 154 mio. kr. til parodontal forebyggelse.

Jeg er sådan set enig i, at det kan være dyrt at gå til tandlæge, og regeringen er opmærksom på, at der også kan være ønske om endnu bedre tandplejetilbud i forhold til bestemte patientgrupper, men det er altså nødvendigt at foretage en prioritering af ressourcerne på sundhedsområdet. Vi har valgt at styrke kræftbehandlingen og gøre en indsats for at afskaffe ventelisterne til en lang række behandlinger. Det er vores prioritet nu, men det udelukker jo ikke, at der kan komme en dag senere, når økonomien er til det, hvor der kan gøres yderligere fremskridt på området her.

Så mener forslagsstillerne, at der mangler viden om, hvordan organiseringen af det danske

sundhedsvæsen påvirker befolkningens brug af sundhedsvæsenets ydelser, bl.a. nævnes spørgsmålet om, hvem der bruger det udvidede frie sygehusvalg.

Til det vil jeg gerne indledningsvis konstatere – blot for at få proportionerne rigtige – at det udvidede frie sygehusvalg, som jo altså var en ideologisk kamplads for år tilbage, men som jeg har en fornemmelse af at de fleste nu kan leve med, altså her på Christiansborg, er en regel, som repræsenterer et kæmpe kvantespring frem for ligheden i det danske sundhedsvæsen. For hvad var situationen før? Jo, situationen før var jo den, at hvis man havde sine forsikringspolicer i orden eller sin tegnebog i orden, så kunne man få hurtig, effektiv behandling, men var man den lille mand uden tegnebogen i orden eller uden sine forsikringspolicer i orden, så kunne man stå i en kø til det offentlige sundhedsvæsen.

Der har regeringen jo med vores parlamentariske grundlag, Dansk Folkeparti, i den grad skabt lighed ved at lave et system, der gør, at man helt uafhængigt af tegnebog og forsikringspolicer som samfundsborger har en ligeværdig mulighed for at komme i behandling, hvis det offentlige ikke kan levere behandling. Det er til glæde for alle. Det er til glæde for de rige, det er til glæde for de mindre rige, det er til glæde også for de fattige, for lavindkomstgrupperne.

Det synes jeg lige skal siges, inden man nu går i gang med at problematisere helt vildt, at kendskabet til ordningen måske er større i nogle grupper end i andre. Grundlæggende er det her en ordning, der fremmer ligheden blandt patienterne.

Når det er sagt, så ved jeg også godt, at der er et informationsbehov, og jeg behøver ikke nogen kommission for at få den oplysning frem, der hedder, at de bedst uddannede, dem med det største overskud, også er dem, der følger bedst med i, hvilke muligheder der gives dem. Det ved jeg godt.

Jeg kender også undersøgelser, der viser, at hvis man sammenligner f.eks. folk uden uddannelse med akademikere og ser på den tid, det tager for dem at komme igennem et sygdomsbehandlingsforløb, så slipper akademikerne af uransagelige grunde lidt hurtigere igennem end den uden uddannelse, muligvis fordi den uddannede person er bedre til at holde sig til, ikke tager nej for et svar.

Det er en udfordring, men det behøver vi altså ikke nogen kommission for at afdække. Det skal vi gøre noget ved. Det er derfor, vi har

skærpet reglerne f.eks. omkring det frie valg og sagt, at der fra den 1. januar 2005 skal være en skriftlig og målrettet information til alle patienterne; det er derfor, vi har sikret, at der er patientkontorer i alle amter, der kan vejlede patienterne om mulighederne i sundhedsvæsenet; det er derfor, vi har aftalt med amterne, at der skal være kontaktpersoner for indlagte patienter og kronikere på sygehuse; kontaktpersoner, som kan støtte, vejlede og informere de svage patienter i deres behandlingsforløb. Og det skal vi følge op på.

Jeg kan oplyse, at jeg her for kort tid siden har taget skridt til at evaluere den nye regel fra den 1. januar 2005 om en bedre information til frit valg-patienterne. I det hele taget er der jo altså en løbende udfordring i at følge op også på de aftaler, vi har lavet med Amtsrådsforeningen om f.eks. kontaktpersoner, for vi skal selvfølgelig sikre os, at der er den sammenhæng og den guidning i systemet, som jo ikke mindst de svage patienter har brug for, for de meget ressourcestærke skal nok holde sig til. Det er jeg meget, meget opmærksom på, men det fører mig altså ikke til at nedsætte en kommission. Det fører mig til at handle.

Kort sagt mener jeg, at det, der tæller i virkelighedsverden, er forbedringer i den praktiske virkelighed. Det har vi leveret en stribe eksempler på, og derfor har vi ikke brug for kommissioner, men vi har brug for fortsat at handle. Det er regeringens position, og den fører jo uafvendeligt til den konklusion, som selvfølgelig er nedslående i betragtning af den positive indgang, jeg havde som indlæg her, nemlig at trods de sikkert positive intentioner kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 17.30

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er flere, der har bedt om korte bemærkninger til ministeren. Det er først fru Majbrit Berlau.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu sagde ministeren jo selv i sit indlæg, at man godt er klar over, at højt uddannede og bedre lønnede folk kommer hurtigere igennem et sygdomsforløb. Så kan jeg altså ikke lade det stå uimodsagt, at ministeren mener, at denne her regering har gjort så meget ved uligheden i det her samfund, at det forebygger, at der er ulighed i sundhedssystemet.

I Enhedslisten er vi nu klart af den opfattelse, og det er man altså også mange steder ude i samfundet, skulle jeg hilse og sige, at uligheden faktisk er stigende i Danmark i øjeblikket. Men uden at det her skal blive sådan en ulighedsdebat, vil jeg sige, at jeg blev helt overrasket, da det viste sig, at ministeren og jeg faktisk havde slået ned på det samme punkt i beslutningsforslaget, netop brugerbetalingsdelen.

Jeg er lidt uvant med at høre ministeren sige nogle af de ting, jeg tænkte, men det, jeg godt kunne tænke mig at høre, er, at ministeren siger, at brugerbetaling ikke er regeringens politik. Skal jeg forstå det sådan, at den her regering rent faktisk vil arbejde for at afvikle brugerbetalingen i sundhedssystemet, og såfremt Enhedslisten fremsætter forslag om afvikling af dele af brugerbetalingen, vil regeringen faktisk stemme for?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er ikke regeringens politik at indføre brugerbetaling i sundhedssektoren. Der er felter, hvor der er brugerbetaling af historiske grunde. På nogle af felterne, det påpegede jeg, er graden af brugerbetaling øget, fordi den daværende SR-regering sagde: Her er der plads til, at patienterne kan betale noget mere. Sådan så verden ud, den dag jeg blev sundhedsminister.

Hvis vi skal afvikle brugerbetalingen på de områder, hvor vi i dag har brugerbetaling, på medicin, på tandlæge, så kræver det jo altså, at vi finder de penge, vi så taber i indtægter. Og der må jeg sige at min prioritet er meget klar: Hver krone, jeg kan skaffe ekstra til sundhedsvæsenet, skal gå til mere og bedre patientbehandling. Der er rigeligt at bruge ressourcer til.

Derfor spiller jeg med helt åbne kort her. Jeg prioriterer ikke umiddelbart at finde ressourcer til at nedbringe brugerbetalingen, fordi de ekstra ressourcer, vi kan skaffe til området, skal sætte sig i mere og bedre behandling.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det var et klart svar, men jeg er nødt til at udfordre det ved at sige: Så skal man ikke stå og sige, at man er interesseret i nødvendigvis at skabe lighed i sundhedssystemet. For det er begrænset, hvor mange penge det rent faktisk koster at afvikle dele af brugerbetalingen, f.eks. for de dårligst økonomisk stillede i det her land, hvor

man f.eks., hvad angår tandlægebehandling, kunne sige, at det skulle være sådan, at folk på pension og kontanthjælp osv. ikke skulle betale for den form for behandling.

Det ville ikke koste uendelig mange penge, tværtimod. Det ville jo forbedre sundheden og dermed i sidste ende også medføre, at folk havde større chance for at indgå på arbejdsmarkedet, og det ville sende penge tilbage i statskassen. Så ræsonnementet om, at vi nødvendigvis skal ud og finde pengene til at afskaffe brugerbetalingen, er jo ikke helt klart. Det giver også penge til at sørge for, at alle uagtet indtægt kan få den behandling, de gerne vil have.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er meget enig i, at de steder, hvor vi har nogle betalingsregler, der gør, at nogle målrettede grupper kommer i klemme, skal vi hele tiden se på, om vi har mulighed for forbedringer, og det kan man også finde eksempler på. Altså, regeringen har sammen med Dansk Folkeparti forbedret muligheden for tandbehandling af kræftpatienter.

Jeg har bestemt ikke nogen interesse i at stå og udelukke, at regeringen også vil gøre livet bedre for en række andre patientgrupper over tid. Det vil jeg meget gerne. Jeg synes bare, jeg vil være fair med hensyn til sådan det mere principielle og sige, at vi ikke har nogen intention om at komme ud i morgen og sige: Nu fjerner vi al brugerbetaling i sundhedsvæsenet, medicinen er gratis, det skal ikke koste noget at gå til tandlæge. For det vil medføre et provenutab. De penge skal findes, og kunne man finde dem, vil jeg hellere bruge dem på et andet område.

Og jo, jeg skal stå og tale om lighed, for vi har skabt mere lighed. Hvis det stod til fru Majbrit Berlau, så ville vi jo skabe mere ulighed, for så ville f.eks. reglen om det udvidede frie sygehusvalg, der gør, at folk uden stor pengepung eller fede forsikringspolicer kan komme til behandling, blive afskaffet. Så ville det alene være beholdt de velstillede. Så det er regeringen, der alene med støtte fra Dansk Folkeparti har løftet lighed ind på det felt.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Ministeren tegner jo et billede af en vældig aktiv regering, der gør rigtig meget på det her felt, og

af, at det i øvrigt går rigtig godt. På den baggrund er det ene, jeg ville spørge om: Jeg har jo også læst alle de handlingsprogrammer, inspirationskataloger og om sundhedstegn og alt muligt, som regeringen laver, men hvordan går det reelt?

Hvis man læser den folkesundhedsrapport, som Institut for Folkesundhedsvidenskab lavede sidste år for København, så står der sort på hvidt:

Uligheden er i kraftig vækst, både i absolutte og relative tal.

Det er en kendsgerning, det er i hvert fald det, jeg kan læse mig frem til, og så kan man jo tale om mange forskellige initiativer.

Det andet er, at jeg godt vil have ministeren til at bekræfte, at der ikke står et eneste ord i det her beslutningsforslag om, at Det Radikale Venstre vil lægge en ny brugerbetaling på lægesøg. Det, vi forsøger, som selvfølgelig er utrolig svært, fordi alle hopper lige ned i skyttegravnen, er at åbne en diskussion bare en lille smule om: Kunne vi lave et system ikke med mere brugerbetaling, men med en bedre brugerbetaling?

Det er vel ikke sådan, at ministeren synes, det er verdens bedste brugerbetalingssystem, vi har i dag?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Til den første del af spørgsmålet vil jeg sige, at jeg fuldt ud anerkender, at der er mange udfordringer på sundhedsområdet, og at en af dem handler om ulighed, skævheden i sygdomsmønstrene i forhold til forskellige socialgrupper. Det er vi jo sådan set ikke uenige om. Vi er åbenbart uenige om, hvad vi skal gøre ved det. Det Radikale Venstre foreslår en kommission, jeg foreslår, at vi gør noget ved problemerne.

Det er jo sådan set bl.a. det synspunkt, at der skal gøres noget målrettet, der gør, at vi nu laver en sundhedsreform, hvor vi skærper den kommunale interesse for at tage forebyggelse alvorligt. Det er jo, kan man sige, at tage den organisatoriske konsekvens af, at der er en udfordring her, ved at sørge for, at de politikere, der er tættest på, som har ansvaret for det, der sker i børnehaverne, i de andre daginstitutioner, i skolen, i ældreomsorgen, og som får ansvaret for at håndtere de mennesker, der er ved at blive klemt ud af arbejdsmarkedet, også får et ansvar for sundhed – ikke kun sundhed i relation til behandling, altså at gøre syge mennesker raske,

men også sundhed i relation til forebyggelse. Det er da aktiv handling, der udspringer af den iagttagelse, at vi har en udfordring her.

Med hensyn til det andet er det nu bare en gang sådan, at hvis man vil nedbringe brugerbetaling på nogle områder og ikke skal skaffe ekstra penge ind, så må man sætte den op på andre områder. Det er jo også den tanke, der trives i Socialdemokratiet.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det fru Charlotte Fischer for anden og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Med hensyn til brugerbetaling vil jeg sige: Det er jo ikke nødvendigvis sådan, det er. Vi er inde i en fase, hvor vi er åbne, i modsætning til så mange andre, over for at lede efter svar, hente erfaringer ind fra udlandet, men der er jo faktisk også den mulighed, at man i det mindste går hen og ser på f.eks. voksentandplejen, om man kunne lave en bedre indretning end den, der er i dag. Noget af det, der er tankevækkende, er jo, at vi ingen form for indkomstafhængig brugerbetaling har i Danmark. Det er der jo sådan set andre lande der har, kunne man se, hvis man endelig tog ulighedsbillerne på.

Så er det ikke en mulighed, at man i det mindste kunne sige, også selv om man er minister: Lad os gå ind og se på voksentandplejen? Og man kunne spørge: Er der ikke mulighed for, at man kunne åbne og analysere områder? Er der ikke en bedre indretning af brugerbetalingen end den, der er i dag? Kan man ikke det, hvis man er minister og er imod enhver form for brugerbetaling på alle mulige andre områder? Det må da være muligt, og jeg forstår sådan set ikke, at man kan afvise det. Det må jo være, fordi man som minister er nået frem til, at det er verdens bedste brugerbetalingssystem, vi har i Danmark i dag. Er det det?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er et udtryk for, at jeg sådan set ikke synes, der er nogen strækninger, hvor der er brug for at lave mere brugerbetaling. Det er sådan set det meget klare standpunkt. Man kan bruge alle mulige ord som en bedre profil, en større hensigtsmæssighed, man kan pakke det ind i alle de ord, man har lyst til, men det dækker jo over no-

get andet, medmindre man altså står med en sæk med penge og siger, at dem vil man kaste ind i systemet, og det kan jeg jo altså ikke læse ud af beslutningsforslaget her. Det må jeg sige.

Jeg har læst det sådan, at det handler om, at man inden for den ramme, man nu har at drive sundhed for, kunne have en mere hensigtsmæssig profil. Hvis det er den indfaldsvej, så kan det kun føre et sted hen, nemlig at hvis nogle skal betale mindre, skal andre betale mere. Der vil jeg bare markere en skarp grænse: Regeringen ønsker ikke at indføre yderligere brugerbetaling i sundhedsvæsenet.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg tror, der er noget, ministeren har misforstået, når ministeren prøver at udlægge det, som om Socialdemokratiet ønsker mere brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen. Det er aldrig fremkommet fra Socialdemokratiets side, men vi må vel konstatere, at vi er et af de lande i EU, som har den største egenbetaling inden for sundhedsområdet pr. borger, og det er måske værd at se på, hvordan det virker på folkesundheden.

Kl. 17.40

Ministeren siger selv, at noget er indført af historiske grunde, og noget er mere eller mindre tilfældigt. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: Er de områder, hvor der i dag er egenbetaling inden for sundhedsområdet, alle sammen sundhedsfagligt vurderet, sådan at man kan sige, at det her er rigtig forsvarligt og sundhedsmæssigt godt?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, det kan være, jeg har taget fejl af Socialdemokratiet, men så kan jeg ikke være den eneste.

I Fyens Stiftstidende den 11. januar 2006 udtaler fru Lotte Bundsgaard:

»Der er ingen tvivl om, at det er en rigtig god idé at se på hele brugerbetalingen inden for sundhedsydelse. Der er mange steder, hvor man kan spørge: Hvorfor skal vi egentlig betale for netop det, mens andet er gratis? Men der er ingen tvivl om, at vi ikke synes, det skal koste penge at gå til praktiserende læge.«

Det er så lige det felt, der bliver stående, ikke?

Lone Møller, sundhedsordfører, fastholder i Fyens Stiftstidende den 31. december 2005, at

Socialdemokraterne er åbne over for at indføre brugerbetaling på lægebesøg, ikke?

I Jyllands-Posten den 30. december 2005 står der i en artikel om Det Radikale Venstre:

»De Radikale har tidligt markeret sig som varme fortalere for en reform af brugerbetaling på sundhedsområdet, og partiets sundhedsordfører, Charlotte Fischer, siger, at partiet snart vil komme med konkrete forslag om kulegravning på området.«

Og jeg kunne jo blive ved. Jeg tror, der er mange avislæsere, der i juleferien sad tilbage med det meget, meget klare indtryk, at nu rykkede man virkelig i de partier, der stod bag den gamle regeringskonstellation, og det har jo prognosen for sig, for dengang hævdede man også egenbetaling på tandpleje – ikke? Nu er man så kommet i opposition, og nu skal vi videre ad den vej: Noget mere brugerbetaling.

Jeg kan da ikke være den eneste, der har fået det indtryk.

Jeg må bare så sige, at regeringen melder fra. Vi ønsker ikke yderligere brugerbetaling i sundhedsvæsenet.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu ved ministeren jo også udmærket godt, at man under ingen omstændigheder selv er herre over, hvilke overskrifter journalister sætter på en artikel. Hvis ministeren kiggede på Nordjyske og Fyens Stiftstidende, som har nøjagtig samme artikel, ville ministeren også kunne se, der var sat to forskellige overskrifter. Men lad nu det være, jeg kunne også hive mange citater frem.

Men når ministeren siger, at regeringen ikke ønsker mere brugerbetaling, er det så ikke korrekt, at det ikke er mange dage siden, at jeg fik et svar fra ministeren om, at ministeren ikke syntes, at han ville gribe ind over for, at kommunerne nu i stor udstrækning er begyndt at opkræve brugerbetaling for sårplejemidler? Sårplejemidler til behandling af en sygdom er man i kommunerne begyndt at opkræve brugerbetaling for. Mener ministeren, at det er et godt sundhedsfagligt tiltag?

Og når ministeren ikke ønsker mere brugerbetaling, hvorfor vil ministeren så ikke være med til at stoppe en ny indførelse af brugerbetaling?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Må jeg ikke sige, at jeg egentlig ikke har hæftet mig ved nogen overskrifter, for jeg er selv i samme branche som fru Lone Møller og ved godt, at man skal ned under overskriften for at få fat i, hvad det egentlig er, der står.

Og det er jo så der, der altså står:

Jeg får ikke hjertekvababelse, hvis det kommer til at koste 25 kr. at gå til lægen. Citat slut, fru Lone Møller, Jyllands-Posten den 30. december 2005.

Et andet citat er:

Jeg støtter Lone Møller i hendes bestræbelser på at rejse debatten om brugerbetaling. Citat slut, Henrik Sass Larsen, Jyllands-Posten samme dato.

Jeg er nede under overskriftsniveau, når jeg får det her indtryk af et Socialdemokrati, der synes, at der skal indføres brugerbetaling på områder, hvor der i dag ikke er brugerbetaling.

Til det andet spørgsmål må jeg sige, at jeg ikke har taget initiativ til at lave nogen nye regler, der skaber nogen nye muligheder for at tage brugerbetaling på sundhedsområdet.

Hvordan kommunerne i øvrigt administrerer de frihedsgrader, som de har i henhold til loven, er sådan set som udgangspunkt ude af mine hænder.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil da også meget gerne her benytte lejligheden til at vise – jeg håber også, at ministeren vil medvirke til det – at vi allerede fra starttidspunktet faktisk var meget på samme hold i diskussionen om frit valg på sundhedsområdet.

Man skal selvfølgelig nogle år tilbage i nogle af de debatter, vi havde i Folketingssalen, men jeg håber da, at ministeren kan huske, at vi fra starttidspunktet faktisk sluttede os til hele logikken, som ministeren også refererer til her, at den måde, man har lavet frit valg-modellen på, fjerner noget af uligheden inden for egenbetalingen i forbindelse med at kunne flytte på grund af de lange ventetider. Det støttede vi faktisk fra starten.

Kl. 17.45

Det, som vi så yderligere ønskede fra SF's side, var, at den her frit valg-model også skulle omfatte andre behandlingsområder. Det er sådan set det spor, vi også er gået ad siden hen. Det er fint nok, at ministeren kritiserer, at der

var andre, der var imod, og at det så var Dansk Folkeparti, der skabte grundlag for det på baggrund af finanslovaftalerne med regeringen på det område. Jeg håber i hvert fald, ministeren også herfra kan anerkende, at vi allerede på det tidspunkt støttede tankegangen bag det.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg må helt ærligt sige, at det ikke står lysende klart i min erindring. Det må jeg sige, og jeg må også sige, at i hele den politiske debat, der var i det her samfund i slutningen af 1990'erne frem til systemskiftet i 2001, erindrings jeg mig altså ikke i den ideologiske kamp, der var, at SF meldte sig på den bane, der hed: Lad os nu hellere bekæmpe ventelister end privathospitaler. Jeg husker det faktisk noget modsat, det må jeg sige helt ærligt.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Fred være med det. Det er jo tilladt at have selektiv hukommelse, når det gælder ting og sager, men det var sådan set mit første år her i Folketingssalen, så jeg husker selvfølgelig i hvert fald det spor, jeg var med til at lægge for SF i 2001. Så fred være med det.

Men så vil jeg da i hvert fald godt tage fat i noget andet, som i hvert fald ikke er mindre aktuelt, og det har også ministeren været inde på. Jeg vil da også herfra igen fremføre det synspunkt, hvor vi sådan set står på samme side som ministeren og vi også er fuldstændig enige med ministeren, at der ikke skal indføres yderligere brugerbetaling på sundhedsområdet på nogle af de områder, som er blevet foreslået under andre debatformer. Det har vi afvist at gå ind på, og jeg vil også gerne understrege herfra, at det er der ikke nogen grund til. Det er ikke den vej, vi synes man skal gå. Det er nogle helt andre tiltag, der er brug for.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det synes jeg er positivt, og det vil jeg da gerne kvittere for. Så ved befolkningen da det, så er det ligesom markeret ret klart, at truslen kommer fra Det Radikale Venstre og måske nok også Socialdemokratiet. Men det er jo rart, at SF melder klart ud her.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg har faktisk ikke hørt nogen her i salen argumentere for, at man skulle have øget brugerbetaling. Men jeg hørte ministeren sige i sin tale, at den brugerbetaling, vi har, var historisk betinget. Det synspunkt deler jeg fuldstændig, og derfor kan man jo sige, at hvis man kigger tilbage i historien, så har der sikkert været alle mulige gode grunde til, at det lægger sig til rette på den måde, det gør.

Men når tiden forandrer sig, kunne ministeren så også forestille sig, at det, der var rigtig klogt og fornuftigt, da det blev indført, ser anderledes ud i dag, netop fordi det er, som ministeren selv sagde, historisk betinget?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg kan sagtens forestille mig, at der er områder og hjørner, hvor det vil være klogt at prøve på at nedbringe brugerbetalingen, hvis man kan finde friske penge til det. Det har vi sådan set også gjort. Jeg gav et eksempel før vedrørende tandpleje og kræftpatienter.

Det, jeg angriber, er den her tanke, som trives, kan jeg forstå, om, at man skal flytte brugerbetaling over på nye områder, og det er ny brugerbetaling. Nu falder det jo ikke i mit lod at stille fru Lise von Seelen spørgsmål, men det må jo logisk føre til, at hvis man inden for det samme provenu vil sænke brugerbetaling på medicin f.eks., så må man opkræve den andre steder. Det var jo også det, hele debatten handlede om, nemlig åbenhed over for at sige: Jamen o.k., koster det 25 kr. at gå til læge, så må det koste 25 kr. at gå til læge.

Det skal da bare frem, for da vi diskuterede sundhedsloven sidste år, tror jeg det var Enhedslisten, som havde meget, meget travlt med at mistænkeliggøre regeringen for den måde, vi havde formuleret lovforslaget på vedrørende fri, lige og gratis adgang til sundhedsvæsenet. Og hvorfra er det så, angrebet kommer på det frie, lige og gratis sundhedsvæsen? Det kommer fra Socialdemokratiet, det kommer fra Det Radikale Venstre. Det kan man da ikke være ked af, jo, det kan man muligvis nok, men jeg er da ikke ked af, at det ligesom bliver klarlagt.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg er sådan set heller ikke ked af det, men der, hvor jeg synes ministeren nu giver en åbning, er ved at sige, at det godt kan være, der er nogle hjørner, hvor det af historiske årsager ser uhensigtsmæssigt ud, sådan som det lægger sig til rette. Så synes jeg, det er klogt at sige det, som jeg egentlig synes vi på nogle gange siger til hinanden: Hvordan kan vi få mest mulig sundhed for de penge, der er til rådighed? Det kunne man jo også gøre ved denne her lejlighed og forholde sig åbent til det.

Jeg hører faktisk også, at der er en åbning i ministerens svar, ved at han siger, at det godt kunne være, der var nogle hjørner, hvor vi faktisk ikke får så meget sundhed for pengene, som vi kunne få, hvis de hjørner så lidt anderledes ud. Jeg synes da, det er glædeligt, at der er den åbning.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg giver ikke nogen ny åbning. Jeg fortæller sådan set om den måde, vi har administreret sundhedspolitikken på de senere år. Så siger jeg, at der kan være områder, hvor vi sådan set ønsker, at patienterne kommer til med en mindre grad af brugerbetaling eller uden anden brugerbetaling end den, der følger via skatten – intet er jo gratis – og jeg har givet nogle eksempler på det.

Jeg står ikke og lukker af for, at der over tid kan være andre områder, hvor vi siger: Her vil vi gerne gøre noget mere for nogle bestemte patientgrupper, f.eks. på tandplejeområdet. Men det er jo ikke det, diskussionen står om.

Diskussionen står om, hvorvidt man inden for rammerne af den økonomi, der er i sundhedsvæsenet, skal lave en anden profil på vores brugerbetaling. Ned med prisen på medicin, ny afgift for at gå til læge. Det er jo det socialdemokratiske standpunkt, som har været fremme i debatten. Der må jeg bare sige, at det ønsker vi ikke at deltage i, for det giver kun mening provenuneutralt at bringe afgiften ned et sted, hvis man har en parathed til at sætte den op andre steder. Den parathed har vi ikke.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Det blev det sidste ord i denne omgang til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og vi starter på ordførerrækken. Den første ordfører er fru Birgitte Josefsen fra Venstre.

Birgitte Josefsen (V):

Siden 2001 er der satset kraftigt på sundhedsområdet, både hvad angår penge, hænder og nye behandlingsmetoder. Nogle af de satsninger, der er udført, begynder vi at se virkningen af, og andre er mere langsigtede. Sådan er det jo, når vi taler om sundhedsområdet. Det, vi sætter i gang i dag, ser vi ikke nødvendigvis virkningen af i morgen.

Det Radikale Venstre har fremsat et forslag, som vi nu er i gang med at behandle, og deri påpeger man, at der er en skævhed med hensyn til uddannelsesniveau og så det træk, der er på sundhedsområdet. Ligeledes påpeger Det Radikale Venstre, at der er ulighed i sundheden, når det handler om brugerbetaling på få områder, eksempelvis på tandbehandlingsområdet, og det samme gør sig gældende for frit valg-området.

VK-regeringen har siden sin tiltræden, som jeg har nævnt, optimeret på sundhedsområdet, og det er med fuld opbakning fra Venstres folketingsgruppe og har også været med fuld opbakning fra Dansk Folkeparti, hvilket vi takker for. Helt konkret er der afsat over 5,5 mia. kr. til styrkelse af sundhedsområdet, og der er indført frit valg, en ordning, som kommer alle borgere til gode.

Netop det, at der er fri og lige adgang, når det handler om sygdom og fokus på vores helbred, vægter vi i Venstre meget højt. Uanset om man er arbejdsmand eller konge i det her land, så skal der være lighed til stede, når man bliver syg. Frit valg-ordningen virker, amter og lægepraksis har fået besked om, at den enkelte borger skal informeres grundigt, så alle er klar over muligheden for, at de kan benytte det frie valg.

Så sent som i går fik jeg selv et brev fra Aalborg Sygehus vedrørende en banalitet, jeg skal ind og have ordnet. Jeg studerede brevet meget nøje, men som det jo skal gøres, er der påført en kontaktperson, et telefonnummer og en henvisning til patientkontoret, så man kan få stillet sine spørgsmål og også få en oplysning om, at man kan komme et andet sted hen og blive behandlet, hvis ikke tidspunktet det pågældende sted passer. Så ordningen virker.

Det skal være gratis at gå til lægen, gå til speciallægen, gå til vagtlægen, henvende sig på skadestuen, blive indlagt på sygehuset, uanset om det er et somatisk eller psykiatrisk sygehus, og den forebyggende indsats og behandling for alle mellem 0 og 18 år skal fortsat være gratis, når vi taler om tandplejeområdet.

Kl. 17.55

Siden 2001 er der på en række områder indført behandlingsgaranti, det gælder for sygehusbehandling, og det gælder for narkobehandling.

I forbindelse med satspuljeforhandlinger her i sidste måned blev der lavet en udvidelse af netop det område. Der indgår en kræfthandleplan, hvortil der er knyttet 1 mia. kr. I satspuljeforhandlingerne er der på en række områder tilført midler, og det har de fleste af partierne jo været enige om.

Jeg vil gerne nævne nogle af områderne:

Vi har afsat midler til en særlig indsats over for børn og unge af anden etnisk herkomst; der er afsat penge til at styrke bekæmpelsen af den negative sociale arv; der er afsat midler på beskæftigelsesområdet for handicappede; der er afsat penge til støtte- og kontaktordninger, så de udvides fra ikke alene at være målrettet sindslidende, men også bliver målrettet hjemløse, alkoholikere og stofmisbrugere.

Der er afsat knap 134 mio. kr. til en styrkelse af den sociale aktivering for at få dem, der er længst væk fra arbejdsmarkedet, i gang på området, og der er afsat 120 mio. kr. til at forbedre arbejdsmiljøet, til en forbedring af netop arbejdsmiljøet for social- og sundhedsassistenter.

Det er et af de elementer, som Charlotte Fischer påpeger i det beslutningsforslag, vi behandler, at man skal fokusere mere på. Det har vi jo gjort, og det har Charlotte Fischer jo selv været med til ...

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Husk, at når vi tiltaler hinanden, så er det med »hr.« eller »fru«, og i dette tilfælde ville jeg foretrække »fru«.

Birgitte Josefsen (V):

Undskyld, fru Charlotte Fischer.

Jeg har valgt at opremse en hel række områder, og jeg vil gerne sige, hvorfor jeg har gjort det. Det er netop for at henlede opmærksomheden på, at der pågår en dialog imellem de forskellige ministerier. Så alt i alt kan jeg sige, at der, mens der har været en borgerlig regering, er optimeret på hele området.

Derudover er beskæftigelsen stigende, og vi har satset målrettet på at hæve uddannelsesniveauet, hvilket jo er smukt beskrevet også i regeringsgrundlaget.

Så på baggrund af de initiativer, der er i gang, vil Venstre gerne følge det spor, der er lagt, og bruge de penge, som man kunne bruge til en

kommission, på bedre forebyggelse og behandling.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu tog vi lige en tur med ministeren rundt om brugerbetaling, og jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Birgitte Josefsen: Kan ordføreren på talerstolen i dag garantere, at Venstre ikke vil være med til at lave ny brugerbetaling på sundhedsområdet?

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Som jeg har sagt i min ordførertale, skal der være fri og lige adgang, når vi bliver syge. Det skal ikke koste at gå til læge, det skal ikke koste at komme på sygehuset, så den brugerbetaling, der er til stede i dag, har vi ikke tænkt os at ændre på. Vi vil have en brugerbetaling på de områder, som vi har i dag, og vi vil ikke pille ved, at det er gratis de andre steder.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Ministeren sagde, at hvis der kom en pose penge, så ville han bruge dem et andet sted i sundhedssystemet.

Hvis det nu er sådan, at det kan påvises, at man ved at fjerne den eksisterende brugerbetaling rent faktisk vil kunne forbedre folks vilkår så godt, at de vil kunne komme tilbage på arbejdsmarkedet og dermed lægge penge i skatte-kassen, så det i sig selv vil være en indtjening for staten, vil Venstre så sige ja til at mindske brugerbetalingen på de områder, der eksisterer i dag?

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Vi vil meget gerne satse på forebyggelse og helbredelse, så det er der, vores første satsning ligger.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Venstres ordfører lagde sig jo fint i kølvandet på ministeren og lagde vægt på, at der allerede foregår rigtig meget. Men så vil jeg da stille samme spørgsmål til Venstres ordfører som til ministeren.

Det er jo sådan set ikke, fordi der ikke foregår rigtig meget. Problemet set med vores øjne er, at det er for lidt, at det er for løst, og at det dybest

set ikke ændrer ved den kendsgerning, at uligheden i sundheden er i vækst. Som det fremgår af den rapport, som blev lavet sidste år af Institut for Folkesundhed, er den faktisk i kraftig vækst, både i absolutte og relative tal. Det vil jeg godt bede Venstres ordfører om at forholde sig til.

Kl. 18.00

Er det ikke noget, man trods alt burde tage ind? Det kan godt være, man laver en masse ting, men laver man det rigtige? Det er jo sådan set det, der er tanken bag en kommission, at man lige sætter sig ned og siger: Vi skal lave noget, der faktisk virker. Der er jo ikke noget, der tyder på, at det, regeringen laver lige nu, virker, ellers havde man vel ikke en stigende ulighed.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Som jeg sagde i min ordførertale, er det jo sådan, at når man satser på sundhedsområdet, ser man ikke nødvendigvis virkningen i morgen. Den rapport blev fremlagt sidste år. Det vil sige, at det er nogle år tilbage, at man begyndte at indsamle analysetal til det, der står i rapporten. Jeg har en stor tiltro til, at vi ser virkningen af det projekt, der er sat i gang.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad det egentlig er, Venstres ordfører lægger til grund for sin store tiltro. Man kan sådan set ikke opdribe en ekspert, der sidder med det her område, som ikke kan pege på en stigende polarisering, det gælder f.eks. med hensyn til rygevaner og motionsvaner.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at sige, at det jo er fint nok, at man er båret frem af den store overbevisning og den store åbenbaring og tror på det, man selv står for, det synes jeg er fint nok. Men det kan godt være, at folk udeomkring ville have gavn af og kunne tænke sig lidt mere dokumentation af, hvor vi kan se, at det, der bliver lavet, virker.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Nu har vi jo her i folketingssamlingen sidste år brugt en masse energi på at få en række love forhandlet, så den nye kommunalreform kunne træde i kraft. I forbindelse med den kommunalreform lægges alt, hvad der hedder forebyggelse og sundhedsfremme, ud i det kommunale regi.

Jeg har meget store forventninger til netop den omlægning på sundhedsområdet. Nu flytter vi forebyggelse og sundhedsfremme ud, hvor det er tættest på borgerne. Jeg har en stor forventning og stor tiltro til, at det giver en virkning på sundhedsområdet.

Ud over det har vi jo i de aftaler, der også er indgået her over det sidste års tid, lagt penge i eksempelvis netop rygeområdet. I kræftbehandlingsplanen er der eksempelvis indlagt et beløb til at gå ud og tilbyde rygestopkurser.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu gjorde fru Birgitte Josefsen meget ud af i sit indlæg at sige, at det skulle være gratis at gå til læge, gratis at gå til speciallæge, gratis at gå til forebyggende initiativer.

Så vil jeg gerne spørge fru Birgitte Josefsen: Hvorfor mener Venstres ordfører ikke, at det skal være gratis at gå til psykolog, som jo er en anerkendt behandlingsform i Danmark? Hvorfor mener fru Birgitte Josefsen ikke, at det skal være gratis at gå til f.eks. diætist, som er et af de områder, der klart er dokumenteret virker forebyggende på den fedmebehandling, vi har? Hvorfor skal der være brugerbetaling hos kiropraktorer?

Hvorfor mener Venstres ordfører, at hvis man har en byld i bagen, så er det gratis, men hvis man har en byld i munden og en tandsygdom, så skal man betale? Kan Venstres ordfører forklare mig, om det sundhedsfagligt er nogle rigtig, rigtig gode initiativer?

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Som ministeren var inde på, er det jo sådan i det her land og i det her Folketing, at vi har en vis sum penge at gøre godt med, og at nogle af de her brugerbetalingsområder er historisk betingede. Så vidt jeg har kunnet konstatere, er det jo sådan, at både Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet har stemt for de love, der ligger om betaling på medicinområdet og tandbehandlingsområdet.

Hvad angår diætistområdet, må jeg korrekse fru Lone Møller. Det er faktisk sådan, at det mange steder er gratis at få vejledning. Diætistområdet er nemlig et af de områder, hvor man i dag allerede har etableret et sundhedscenter. Jeg kan sige, at det er sådan i hele Nordjyllands Amt.

Hvad angår de andre områder, er det jo lige så historisk betinget som de øvrige områder. Men jeg ser da gerne nogle forslag fra fru Lone Møller inden for den økonomiske ramme, der er til rådighed.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Det glæder mig, at ordføreren også klart taler om, at det er historisk betinget. Vi kunne måske bruge de omkring 157 mio. kr., vi i dag bruger til at flyve folk hjem, når de er på skiferie, vel at mærke folk, som er blevet behandlet på stedet, blot til transport, til, at der blev givet tilskud. Men lad nu det ligge.

Kl. 18.05

Nu gjorde man også fra Venstres ordfører meget ud af at sige, at man ikke ønskede brugerbetaling på nogle områder, og at man mente, at det ville gå rigtig, rigtig godt, når nu kommunerne blev ansvarlige for sundhedsfremme. Mener Venstres ordfører så, at det er med til at fremme sundheden, at man begynder at indføre brugerbetaling i kommunerne til blot at få nogle sårbehandlingsremedier, som skulle virke bedre end det, man i dag tilbyder gratis? Jeg har svært ved at se, at det skulle være et stort forebyggelsesinitiativ – tværtimod.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Nu skal jeg lade det være usagt, hvor mange kommuner der har indført betaling på sårbehandlingsområdet. Men det er faktisk sådan, at jeg selv har en fortid som hjemmesygeplejerske i en kommune, og jeg ved derfra, at der også under den tidligere regering var kommuner, der krævede betaling for sårbehandlingspræparater.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Ja, den debat må fortsætte et andet sted. Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, vi går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er den socialdemokratiske ordfører, fru Lene Hansen.

Lene Hansen (S):

Lad os lige først få slået en ting helt fast: Socialdemokratiet ønsker ikke mere brugerbetaling. Vi ønsker mindre brugerbetaling. Vi ønsker ikke, at det skal koste penge at gå til lægen, og det er der heller ikke nogen der har sagt. At det bliver opfattet sådan, synes jeg er en sag for sig, og det

burde man egentlig ikke her fra talerstolen behøve at forsvare.

Vi hilser dette beslutningsforslag velkommen. Et velfærdssamfund som det danske skal kendes på den måde, vi behandler vores syge og vores mest udsatte medborgere på. Selv om vi måske kan mene, at vi har indrettet os i den bedste af alle verdener, så er det stadig væk muligt at gøre det bedre bl.a. på sundhedsområdet.

Vi er enige med forslagsstillerne i, at det er et problem, at uligheden vokser, og at man kan se en sammenhæng mellem socialt tilhørsforhold og sundhed i stigende grad. De mindst uddannede, de lavestlønnede og de ledige er de befolkningsgrupper, der har det dårligste helbred.

Et specielt problem ser vi i det faktum, at lavtuddannede mænd har stigende dødelighed set i forhold til gruppen af højtuddannede mænd. Det er velkendt, at de livsvilkår, vi har, har indflydelse på vores helbred. Arbejdsmiljøet betyder rigtig meget, men sammenhængen mellem beskæftigelse og livsstilen udgør også en vigtig faktor.

Efter vores mening må sundhedsproblemerne ses i sammenhæng med de generelle levevilkår i Danmark. Vores sundhed er i høj grad betinget af det samfund, vi lever i. Et godt arbejdsmiljø, sunde fødevarer, ordentlige boliger, sikker trafik og en ren natur er alt sammen med til at sikre, at vi ikke går til i stress og fysisk nedslidning eller udvikler allergier og kroniske lidelser.

De nødvendige ændringer i vores levevilkår må derfor ske i samspil med ændringer i samfundsmæssige forhold, f.eks. igennem arbejdsmarkeds-, bolig- og uddannelsespolitikken. Hvordan og med hvilke midler dette bedst kan ske, kan kommissionens arbejde jo være med til at udrede.

Det danske sundhedsvæsen skal bygge på fri og lige adgang til behandling for alle borgere i Danmark, men det ser ud, som om der er opstået nogle barrierer for visse befolkningsgrupper, der gør, at man de facto ikke har fri og lige adgang til behandlingstilbuddene. Vi trænger til at få analyseret dette forhold, og vi er parate til at drøfte de resultater, der måtte komme ud af et kommissionsarbejde.

Derfor støtter vi dette beslutningsforslag om en national strategi for bekæmpelse af ulighed i sundheden. Vi støtter nemlig ethvert tiltag, der kan bekæmpe den sociale ulighed inden for folkesundheden og sundhedsvæsenet i dagens Danmark.

Kl. 18.10

Vi synes dog, det er beklageligt, at den ulighed, som beslutningsforslaget fokuserer på, ikke berører de problemer, der særligt gør sig gældende inden for den psykiatriske behandling af især børne- og ungdomspsykiatriske patienter.

Så vil jeg slutte med at sige, at dette beslutningsforslag, som jo så desværre ikke bliver vedtaget, heller ikke skal ses som en syltekrukke. Jeg går ud fra, at forslagsstillerne var umådelig interesserede i, at der også kom handling bag ordene, når analysearbejdet forelå.

Men vi er enige med forslagsstillerne i, at det ville have været nyttigt, at vi havde fået en samlet vurdering og et analysearbejde til belysning af, hvad det er, der skaber mere og mere ulighed inden for vores sundhedsvæsen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Tak til ordføreren. Der er tre korte bemærkninger. Den første er fra fru Majbrit Berlau.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu siger ordføreren, at Socialdemokraterne støtter det her forslag, og at man ser frem til et kommissionsarbejde, men som jeg kan læse i forslaget, står der meget klart, at en af de ting, der skal undersøges, er spørgsmålet om brugerbetalingen.

Ordføreren starter med at sige, at Socialdemokraterne ikke ønsker mere brugerbetaling. Så vil jeg gerne have et klart svar. Der står, at man skal undersøge tingene og komme med anbefalinger om en mere social indretning af brugerbetalingen i det danske sundhedsvæsen. Hvad er Socialdemokraternes vision? Man vil ikke have mere brugerbetaling, det har vi lige hørt. Man dementer alle de udtalelser, der har været omkring mere brugerbetaling, det har vi også lige hørt. Hvad er så den mere sociale indretning af brugerbetalingen? Det vil jeg godt have et svar på, for vi behøver vel ikke afvente en kommissionsrapport for at få Socialdemokraternes holdning til det.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det havde måske kvalificeret debatten, hvis vi havde fået et grundlæggende analysearbejde, før vi kastede os ud i en debat, der egentlig hviler på misforståelser og halve fortolkninger.

Vi mener ikke, at vi skal have mere brugerbetaling, men vi mener måske, at brugerbetalingen kunne indrettes anderledes. Vi så gerne bruger-

betalingen afskaffet. Men denne sal ønsker ikke at gå den vej. Flertallet i denne sal ønsker ikke at gå den vej. Derfor siger vi: Lad os se på brugerbetalingens indretning. Hvorfor betaler vi så meget for at gå til tandlæge? Hvorfor betaler vi for at gå til psykiater? Hvorfor betaler vi på områder, som det måske i virkeligheden er ulogisk at vi betaler for? Det er sådan set bare den diskussion, vi gerne ville have kvalificeret.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Men det må jo være sådan, at Socialdemokraterne som et af Danmarks største partier nu engang har en vision, når man ønsker at gøre et stykke arbejde.

Der står i papiret, man skal komme med nogle anbefalinger til en mere social indretning af brugerbetalingssystemet i Danmark. Det var det, jeg spurgte, hvordan Socialdemokraterne så ønsker skal se ud. Det må man da have en politisk holdning til. Man kan da ikke bare komme med en lorumlarum om, at vi må se, hvorfor man betaler for en tandlæge, og hvorfor man betaler for en psykolog, man må da hos Socialdemokraterne have en holdning til, hvordan det skal indrettes.

Hvad nu, hvis Enhedslisten – hvad vi godt kunne have planer om at gøre – fremsætter et forslag om, at f.eks. brugerbetaling til tandlæge skal helt væk for lavestindkomstgrupperne? Ville det være et forslag, Socialdemokraterne støttede? Er det sådan, det skal være? Er det indkomstbetinget? Hvad er det for nogle visioner, Socialdemokraterne har?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det ville selvfølgelig blive modtaget med meget stor interesse, hvis der kom et beslutningsforslag, hvorefter man fjerner brugerbetaling fra f.eks. tandlægeområdet. Det er da helt sikkert. Det ville vi da se på med meget stor interesse. Men hvad der ellers i øvrigt skulle ligge i sådan et spor, må forhandlinger jo så egentlig vise. Det er ikke bare sådan at stå og ryste noget ud af ærmet og sige, at sådan og sådan skal det være.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg har selvfølgelig lyst til at spørge fru Lene Hansen, om det her er fru Lene Hansens egenhændige udmelding omkring brugerbetaling, el-

ler om det er Socialdemokratiets politik på området. Jeg vil gerne følge op lidt senere.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Eftersom jeg står her som ordfører, så er det selvfølgelig partiets holdning, jeg giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er jo klart, at der er nogle her, der så undrer sig lidt, for vi har jo kunnet læse i pressen, at Socialdemokratiet ønsker brugerbetaling på visse dele af sundhedsvæsenet, herunder når vi skal gå til praktiserende læge, når vi skal have vagtlæge eller indlægges på sygehus.

Kl. 18.15

Jeg kan ikke lade være med at sige, at fru Lone Møller den 30. december i Politiken udtaler, at hun ikke kan se, at det skulle betyde noget, at danskerne skal betale et mindre beløb for at gå til læge. Er det ikke partiets politik mere?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det har aldrig været partiets politik. Jeg tror, man har taget Lone Møllers udtalelser lidt mere seriøst i visse aviser end godt var.

Partiets politik er og står uændret, at vi går imod, at der indføres brugerbetaling på lægebesøg, på hospitalsindlæggelse osv., men vi afviser ikke en diskussion af hele brugerbetalingssystemets indretning. Og der er det, at vi opfatter forslagsstillernes forslag som en mulig vej at gå til at kvalificere debatten, så den ikke kun hviler på journalistiske udlægnings.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Socialdemokratiet går jo fra at tale i medierne om, at der skal indføres brugerbetaling, og så nu fra ordførerens side til at sige, at man sådan set gerne bredt vil afskaffe brugerbetalingen. Derfor vil jeg gerne høre ordføreren, hvorfra pengene skal komme, hvis man skal afskaffe brugerbetalingen på de områder, som fru Lene Hansen nævnte, for jeg har bemærket, at der ikke er afsat nogen penge i Socialdemokratiets finanslovsforslag.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Vi møder jo op her i dag for at diskutere et forslag, der er fremsat af Det Radikale Venstre. Det forslag går i al sin enkelthed ud på, at man skal starte et analysearbejde af, hvordan vi har indrettet vores sundhedssystem. Vi har indrettet os på en måde, der åbenbart gør, at uligheden vokser. Og hvorfor gør den så det? Det var egentlig det, der lå bag forslagsstillernes forslag, går jeg ud fra, og det har vi forholdt os til.

Vi ønsker en diskussion af hele brugerbetalingsområdet, vi ønsker en diskussion af hele vores sundhedssystem. Hvad er det for nogle mekanismer, der gør, at man oplever, at uligheden bliver større?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Vi kan jo konstatere, at der er et solidt flertal i Folketinget, som ikke ønsker øget brugerbetaling på sundhedsområdet. Det kan man sige at der vil være, uanset hvem der sidder i regeringen, kan jeg jo næsten konstatere.

Men så vil jeg gerne spørge Socialdemokratiet, også for at få lidt mere kød på diskussionen: Har Socialdemokratiet også den samme logik, som ministeren lagde for dagen, der hedder, at man kun vil nedsætte brugerbetalingen på enkelte områder, hvis brugerbetalingen går op på andre områder, det vil sige, at man fastholder kassens størrelse og siger, at brugerbetalingsandelen på de enkelte områder skal reguleres inden for kassens størrelse? Eller vil man være indstillet på – lidt i forlængelse af det, fru Majbrit Berlau også var inde på – at skaffe penge til at fjerne brugerbetalingen på eksempelvis tandområdet for eksempelvis dem med de laveste indtægter og sige, at det skal være gratis at gå til tandlæge for dem, uden at man nødvendigvis øger brugerbetalingen på andre områder?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Jeg synes, man fra spørgerens side foregriber en diskussion, som egentlig kunne udvikle sig på baggrund af et analysearbejde. Jeg synes, det er meget forlangt, at man egentlig efterspørger en færdig løsningsmodel, som først skulle tegne sig efter et års grundigt kommissionsarbejde.

Jeg nægter sådan set at gå ind i en diskussion på et løst grundlag. Jeg vil gerne afvente, at vi får en belysning af nogle problemstillinger, der gør, at alle partier har lejlighed til en kvalificeret

debat om, hvordan vi kan indrette vores sundhedsvæsen, så der ikke bliver øget ulighed.

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Selvfølger man altid blive klogere af at tænke sig om. Det vil der jo ikke være nogen herinde der vil sige nej til, men ikke desto mindre må man også erkende, at det jo ikke er en debat, der er opdaget i forbindelse med det her forslag. Diskussionen omkring sundhedssektoren og uligheden i sundhedssektoren og prioriteringen i sundhedssektoren og brugerbetaling i sundhedssektoren er jo en debat, der er foregået i mere end i et årti, i hvert fald i den periode, jeg har fulgt med i det, så det er ikke en ny debat.

Derfor er det vel ikke for meget forlangt af et parti, der ligesom har en idé om at komme i regering, at det kommer med nogle bud på, hvad man kunne tænke sig at gøre på et af de områder, hvor vi helt åbenlyst er enige om, at der er en skævvridning, hvad angår egenbetaling, nemlig på tandområdet. Tandområdet er et af de steder, hvor vi ved, at der er en social ulighed, fordi egenbetalingen er en væsentlig medvirkende årsag til, at nogle fravælger at gå til tandlæge.

Så der vil det være relevant nok at spørge: Vil Socialdemokratiet være villig til at sige, at hvis de kom til magten og kunne disponere over de penge, der er – det har SF jo gjort; SF har jo afsat penge til bl.a. det område – så ville man være villig til at afskaffe egenbetalingen for de laveste indtægtsgrupper?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det er da højst sandsynligt. Det lyder som et forslag, vi umiddelbart ville kunne støtte, men som jeg sagde, er der altså grundlag for, at vi alle sammen kan blive meget klogere, og det her forslag ville kunne kvalificere debatten væsentligt.

Nu taler man meget om samarbejde mellem netop SF og De Radikale og os. Lad os da så gå sammen og se, om vi kunne finde ud af netop på det her område at nærme os til hinanden, sådan at vi får en fælles holdning til lige præcis det her område. Det vurderer jeg egentlig ikke som noget usandsynligt udspil eller løfte her fra vores side.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg skal først beklage, at fru Lene Hansen skal stå og forsvare nogle af mine udtalelser. Jeg har jo desværre ikke mulighed for det selv, ellers gjorde jeg det gerne.

Det er mere, fordi fru Birgitte Josefsen siger, at Socialdemokratiet jo ikke har afsat midler på deres finanslovsforslag. Derfor vil jeg da gerne bede fru Lene Hansen om at bekræfte, at Socialdemokratiet på sit finanslovsforslag har afsat 50 mio. kr. netop til paradentosebehandling.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Det kan jeg kun bekræfte, og jeg skal beklage, at jeg udelod det i mit svar til fru Birgitte Josefsen, men det er jo selvfølgelig et led i en større helhed. Hver eneste gang vi diskuterer finansloven, vil vi jo selvfølgelig prøve på at tage højde for det her spørgsmål. Men lad os da sætte os ned sammen og se at finde en vej frem.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg må indrømme, at jeg er lettere forvirret. På den ene side siger man fra Socialdemokratiets side, at man er parat til at støtte det her forslag, og på den anden side væver man lidt rundt vedrørende brugerbetaling. Men det kan vel ikke være så svært.

I selve forslaget står der:

Det centrale er, at en omlægning af brugerbetalingen er en omlægning af brugerbetalingen.

Der står også et andet sted i forslaget, at præmissen er, at den samlede brugerbetaling ikke øges. Det vil sige, at man faktisk støtter, at man går ind og ser på de her ting, og så er det, jeg bare spørger: Hvor er det så, at man skal sætte brugerbetalingen op, hvis det skal være udgiftsneutralt? Hvad er det for områder? Det er punkt 1.

Punkt 2 er: Er man parat til at indføre brugerbetaling? For ellers hænger de her ting jo ikke sammen.

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Jeg tror egentlig kun, jeg skal gentage, hvad jeg nu har gentaget en 3-4 gange: Det her forslag ville kunne kvalificere en diskussion. Et analysearbejde ville nok have været rigtig gavnligt for alle ordførerne, hvis vi på den baggrund kunne udvikle os videre i den her diskussion. Det er jo

fuldstændig umuligt at stå her og sige, at så skal brugerbetalingen stige på tandlægeområdet og sænkes på det andet område, uden at vi egentlig har haft tid til virkelig at gå i dybden i det. Det, vi er her for i dag, er at tage stilling til et forslag, der egentlig kunne være et redskab til at gå ind i en dybere debat.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det må jo egentlig være rimelig simpelt: Er Socialdemokratiet parat til at indføre brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen til gengæld for, at man så på et andet område nedsætter brugerbetalingen? Det er jo det, der bl.a. lægges op til i det her forslag. Jeg forstår ikke, at man går med til at undersøge nogle ting, hvis man allerede på forhånd siger, at det vil man ikke.

Og omvendt: Hvis man nu undersøger de her ting, og det kan jeg forstå at Socialdemokratiet er parat til, så virker det lidt mærkværdigt, at man støtter noget, hvis man alligevel ikke er parat til at støtte det bagefter. Så ja eller nej, støtter man og er man parat til at indføre brugerbetaling på et senere tidspunkt i sundhedsvæsenet?

(Kort bemærkning).

Lene Hansen (S):

Der er jo brugerbetaling indført i sundhedsvæsenet, så det er ikke noget, man skal indføre, men vi vil ikke have mere brugerbetaling. Jeg tror, jeg startede med at sige det: Vi vil gerne have mindre brugerbetaling, og vi er parate til at finde en vej, gerne i samarbejde med andre.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til denne ordfører. Vi går videre i rækken. Næste ordfører er Dansk Folkepartis ordfører, fru Birthe Skaarup.

Birthe Skaarup (DF):

Skal der nedsættes en kommission inden udgangen af 2006 for at styrke dialogen mellem borgerne og de politiske partier, således at den sociale ulighed i sundheden mindskes? Det spørgsmål stiller De Radikale. Skal der offentliggøres flere delrapporter og afholdes flere konferencer om konkrete temaer med inddragelse af relevante organisationer? Det er det andet spørgsmål.

Vi mener i Dansk Folkeparti, at der hele tiden fokuseres på, om det offentlige løser de vigtige

sundhedsopgaver over for befolkningen, som det skal. Der bør ikke forekomme uligheder samfundsgrupperne imellem. Nu har Velfærdskommissionen som bekendt foreslået, at det skal koste penge at gå til lægen, at komme på skadestuen og på sygehuset – vi diskuterede det lige før – og det vil ifølge Dansk Folkeparti, såfremt det indføres, skabe ulighed i det danske sundhedsvæsen.

Vi har et sundhedsvæsen, hvor vi hovedsagelig betaler for de basale ydelser over skattebilletten, hvor alle dækker hinanden ind kollektivt. Den ordning skal vi blive ved at have. Såfremt der ændres på det, vil vi se ulighed, mener vi, så det batter. Man kan risikere, at nogle borgere holder sig væk, selv om de har brug for en behandling. Så vidt jeg ved, er det netop lavindkomstgrupperne, der efterspørger flest ydelser hos den del af sundhedsvæsenet.

Forslagsstillerne nævner tre punkter i forslaget, hvor de ser en ulighed: Punkt 1 er forholdet omkring uddannelse, job og indkomst og omkring den sociale status og sundhed, punkt 2 er brugerbetaling for tandlægehjælp, og punkt 3 er den udfordring, at vi indretter sundhedsvæsenet således, at der er lige adgang til behandling.

Lad os lige tage de punkter: Om punkt 1 mener Dansk Folkeparti, at vi har fokuseret meget på, at der skal være ens behandlingstilbud til alle borgere i det her land, og at den gruppe borgere, der ikke kan tage vare på sig selv og på deres helbred, får mulighed for at få særlig støtte. Her tænker jeg naturligvis på de politiske initiativer, der er taget for at sikre behandlingsindsatsen over for misbrugere og alkoholikere samt de særlige initiativer, som man også i Dansk Folkeparti sammen med regeringen har igangsat over for kronikere, overvægtige og rygere.

Hele satspuljeforliget bliver også båret af indsatsen over for svage befolkningsgrupper i socialt belastede områder, så informationer om forebyggelse når ud til de her grupper. Når der fokuseres på den sociale arv, skal der bestemt fokuseres på hele sundhedsområdet. Selvfølgelig skal indsatsen hele tiden gøres bedre, også over for de grupper, der qua deres manglende uddannelse og beskæftigelse har et dårligere helbred end resten af befolkningen.

Vi har hørt om rapporterne »Sund hele livet«, »Kronikerrapporten« og de andre muligheder, som jeg tidligere har skitseret. Jeg vil også lige nævne punkt 2 om brugerbetaling til tandpleje, for det er et af de områder, der reelt bør fokuseres på: Er fordelingen af tilskuddene retfærdig

her? Ingen kan forstå, at man, hvis man angribes af aggressiv paradentose, vel at mærke uden egen skyld, ikke kan hjælpes økonomisk, selv om det kan være invaliderende at mangle tænder og ikke have tyggeevne, ligesom andre sygdomme i mundhulen ikke udløser tilskud. Vi bør løse problemet – et problem, som også var eksisterende i den tidligere regerings tid.

Kl. 18.30

Et andet område kunne jo også være, at befolkningen måske gik ind og foretog pristjek hos de forskellige tandlæger, for jeg så lige en undersøgelse for nylig, der viste, at der var meget, meget forskellige priser hos de forskellige tandlæger.

Så er der endelig punkt 3: Der mener jeg, at vi har indrettet vores sygehusvæsen, så der er lige adgang til behandling efter frit valg-systemet, blot borgerne, unge som ældre, får de rette oplysninger om de muligheder, de har hos det behandelende sundhedsvæsen.

Desuden tror vi på, at det sammenhængende og forebyggende sundhedsvæsen, som vil blive mere udtalt med kommunalreformens ikrafttrædelse, også vil flytte grænser for alle borgere. Den forebyggende indsats skal nemlig efter vores vurdering tage udgangspunkt i det enkelte menneskes fysiske og sociale dimension. Borgernes afstand til den forebyggende indsats vil med reformens indførelse blive kortere.

Det er udmærket, vi har debatten her i dag, synes jeg. Vi kan måske udveksle nogle erfaringer, vi kan måske udveksle nogle af forskellene og lade dem komme i fokus, for alle samfundsgrupper, vil jeg gerne endnu en gang pointere, skal være ligeværdige til behandling i sundhedsvæsenet.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Så er der tre korte bemærkninger, først fra fru Lone Møller.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne bede fru Birthe Skaarup om at bekræfte, at selv om vi i dette land betaler en stor del af vores sundhedsudgifter over skattebilletten, så har Danmark i forhold til Sverige et langt højere egenbetalingsniveau, hvor man jo i Sverige har et andet system, hvor man har indført efterbetaling på områder, men lagt et loft over. Er det ikke korrekt, at Danmark er det land i EU, hvor man betaler mest i egenbetaling? Og hvor-

dan harmonerer det med, at vi betaler det hele over skattebilletten? Det vil jeg gerne bede om et svar på.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Vi betaler en hel del over skattebilletten, og det gør vi kollektivt, men det er da fuldstændig rigtigt, at der er kommet nogle beregninger over, at hvis man tager alt med inden for det danske sundhedsvæsen – og her taler jeg om medicintilskud og alle mulige andre ting – så er Danmark faktisk et af de lande i Europa, der har den højeste egenbetaling. Derfor skal vi bestemt heller ikke have mere.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Vil fru Birthe Skaarup så give den garanti fra talerstolen, at det så også er sundhedsfagligt forsvarligt, at vi har en meget høj egenbetaling? For jeg forstår på fru Birthe Skaarup, at hun ikke ønsker mere, men jeg kan ikke høre på fru Birthe Skaarup, at hun er indstillet på, at vi eventuelt skal have mindre. Derfor vil jeg gerne spørge: Er det sundhedsfagligt forsvarligt, at vi har så høj en egenbetaling på sundhedsydelser, som vi har i Danmark?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nu har Dansk Folkeparti jo ikke været med til at indføre al egenbetaling i det danske sundhedsvæsen. Jeg vil lige nævne medicintilskudsreglerne, som blev lavet, og det tror jeg nok Socialdemokraterne var med til, men vi ønsker ikke mere brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen.

Det, vi vil gå ind at se på, er hele tandlægeområdet, og vi er i gang med at udrede, om tilskuddene ligger rigtigt i forhold til det, borgeren betaler.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det er lige for at følge op på det, fru Lone Møller stillede spørgsmål om. Ordføreren præciserede rigtigt nok – sådan lød det – at Dansk Folkeparti ikke ønskede mere brugerbetaling. Meget enkelt spurgte: Ønsker Dansk Folkeparti mindre brugerbetaling? Er Dansk Folkeparti indstillet på, at vi skal afvikle brugerbetaling i det danske sundhedssystem?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nu er det jo sådan, at vi betaler over skattebilletten til vores sundhedsvæsen, og når jeg siger, at den egenbetaling, vi har i øjeblikket, ikke skal forhøjes, så er det det, Dansk Folkepartis politik går ud på.

Kl. 18.35

Vi prøver med vores finanslovsforslag og med den indflydelse, vi har på finansloven, at gå ind på de områder, som vi synes er relevante, og det kan være nogle forebyggelsesområder.

Nu har vi eksempelvis senere et punkt på dagsordenen om slidgigt, hvor vi også har været med til at bevilge nogle penge til forskning i slidgigt. Vi har også set det på mange andre områder. Jeg tænker på ældrecheck, jeg tænker på, at vi løfter den del af befolkningen, der ikke har råd til så meget, f.eks. førtidspensionister, og i hele debatten om influenzavaccinationer går vi jo også ind og hjælper en del af den befolkning, som vi ikke tror har penge til det her.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det var mig lidt uklart. Det stod mig klart, at Dansk Folkeparti ikke ønskede mere brugerbetaling. Om Dansk Folkeparti ønskede mindre, blev sovset lidt ind i, om der også var penge til forskning og gigtbehandling og sådan nogle ting, alle sammen vigtige elementer. Men egentlig stillede jeg meget konkret spørgsmålet: Ønsker Dansk Folkeparti at afvikle brugerbetalingen?

Lad mig så prøve at stille et nyt spørgsmål: Ønsker Dansk Folkeparti som et skridt i den rigtige retning – i Enhedslistens optik i hvert fald – at afvikle brugerbetalingen for lavindkomstgrupperne i samfundet, førtidspensionisterne, pensionisterne, kontanthjælpsmodtagerne osv., dem, der generelt har lave indtægter? Kunne man forestille sig, at det med hensyn til tandlægebesøg, medicintilskud osv. osv., faktisk var gratis for dem at modtage medicin, gå til tandlæge, modtage psykologhjælp osv.?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Egenbetalingen, som den ligger i øjeblikket, ligger udmærket. Vi ønsker ikke mere brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen.

Jeg sovsede ikke noget ind før. Jeg gjorde bare opmærksom på, at vi kan se nogle grupper i det danske samfund, der måske ikke har så mange

penge, og det er dem, vi er gået ind og har hjulpet, for at deres økonomi kan forbedres.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu var Dansk Folkepartis ordfører heldigvis knap så harsk i afvisningen som ministeren med hensyn til beslutningsforslaget, men jeg forstår det jo alligevel sådan, at man ikke vil støtte det.

Jeg vil så sige, at det er lidt mærkeligt, at man kan stå med det indtryk, at Dansk Folkepartis ordfører synes, at det går godt med at bekæmpe uligheden i sundheden, når faktum er, at vi i hvert fald ikke har andet, der viser, at det skulle forholde sig sådan. Tværtimod har vi faktisk eksperterets udsagn for, at uligheden vokser. Hvis man nu tager frit valg som et område, forstår jeg ikke, at Dansk Folkeparti er helt så afvisende over for tanken om, at man faktisk går ind og får noget viden om, hvem der reelt bruger det frie valg.

Er det ikke interessant viden for Dansk Folkeparti, også med den profil, som partiet gerne vil have, at man faktisk går ind og finder ud af det? Det kan godt være, at det er Dansk Folkepartis kernevælgere, som faktisk har svært ved at bruge det frie valg, og alt tyder jo på, at det ud fra den viden, man har, faktisk er de ressourcestærke, der bruger frit valg.

Det spørgsmål, som jeg synes skulle rejses i den sammenhæng, er: Kunne vi indrette vores sundhedsvæsen lidt bedre, hvis der er et problem, med hensyn til at skabe en bedre social profil og med hensyn til, hvem der bruger det frie valg?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det er da rigtigt nok, at der i det her land er nogle, der har en bedre uddannelse end andre. Men vi er hele tiden gået ind og har kigget på, at alle grupper i det her land skal have en bedre uddannelse. Vi har en lavere arbejdsløshed nu, men når jeg taler frit valg, og hvem der bruger frit valg, så er det da rigtigt, at mange af dem, der er bedre uddannede, bruger det her område.

Der er det, at det behandelende sundhedsvæsen skal yde den indsats, som det faktisk er blevet pålagt, nemlig at alle skal have oplysninger og vejledning om: Hvordan bruger vi det her sundhedsvæsen optimalt? Det er også tidligere blevet sagt, at det er derfor, vi har lavet patientkontorer og vi har skabt kontaktpersoner rundt omkring. Det har vi i hvert fald i vores parti me-

get stor sympati for, og det tror vi på også hjælper den gruppe.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det er jo rigtigt, at formelt har alle lige muligheder. Jeg forstår bare ikke, at man ikke er interesseret i reelt at finde ud af, hvem det er, der bruger det frie valg, og det er jo egentlig det, det her handler om. Det handler om, at vi ikke har den viden i dag, vi ved faktisk ikke, hvor stort et problem det er, og perspektivet er jo altså, at vi udvider det frie sygehusvalg næste år ved at skære grænsen ned til en måned, så der kommer mere af det. Det kan være fint nok, men vi ved ikke, hvordan det virker, og det synes jeg er mærkeligt man ikke vil finde ud af.

Kl. 18.40

Så ville jeg bare lige spørge kort til brugerbetaling på tandområdet. Skal jeg forstå Dansk Folkepartis ordfører sådan, at man stiler mod at finde en anden model for brugerbetaling inden for voksentandplejen, som ikke medfører mere brugerbetaling, men som medfører en omlægning inden for rammerne af voksentandplejen?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Der er opnået så mange gode ting i denne regerings tid, og vi i Dansk Folkeparti har støttet det meget – også frit valg. Der er blevet opereret mange, mange flere patienter end hidtil, og det er altså ikke kun de bedst stillede, der er blevet opereret. Vi har lavet mange ting vedrørende kronikere, og det er den ældre del af befolkningen. Det er også mange af dem, der ikke har sørgt for at forebygge i tide.

Når jeg siger, at vi ikke vil støtte kommissionen, som De Radikale foreslår, så er det, fordi vi hellere vil bruge vores penge aktivt til, at vi får hele den del af befolkningen med, der måske ikke omfattes af det, som fru Charlotte Fischer nævner, og bruge de sundhedsydelse på netop dem, der er i lavindkomstgruppen. Dem vil vi gerne have frem i lyset, og vi vil hellere bruge pengene aktivt. Det er et mål, vi har med at sidde i det danske Folketing. Det er derfor, vi har et mål ved hver evig eneste finanslovforhandling om at prøve på at påvirke, at de svage i vores samfund får det bedre.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Det er den konservative ordfører, fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Det er naturligvis et paradoks, at vi bor i et af verdens rigeste lande, men samtidig oplever en forskel i sundhedstilstanden mellem de forskellige befolkningsgrupper og oplever, at de grupper, der i forvejen har det sværest, også er de mest udsatte, når det gælder sygdomme og usund levevis.

I Det Konservative Folkeparti mener vi derfor, at det er vigtigt, at vi er meget opmærksomme på, hvad det er for udfordringer, vi står over for i vores sundhedsvæsen. Derfor er vi også af den opfattelse, at det er nødvendigt med en bred indsats, som fokuserer på mange forskellige sider af ulighed og sundhed, men vi mener ikke, at det ligefrem er nødvendigt at nedsætte en kommission, der så skal komme med alverdens analyser og forslag til, hvordan vi får gjort noget mere ved det her. For os er det mere hensigtsmæssigt at fortsætte det gode arbejde med at forbedre vores sundhedsvæsen og nedbryde den negative sociale arv.

Regeringen har efter vores opfattelse allerede taget en række skridt i retning af at reducere den helbredsmæssige ulighed i befolkningen. Først og fremmest kan nævnes rapporten »Sund hele livet«, hvor reduktionen af ulighed i sundhed er et af de overordnede mål, ligesom rapporten også retter fokus mod behovet for en særlig indsats over for udsatte grupper. Samtidig har regeringen allerede iværksat en række initiativer mod særlig udsatte grupper. Der er bl.a. tale om en række kommunale projekter for overvægtige børn og deres familier, herunder etniske minoriteter. Arbejdet er således efter vores opfattelse allerede i gang.

Når det drejer sig om det hotte emne brugerbetaling, vil jeg gerne her slå fast, at vi Konservative mener, at der skal være fri og lige adgang til sundhedsydelserne i Danmark. Vi er f.eks. imod tanken om at indføre brugerbetaling hos egen læge. Det skal være muligt for den enkelte at benytte sin egen læge, i det omfang vedkommende har behov for det, uden at det skal påvirke den enkeltes økonomi. Det giver den tryghed, som vi mener at den enkelte har krav på.

Med hensyn til frit valg-problematikken er det da også kedeligt, at de dårligst stillede er dem, der har sværest ved at anvende deres mu-

ligheder. Vi mener dog ikke, at løsningen er en omstrukturering af frit valg-ordningen, men at det handler om at hjælpe og informere den enkelte om vedkommendes muligheder.

Samlet set mener vi således, at regeringen allerede gør en stor indsats for at fremme sundheden i alle befolkningsgrupper, og vi mener derfor ikke, at der er et behov for at nedsætte kommissioner og udvikle strategier for at komme problemet til livs.

Vi støtter derfor ikke forslaget.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Den første er fra fru Lone Møller.

Kl. 18.45

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Fru Helle Sjelle siger, at det ikke er nødvendigt at lave alverdens analyser. Og fru Helle Sjelle sagde også tidligere i debatten i spørgsmål til Socialdemokratiets ordfører, at det da måtte være rimelig simpelt at finde ud af, hvordan man nu skulle flytte rundt på de der brugerbetalingssområder.

Jeg vil gerne bede fru Helle Sjelle som sundhedsordfører for De Konservative om at fortælle mig, hvilke områder der i dag er brugerbetaling på. Det må fru Helle Sjelle jo vide, når nu det er rimelig simpelt.

Jeg spørger ikke for at være polemisk, jeg spørger faktisk, fordi jeg ikke selv har et overblik over det og derfor synes, det måske kunne være godt at få en analyse. Jeg vil glæde mig til at høre fru Helle Sjelles svar.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg vil ikke begive mig ud i her fra talerstolen at stå og opremse rækken af de steder, hvor der er brugerbetaling i sundhedsvæsenet, men jeg vil blot konstatere, at i Det Konservative Folkeparti har vi ikke nogen planer om at indføre yderligere brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen. Vi mener, det er passende, som det er på nuværende tidspunkt.

Men det er heller ikke os, der har rejst problematikken omkring brugerbetaling, og det var derfor, jeg stillede spørgsmålet før til Socialdemokratiets ordfører.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Når fru Helle Sjelle siger, at brugerbetalingen i dag er af en rimelig størrelse, vil det sige, at De Konservatives sundhedsordfører synes, at det er en god ting, at vi i Danmark ligger helt i toppen med hensyn til egenbetaling på sundhedsydelser, og fru Helle Sjelle var også meget optaget af, hvor pengene skulle komme fra.

Lad mig så spørge: Mener fru Helle Sjelle, at det sundhedsfagligt er rigtig godt at bruge langt over 100 mio. kr. til at fragte folk hjem, som har været på skiferie? Kunne de 157 mio. kr. måske ikke bruges bedre til at nedbringe brugerbetalingen? Var det noget, som fru Helle Sjelle ville overveje at være med til at drøfte?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg skal da ikke afvise, at der kan være områder, hvor tingene kunne være bedre skruet sammen. Men overordnet set må jeg sige, at jeg synes, vi har et rimeligt sundhedsvæsen i Danmark, og jeg synes bestemt også, at den måde, det er skruet sammen på med hensyn til brugerbetaling, er rimelig.

Der kan være enkelte steder, hvor det kunne være bedre, men overordnet set sammenlignet med alverdens andre lande mener jeg faktisk, vi har det udmærket.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Nu siger den konservative ordfører, at de ikke har nogen planer om at indføre brugerbetaling på flere ydelser. Jeg har da her fra talerstolen hørt fru Charlotte Dyremose sige, at man er tilhænger af, at der skal være brugerbetaling på behandling for barnløshed for alle par, der ikke kan få børn, og som har brug for reagensglasbehandling eller anden behandling i sundhedsvæsenet for at få børn. Kunne fru Helle Sjelle ikke fortælle os, hvilke andre områder Det Konservative Folkeparti har planer om at indføre brugerbetaling på ud over behandling for barnløshed?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg skal blot sige, at det, jeg har sagt i dag, er det, der er den konservative holdning, og vi har ikke nogen planer om at indføre brugerbetaling på det område, som hr. Kamal Qureshi nævnte.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Undskyld min forvirring, jeg håber da, at forvirringen forsvinder. Men da vi hørte det her, var det faktisk fra en konservativ ordfører. Fru Charlotte Dyremose var ordfører på det forslag, vi diskuterede dengang, og hun sagde, at Det Konservative Folkeparti ønskede indført brugerbetaling på det her område.

Det kan godt være, at det er mig, der er tungnem, men jeg bliver altså lidt forvirret, når den ene ordfører siger, det er hende, der er ordfører, og den anden ordfører siger, at det er hende, der er ordfører. Hvem er ordfører for Det Konservative Folkeparti, og hvem er det, jeg skal tro på?

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):
Så er det ordføreren i dag.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg foretrækker, at hr. Kamal Qureshi tror på det, jeg står og siger her i dag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det er jo svært at komme væk fra det der med brugerbetaling. Jeg forstår den konservative ordfører sådan, at man lægger sig på den linje, der hedder: ikke se, ikke høre, ikke tale om brugerbetaling, og at den måske kunne lægges om, så det blev bedre. Det må jo så være, fordi den indretning, man har af brugerbetaling på voksantandplejen i dag, er rigtig god set med konservative øjne.

Kl. 18.50

For ikke så lang tid siden kunne man i Politiken læse overskriften »Danskerne mangler flere tænder end fattige afrikanere«. Og når man tager ulighedsbrillerne på, vil jeg i den forbindelse godt spørge den konservative ordfører, om hun synes, at den indretning, man har inden for voksantandplejen i dag, når det gælder brugerbetaling, er god nok, retfærdig nok. Er den god nok set med de sociale briller på? Og er det så sådan, at den er så god, at man derfor ikke skal røre den under nogen omstændigheder?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Som jeg sagde tidligere, så synes vi, at vi har et rimelig godt sundhedsvæsen her i Danmark. Men jeg sagde også, at der er områder, hvor der kunne blive tale om justeringer, og et af de om-

råder er jo f.eks. tandområdet. Sagt på en anden måde: Der er mennesker, som kommer af med ufattelig mange penge, hvis de f.eks. lider af aggressiv paradentose, og det er et af de områder, som vi er villige til at se på om man kunne skrue sammen på en mere hensigtsmæssig måde.

Men det, der også er interessant i denne sammenhæng, er, at vi ikke ønsker, at vi så samtidig indfører brugerbetaling, som der har været tale om, på lægebesøg, fordi den betaling så skal dække det andet. Det synes vi ikke er nogen god idé.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu er der sådan set ikke nogen, sådan som jeg hører det her i dag, der står med et facit med hensyn til det her, og det er jo heller ikke ligefrem, fordi der er kødannelse, når det gælder forslag om brugerbetaling på lægebesøg. Så hvis man ville dysse sig lidt ned i de forskellige geledet, ville det være meget godt.

Men jeg synes, det er rigtig positivt, hvis den konservative ordfører i hvert fald kunne sige, at vi inden for voksantandplejen har et massivt problem, sådan som det er i dag. Det gælder både det med, at det er socialt skævt – og det synes jeg også godt at man kunne se på – og at de, der er allermest syge, ikke får den hjælp.

Så jeg vil spørge, om de konservative overvejelser også går i retning af at rette op på den sociale skævhed, der er inden for voksantandplejen, sådan som det er i dag.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

De konservative overvejelser går i retning af, at vi bliver nødt til at se på tandplejeområdet, forstået på den måde at der er mennesker, som lider af alvorlige tandsygdomme, og som kommer af med ufattelig mange penge for at få rettet op på det, og det vil vi meget gerne være med til at se på.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det skal jeg forstå sådan – nu følger jeg lige op på fru Charlotte Fischers spørgsmål – at det betyder, at det er i forbindelse med tandsygdomme, at De Konservative ønsker at se på, om der for enkelte sygdomsområder skal være nedsat brugerbetaling.

Det, vi har diskuteret i dag flere gange, og som jeg har rejst spørgsmål om, er jo, at lavindkomstgrupperne rent faktisk får en reduceret eller fuldstændig fjernet brugerbetaling på tandlægebesøg, fordi situationen er sådan, at er man på kontanthjælp, er man på førtidspension, så knækker en tandlægeregning på 2.000-3.000 kr. altså meget hurtigt budgettet.

Så er det kun sygdomsforholdene, man ønsker at se på i De Konservative, eller er det også spørgsmålet om, at det har denne sociale slagside i forhold til lavindkomstgrupperne?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu har der jo været drøftet mangt og meget her i dag, men hvis jeg skal prøve på at forholde mig til det, som jeg nu bliver stillet et spørgsmål om, vil jeg sige, at f.eks. i sager, hvor vi kan se, at folk kommer af med utrolig mange penge, vi taler om flere hundrede tusinde kroner, i forbindelse med deres tandsygdomme, er vi villige til at se på, om vi eventuelt kunne gå ind og lave om på det forhold.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

O.k., det vil sige, at Det Konservative Folkeparti ikke ønsker brugerbetaling for lavindkomstgrupperne i samfundet generelt. Det er det, jeg kan konkludere.

Så sagde ordføreren i sit indlæg, at der var flere områder, hvor man måske godt kunne vurdere, om brugerbetalingen skulle enten reduceres eller fjernes. Ordføreren startede med at sige, at i forhold til alle mulige andre lande havde vi det godt i Danmark, men at der kunne være flere områder, hvor det kunne være interessant at se på, om brugerbetalingen skulle enten fjernes eller reduceres.

Er der andre områder ud over tandplejen, som Det Konservative Folkeparti har i overvejelserne? For det synes jeg kunne være interessant at få diskuteret her.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Når jeg sagde det, så var det primært med henblik på tandlægeområdet; det var de forskellige sygdomme inden for det område, som vi er interesseret i at se nærmere på.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Kamal Qureshi som ordfører.

Kamal Qureshi (SF):

Vi har været vidt omkring i debatten, men for at vende tilbage til udgangspunktet i debatten, uligheden, så anerkender vi jo selvfølgelig fra SF's side, at der er sket en øget ulighed i det danske samfund. Det er der alle mulige tal og undersøgelser og rapporter fra forskellige organisationer der giver udtryk for, og det er jo en debat, som også SF har rejst i forbindelse med den sociale ulighed i det danske samfund. Det er klart, at når den sociale ulighed stiger, så stiger uligheden i sundhedsvæsenet også. Det siger sig selv, det er sådan set to faktorer, der kører parallelt: hvis udstødningen stiger, eller hvis fattigdommen stiger, jamen så stiger den sundhedsmæssige ulighed ligeledes.

Kl. 18.55

Det er jo ikke noget, man nødvendigvis kan ordne med sundhedsordninger. Det er nok noget, man skal ordne med nogle andre sociale ordninger i et større perspektiv end det at tro, at man kan løse det ved at give folk gratis tandplejeordninger. Det har jeg da heller ikke nogen grund til at tro er noget, som nogen herinde i Folketingssalen overhovedet har nogen idé om at man kan.

Samtidig ser vi jo også, at antallet af personer, der får private pensionsordninger igennem firmaer og lignende, er steget markant. Der er mange faktuelle tal og oplysninger og lignende, der peger på, at andelen af danskere, der får egne private pensionsordninger, som giver dem ret til at få sundhedsydelse fra privathospitaler, er steget. Og det gør selvfølgelig, at vi også på det område, der handler om adgangen til sundhedsydelse, får en skævvridning imellem dem, der har arbejde, bolig og lignende, og så dem, der har mindre eller ikke har noget overhovedet.

Så har der været diskussionen om brugerbetaling, hvor flere heroppefra, inklusive Dansk Folkeparti, har erkendt, at danskerne faktisk betaler en ret stor del selv af de sundhedsydelse, de får; altså at brugerbetalingen i Danmark ligger absolut i den høje ende sammenlignet med andre europæiske lande, hvis man kigger på det større perspektiv i det.

Det er jo netop ikke noget, der peger i retning af, at vi så skal ind og diskutere, hvordan vi omregulerer brugerbetalingen. Så er det jo sådan set noget, der peger i retning af, at vi skal have

brugerbetalingen nedbragt og ikke bare tage den fra den ene del og så flytte den over i noget andet. Så vi vil i første omgang ikke være indstillet på at kigge på omfordeling af brugerbetalingen, men i højere grad være optaget af at kigge på, hvordan vi får nedbragt brugerbetalingen til gavn for de fattigste grupper.

Vi er også meget spændt på, som både ministeren og andre er kommet ind på, hvad der sker i forbindelse med den kommunale reform i forhold til hele forebyggelsesområdet. Hvad sker der i forhold til rygestopkurser, hvad sker der i forhold til forebyggelse i form af motion, mad, andet? Hvordan vil kommunerne tackle den opgave, de nu får pålagt med kommunalreformen? Har de kapacitet til det, har de midler til det? Kan de overhovedet magte opgaven?

Vi ser jo på andre områder, at kommunerne ikke har kunnet magte de opgaver, de har haft eksempelvis i forhold til sygebesøg eller sygeordninger til skolebørn. Det har man ikke kunnet magte allerede under den gamle kommunalordning. Så det bliver spændende at se, om de kan magte det med de større kommuner, som der lægges op til. Det håber vi på, vi er optimistiske, men det må tiden jo vise.

Så alt i alt er vi glade for, at vi også har en diskussion om ulighed på sundhedsområdet, men som jeg startede med at sige, er den markante ulighed, der er steget i det danske samfund, altså ikke kun steget på sundhedsområdet, den er steget generelt. Det afspejler sig så på sundhedsområdet; sundhedsområdet er en parallel til den ulighed, der er sket generelt i det danske samfund. Men det er ikke sådan, at sundhedsområdet har skabt en større ulighed end den, der ellers er i samfundet.

Vi har ikke fået en større ulighed på sundhedsområdet, end vi har generelt i det danske samfund. Det er der i hvert fald ikke for mig at se noget der peger på i det materiale, jeg har læst. Så hvis vi vil gøre noget markant ved uligheden på sundhedsområdet, skal vi nok starte med at kigge på uligheden i det danske samfund. Det er i hvert fald der, de største resultater vil være at opnå.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Jeg bliver nok lige nødt til at sige, jeg ved ikke, om det er at gå i rette med hr. Kamal Qureshi på det her punkt.

Jeg er fuldstændig enig i, at det generelle uddannelsesniveaus selvfølger er vigtigt for, hvor-

dan det går med hensyn til ulighed i sundheden. Men det er jo ikke rigtigt, når SF's ordfører siger, at det her slet ikke handler om sundhed. Der er to områder, hvor man kan se en klar polarisering, det gælder rygning, og det gælder motion. De veluddannede opfører sig rigtigt og lægger cigaretterne på hylden og rører sig rigtig meget. I den anden ende går det helt anderledes. Så er det ikke sådan, at det er en lille smule forenklet at sige, at det slet ikke har noget med sundhedsområdet at gøre?

Kl. 19.00

Jeg mener også, at frit valg, som SF's ordfører før slog et slag for, har nogle sociale aspekter, som man vel også burde tage alvorligt, når man tilhører SF. Så er det ikke en lille smule forsimplet at sige, at det her slet ikke handler om sundhedsområdet og om, hvordan vi indretter vores sundhedsvæsen, men at det sådan set kun handler om at føre den rigtige uddannelsespolitik og vækstpolitik i det hele taget?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Fru Charlotte Fischer må selvfølgelig gerne gå i rette med mig, det giver mig da lejlighed til at få forklaret det tilfælde, hvor der var andre end fru Charlotte Fischer, som hørte forkert.

Jeg er da helt indforstået med, at der på enkelte områder er sket en yderligere polarisering. Det er ikke nødvendigvis, fordi de dårligst stillede er begyndt at ryge meget mere, det er, fordi de bedre stillede er begyndt at ryge mindre.

Jeg er også godt klar over, at vi også på sundhedsområdet kan tage en masse tiltag. Det synes jeg også vi skal, og det vil jeg gerne understrege her, for jeg synes, at det er et fint oplæg, og at diskussionen i dag er yderst relevant at tage.

Min pointe er sådan set bare, at vi ikke kan tage sundhedsområdet isoleret og sige, at vi skal prøve at ordne uligheden på sundhedsområdet, og tro, at vi kan nå forfærdelig langt ad den vej, hvis ikke vi åbner vinduet og ser på, hvordan den sociale ulighed ser ud uden for huset, uden for sundhedsområdet, for det er reelt den sociale ulighed udenfor, som blæser ind igennem vinduet i sundhedsområdet.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu gjorde hr. Kamal Qureshi tidligere i debatten her meget ud af at pointere, at SF ikke gik ind for brugerbetaling. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Kamal Qureshi, om han kunne komme med

nogle eksempler på, at Socialdemokratiet i denne sal har støttet brugerbetalingsforslag, at Socialdemokratiet nogen sinde har fremlagt forslag om øget brugerbetaling, eller at man ellers har set papirer på, at det er det, Socialdemokratiet ønsker.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Det er vel ikke min opgave at fremlægge Socialdemokratiets politik, men jeg gør det da gerne, når nu fru Lone Møller ikke har haft lejlighed til at komme op og fortælle om det. Mens jeg har siddet her i Folketingssalen, har jeg i hvert fald ikke været med til at debattere forslag, hvor Socialdemokratiet har lagt op til øget brugerbetaling eller øget brugerbetaling på enkeltområder. I detaljer må det vel være Socialdemokraterne, der må fremlægge deres politik, men jeg har i hvert fald ikke været ude for det.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Hr. Kamal Qureshi er jo meget optaget af det frie valg, og ingen af os kan vel være imod, at vi har valgmuligheder, det ønsker alle mennesker vel. Jeg vil gerne spørge, om ikke SF's ordfører kan være bekymret for, at det frie valg vil give endnu større ulighed i forbindelse med et offentligt sundhedsvæsen og et privat sundhedsvæsen.

Mig bekendt har amterne meget store problemer netop i disse timer med at få budgetterne til at hænge sammen, fordi de overhovedet ikke har nogen mulighed for at stoppe de penge, der bliver kanaliseret fra det offentlige sundhedsvæsen over i det private sygehusvæsen.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jo. Jeg vil sige, at årsagen til, at vi i sin tid ikke stemte for forslaget, men heller ikke stemte imod forslaget om frit valg-modellen, lige præcis var, at vi ønskede, at der skulle være en reel konkurrence imellem det, de private skal, og det, de offentlige skal.

I dag er situationen jo sådan, at de private hospitaler ikke bidrager til videreuddannelse, de bidrager ikke til efterbehandling, der er en lang række opgaver, som det offentlige bliver pålagt i forbindelse med behandlingen, som de private kan unddrage sig. Derfor betingede vi os jo, at hvis vi skulle støtte en model, så skulle der være en reel konkurrence mellem det offentlige og det

private, hvad der ikke er på nuværende tidspunkt.

I dag er det jo sådan, at de private får flere penge for den samme behandling, som det offentlige skal foretage for færre penge. Det er jo det, der er med til at skabe den skævvridning, som amterne piber over i forhandlingerne.

Kl. 19.05

Så hvis der var blevet skabt et reelt frit valg imellem det offentlige og det private på lige præmisser, så var vi oven i købet måske endt med at støtte det, fordi vi så har en helt klar forvisning om, at det offentlige vil være i stand til at konkurrere med det private.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til hr. Kamal Qureshi og går videre i ordførerrækken. Den næste er fru Majbrit Berlau.

Majbrit Berlau (EL):

Det var jo helt fint at læse, at et borgerligt parti som Det Radikale Venstre faktisk har en intention om at bekæmpe uligheden i sundheden. Det var en positiv overraskelse at læse det forslag sådan i overskriftsform.

Jeg vil sige, at der er en masse fine hensigtserklæringer i det, der er også en masse fine ord i det om, hvad man gerne vil, men med hensyn til den konkrete udmøntning af det melder jeg lidt hus forbi. Det gør jeg primært på området for brugerbetaling, som jo også har været den hotte debat i dag.

Kommissionen skal – som der står – komme med anbefalinger til en bedre social og mere retfærdig indretning af brugerbetalingen i det danske sundhedsvæsen. Det er jo i sig selv en god hensigt, at vi skal have det, men brugerbetaling er der efter min bedste overbevisning kun én vej for, og det er ud af systemet. Jeg mener ikke, at vi skal cementere en politik de næste mange år fremover ved et stykke kommissionsarbejde om, hvordan vi bibeholder brugerbetaling, uagtet at den bliver bedre socialt set.

Jeg vil så ikke sige, at Enhedslisten ikke vil være med til konkrete forslag, hvor man reelt reducerer brugerbetalingen, for det er det, der er tale om. Hvis vi ønsker at intervenere i brugerbetalingsdebatten, så er det i forbindelse med, at man tager et konkret område og fjerner brugerbetalingen for en række folk. De folk, vi snakker om, er dem, der er lavindkomstgrupperne i Danmark.

Vi mener, at brugerbetaling på sundhedsområdet skal fjernes for førtidspensionister, pensionister, kontanthjælpsmodtagere, folk på SU, folk, der er i lavindkomstgrupperne. Det er den vej, vi går med hensyn til at intervenere i brugerbetalingen, og det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt der er visse sygdomme, hvor man skal reducere den. Det er et spørgsmål om, at de, der ikke har særlig mange penge, ikke skal betale for at få en ordentlig sundhed.

Det skal de ikke, for vi ved, at når det er sådan, at en kontanthjælpsmodtager skal betale 5.000 kr., 10.000 kr., 15.000 kr., 20.000 kr., 30.000 kr. for at gå til tandlæge, så kommer vedkommende ikke af sted. Hvad er det så, der sker? Jo, så rådner tænderne ganske langsomt, og chancerne for at komme ud på arbejdsmarkedet og have det godt med sig selv som menneske forringes også dermed.

Derfor er der kun én vej for brugerbetalingen, det er ud, og det er en reducere af den for dem, der er i lavindkomstgrupperne, og ikke en omlægning af den, som der står her i forslaget.

Så vil jeg bare lige sige her til sidst, at når vi snakker om, at ligheden i sundhedssystemet skal styrkes, så er der flere måder, man skal kigge på det på. Der er uligheden, som hr. Kamal Qureshi rigtigt nok snakkede om. Når uligheden stiger i samfundet generelt, stiger uligheden også på sundhedsområdet. Men der er en række tiltag, vi kan gøre for at forebygge det.

Den stress, den forjæthed, som befolkningen i dag udsættes for på arbejdsmarkedet, som medfører en række stresssymptomer og deraf følgesygdomme, kunne man reducere ved at fordele arbejdet, ved at sikre, at de mennesker, der står uden for arbejdsmarkedet i dag, kommer i arbejde.

De mennesker, der står uden for arbejdsmarkedet i dag, er i høj grad udsat for en endnu højere grad af stress nogle gange. Det er som regel noget af det mest stressende at være arbejdsløs, og det medfører en række følgesygdomme. Det var nogle af de ting, som man kunne gøre for at iværksætte, at ligheden i sundheden blev større.

Så vil jeg sige, at der er en masse intentioner i det her beslutningsforslag, som jeg ellers også er enig i. Diskussionen om frit valg i sundhedssystemet er en helt reel debat at tage op.

Men som udgangspunkt kan vi altså ikke støtte det, som kommissionen har fået til opgave i det her beslutningsforslag. Det er den pind, der handler om brugerbetaling.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu har vi jo hørt på debatten i dag, at der er et stort flertal i dette Folketing, som mener, at det er helt rimeligt, at vi ligger i top i EU i forbindelse med egenbetaling pr. borger. Det vil sige, at der ingen realistiske muligheder her og nu er for overhovedet at få ændret på det.

Kl. 19.10

Mener fru Majbrit Berlau så, at det er bedre at lukke øjnene og se på, at uligheden og egenbetalingen stiger på området, end at gå ind og få lavet en analyse og ud fra den måske kunne tage en mere sundhedsfagligt begrundet frem for tilfældig brugerbetaling, hvor vi jo også hørte, at ministeren selv konstaterede, at det i dag var mere eller mindre tilfældigt? Er det Enhedslistens udspil, at vi så bare skal lukke øjnene og vente på, at der kommer en ny regering, eller skulle vi foretage en eller form for handling?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Først og fremmest vil jeg jo med glæde se frem til den dag, vi får en ny regering. Det skal jeg ikke lægge skjul på.

Men jeg mener ikke, Enhedslisten lukker øjnene, når vi siger nej til, at der skal nedsættes en kommission, der skal kigge på, hvordan vi kan omlægge brugerbetalingssystemet i Danmark. Jeg mener, vi har en meget klar politik, til forskel fra da Socialdemokratiets ordfører stod heroppe og jeg stillede det konkrete spørgsmål om, hvordan man ønskede at indrette brugerbetalingssystemet fra Socialdemokratiets side. Der kunne ordføreren rent faktisk ikke svare på det.

Det er sådan i Enhedslisten, at vi ikke behøver at afvente et stykke kommissionsarbejde et helt år for at kunne tage stilling til, hvordan vi mener systemet skal indrettes. Vi har en meget klar holdning til, hvordan det skal indrettes.

Først og fremmest ønsker vi brugerbetalingen afskaffet i det danske sundhedsvæsen. Jeg mener, det er helt uacceptabelt, at vi i Danmark har den. Men dernæst, når vi ikke kan komme så langt, ønsker vi os bid for bid at skære os ind på den og sige, at lavindkomstgrupperne skal have reduceret brugerbetaling. Den skal helt væk for en række af dem. Det er den måde, vi ønsker at angribe det på. Jeg mener, at det er en forkert strategi at sylte det i en kommission, for at vi så kan få en anbefaling, som vi så skal leve med en række år.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil godt også spørge fru Majbrit Berlau, om hun er sikker på, at hun har helt tjek på, hvor der i dag i sundhedssystemet er brugerbetaling, og hvor der ikke er, og om det måske ikke var et godt udgangspunkt, at vi alle sammen vidste, hvad vi talte om, og hvor der var brugerbetaling, før vi begyndte at lægge os fast på, hvordan ydelsen skulle være.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Med hensyn til den der skolelærermaner, fru Lone Møller er begyndt at anlægge med at krydsforhøre os i, hvor der findes brugerbetaling, tror jeg ikke, der er nogen ordfører, der vil lægge hovedet på blokken, hvad angår at nævne de præcise områder. Jeg kan sige det sådan, at det ikke skulle tage mig mange timer at gennemgå de enkelte områder, men jeg kan afsløre, at jeg i hovedoverskrifter ved, hvor betalingen ligger.

Ikke mindst med min baggrund som socialrådgiver har jeg jo været med til at sidde med folk, der har været på kontanthjælp, har været på pension osv., der ikke har haft mulighed for at gå til læge, fordi de har været ramt af en brugerbetaling på området.

Vi er ude i et fælles ærinde med hensyn til at fjerne brugerbetalingen fuldstændig, hvis det er det, Socialdemokraterne vil. Jeg havde bare meget svært ved at få det ud af ordføreren, da Socialdemokraternes ordfører stod heroppe, fordi hun faktisk ikke ville svare på, hvad det var for en plan, Socialdemokraterne havde for, hvordan de ønskede brugerbetalingssystemet indrettet i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nogle gange skal man altså gøre det, man har lyst til, og jeg har lyst til nu at spørge fru Majbrit Berlau: Hvad koster det at fjerne egenbetalingen for de grupper, som fru Majbrit Berlau nævnte? Det var SU-modtagere, det var førtidspensionister osv. osv. Har Enhedslisten regnet ud, hvad det vil koste?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Muligvis, men her har jeg ingen anelse om det. Jeg vil meget gerne komme tilbage til spørgeren med et svar, men jeg kan afsløre så meget, at

muligvis har vi regnet på det, muligvis har vi ikke. Jeg vil tro, vi har gjort det i et finanslovforslag, netop fordi vi har haft det med i den del af det, men jeg har det ikke i hovedet på nuværende tidspunkt. Det kan jeg lige så godt afsløre.

Det, jeg synes er væsentligt at sige, er, at det i øjeblikket koster samfundet dyrt at opretholde brugerbetalingen for de grupper, der rent faktisk ikke har råd til at gå til en tandlæge eller få diverse medicin, fordi det er for dyrt for dem. For det, der sker, når personer på kontanthjælp ikke har råd til at gå til tandlægen, ikke har råd til at afhente den medicin, de bør have, ikke har råd til at modtage den psykologbehandling, de bør have, er, at deres situation simpelt hen bare forværres, og det, det vil koste samfundet i sidste ende at udrede situationen er altså et stort beløb.

Derfor mener jeg i høj grad, at det at fjerne brugerbetalingen for de her grupper vil medføre, måske ikke at vi dækker alle udgifterne, men at staten i høj grad fritages for, at folk bliver sygere og sygere. Det er en meget økonomisk argumentation, men så synes jeg faktisk, der er en helt menneskelig vinkel, som jeg ikke kan være foruden, og som hører til det at være socialist, og det er et spørgsmål om livskvalitet. Det er simpelt hen et spørgsmål om, hvorvidt det er et acceptabelt princip, at der er brugerbetaling for de mennesker, der ikke har råd til at betale for det. Det kan ikke være rigtigt.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Helt fint. Jeg ville bare høre, hvad det kostede, når vi skulle tage de her initiativer. Det var jo meget rart at vide.

Så kunne jeg naturligvis godt tænke mig også at høre, hvem der skal betale. Er det de øvrige danske skatteborgere? Er det A.P. Møller? Er det nordsøolien, eller hvad er det?

Kl. 19.15

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu er det sådan, at når vi ønsker at finansiere noget, går A.P. Møller ikke helt fri, så det vil nok være meget rigtigt.

Hvis man tager Enhedslistens finanslovforslag, skal A.P. Møller stå lidt for skud, og nordsøolien skal også stå lidt for skud, men der er en række andre helt seriøse forslag til, hvordan vi henter penge ind i statskassen for at kunne finansiere en række af de områder, hvor vi mener

der skal sættes ind. Et af de områder er altså brugerbetalingen.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Vi kender jo Enhedslisten som et stærkt idealistisk parti – hvilket jeg synes er fint – der har mange sympatiske synspunkter, men som i den sidste ende også er lidt uden jordforbindelse, synes jeg nok.

Jeg forstår ikke helt det synspunkt, at en kommission notorisk er en syltekrukke. Brugerbetaling er faktisk et ret vanskeligt område, og det synes jeg egentlig godt man kunne anerkende.

Man kunne måske lige træde tilbage et øjeblik og spørge sig selv, hvad der er af muligheder, hvis man gerne vil ile de lavtlønnede til hjælp. Der er både den mulighed, at man vælger bestemte indkomstgrupper, SU-modtagere og andre, og den mulighed, at man gør det indkomstafhængigt, så folk, der har under en bestemt årlig indkomst, friholdes.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvorfor det ikke er en mulighed. Hvorfor har man allerede forlignet sig i det andet? Er det, fordi man render rundt med en viden, som vi andre ikke har?

Jeg synes, at noget af det vigtige i et kommissionsarbejde ville være at indhente erfaringer fra andre lande om, hvordan de har indrettet sig med en måske mere retfærdig social profil.

Så jeg ville egentlig gerne spørge Enhedslistens ordfører: Er der ikke flere muligheder?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg startede med at sige, at jeg faktisk synes, at det her på mange måder er et sympatisk forslag, men der, hvor jeg synes kæden hopper af, er i spørgsmålet om brugerbetaling. Jeg har ikke behov for en kommission til at sætte sig ned og tænke over det, før jeg kan tage en beslutning. Enhedslisten står meget klart fast på den beslutning, at vi mener, at der ikke skal være brugerbetaling på sundhedsområdet. Det behøver vi ikke en kommission til. Det er en politisk holdning at have til tingene.

Det er også det, der gør forskellen for Socialdemokraterne. Vi ved godt, hvad vi vil på det her område, nemlig afskaffelse af brugerbetaling. Jeg tror, at forskellen til De Radikale er, at de måske ikke nødvendigvis er principielt imod brugerbetaling, og det mangler vi måske at høre den radikale ordfører sige heroppe.

At man har indført som en del af kommissionens arbejde, at den skal arbejde med brugerbetaling generelt, siger mig, at den så i sidste ende efter 1 år, hvis det her forslag blev vedtaget, ville komme med en plan for brugerbetalingssystemet, som måske ville eksistere i Danmark i 10-20-30 år frem i tiden. Det er ikke det, vi ønsker i Enhedslisten. Vi ønsker en reel afskaffelse. Vi ønsker ikke et nyt brugerbetalingssystem.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu har De Radikale det med at tage afsæt i virkeligheden, og det er nok forskellen på os.

Der er brugerbetaling i det danske sundhedsvæsen. Vi ønsker ikke at øge den, men vi tror, at den kan omlægges til noget bedre. Det er virkeligheden. Det er helt urealistisk at afskaffe brugerbetaling, når sundhedsudgifterne i øvrigt kommer til at eksplodere over de næste år.

Men jeg vil stadig godt fastholde fru Majbrit Berlau på, at hun faktisk sagde, at én ting er det idealistiske mål om helt at afskaffe brugerbetalingen, og det står Enhedslisten fuldstændig fast på, men at man også gerne vil gå ind i at snakke om at afvikle den bid for bid. Det, jeg spørger om, er: Hvordan kan man gå ind og snakke om bid for bid uden at have en analyse af bygge på?

Ville det være så forfærdeligt at blive klogere på, hvordan man har gjort i andre lande? Hvis vi nu inlader os på den pragmatiske tanke om, at man skal afvikle brugerbetaling bid for bid, er det rigtige så en indkomstafhængig grænse, eller er det grupper, der skal undtages? Jeg forstår simpelt hen ikke, at Enhedslistens ordfører er så blankt afvisende over for den idé om at kigge nærmere på sagen.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det er ikke et spørgsmål om at være blankt afvisende. Det er et spørgsmål om at have en meget klar og fast holdning. Jeg behøver ikke kommissionsarbejdet til at fastlægge min strategi for, hvordan jeg synes vi skal afskaffe brugerbetalingssystemet i Danmark.

Jeg har sagt det flere gange, og jeg gør det igen: Målet er at afskaffe det, delmålene undervejs er bid for bid at få reduceret brugerbetalingen for de grupper i Danmark, som har den laveste indkomst. Det er der ikke nogen kommission der behøver fortælle mig. Det, der lægges op til, er, at den her kommission skal komme med et eller andet forslag, og det er der ikke be-

hov for efter min overbevisning. Det er måske forskellen på De Radikale og Enhedslisten.

Om man så fra De Radikales side vil sige, at vi er urealistiske og alt muligt andet, må man sådan set selv om. Jeg mener, at vi har en meget klar politisk holdning. Den bygger på nogle principper, og det synes jeg er helt fornuftigt. Det er forhåbentlig sådan, politik bliver til.

Kl. 19.20

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Jeg har stor forståelse for, at fru Majbrit Berlau ikke kan huske tallene i Enhedslistens finanslovsforslag, men jeg går ud fra, at når ordføreren fra talerstolen siger, at vi skal afskaffe brugerbetaling for en stor del af den danske befolkning, så har man selv et konkret bud på, hvorfra de penge skal komme. Så jeg kunne godt tænke mig at høre et bud på, hvorfra Enhedslisten vil tage pengene for at få sin finanslov til at hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Uha, hvis jeg først skulle i gang med vores finanslovsordførertale ...

I Enhedslisten har vi ikke bygget vores finanslov op sådan, at vi siger, at vi ønsker at tildele nogle ressourcer på sundhedsområdet ved at tage nogle andre penge fra sundhedsområdet.

Den er bygget sådan op, at vi mener, at der er en række økonomiske overskud ude i samfundet, som går statskassen forbi. Det gælder de rigeste i samfundet, der ikke er beskattet godt nok, nordsøolien, A.P. Møller og alt det andet, vi lidt underholdende har været igennem. Men det drejer sig om en række områder, hvor vi siger at vi i den sidste ende har en pose penge.

De penge ønsker vi så at brede ud på en række områder: sundhedsområdet, skoleområdet, forskningsområdet, indtægtsforbedring for dem, der får overførselsindkomster. Det er en række områder, hvor vi har fremsat forslag.

Så det er ikke sådan, at det er ét sted på sundhedsområdet, hvor noget skal stå for skud, for at vi kan få finansieret brugerbetalingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi til ordføreren for forslagsstillerne. Det er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Mange tak for en lang og engageret debat. Det gik jo, som man nok kunne have forestillet sig, nemlig at den kom til at handle rigtig meget om brugerbetaling. Men det var nu heller ikke så skidt, for noget af det, vi synes mangler i den danske sundhedsdebat, er, at vi også indimellem tør tale om de ting, der er svære, og det er brugerbetaling jo helt sikkert.

Udgangspunktet for vores forslag er rent faktisk, at uligheden stiger, og det gør den både absolut set og relativt set, når det gælder sundhed. Det synes vi faktisk er en noget rystende kendsgerning, ikke mindst i betragtning af at velstanden og uddannelsesniveaue er stigende, og vi synes ikke bare, at vi skal affinde os med det.

På en eller måde er det sådan i debatten, at vi ligesom har affundet os lidt med det. Vi ved godt, at sundheden er skævt fordelt, at det slanke, sunde liv mest er for veluddannede, mens dem uden job eller uddannelse må affinde sig med at være mere sygdomsplagede, overvægtige og fysisk og psykisk nedslidte.

Det, der er så markant, er, at med det, vi ved, bliver det værre. Uligheden på sundhedsområdet øges. Kortuddannede mænd i Danmark har f.eks. oplevet stigende dødelighed, mens højtuddannede mænd og kvinder har oplevet en faldende dødelighed. En københavnsk mand med en lang, videregående uddannelse kan i dag forvente at leve næsten 7½ år længere end en københavnsk mand med bare folkeskoleeksamen bag sig. Det er faktisk et ret rystende tal: 7½ år. Eksperterne er ikke i tvivl om konklusionen, netop at uligheden er i kraftig vækst.

Læser man Københavns rapport om folkesundhed fra sidste år, kan man se, at det er med hensyn til rygning og motion, at polariseringen virkelig sker. Det fremgår også, at hjertesygdomme, depression, alkoholisme og selvmord er de sygdomme, der bidrager mest til uligheden.

Det er jo en viden, som man kunne vælge at bruge til noget. Uligheden er ikke kun noget, der rammer manden på bænken, narkomanen eller den sindslidende. Det gør den også, men der er tale om en systematisk sammenhæng mellem ringere uddannelse og indkomst. Jo ringere, desto dårligere helbred og kortere levealder. Den sammenhæng synes vi skal brydes. Vi ser et behov for at have et højere ambitionsniveau, hvilket sådan set er tanken og hele begrundelsen bag ideen om en kommission.

Regeringen har foretaget sig mange ting, og det gjorde ministeren og regeringspartierne

ordførere meget ud af, men læser man regeringens folkesundhedsprogram, »Sund hele livet«, mangler faktisk den pointe, at den alvorligste udfordring er at bryde den overordnede sammenhæng mellem uddannelses- og indkomstniveau og sundhed og helbred. Her taler man om uligheden som noget, de marginaliserede først og fremmest mærker. For os er det en meget bredere og større udfordring.

Kl. 19.25

Den første udfordring, som også står i beslutningsforslaget, er at bryde sammenhængen mellem dårligt helbred og uddannelses- og indkomstniveau. Det handler om livsstil. Vi ved vældig godt, at mennesker med kortere eller ingen uddannelse og lav indkomst lever usundere end andre. De ryger mere, bevæger sig mindre og spiser dårligere.

Var man liberal – og det er jeg jo faktisk, synes jeg indimellem – kunne man selvfølgelig vælge at sige, at det må de selv om. Men når man også er socialliberal, handler det sådan set om at sige: Når det systematisk er sådan, at folk med dårligere vilkår faktisk lever på en usundere måde, så det koster dem leveår, er det jo ikke længere et frit valg for den enkelte. Så er det noget, der ligger i nogle vilkår, som vi skal gå ind og ændre på.

Derfor handler det her også om livsvilkår. Det handler om arbejdsmiljøet, som vi ved er helt afgørende for uligheden på sundhedsområdet. Det handler f.eks. om, at ufaglærte har markant flere arbejdsmiljøproblemer end højereuddannede.

Regeringen siger, og det har ministeren også gjort her i dag, at den allerede gør rigtig mange ting. Hvis man ser på det, screener hjemmesider osv., er der også meget: folkesundhedsprogrammer, handleplaner, inspirationskataloger, sundhedsmærker, oplysningskampagner, der er nedsat råd og styregrupper. Men når man går ind og læser teksten, er det påfaldende uforpligtende. Der er aldrig sat et bindende mål op for noget som helst. Finansieringen er ikke altid imponerende, og det hele svæver faktisk sådan lidt frit.

Man kunne spørge: Hvad er det blevet til alt sammen? Hvad har det egentlig nyttet i forhold til uligheden? Vi synes, at det hele er meget løst.

I folkesundhedsprogrammet loves der et samlet overblik over indsatsen med henblik på dens fremtidige tilrettelæggelse. Jeg ved ikke lige, hvor det er blevet af. Der loves en løbende opfølgning på indikatorprogrammet og årlige

afrapporteringer. Jeg har også haft svært ved at finde det.

Det understreger alt sammen, hvor enormt uforpligtende alt det er, der foregår i regeringen. Der er mange hensigtserklæringer, gode viljer, og også mange rigtige tanker om det ene og det andet, men ingen konkrete mål. Derfor er det måske også, at uligheden fortsætter med at vokse.

Regeringen henviser til kommunalreformen, og den skal rigtignok redde rigtig meget. Den skal redde hele forebyggelsen, den skal redde hele uligheden, og det står jo på en eller anden måde i grel kontrast til de par hundrede millioner kroner, kommunerne får at gøre godt med.

Vi synes dybest set, at det er uærligt over for befolkningen at bilde dem ind, at kommunerne vil kunne redde det hele, når der ingen penge er. Det er næsten tarveligt over for kommunerne, der står og skal leve op til de meget opskruede forventninger.

For os handler ulighed om mere end det, at der er sammenhæng mellem helbred og dårlige sociale kår. Det handler også om brugerbetaling, som vi har brugt rigtig meget tid på i dag. Det har jeg sådan set været glad for, for jeg synes, det er absurd, at alle kan være enige om, at den nuværende brugerbetaling i sundhedsvæsenet sådan set er historisk, ulogisk og skidt – det bliver alle enige om – men vi kan ikke tale om noget andet.

Det er, som om vi er landet på et sted, hvor vi godt nok ved at der er skidt, men vi tør ikke fortælle befolkningen det, og vi tør i hvert fald ikke begynde at undersøge, om det kunne være anderledes.

Der er ingen, som jeg hører det i dag, der vil have mere brugerbetaling i sundhedsvæsenet. Der er flere, der har peget på, at den allerede er ganske høj, og den holdning deler vi. Der er ikke noget, der taler for, at vi skal have mere brugerbetaling.

Vi har det, synes vi, mere beskedne ønske bare at gå ind og se på, om det er muligt at lave noget, der er bedre inden for de rammer, der er, og vi synes stadig, at der er utrolig mange rygmarsreflekser, så man slet ikke kan gå ind og kigge på, om der er andre muligheder.

Det er jo tankevækkende, at vi ikke har nogen form for indkomstafhængig brugerbetaling i Danmark. Alle, rig som fattig, betaler nøjagtig det samme, når det gælder f.eks. tandbehandling. Det er faktisk en af de tankegange, Velfærdskommissionen var inde på. Det betyder

altså ikke, at jeg køber hele Velfærdskommissionens forslag, bare for at sige det præventivt.

Vi vil ikke have mere brugerbetaling i sundhedsvæsenet, men bedre. Vi har faktisk ikke facit – tænk engang, det har vi ikke – men vi synes i respekt for, hvor kompliceret det er, at det ville være godt at gå ind og analysere det og finde ud af, hvad andre lande har af erfaringer. Andre lande har faktisk indrettet sig anderledes, end vi har, og mit indtryk er generelt, at vi ved meget lidt om hvordan.

Kl. 19.30

Jeg synes, at vi har brug for at blive klogere, og at vi skal turde blive klogere, måske for at ende med noget, der ikke er voldsomt anderledes. Men det starter med, at man vil debatten.

I det omfang man går ind og kigger på en omlægning af brugerbetaling, synes vi, at der er tre meget vigtige mål. De er, at de syge får den gratis behandling, de har krav på, at den har et stærkt socialt sigte, og at den tilskynder til den bedst mulige brug af sundhedsvæsenet.

Til sidst vil jeg lige komme ind på det med frit valg, som også er et tema i vores beslutningsforslag.

Vi anerkender fuldt ud, at frit valg er kommet for at blive, det er en hjørnesten i sundhedsvæsenet. Når det er sagt, er vi nok uenige i, at man skal presse citronen yderligere og sætte frit valgfristen ned, men det rokker ikke ved, at vi synes, at frit valg er kommet for at blive.

Så er vores synspunkt, at det skal kvalificeres bedst muligt, vel vidende – og det anerkender regeringen jo også – at det fri valg givetvis kommer de ressourcestærke til gavn. Middellevetidsudvalget, der blev nedsat af SR-regeringen, skrev i sin rapport, at det frie sygehusvalg oftest benyttes af topledere og lønmodtagere på et højt niveau.

Regeringen skrev så sent som i august sidste år i sin publikation om frit valg, at de svageste borgere ofte har sværere ved at anvende deres valgmuligheder end andre brugere af frit valg. Man kan sige, at det ifølge sin natur lægger op til en skæv anvendelse.

Så det spørgsmål, man kan stille, er: Har vi rustet sundhedsvæsenet godt nok til at tage hånd om det? Er patientvejlederne gode til at håndtere det? Vi ved det ikke, og vi ved dybest set heller ikke, hvor stort problemet er. Der er jo forskel på, om det er et lille problem eller et stort problem, alt efter hvor alvorligt man tager det.

Men jeg forstår på regeringspartierne i dag og på ordførerne, at man helst ikke vil vide det: Vi ved det ikke, men vi skal heller ikke vide det. Og så fortsætter vi sådan set bare i blinde og håber på, at det, der foregår, er nogenlunde forsvarligt.

Vi har med beslutningsforslaget lagt op til den store model. Vi vidste godt, at det kan virke stort og forkromet, og nogle mener, at det er en syltekrukke. Det var bestemt ikke vores intention. Tværtimod, det skulle være afsættet for meget konkret handling.

Jeg synes, at det positive ville være, hvis man kunne tage elementer ud af den her debat og kigge på dem. Noget af det, jeg synes har været spændende i dag, er faktisk, at der har tegnet sig en enighed eller i hvert fald et bredt flertal for, at vi skal kigge på voksentandplejen og se, om det ikke er muligt at indrette den bedre. Og kunne der komme det ud af det, ville jeg egentlig være meget godt tilfreds.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Jeg vil gerne spørge, om fru Charlotte Fischer kan bekræfte, at Det Radikale Venstre har stemt for den ordening, der er på tandplejeområdet i dag, og at Det Radikale Venstre også har stemt for medicintilskudsordningen. Jeg kan forstå, at det, det handler om, er omlægning af brugerbetalingen, så derfor vil jeg gerne høre:

Hvor er det, der skal omlægges, og hvad er det, der konkret skal omlægges til? For jeg går ud fra, at Det Radikale Venstre står fast på det, de har stemt for i sin tid.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu fik jeg sagt før, at vi ikke havde facit. Det mente jeg sådan set alvorligt. Hele ideen med en kommission er sådan set, at man skal indhente viden og erfaringer. Vi kan godt lide at basere vores politiske løsninger på viden og erfaringer. Vi tror på, at man kan blive klogere.

Men når det er sagt, så synes jeg faktisk, at medicintilskudssystemet er et udmærket system, i hvert fald på den måde, at man retter de offentlige tilskud mod dem, der har størst behandlingsbehov. Socialt set kan der være problemer i det, men jeg vil stadig sige, at det er et bedre tilskudssystem end det, der foregår i voksentandplejen.

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Det andet spørgsmål er helt konkret, om fru Charlotte Fischer vil have omlagt tandplejeområdet og tandbehandlingsområdet.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Nu vil jeg nødig virke brutal, men jeg vil bare gentage, at ideen for os, og det er sådan set ret vigtigt, er, at vi ikke har facit. Det kan godt virke mærkeligt i en verden, hvor man skal stå med klare svar på 3 sekunder, men jeg synes også, at man skal anerkende, at det her område er voldsomt kompliceret, og at debatten ikke ligefrem er tyngt af viden om, hvad der foregår uden for landets grænser.

Jeg synes indimellem godt, at vi måske kunne tage os lidt længere tid, blive det klogere, før vi kaster sig ud i noget, der er afgørende vigtigt for folk, når de skal betale for sundhedsydelser i hverdagen.

Kl. 19.35

Så jeg vil bare sige, at det ikke er sådan noget letsindigt noget, vi bare lige er kommet frem til. Det betyder noget for os, at den her debat bliver kvalificeret, hvis man skal lave brugerbetalings-systemet om.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg anerkender fuldt ud, at Det Radikale Venstre ikke står med en facitliste over, hvordan og hvorledes det her skal skrues sammen. Men ikke desto mindre står der i forslaget, at Det Radikale Venstre lægger op til en omlægning af brugerbetaling inden for sundhedsvæsenet.

Så vil jeg konkret spørge Det Radikale Venstre: Vil det sige, at man er klar til at indføre brugerbetaling på andre områder end der, hvor der er brugerbetaling i dag, dvs. på nye områder? For det må man jo være, hvis man er klar til en omlægning af det her.

Det kan jo ikke være så svært at svare ja eller nej til, altså om man er parat til at indføre det på andre områder end der, hvor vi ser brugerbetaling i dag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Der er to måder, hvis man helt overordnet vil lægge om. Enten kan man gå ind for at reducere brugerbetaling på de eksisterende områder og indføre brugerbetaling på andre områder. Det er

én måde. Den anden måde er, at man på de områder, hvor der er brugerbetaling i dag, bl.a. på voksentandpleje, kan omlægge den isoleret uden at gå ind på andre områder.

Vi har ikke lagt os fast på nogen muligheder. Ideen er sådan set, at vi bruger kommissionen til at blive klogere og derpå lægger os fast.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Bare et opklarende spørgsmål, for der står netop her, at den samlede brugerbetaling ikke skal øges. Hvordan skal det forstås?

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det skal forstås sådan, at det er set helt samlet og overordnet: Hvor mange penge bruges der i dag? Eller: Hvor meget er finansieringen via brugerbetaling i dag? I en fremtidig verden skal vi ikke have mere finansiering via brugerbetaling, den skal være nogenlunde den samme.

Men det er klart, at for de enkelte borgere vil det være sådan, at nogle vil komme til at betale mere, og andre vil komme til at betale mindre. Sådan er det, hvis man går ind og piller ved brugerbetaling, det ligger altså i det. Alt andet ville være overjordisk, vil jeg sige.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg kunne tænke mig at spørge fru Charlotte Fischer om uligheden. Mener fru Charlotte Fischer, at geografien spiller ind her? For vi har naturligvis studeret forslaget, og ifølge mange af bemærkningerne er oplysningerne hentet omkring København. Vi ved godt, at København er et område, hvor der er mange lavindkomstgrupper, og mit spørgsmål skal derfor ses i det lys.

En anden ting: Kunne fru Charlotte Fischer tænke sig, at noget af den brugerbetaling, der måske skal omlægges, skal omlægges således, at man betaler for at gå til praktiserende læge og på skadestue?

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det med geografien synes jeg er et udmærket spørgsmål, det kan man sagtens stille.

Jeg vil sige, at det, jeg gjorde, var at tale med de eksperter, der er på området. Når jeg henviser meget til den københavnske rapport, er det simpelt hen, fordi det er den nyeste viden, der ligger. Man skal altså lede med lys og lygte for at

finde tilsvarende rapporter, der bl.a. tager hensyn til geografien. Men det kunne være interessant at dykke ned i, og det kunne en kommission bl.a. gøre.

Med hensyn til brugerbetaling og praktiserende læger vil jeg bare sige, at jeg står fuldstændig fast på, at vi ikke har lagt os fast på noget. Der er de to modeller, som jeg beskrev for den konservative ordfører. For os er det vigtigste at gå ind i det med åbent sind. Jeg synes virkelig, der mangler noget åbent sind i den her debat.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

De ting jeg nævnte, og som flere andre ordførere nævnte, handlede om kommunalreformen. Vi ved jo, at når det drejer sig om den del, der skal laves om, kommer kommunerne til at stå for 10-15 pct. af sygehusvæsenet, dvs. hovedsagelig rehabilitering, sundhedsfremme og forebyggelse.

Tror fru Charlotte Fischer ikke, at vi her vil se et klart fremskridt i forhold til den del af befolkningen, som måske ikke søger i hele området, som de socialt bedrestillede gør? Fru Charlotte Fischer siger: Lad os nu se her, det er slet ikke sikkert.

Vi har en stor forventning om, at der nu sker en hel masse på det her område, det tror vi på. Men er det ikke lidt tidligt at sige, at det skal manes i jorden, fordi der ikke vil komme til at ske noget alligevel, netop når de får det store ansvar for at behandle deres borgere ordentligt med forebyggelse osv., så vi ikke ser dem i det danske sygehusvæsen?

Kl. 19.40

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Vi har jo selv stemt for sundhedsloven, som overdrager det her ansvar til kommunerne. Det har vi gjort, fordi vi grundlæggende tror på, at det er en god idé, og at det vil komme forebyggelsen til gavn. Vores bekymring har hele tiden været finansieringen. Der er ikke særlig mange penge, og vi ved jo af historisk erfaring, at det er utrolig svært at skabe resultater inden for forebyggelsen uden penge.

Taler vi med kommunerne, er der stor frygt for, at man simpelt hen ikke vil være i stand til at indfri de forventninger, der er til at skabe noget, der virkelig batter, med den finansiering, der er. Det er det, vores bekymring går på.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne spørge, om ikke fru Charlotte Fischer kan bekræfte, at man i Sverige, hvor man har brugerbetaling på både skadestuebesøg, lægebesøg og mange andre områder, som vi ikke har brugerbetaling på i Danmark, betaler mindre i egenbetaling pr. indbygger, end man gør i Danmark, hvor skattetrykket endda er væsentlig højere.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Jo, jeg har også set den undersøgelse. Nu er jeg humanist, så det kan være, det er derfor, at jeg har meget respekt for det her med opgørelser og tal, og lige præcis inden for brugerbetalingen synes jeg også, at det meget handler om, hvordan man opgør de her tal.

Jeg har også set tal for brugerbetaling – de er godt nok nogle år gamle – der egentlig viser, at Danmark ligger sådan nogenlunde i midterfeltet, når det gælder egenbetaling, hvis man tager sådan mere snævert, hvad der er egenbetaling.

Men jeg er enig så langt, at forestillingen om, at vi næsten ingen brugerbetaling har her i landet, i hvert fald er forkert, for vi har temmelig meget.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om større patientsikkerhed.

Af Lise von Seelen (S) og Lone Møller (S).
(Fremsat 22/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Beslutningsforslaget drejer sig om to ting inden for patientsikkerhed, der skal være på plads inden den 1. juni i indeværende år.

Det er for det første oprettelse af et statsligt råd til fremme af patientsikkerhed under navnet »Rådet for Større Patientsikkerhed«.

For det andet går det ud på at udvide Sundhedsstyrelsens indberetningssystem for utilsigtede hændelser i sundhedssektoren til også at omfatte patientindberetninger for primærsektoren. Det er de to elementer, der er i forslaget.

Nu står jeg her og spekulerer på, om jeg skal gøre det langt eller kort, men det korte af det lange er i hvert fald, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Det er ikke, fordi vi ikke deler motivet om at fremme patientsikkerheden, det gør vi helt selvindlysende, men det hænger sammen med, hvordan vi tackler den her problemstilling bedst.

Hvis jeg nu angriber det bagfra, vil jeg kort sige, at i det lovgrundlag, som systemet om indrapportering af fejl og utilsigtede hændelser hviler på, en lovgivning, der i øvrigt nyder bred opbakning i Folketinget, har vi allerede forudsat, at patientsikkerhedsordningen efter 2 års drift skulle evalueres. Det fremgår bl.a. af lovgivningen, som altså er enstemmigt vedtaget i Folketinget, at evalueringen bl.a. skal undersøge, om og i så fald hvordan patienter og pårørende samt primærsektoren kan inddrages under ordningen.

Derfor må jeg sige helt stilfærdigt, at jeg slet ikke forstår, at man kommer med et beslutningsforslag her. Man har været med til sammen med resten af Folketinget at stemme for et lovforslag, hvor der er lagt en kadence ind, så lad os nu få nogle erfaringer i et 2-årigt forløb.

Kl. 19.45

Det er faktisk i indeværende år, at vi har igangsat en evaluering. Var det ikke fornuftigt, at vi fik den på bordet, før vi tog stilling til, om det lige præcis er nu, og i givet fald på hvilke vilkår det her system skal ruller ud i primærsektoren? Det synes jeg sådan set måske bare af respekt for samarbejdet og processerne her i Folketinget.

For så vidt angår den første del om »Rådet for Større Patientsikkerhed«, er tanken jo altså her at oprette et helt nyt organ, som bl.a. på baggrund af rapporter om utilsigtede hændelser

modtaget fra Sundhedsstyrelsen skal fremme patientsikkerheden.

Jeg må sige, at jeg synes, det er en lidt underlig idé, for så taler vi altså om at opbygge et organ fuldstændig parallelt med de initiativer, vi i øvrigt har iværksat for at fremme området her: de amtskommunale enheder for patientsikkerhed og Sundhedsstyrelsens arbejde med patientsikkerhed, Dansk Selskab for Patientsikkerhed samt de øvrige initiativer, der er taget for at højne kvalitet og sikkerhed i sundhedsvæsenet.

Jeg synes i øvrigt også, at det, der forekommer lidt underligt ved denne her idé, er, at det så hensætter Sundhedsstyrelsen i en rolle som postkontor.

Nu har vi ellers jo i fællesskab, fru Charlotte Fischer var inde på det før, vedtaget en sundhedslov med en ny arbejdsdeling i sundhedsvæsenet, hvor en af ideerne jo netop er at få en stærkere Sundhedsstyrelse, og på så væsentligt et område som patientsikkerhed kommer man så her og foreslår, at jo, jo, de kan da ekspedere nogle breve, og dem kan de sende videre hen til et nyt råd. Jeg synes ikke, det forekommer fornuftigt.

Jeg synes derfor – det skal så være min konklusion, idet jeg så har sparet Folketinget for mange mellemregninger tiden taget i betragtning – at det, vi skal gøre, sådan set er at fortsætte effektivt ad det spor, der er lagt. Nu får vi den evaluering. Hensigten er naturligvis at rulle det her system videst muligt ud. Er der en parathed til det nu, eller er det senere? Det får vi en diskussion om på et kvalificeret grundlag.

For så vidt angår håndteringen af de indberetninger, skal det selvfølgelig ske i regi af Sundhedsstyrelsen. Vi har opprioriteret ressourcemæssigt i Sundhedsstyrelsen her ved årets start med en normering, der ligger på cirka det dobbelte af sidste års, og jeg udelukker bestemt ikke, at det er et område, som skal prioriteres også økonomisk fremadrettet.

Så konklusionen her er: Jeg tror, at vi fuldstændig deler motiv, men jeg synes, vi skal blive ved den metode, vi i virkeligheden i fællesskab har taget ansvaret for at anvise for år tilbage.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ministeren. Fru Birgitte Josefsen som ordfører.

Birgitte Josefsen (V):

Til stadighed er det jo vigtigt at sikre patientsikkerheden overalt i sundhedsvæsenet, og i Ven-

stre er vi meget optagede af, at borgerne sikres den rette behandling. Vi er dog ligeledes optagede af, at vi til stadighed har en lovgivning og et system, der gør, at de fejl, der måtte opstå, indberettes, og at man lærer af de fejl, der begås.

Vi har derfor med stor interesse fulgt virkningen af den lov, der blev behandlet og vedtaget for et par år siden, nemlig lov om patientsikkerhed i sundhedsvæsenet. Netop denne lov skulle jo medvirke til, at personale, sygehusafdelinger og de enkelte sygehuse fik utilsigtede hændelser frem i lyset, og at man lærte af de begåede fejl. Det er sket i rigt mål, har vi kunnet konstatere.

Jeg er overbevist om, at netop sygehusene og de enkelte afdelinger har kunnet drage nytte og få ny viden frem ved at analysere de hændelser, der er opstået, og det medførte jo, at man har kunnet minimere utilsigtede hændelser.

Tilbage i 2001 blev Dansk Selskab for Patientsikkerhed ligeledes oprettet, og jeg har noteret mig, at selskabet har holdt konferencer, møder og har sendt oplysningspublikationer ud og dermed også har sat meget stor fokus på patientsikkerheden.

Når vi så behandler et beslutningsforslag her i dag med et indhold, der betyder, at vi skal oprette endnu et råd for at fremme patientsikkerheden, må man jo sige, at det godt kan være et sympatisk forslag, men i Venstre tillader vi os altså at afvise det med henvisning til, som ministeren også var inde på, at vi i bemærkningerne til det forslag, der blev vedtaget for et par år siden, har konstateret, at man netop i år skulle evaluere loven, og i forbindelse med evalueringen af loven er det vores klare forventning, at der kommer et materiale frem, som vil kunne bevirke, at vi får sat fokus på, at også primærsektoren bliver omfattet af lovgivningen. Det er jo det jeg kan se at forslagsstillerne er optagede af.

Kl. 19.50

Vi er ligeledes fulde af forventning om, at Institut for Kvalitet og Akkreditering i Sundhedsvæsenet vil kunne bidrage til, at vi får endnu større fokus på hele patientsikkerheden. Vi synes sådan set, at vi har råd og nævn nok. Vi ville meget gerne bruge 10 mio. kr. mere i sundhedsvæsenet, hvis de penge var der, til forebyggelse og behandling. Og derfor kan vi ikke støtte det her forslag.

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Lise von Seelen som ordfører.

Lise von Seelen (S):

Formålet med beslutningsforslaget her er konstruktivt at opnå en organisering, der sikrer en bedre patientsikkerhed og som tager sit udgangspunkt i de indrapporteringer af de utilsigtede hændelser, der sker i systemet, hvor de indberettede data skal systematiseres og bearbejdes, således at vi kan uddrage læring af erfaringerne med henblik på at forebygge, at lignende fejl opstår og gentages.

Der er internationale undersøgelser, der viser os, at der opstår utilsigtede hændelser i sundhedssektoren, at de vil forekomme. Der er en pilotundersøgelse fra 2001, der bekræfter, at det i det danske hospitalsvæsen næsten er hver tiende patient, der oplever at få forlænget sin indlæggelse, der oplever at få men, og hvor mange, der eventuelt får helt alvorlige lidelser af deres fejl og komplikationer, ved vi ikke helt. Men i første omgang ved vi i hvert fald, at der er nogle, der har haft forlængede ophold på hospitalet. Og når vi snakker om en utilsigtet hændelse, så er det jo gener, som tilstøder patienten, og som ikke har noget at gøre med den sygdom, som patienten umiddelbart er indlagt for.

Den forlængede indlæggelsestid på grund af de utilsigtede hændelser sker ca. syv gange for hver ti patienter. I 2005 havde de danske sygehuse 1.050.000 udskrivninger, så det svarer til 735.000 ekstra sengedage, som vi har i vores system på grund af disse utilsigtede hændelser. Så at styrke patientsikkerheden i Danmark og nedsætte antallet af utilsigtede hændelser i sundhedssektoren vil altså ikke kun komme en masse patienter til gode, det vil også spare en masse penge, som vi kunne bruge til at få flere sundhedsydelser for.

Til det samlede omfang af problemer med utilsigtede hændelser i sygehussektoren skal der også lægges et antal utilsigtede hændelser, som forekommer i primærsektoren og i plejesektoren. Vi kender ikke det helt præcise tal for, hvad det er dér, men hvis vi knytter an til tallene omkring patientklager, kan vi se, at man, hvis man tager 2003-tallene, vil komme til at have omkring 573 patientklager, som er knyttet an til speciallægepraksis, til almenpraksis og til lægevagten.

Også for de ansatte ville det være et gode, at man arbejdede mere konstruktivt og fik ryddet ud i de utilsigtede hændelser, for det viser sig nemlig, at en tredjedel af lægerne og sygeplejerskerne faktisk overvejer et jobskifte af frygt for at blive indblandet i en utilsigtet hændelse, selv

om skader på patienter meget, meget sjældent skyldes et personligt ansvar. Tværtimod kendetegnes de ved, at det er i selve forløbene, at disse utilsigtede hændelser opstår, enten fordi der er nogle meget komplicerede processer eller nogle langvarige processer.

Vi har set, at der er en stor motivation blandt sundhedspersonalet til at lave de her indrapporteringer. Sundhedsstyrelsen kan fortælle os, at der har været dobbelt så mange indrapporteringer, som man havde forventet, hvilket i sig selv fortæller os, at det er konstruktivt, og at personalet gerne vil arbejde med på disse ting og uddrage den læring af de fejl, der sker. Og undersøgelser viser, at 40 pct. af fejlene faktisk kan forebygges. Det er rigtig mange fejl.

Kl. 19.55

Vi har i dag Dansk Selskab for Patientsikkerhed, som har ydet og yder en rigtig god indsats i forbindelse med, at vi skal blive klogere på patientsikkerhed. Hensigten med det her forslag er ikke at udkonkurrere Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Nej, tværtimod er det hensigten at arbejde videre med de erfaringer, som selskabet har gjort, og det er et spørgsmål om at give det mere muskelkraft, det er et spørgsmål om også at inddrage primærsektoren og plejesektoren, og så er det også et spørgsmål om at inddrage patientklager, som man også ved af erfaring kan være med til at forebygge, at fejl gentager sig i systemet.

Så det at få oprettet et råd, hvor man kan samle alle disse ting, må vi opfatte som en rigtig god forudsætning, og så er der jo det vilkår, at den bevilling, der er til Dansk Selskab for Patientsikkerhed, udløber ved årsskiftet. Det er ganske rigtigt, at der er en evalueringsrapport, som skal udarbejdes, men stadig væk er det altså sådan, at den bevilling, som selskabet har, udløber i december 2006, og vi har meget stor lyst til at sikre, at det her arbejde ikke går i stå.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Karin Nødgaard som ordfører.

Karin Nødgaard (DF):

Dansk Folkeparti lægger ikke skjul på, at det er vigtigt, at et samfund som det danske konstant bør have fokus rettet på spørgsmålet om, hvorledes patientsikkerhed tilgodeses og forbedres i vores sygehus- og sundhedsvæsen. I Danmark har vi et sundhedssystem og sundhedsvæsen, som på mange måder er utrolig godt, og som

sætter patienten i højsædet. Men vi er også godt klar over, at der desværre af og til sker nogle utilsigtede hændelser af den ene eller den anden årsag, som ikke skyldes patientens sygdom, men er et utilsigtet resultat af den givne behandling, man har fået.

Derfor er vi i Dansk Folkeparti indstillet på fortsat at have opmærksomheden rettet mod, at der til stadighed kan ske forbedringer i forbindelse med patientsikkerheden. Ændringer og forbedringer er gennem de senere år sket, og vi ved, som vi nu også har hørt fra ministeren, at der er taget initiativ til at foretage en evaluering af patientsikkerhedsloven her i løbet af foråret. Vi ser frem til med forventning, hvad det resultat så bliver.

Ud fra den evaluering bør der arbejdes videre med nogle tiltag, som også tager højde for den nye kommunale struktur, idet vi jo ved, at den nye struktur medfører, at ansvaret for patientbehandling i højere grad vil blive lagt i de nye kommuner og regioner.

I beslutningsforslaget nævnes der flere områder, som ønskes indarbejdet i en fremtidig struktur, som givet vil kunne medføre forbedringer, men det er vores opfattelse, at de tiltag, der skal ske, bør være samlet i én instans, også af hensyn til effektiviteten. Det er, som også ministeren skitserede, hos Sundhedsstyrelsen, selvfølgelig i samarbejde med de relevante parter, der er.

Så er der selvfølgelig det altid tilbagevendende punkt med spørgsmålet omkring økonomi. Beløbet, som forslagsstillerne angiver, lyder jo egentlig ikke så voldsomt stort, og det kan jo være, at det kan tilvejebringes til at styrke områderne vedrørende patientsikkerhed.

Dansk Folkeparti mener derfor, at det bedste på nuværende tidspunkt må være at afvente evalueringsresultatet og høre ministerens udspil, som må forventes at komme her i løbet af ganske kort tid, og herunder også høre ministerens tanker for Dansk Selskab for Patientsikkerheds fremtid, sådan at vi netop kan få det afklaret. Fru Lise von Seelen nævnte også noget om, at det ophører her ved årsskiftet. Så kunne ministeren måske også eventuelt i dag løfte sløret for, hvilke økonomiske midler ministeren forventer at afsætte til formålet med også at sikre patientsikkerhed.

Men konklusionen lige nu er, at vi gerne vil afvente evalueringsresultatet, og derfor kan vi ikke støtte forslaget, som det ligger på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Jeg hører ordføreren være optaget af at bevare kontinuitet. Derfor vil jeg stille dette spørgsmål til ordføreren: I forbindelse med den evaluering, som skal pågå omkring de indsatser, der er i Dansk Selskab for Patientsikkerhed, kunne ordføreren så forestille sig, at den udvidelse af arbejdet, som forslaget her er udtryk for, kunne kombineres? Jeg hører ordføreren sige, at man er optaget af, at man ikke skal erstatte Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Ser ordføreren mulighed for at kombinere de to ting?

(Kort bemærkning).

Karin Nødgaard (DF):

Nej, umiddelbart synes jeg, man skal prøve at få samlet det i én instans, og jeg synes, der er så gode tiltag i det, der nu er lagt til rette, at vi skal afvente, hvad der nu sker i forbindelse med det evalueringsarbejde, der kommer, og så håbe, at ministeren også vil have tankerne rettet imod, at vi skal støtte det fortsat ud over 2006.

Kl. 20.00

(Kort bemærkning).

Lise von Seelen (S):

Ja, men forslaget her er jo netop et udtryk for, at det samles i én organisation, sådan at man har et samlet overblik. Så hvis man skal flette tingene samme, så det er én organisering, skal man vel medinddrage de erfaringer, man har fra selskabet i dag.

(Kort bemærkning).

Karin Nødgaard (DF):

Jeg synes, det er nogle spændende tiltag, der er. Jeg synes bare også, at i det, der ligger nu, er der meget at arbejde videre med, og der synes jeg, at der allerede nu gøres et stort arbejde fra Sundhedsstyrelsens side. Vi skal også tænke på de nye regioner, som kommer, og jeg har stor tiltro til, at de vil kunne klare mange af de opgaver i fremtiden.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre i ordførerrækken. Den næste er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti prioriterer vi sundheden højt. Vi lever i et af verdens rigeste lande, og derfor skal vi naturligvis også have de højeste standarder inden for vores sundhedsom-

råde. Vi skal have et sundhedsvæsen, der er præget af høj kvalitet, effektivitet og ikke mindst tryghed. Den enkelte skal være sikker på at være i gode hænder, og tryghed skal være et nøgleord gennem hele processen, hvad enten det så handler om forebyggelse, behandling eller omsorg.

Trygheden kommer af tillid til selve sundhedsvæsenet og til det personale, som man møder, når man kommer i kontakt med det. Vi er trygge, når vi ved, at den enkelte sundhedsperson er kompetent, og at udstyr og behandlingsmetoder er tidssvarende.

Vi har uden tvivl en meget dygtig stab af læger, sygeplejersker og plejepersoner, der leverer en høj kvalitet, men alligevel kan der jo ske fejl og utilsigtede hændelser i forbindelse med en behandling, som ikke nødvendigvis skyldes den enkeltes manglende kompetence eller uansvarlighed.

Det er menneskeligt at fejle, siger man. Men inden for sundhedsvæsenet kan selv den mindste fejl få katastrofale følger og nogle gange resultere i forlængelse af sygeforløbet, varige men hos den pågældende eller sågar dødsfald. Det betyder, at én fejl er én for meget, og at vi naturligvis bør arbejde på at forbedre forholdene inden for sundhedsvæsenet, så vi kan reducere antallet af fejl mest muligt.

I Det Konservative Folkeparti vil vi derfor gerne være med til at sætte fokus på patientsikkerheden i Danmark, for hvis vi skal have et sundhedsvæsen, der er blandt verdens bedste, forudsætter det naturligvis, at vi prioriterer patientsikkerheden højt. Derfor er vi også tilhængere af, at primærsektoren bliver omfattet af patientsikkerhedsordningen; der skal være den samme sikkerhed, hvad enten man befinder sig på et sygehus eller et sundhedscenter.

Men vi mener, at vi bør afvente resultaterne af evalueringen af patientsikkerhedsordningen, før vi tager det næste skridt og begynder at udvide denne til at omfatte rapporteringer fra patienter, pårørende samt primærsektoren.

Vi mener derfor heller ikke, at det er hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at begynde oprettelsen af et særligt råd til fremme af patientsikkerhed. Dertil kommer, at det også er en dyr løsning, når man tager i betragtning, at den er uprøvet, og vi mener, at patientsikkerheden udmærket varetages igennem Sundhedsstyrelsens tilsyn med sundhedsvæsenet og autorisationslovgivningen.

Derudover mener vi, at det er uhensigtsmæssigt at koncentrere patientsikkerhedsarbejdet i et

råd og dermed isolere det fra andre aktører inden for området.

Vi bør naturligvis fokusere på patientsikkerheden for at sikre, at der sker så få utilsigtede hændelser som muligt, men vi mener ikke, at det her forslag er den rigtige løsning på problemet, og derfor støtter vi det ikke.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste er fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Vi deler fuldstændig intentionen bag det her forslag, som handler om at styrke arbejdet med patientsikkerhed. Det er jo vigtigere end nogen sinde, og der er sådan set heller ikke nogen uenighed om – sådan som jeg kan høre det i dag – at det er noget, vi alle sammen gerne vil styrke.

Spørgsmålet er mere, hvordan vi gør det, og hvornår vi gør det. Der er også spørgsmålet om evaluering, og om vi skal afvente den. Der synes vi, at meget taler for, at man trods alt får den viden med.

Kl. 20.05

Lad os så se på indholdet af forslaget.

Socialdemokraterne vil jo med det her forslag oprette et råd for større patientsikkerhed, og det synes vi på mange måder er tiltalende. Det er ment som en selvejende institution under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, og vi synes egentlig, ideen har noget på sig, forstået på den måde at vi synes, at et statsligt finansieret råd for større patientsikkerhed måske kunne være det, der skulle til for at give mere ro og sikkerhed om arbejdet; der ville komme nogle mere langsigtede og faste bevillinger osv.

Det, vi er meget skeptiske over for, handler i virkeligheden om, hvorvidt vi skal lave sådan en enhed parallelt med Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Så ville vi i realiteten ende med to enheder, der arbejder i samme sags tjeneste, og det kan vi godt være lidt nervøse for. Ville det ikke blive en kok for meget i køkkenet, om jeg så må sige?

Det handler egentlig også om, at den partnerskabstankegang, der jo ligger bag Dansk Selskab for Patientsikkerhed, hvor man involverer alle relevante aktører i sundhedsvæsenet, mener vi er utrolig vigtig, og den skulle i givet fald også gøre sig gældende bag et nyt selskab.

Så er det lige pludselig et spørgsmål om: Hvad er arbejdsdelingen mellem de her? Man risikerer, at begge organer går ud med gode råd

og vejledninger, og at de måske ikke altid er enslydende osv. Så vi er lidt nervøse for, at det faktisk bliver to mere eller mindre parallelle organer.

Hvad angår spørgsmålet om at udvide indberetningerne af utilsigtede hændelser til også at gælde den primære sektor, mener jeg, at det bør give sig selv; selvfølgelig skal vi det. Sådan som der er lagt op til med hele kommunalreformen, skal den involveres, og det mener jeg også vi har tilsagn fra ministeren om. Det fik vi allerede i forbindelse med forhandlingerne om sundhedsloven sidste år, hvor vi faktisk gjorde rigtig meget ud af den del. Målet for os er jo, at kommunernes sundhedstilbud bliver en fuldstændig integreret del af det overordnede sundhedsvæsen.

Man kunne så spørge: Hvorfor skal privathospitalerne ikke også med, når nu vi er i gang? Vi synes sådan set, det er meget fint og rimeligt, at de skal inddrages på lige fod med de offentlige sygehuse.

På samme måde bør indberetningerne selvfølgelig også udvides, så patienterne kan indberette. Det har H:S gjort sine erfaringer med. Vores eneste bekymring er faktisk, om Sundhedsstyrelsen kan følge med. Foreløbig går det jo lidt trægt, og der er afsat halvandet årsværk til det alt sammen. Så noget af det, vi vil lægge vægt på, når det bliver udvidet, er selvfølgelig også, at systemerne kan følge med.

Med disse ord går vi positivt ind i det, men vi vil overordnet set slå til lyd for, at vi afventer evalueringen, og så er det nok vigtigt for os, at vi får en ordning med kun ét organ.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste er hr. Kamal Qureshi

Kamal Qureshi (SF):

I forlængelse af de andre ordføreres indlæg vil jeg sige, at SF også gerne vil støtte op om intentionen om at forbedre patientsikkerheden i sundhedsvæsenet. Der er jo ikke nogen tvivl om, at andelen af utilsigtede hændelser og fejl og patienter, der bliver syge af at blive behandlet i sundhedsvæsenet, er for høj og godt kunne nedbringes.

Der er jo nogle, der siger, at det kræver et godt helbred at blive syg i det danske sundhedsvæsen, og det er klart, at det ikke er acceptabelt, at det er sådan, det forholder sig. Det ville i hvert fald være hensigtsmæssigt at se, hvor meget det kan forbedres. En del af det kan sikkert

godt forbedres, og noget af det hører så sikkert med, så at sige, til arbejdet.

Det handler jo også om at bruge midlerne rigtigt, sådan at vi i stedet for at have et sundhedsvæsen, hvor man bare arbejder hårdt, måske i højere grad havde et sundhedsvæsen, hvor man arbejdede bedre eller smartere, som det også hedder på moderne dansk.

Jeg tror også – og det er også noget af det, man hører fra faggrupperne i sundhedsvæsenet – at presset på sundhedsvæsenet, altså det, at man har skullet øge produktionen markant for de samme midler og nogle steder oven i købet for færre midler, har ført til, at der ikke er tid nok til de enkelte patienter, og hastigheden kan også gøre, at der sker nogle fejl, som kunne være undgået, hvis der var lidt mere ro og tid til de enkelte patienter i systemet.

Kl. 20.10

Jeg tror også, det er væsentligt at tænke på, hvordan det er i forhold til de rationaliseringer, der foregår. Hvilke rationaliseringer ender med at føre til flere utilsigtede hændelser eller flere fejl? Og hvor mange penge kunne man spare, hvis man brugte relativt færre penge på at gøre systemet smartere og bedre?

Så alt i alt vil jeg sige – for at gøre det kort – at vi støtter intentionen bag forslaget. Så vil jeg sige lidt i forlængelse af det, fru Charlotte Fischer var inde på, at det ikke er sikkert, at vi i detaljer ville gøre det på den måde, som Socialdemokraterne foreslår her, men vi er enige i, at der er behov for at tage fat på det her område og gøre det noget bedre. Når vi går ind i en nærmere dialog, kan vi jo diskutere, hvilke delelementer af det vi synes kunne lægges under nogle af de eksisterende instanser, og hvor vi synes der er behov for yderligere midler og tilføjelser til det nuværende beredskab i forhold til patientsikkerhed.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Majbrit Berlau.

Majbrit Berlau (EL):

Vi opfatter det her forslag som værende et skridt i den rigtige retning, og derfor vil vi støtte det. Vi kan tilslutte os alle de gode kommentarer, der er kommet om, at patientsikkerhed er et område, som vi skal prioritere højt.

I Enhedslisten ønsker vi dog at gå et skridt videre. Vi har derfor fremsat et forslag om, at offentligt ansatte skal have langt større adgang til

at få støtte til at bruge deres ytringsfrihed, så fremt de støder på problemer på deres arbejde, problemer, som skal synliggøres. Det synes jeg ligger meget godt i tråd med bemærkningerne til forslaget, hvor Socialdemokraterne skriver, at mange ansatte overvejer at skifte job på grund af risikoen for skader eller patientuheld eller andre ting.

Der ønsker vi simpelt hen at etablere et råd, hvor man som læge, sygeplejerske eller andre inden for sundhedssystemet kan henvende sig, bruge sin ytringsfrihed, og så vil det råd kunne rådgive en i forhold til at gå offentligt ud med de problemer, man er stødt på. For vi ved, at sundhedssystemet er et lukket system, hvor problemerne i alt for høj grad – meget beklageligt – holdes så at sige inden for hjemmets fire vægge, i stedet for at man går offentligt ud med det, så man kan akkumulere den viden, der skal til, for at f.eks. et hospital eller en behandling bliver bedre.

Men vi synes, det her er et skridt i den rigtige retning. Jeg håber, at den åbenhed, som Socialdemokraterne har lagt for dagen i det her forslag, også vil gælde, når vi videreudbygger med et ytringsfrihedsråd, som jo ikke er til for patientsikkerheden, men som selvfølgelig vil være et rigtig godt element i forbindelse med at skabe bedre patientsikkerhed, og som primært vil tage sig af sundhedspersonalets ret til ytringsfrihed.

Men forslaget her er et skridt i den rigtige retning, og jeg vil sige tak for et godt forslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Lise von Seelen.

Lise von Seelen (S):

Jeg takker for mange af de tilkendegivelser, hvor det nævnes, at man har sympati for forslaget. Det er vi rigtig glade for. Vi hører, at der er opbakning til, at vi faktisk udvider, så vi også får primærsektoren og ældreplejen med ind, og jeg deler fuldstændig synspunktet i fru Charlotte Fischers udtalelser om, at de private hospitaler sandelig også kunne være interessante i den her sammenhæng. Det er jeg helt enig i.

Vi har jo skrevet en økonomi ind i forslaget, og man kan sige, at en af grundene til, at vi har den økonomi med, er, at vi har kigget lidt til den bevilling, der er til selskabet i dag. Den bevilling ophører jo som sagt til nytår, så vi opfatter faktisk, at den økonomi, der er her, er meget fornuftig i forhold til det, der kunne komme ud af det.

Det er en rigtig god investering. Det er en god investering både i mennesker, som undgår fejl, og det er en god investering i forhold til økonomien i sundhedsvæsenet.

Så blev det nævnt, at vi ikke skal have parallelsystemer. Det synspunkt deler vi fuldstændig. Forslaget her er et ønske om at have én samlet organisering af det, der vedrører patientsikkerhed. Vores forslag er blevet til i lyset af, at selskabet har en bevilling, der udløber ved årsskiftet, og vi er absolut ikke optaget af, at der skal være et parallelsystem i forhold til selskabet. Vi opfatter det sådan, at de erfaringer, der er lavet i selskabet, har så stor værdi, at dem mener vi bestemt vi skal bygge videre på, og at vi skal give det noget mere muskelkraft.

Kl. 20.15

Det er en af grundene til, at vi kan komme videre, men forslaget her går jo også langt videre end det, der foregår ude i selskabet i dag, netop fordi vi udvider områderne og vi forsøger at få det samlet. Det er utrolig vigtigt, der er kontinuitet i det. Det er vigtigt, det er en organisation, som er stabil, og som ikke skal være usikker på, om de har en bevilling til næste år eller til næste år igen.

Derfor glæder vi os over tilkendegivelserne om opbakning til forslaget, og vi glæder os til den videre behandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om en national gigthandlingsplan.

Af Lone Møller (S) m.fl.
(Fremsat 29/11 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg synes, det er et spændende beslutningsforslag. Socialdemokratiet her fremsætter, som for tjener en grundig debat, så det håber jeg vi kan få.

Forslaget går jo kort fortalt ud på, at regeringen senest den 1. april 2006 skal udarbejde en national handlingsplan, som skal indeholde en række elementer: indførelse af standardiseret udredningsforløb, strategi for diagnosticering af behandling i almen praksis, udbygning af en forebyggende og sundhedsfremmende indsats, styrket patientuddannelse og endelig øget forskning på slidgigtområdet. Der skal afsættes 50 mio. kr. til indsatsen.

Det er forslaget, og jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg fuldt ud deler forslagsstillernes opfattelse af, at sundhedssektoren generelt skal styrke indsatsen på gigtområdet, det vil sige styrke både forebyggelse, udredning, behandling og rehabilitering.

Jeg mener, der er et betydeligt potentiale til at styrke indsatsen først og fremmest jo selvfølgelig til gavn for patienterne – det er dem, det drejer sig om – men sådan set også til gavn for samfundet. Det handler jo også om at sikre, at borgere, der rammes af gigt, fortsat har mulighed for at deltage aktivt i arbejdslivet.

Derfor er det altså en relevant debat, som Socialdemokratiet rejser her med beslutningsforslaget, og det er samtidig også en god anledning for mig til at beskrive regeringens overvejelser og konkrete initiativer.

Det, der vil være mit centrale budskab til både tilhørerne i salen og i logen, som har ventet længe på denne debat, er, at regeringen arbejder målrettet på at styrke indsatsen over for patienter med kroniske sygdomme, og det vil også sige over for gigtpatienter, men jo også over for patienter med andre kroniske sygdomme: diabetes, rygerlunger, astma, hjertesygdomme osv. Jeg mener, vi er godt på vej.

For at tage hovedkonklusionen først tror jeg sådan set, at vi tackler det her bedst ved nu ikke sygdomsområde for sygdomsområde for sygdomsområde at løfte nationale handlingsplaner op, men ved i stedet bredt at gå mere målrettet til værks, fordi nogle af de mekanismer, der skal

til, nogle af de sammenhænge, der skal skabes, og som skal fungere bedre, end de gør i dag, er genkendelige fra det ene sygdoms område til det næste.

Det er sådan set også min baggrund for, at jeg når den konklusion, at det ikke er en god idé politisk i Folketingssalen at vedtage en national gigthandlingsplan. Der er behov for et generelt løft af indsatsen over for kronisk syge i det danske sundhedsvæsen. Vi skal ikke udvælge sygdomsområder. Der er behov for en samlet indsats.

Vi ved jo godt, at arbejdsdelingen mellem sundhedssektorens aktører ikke altid fungerer hensigtsmæssigt med hensyn til indsatsen over for gigtpatienter – eller erstat ordet gigtpatient med nogle af de andre kronikersygdomme. Vi ved, at mange borgere, måske op mod 1,5 million danskere, lider af en kronisk sygdom, vi ved, at den stigende levealder betyder, at der er flere, der vil komme til at have en kronisk sygdom, og endelig ved vi, at der er et væsentligt forbedringspotentiale, så alle patienter får den rigtige indsats i rette tid og på det rette sted.

Kl. 20.20

Det er sådan set – og så undskylder jeg, for det har også været mit løsenord i andre debatter tidligere i dag – jo en af de betydelige bevæggrunde til, at vi nu laver en organisationsreform, en kommunalreform, en sundhedsreform, som styrker kommunernes ansvar på bl.a. forebyggelses- og genoptræningsområdet, som giver kommunerne medfinansiering af regionernes sundhedsudgifter og dermed en tilskyndelse til at styrke rehabiliteringsindsatsen over for gigtpatienter og andre med kronisk sygdom.

Det er derfor, vi styrker specialeplanlægningen, giver Sundhedsstyrelsen nye kompetencer. Det er derfor, vi laver et nyt aftalesystem med obligatoriske sundhedsaftaler, der skal styrke samarbejdet på tværs af sektorer, fra region, sygehus til det, der foregår ude i kommunerne. Det er præcis bevæggrundene. Det er at fremme en bedre sammenhæng på gigtområdet og på nogle af de andre områder.

Nu skal vi så til at tage de næste skridt, for jeg mener sådan set, at vi er godt i gang med at bygge, kan man sige, de organisatoriske forudsætninger op, bygge motoren op, om man vil. Så skal der også benzin på den, så den kan køre. Det kommer der også, for Sundhedsstyrelsen har jo for nylig udsendt en rapport »Kronisk sygdom. Patient, sundhedsvæsen og samfund. Forudsætninger for det gode forløb«, som jeg

har oversendt til Sundhedsudvalget, og som jo er en rapport, der sætter et skarpt lys på nogle centrale indsatsområder for de kommende år.

Sundhedsstyrelsen peger på, at det samlede sundhedsvæsen skal blive bedre til at tilbyde gigtpatienter, men jo også andre med en kronisk sygdom, det rigtige behandlingstilbud, herunder standardiseret udredning, og det skal ske rettidigt, og det skal ske det rette sted.

En af hovedkonklusionerne i rapporten er, at en større del af indsatsen skal ydes mere målrettet i almen praksis og i kommunalt regi. Samtidig skal de højt specialiserede sygehusydelser målrettes det, man kunne kalde de tungeste patienter, de mest komplekse patienter, og hertil kommer, at den samlede indsats skal bindes mere systematisk sammen af evidensbaserede forløbsprogrammer for de store kroniske sygdomme, også på gigtområdet.

Det er jo i virkeligheden, hvis man sammenholder det med nogle af elementerne i Socialdemokraternes beslutningsforslag, ord, der går igen, metoder, som Socialdemokraterne foreslår, som Sundhedsstyrelsen også foreslår, og som jeg er hundrede procent enig i.

En anden central konklusion i Sundhedsstyrelsens arbejde, er perspektivet med at styrke patienternes egenomsorg. Det handler grundlæggende om, at sundhedsvæsenet skal blive bedre til at hjælpe patienterne til en aktiv tilværelse og et godt liv trods deres kroniske sygdom, herunder altså at fokusere på, hvordan man undgår udstødelse fra arbejdsmarkedet.

Der er så i udredningsarbejdet fra Sundhedsstyrelsen, som nu skal ud i virkeligheden og implementeres, en lang række specifikke kliniske og organisatoriske anbefalinger. Tiden her i dag tillader jo ikke, at jeg står her og redegør for dem i detaljer, men jeg kan henvise til det materiale, jeg har oversendt.

Jeg mener derfor, at vi nu med den kortlægning, der har fundet sted i Sundhedsstyrelsen, med den nye organisation, de nye samarbejds-mønstre og de nye økonomiske incitamenter, vi skaber med fuld effekt fra den 1. januar 2007, har skabt et grundlag for en styrket indsats over for gigtpatienter og andre kronisk syge.

Jeg mener, at der skal følges aktivt og målrettet op, og derfor er mit ministerium i samarbejde med Sundhedsstyrelsen nu i gang med at fastlægge rammerne for et udviklingssamarbejde, der skal gennemføres i løbet af indeværende år, altså 2006.

Det er min ambition, at der skal udarbejdes et praktisk anvendeligt grundlag for, at de nye regioner og kommuner allerede fra næste år, 2007, markant kan styrke indsatsen over for gigtpatienter og andre kronisk syge.

Som sagt er der altså præcis på nuværende tidspunkt oven på Sundhedsstyrelsens kortlægning gang i en nærmere fastlæggelse af det her opfølgningsinitiativs mere detaljerede indhold – tidsplaner osv. – men hovedelementerne ligger sådan set fast.

Det er således min forventning, at der i Sundhedsstyrelsens regi skal nedsættes en central styregruppe med deltagelse af alle relevante aktører, herunder de kommende regioner, kommunerne, almen praksis. Styregruppen skal sikre, at udviklingsarbejdet forankres hos de driftsansvarlige kommuner og regioner, og fokus for styregruppen skal altså ikke være gigt eller diabetes eller rygerlunger, men det, der går på tværs, og som binder de her kronikerområder sammen.

Så er det min forventning, at udviklingsarbejdet i 2006 skal målrettes to centrale indsatsområder, dels udarbejdelsen af det, vi plejer at kalde forløbsprogrammer, altså standardiserede forløbsprogrammer for de store kroniske sygdomme, dels styrkelse af grundlaget for patienternes egenomsorg.

Kl. 20.25

Forløbsprogrammer er jo sygdomsspecifikke. De har til formål at samle evidensbaserede retningslinjer for udredning, for behandling, for forebyggelse og sundhedsfremme, og samtidig skal disse forløbsprogrammer jo bidrage til at skabe nogle retningslinjer for en fornuftig arbejdsdeling mellem sygehussektoren, de kommunale tilbud, som begynder at blomstre op, og ikke mindst egen læge.

På gigtområdet konkret skal arbejdet bl.a. inddrage de kliniske retningslinjer for samarbejdet mellem almen praksis og speciallægepraksis, som de lægelige selskaber er i gang med at udarbejde. Så det er det ene indsatsområde, det ene fokusområde.

Det andet fokusområde på sådan den korte bane er styrkelsen af grundlaget for patienternes egenomsorg. Sundhedsstyrelsens rapport dokumenterer, at en bedre udnyttelse af patienternes egne ressourcer medfører nogle bedre sygdomsforløb. Det handler både om at styrke patienternes inddragelse i monitoreringen eller overvågningen af deres egen sygdom f.eks. via måling af blodtryk samt om patientinddragelse i behand-

ling f.eks. via ændring af medicinering. Hvis vi magter at styrke egenomsorgen, kaster det altså resultater af sig, men det forudsætter selvfølgelig også en slags investering, nemlig i patientuddannelse.

Patientuddannelse handler jo om mestring af egen sygdom gennem ændring af livsstil og håndtering af kroniske komplikationer, og med det initiativ, jeg her har skitseret, skal Sundhedsstyrelsen bygge videre på den afprøvning af et patientuddannelsesprogram, som styrelsen netop har gennemført i et samarbejde med bl.a. Gigtforeningen.

Arbejdet i 2006 skal sigte mod at udbrede anvendelsen af patientuddannelsesprogrammer, også på gigtområdet. Så der er altså allerede igangsat en række initiativer på gigtområdet, og jeg har her kort omtalt nogle af dem.

Jeg kunne også nævne, at regeringen og Dansk Folkeparti med finansloven for indeværende år har prioriteret, at forskningsindsatsen vedrørende slidgigt skal øges med 15 mio. kr. årligt over en 3-årig periode, men det afgørende er sådan set i det, jeg her forsøger at sige, at vi med både sundhedsreformen og det arbejde, der nu er igangsat, og som altså foreløbig er et arbejde, hvor der er sat en slags komma med den her rapport, jeg har oversendt til Sundhedsudvalget om de kronisk syge, har skabt nogle forpligtende sigtelinjer for de kommende års indsats på kronikerområdet bredt og dermed også på gigtområdet snævert.

Jeg synes jo, at den her sag er både for alvorlig og for god til, at vi skal slås om copyright og ophavsret til, hvem der har æren af hvilket initiativ. Jeg synes, at vi sådan set i fællesskab skulle glæde os over, at vi med de beslutninger, der er truffet sidste år med sundhedslov m.v., er ved at skabe nogle organisatoriske forudsætninger for at gøre mange af de ting, som jo er det centrale indhold i Socialdemokratiets beslutningsforslag.

Om det så fremmes via en paraply, der hedder national handleplan, eller om det, som jeg nu foreslår det, fremmes mest ved en målrettet indsats, hvor vi altså også tager læring på en måde, så det kan omsættes til andre sygdomskategorier, synes jeg jo ærlig talt ikke vi skal stå og skændes om. Derfor håber jeg sådan set, at man ikke tager det ilde op, når jeg nu når den konklusion, at jeg ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Det er ikke, fordi jeg ikke kerer mig om problemstillingen. Det er ikke, fordi jeg ikke kan se, at der er mange af de elementer, der er i beslut-

ningsforslaget, som er fornuftige. Det er faktisk, fordi jeg føler, at vi med de initiativer, et Folketingsallerede har taget, er ved at skabe forudsætningerne for at indfri nogle af dem.

Det er ikke gjort med et fingerknips. Det kræver, at der er central fokus. Det vil jeg også gerne sætte. Men jeg vil meget gerne undgå den situation, at vi nu skal have centralt fokus og en national handleplan og national følgegruppe på giggt, på diabetes, på KOL etc., når de værktøjer, der skal til for at løse de her patienters udfordringer, i virkeligheden langt hen ad vejen er de samme for de forskellige sygdomskategorier.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu håber jeg bestemt ikke, vi skal skændes om det her. Jeg kan da høre, at vi på mange stræk bestemmer sig enige, og jeg skal da også takke for den her udredning. Den har jeg da læst med interesse og er meget enig i nogle af de anbefalinger, der står.

Den svagthed, der jo er, er, at der er mange pæne ord, men at der ikke er ret meget konkret handling bag ordene. Det, jeg så lytter mig til at ministeren siger, er, at det er det, man så nu skal til at i gang med.

Kl. 20.30

Jeg ved også, ministeren har en tyrkertro på, at den nye kommunalstruktur løser alle forebyggelsestiltag i dette land. Så kan jeg ikke undlade at spørge ministeren: Hvorfor er der ingen konkrete forpligtelser for kommunerne til at implementere nogle af de anbefalinger her, som er meget, meget fornuftige?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg har ikke nogen tyrkertro; nu vil jeg sige, at ordets betydning fortaber sig i min barndoms lærdom, men jeg har altså ikke nogen firkantet, fast tro på noget som helst, men jeg har en opfattelse af, at hvis man vil noget, så er der mange forudsætninger, der skal være til stede på en og samme tid.

Der skal være den rigtige organisatoriske opbygning, det får vi nu. Der skal være de rigtige incitamenter, det får vi nu. Men så skal der selvfølgelig også være den rigtige viden til, at de, der nu får et nyt ansvar, kan arbejde med det, og det får vi også nu.

Det er jo sådan set ideen med de standardiserede forløbsprogrammer at lave sådan en slags

abstrakt, konkret best practise på, hvad der er det ideelle patientforløb inden for forskellige kronikersygdomme, og så stille den viden til rådighed, ud fra hvad der måske så er en tyrkertro på, at de, der er valgt ude i regionerne til at bygge et godt sundhedsvæsen op, de, der er valgt ude i kommunerne til at drive deres kommune godt, og de, der er ansat begge steder, sådan set har den samme interesse, som fru Lone Møller og jeg har. Så bibragt den rigtige viden og givet de rigtige tilskyndelser vil de sådan set, ligesom fru Lone Møller og jeg, fremme den her sag.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Skal jeg forstå det sådan, at ministeren siger, at de standardiserede forløbsprogrammer, vi nu skal i gang med, vil blive væsentlig mere forpligtende end bare de hensigtserklæringer, som der er i rapporten? Så er vi jo kommet et langt stykke ad vejen.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nu skal vi passe på, at vi ikke centraliserer og fjernstyrer alt, hvad der foregår i den offentlige sektor. Det er jo meget tankevækkende, for da vi lavede kommunalreformen, var det mig, der blev beskyldt for centralisering, og hver gang vi har et konkret tema, så er svaret fra oppositionen: Lad os få nogle regler, lad os sætte dem igennem.

Vi har en rollefordeling her, hvor vi får nogle nye aktører ind, som vi forpligter på at forpligte hinanden. Der skal laves sundhedsaftaler mellem kommune og region. Det, der er vores opgave, er at putte den viden ind bl.a. ved nogle standardiserede forløbsprogrammer, og ud fra hvad der er evidens for virker, og hvad der er evidens for ikke virker og sådan noget, stille den viden til rådighed.

Så må vi da tro på og give det en chance, at de mennesker, der sidder med det egentlige ansvar derude, og som i øvrigt skal modtage vælgerens dom hvert fjerde år, ligesom os herinde har en interesse i at omsætte det til noget, der er forpligtende. Instrumenterne er der jo.

Det er en lovgivningsmæssig forpligtelse, at man i mødet mellem kommune og region skal aftale, hvordan der bygges bro sektorerne imellem. Det skal man gøre, og hvis vi så i fællesskab kan udvikle noget viden om, hvordan det bedst tænkeligt sker, så må vi da sådan set gå ud fra, at

(398)

Tirsdag den 24. januar 2006 (B 41)

3177

logikkens veje fører til, at de her ting bliver båret med ind i de aftaler. Det er ikke tyrkeretro, det er sådan set bare sund fornuft.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg har altid hørt til dem, der synes, at en portion sund fornuft er meget godt at blande med politik, men når jeg kan blive lidt bekymret, er det jo bl.a. også, fordi noget af det, ministeren selv påpeger, er: Skal vi have meget mere forebyggelse ude hos de praktiserende læger?

Der er jo bare det problem, at samtlige praktiserende læger i dette land ikke har samme øvelse i at diagnosticere. Hvordan sikrer vi, at samtlige praktiserende læger i landet får en viden om, hvordan man går i gang med et hurtigt forløb? Det er der, min bekymring ligger. Jeg vil meget gerne tro på, at man er interesseret i at få det her til at virke.

Formanden:

Jeg er blevet bekendt med, at der er blevet givet fru Lone Møller positiv særbehandling, ved at hun har fået tre korte bemærkninger, men så får ministeren et halvt minut mere til at svare.

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg er da glad for, at den samme spilleregulering gælder for mig, så jeg også får mulighed for at give lige så mange for mange svar.

Jeg ser da meget gerne, at almen praksis kommer mere på banen her. Jeg så da meget gerne, at overenskomster på området i højere grad understøttede, kan man sige, fokus på sammenhængende patientforløb frem for enkeltkonsultationer. Der er da masser af muligheder her. Nu ligger de i hvert fald i første række uden for min rækkevidde, fordi det jo er et mellemværende mellem SFU og PLO, men lad os nu se, om ikke også der kunne ske noget på den front. Det ville da være positivt, hvis almen praksis kom bedre med.

Kl. 20.35

Jeg er ikke lalleglad, men jeg er sådan set meget optimistisk, med hensyn til at det må kunne lykkes, givet at vi nu har stillet brikkerne anderledes op på denne spilleplade, at få skabt en tilskyndelse til, at almen praksis også bliver mere fokuseret på kvalitetsopsamling – hvad virker, hvad virker ikke? – og sammenhængende patientforløb frem for enkeltkonsultationer, at

kommunerne får den viden via Sundhedsstyrelsens indsats, og at regionerne forpligter kommunerne på at bruge den viden via sundhedsaftalerne.

Det er sådan set den udvikling, jeg ser for mig. Så kan man kalde det en handleplan eller national handleplan, eller hvad man vil, det kan man i hvert fald kalde en strategisk indsats. Og så synes jeg bare, at den skal komme alle kronikere til gode, for de problemstillinger, fru Lone Møller også rejser her, er jo ikke kun relevante for gigtpatienten, men også en række andre kronikere.

Formanden:

Så fortsætter vi efter de autoriserede taletidsregler. Fru Charlotte Fischer for en kort bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det var i henhold til det, ministeren sagde om nationale handlingsplaner. Skal vi have en for hver folkesygdom, der er? Hvor mange skal vi have? Skal vi plastre det hele til med nationale handlingsplaner? Og jeg deler sådan set fuldstændig den overvejelse, der er om, hvor mange vi skal have.

Vi har jo lavet dem for hjertesygdomme og kræft, som er de direkte livstruende sygdomme, og det giver jo god mening, at man har meget hånd i hanke med det. Men hvor langt skal vi så videre gå?

Så er det egentlig også for at forstå, hvad ministerens ræsonnementer er, for regeringen har jo også lavet en handlingsplan for diabetes, og så kan man jo sige, at hvis man har lavet for diabetes, hvorfor så ikke lave for gigt for at blive klogere på det? Hvad er ræsonnementet der?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det understreger måske meget godt den sliske, man kommer ud i, hvis det nu er sådan, at vi føler, at vi så skal lave nationale handlingsplaner, som altså både rummer en særlig organisation, en særlig økonomi og nogle særlige instrumenter for i virkeligheden legio sygdomsgrupper.

Der også noget selvransagelse i det, jeg her siger, for det er rigtigt, vi også har lavet en målrettet indsats på diabetesområdet. Men jeg tror altså bare, vi i virkeligheden tager fejl af målet, for så kan vi sidde med et setup og fokusere på nog-

le sammenhænge i forbindelse med gigtt og et andet setup og fokusere på nogle sammenhænge i forbindelse med diabetes, i forbindelse med KOL og i forbindelse med nogle andre sygdomskategorier. Og hvem er det så pludselig, der egentlig har øje for: Hov, det er jo sådan set de samme problemstillinger igen og igen?

Det er ikke, fordi jeg har noget imod, at vi arbejder nationalt strategisk med det, jeg synes bare, vi skal arbejde med det rigtige. Det, jeg siger vi nu skal gøre en målrettet indsats på, er jo altså kronikerområdet, det er sådan en matrixtilgang, eller hvad ord man nu vil bruge. Det er en anden tilgang, men det fører jo samme sted hen.

Jeg vil meget gerne diskutere det her nærmere med de sundhedspolitiske ordførere også i et setup, der måske er mere operationelt end en folketingsdebat her en sen tirsdag aften, for jeg tror i virkeligheden ikke, vi grundlæggende ser så forskelligt på det her.

(Kort bemærkning).

Charlotte Fischer (RV):

Det var bare for at være helt sikker på, at jeg forstår det rigtigt, at man kan sige, at set med ministerens øjne var det det helt rigtige at få hjerteplanen og kræftplanen, som jo også er succeser, solstrålehistorier, men derefter er det måske meget mere en tværgående tænkning, man skal søge, og det gælder også på diabetesområdet, som jo rummer nogle af de samme problemstillinger, som gælder på gigtområdet. Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, sådan kunne man godt sige det, hvis man formulerede sig bedre, end jeg gør. Kort, præcist og målrettet kunne man godt udtrykke det på den måde.

Formanden:

Tak til indenrigs- og sundhedsministeren. Så er det fru Birgitte Josefsen som ordfører.

Birgitte Josefsen (V):

Vi ved, at mere end hver tredje voksne dansker lever med en langvarig sygdom, og at antallet af kronikere vil være stigende de kommende år, bl.a. fordi vi får en anden alderssammensætning, og vi ved også, at mange får livsstilsbettingede sygdomme. Der er derfor al mulig grund til at sætte fokus på hele kronikerområdet, der er

al mulig grund til at udtænke løsningsforslag med henblik på at forebygge og udvikle behandlingsmetoder og forske på området kroniske sygdomme.

Vi ved også, at den 1. januar 2007 træder en kommunalreform i kraft, der medfører, at mange nye udfordringer på sundhedsområdet bliver lagt ud til primærkommunerne. Vi ved, at det betyder mange udfordringer for kommunerne, men vi ved også, at det kan komme til at betyde mange muligheder for borgerne.

Kl. 20.40

Bla. er der jo et flertal her i Folketinget, der vedtog en sundhedslov i foråret, hvor vi præciserede, at den kommunale indsats over for den patientrettede forebyggelse skulle omfatte genoptræning, patientskole og rehabilitering. Jeg nævner det for at gøre opmærksom på, at med hensyn til det punkt 4, som forslagsstillerne har beskrevet i bemærkningerne til beslutningsforslaget, kan de være rolige. Der er i sundhedsloven fokuseret på, at kommunerne skal tilbyde patientundervisning og oprette patientskoler.

Jeg står her med en af de ansøgninger, der kom fra kommunerne – 1 ud af 63 – hvori man ønskede at få lov at oprette et pilotprojekt gænde ud på at oprette et sundhedscenter. Det er blot et eksempel ud af mange, der viser, at der fokuseres på patientundervisning, på forskning og på de kronisk syge og forebyggelse.

Ikke nok med, at kommunerne er opmærksomme på, at de skal igangsætte patientskoler, de har faktisk forstået opgaven hundrede procent. Det står nemlig klart, at der ligeledes pågår et forberedende arbejde allerede nu, sådan at man er klar til den 1. januar 2007.

Der etableres samarbejdsfora med det mål, at både almen praksis, regioner og kommuner får et fælles fodslag i indsatsen over for de mange borgere, der har pådraget sig kroniske sygdomme.

Der fokuseres på at udvikle standardplaner, således at der er sammenhæng mellem forløbet for rehabilitering på sygehuse, opsporing hos almen praksis og et eller flere kommunale tilbud; det kan være genoptræning, opfølgning og patientskoler til udslusning i form af netværksløsende tilbud, eksempelvis i samarbejde med patientforeninger.

I Venstre kan vi allerede nu se, at netop den nye opgavefordeling på sundhedsområdet vil medføre et større fokus på den forebyggende del, og der er taget hånd om den patientrettede del. Mange gigtlidelser og andre kroniske lidel-

ser kan forebygges eller udskydes ved at være opmærksom netop på det at leve sundt og have en sund livsstil, og det er noget af det, der vil være fokus på i primærkommunerne.

I finansloven har Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti afsat 15 mio. kr. årligt over en 3-årig periode, hvor man skal forske i slidgigt, og under Beskæftigelsesministeriet er der fokuseret på en arbejdsmiljøindsats over for tunge løft, så alt i alt synes vi, at man er på vej i den rigtige retning, men vi medgiver, at det er vigtigt, at man sætter fokus på området.

Vi kan ikke støtte det forslag, der ligger, og som vi behandler i dag.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg er meget enig med Venstres ordfører i, at det er en stor kommunal opgave.

Men kan det så ikke bekymre Venstres ordfører, at vi jo faktisk lige har modtaget noget materiale fra Gigtforeningen, hvor man har prøvet at lave en opgørelse over, hvor mange borgere der er i de forskellige kommuner, som har fået diagnosticeret en gigtsygdom? Der er faktisk nogle steder i landet, hvor der slet ikke er nogen, der har gigt, og det er jo kun glædeligt, hvis befolkningen dér er så sund, men det kunne måske også hænge sammen med, at det ikke er et område, man prioriterer.

Derfor vil jeg gerne spørge: Hvordan tror Venstres ordfører, at vi kan sikre en prioritering og vende udviklingen, blot fordi vi nu får nogle nye kommunestregere?

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Jeg synes, vi skal se det i en sammenhæng med det, ministeren også var inde på, nemlig rapporten, vi har fået, om de kroniske sygdomme, hvor der er en række anbefalinger. Jeg forventer, at der på baggrund af den rapport fremkommer nogle initiativer, og de skal selvfølgelig også koordineres ud til de kommunale instanser.

Men når jeg siger, at jeg har tiltro til, at der bliver fokuseret på området i de nye, store og stærke kommuner, så er det i forbindelse med, at jeg går ind og kigger på netop de mange ansøgninger, der kom, hvor man gerne ville have lov til at oprette pilotprojekter i forbindelse med sundhedscentre, og hvor mange af dem netop har fokuseret på området de kroniske sygdomme. Jeg tror ikke, det har været – i hvert fald ikke i manges bevidsthed – højt prioriteret hidtil,

men nu er der jo også et incitament i kommunalreformen til at yde en indsats på det forebyggende område.

Formanden:

Så er det fru Lone Møller for en sidste kort bemærkning.

Kl. 20.45

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu er det jo ikke alle kommuner, der er blevet større. Der er faktisk en meget stor del af landets kommuner, som sådan set har samme størrelse, som de hele tiden har haft. Så kunne man jo starte med at gå ind at se, hvordan det så står til med forebyggelsesopgaverne i de kommuner. Der kan jeg da i hvert fald sige uden at være ekspert og uden at have det nøjagtigt, at det ikke står lige godt til alle steder.

Fru Birgitte Josefsen henviser selv her til rapporten om kroniske sygdomme og taler om patientuddannelse. Det er noget af det, som jeg i hvert fald tror har en meget god virkning. I rapporten her omtaler man det som en god idé, men det er ingen forpligtelse.

Kunne fru Birgitte Josefsen forestille sig, at Venstre ville være med til at lave et forslag til, at kommuner blev forpligtet til at oprette patientuddannelser?

(Kort bemærkning).

Birgitte Josefsen (V):

Nu vil jeg gerne på baggrund af rapporten, der ligger fra Sundhedsstyrelsen, vente på, at Sundhedsstyrelsen kommer med nogle initiativer på hele det område, der hedder de kroniske syge, ligesom jeg vil sige, som jeg sagde i min ordførertale, at jeg kan se, at mange kommuner på nuværende tidspunkt i den planlægning, de er i gang med, har været inde at beskrive, at de vil opprioritere det her område og netop fokusere på patientundervisning og patientskoler. Så jeg har tiltro til, at det kommunale selvstyre virker.

Formanden:

Tak til fru Birgitte Josefsen. Så er det fru Lone Møller som ordfører.

Lone Møller (S):

Allerede inden forslaget her har været behandlet, har der jo været meldinger ude fra de forskellige partier. Noget af det, som flere partier også allerede har sagt her i dag, er: Hvorfor nu

en handlingsplan for gig? Skal vi have handlingsplaner på alle områder?

Der er jo ingen tvivl om, at der, hvor vi har lavet handlingsplaner, har området fået et løft. Og jeg vil ikke være så bekymret over at have handlingsplaner for alle diagnosegrupper. Der er ingen tvivl om, at de sætter fokus på områderne, og at de er med til at styrke dem. Men jeg vil selvfølgelig være tilfreds med alle tiltag, der kan vedtages i denne samling, for at få styrket gigtområdet.

Når vi har sat fokus på gigtområdet, er det jo, fordi en meget, meget stor befolkningsgruppe er underlagt disse sygdomme. Det er omkring 700.000 danskere, der lider af en gigtsygdom, og der er ingen tvivl om, at der vil komme flere til i de kommende år. Og hvorfor vil der det? Det vil der bl.a., fordi vi har et stigende antal ældre og vi desværre også har et stigende antal overvægtige. For de mennesker, som er ramt af en gigtsygdom, har det store konsekvenser med kroniske smerter, kronisk træthed, fysisk handicap og sociale begrænsninger.

Hvis vi kigger på gig, er det den næstdyreste sygdomsgruppe kun overgået af psykiske sygdomme, og den koster samfundet ca. 34 mia. kr. om året. Det vil sige, at der er midler til at gå i gang. Og hvis vi ser på, hvor mange ansøgninger der kommer til førtidspensionsområdet, så er 20 pct. af ansøgningerne begrundet i sygdom i bevægeapparatet, og 48 pct. af alle langtidssygemeldinger skyldes problemer i bevægeapparatet. Derfor har vi med et stort og omfattende problem at gøre. Og alene af den grund mener vi, at det er vigtigt at få sat yderligere fokus på området.

Der er ingen tvivl om, at der er meget stor forskel på, om man bor i Øst- eller i Vestdanmark med hensyn til, hvordan man bliver behandlet. Det er det, vi meget gerne ville være med til at ændre, sådan at vi sikrer, at uanset hvor man er bosat i dette land, får man den samme behandling, den samme hurtige behandling og en hurtig diagnosticering. Vi taler så meget om i disse år, at vi også skal undgå udstødning fra arbejdsmarkedet, at man skal blive længere på arbejdsmarkedet. Derfor er det utrolig vigtigt, at der også bliver sat fokus på de områder.

Patientuddannelse har i hvert fald i nogle af de eksempler, der har været, givet en god erfaring, og derfor er det noget af det, som vi mener man burde vedtage i en national handlingsplan. Det skal ikke blot stå i en rapport fra Sundhedsstyrelsen, hvor man anbefaler det, men lader det

være mere eller mindre frivilligt op til kommunerne.

Kl. 20.50

Derfor er der ingen tvivl om, at vi vil forsøge at få afdækket en stor del af det her område under udvalgsarbejdet. Vi vil også følge nøje op på ministerens udmeldinger her i dag, og det ville være rart, hvis vi i fællesskab kunne igangsætte et initiativ, som styrkede hele det her område. Om det så bliver en national handlingsplan, eller hvad vi skal kalde den, ved jeg ikke, blot der kommer en forstærket indsats, og at det ikke er noget, der bare skal udvikle sig i takt med, at vi får en ny kommunalstruktur.

Formanden:

Så er det fru Birthe Skaarup som ordfører.

Birthe Skaarup (DF):

Forslaget fra Socialdemokraterne lægger i hovedtræk op til, at der er behov for en national handlingsplan, som fru Lone Møller lige har omtalt, og at der skal ske en forskningsmæssig indsats over for gigtsygdomme.

Vi er i Dansk Folkeparti klar over, at rigtig mange mennesker lider af forskellige sygdomme i bevægeapparatet, og at det har nogle samfundsmæssige konsekvenser. Mange forlader nemlig arbejdsmarkedet tidligt i deres arbejdsliv på grund af sygdomme og ansøger om førtidspension. Desuden skyldes mange af de daglige korttidssygemeldinger også denne sygdom. Socialforskningsinstituttet har opgjort, at 43 pct. af alle sygemeldinger – det ligger måske meget godt i tråd med de 48 pct. som tidligere nævnt – over 9 ugers varighed også skyldes lidelser i bevægeapparatet med et samfundsøkonomisk tab til følge.

Når vi taler om slidgigt, ved vi, at det har stor betydning for det enkelte menneske, fordi der følger begrænsninger med i det daglige, ud over at man kan have stærke smerter. Der findes ingen helbredende behandling for slidgigt, og der mangler grundlæggende viden om sygdommens opståen, udvikling og forebyggelse, selv om vi af og til hører, at det gælder om at bevæge sig, til trods for at det kan gøre ondt, og også at raske led tager over og dermed tager belastningen fra de slidte led.

Men konsekvenserne af den manglende viden gør måske, at patienterne får oplyst, at udviklingen af slidgigt ikke kan forebygges, at det er et aldersfænomen, samt at man blot må lære at leve med sygdommen. Nu er det jo sådan, at

ikke alle mennesker stiller sig tilfreds med at skulle fortsætte en livslang behandling med smertestillende medicin, som vi ved kan give bivirkninger, eller operationer.

Når Gigtforeningen oplyser, at ca. 220.000 danskere har en slidgigt-diagnose, mens andre eksperter anslår, at hen imod 500.000-700.000 danskere også lider af sygdommen, så kan vi i Dansk Folkeparti godt forestille os, hvorledes konsekvenserne vil blive fremover. Med en stigende levealder vil sygdommens hyppighed forventelig tiltage betydeligt.

Det er også på den baggrund, at vi ved finanslovforhandlingerne foreslog at give et løft til den gruppe førtidspensionister, der fik det mindste beløb, men at der også var en idé i samtidigt at få afsat penge til forskning i gigt for at få klarlagt, hvor og hvordan der kan sættes ind mod denne sygdom, og at der mere præcist og detaljeret kan laves en diagnostik for slidgigt, at effekten af forskellige behandlingstiltag kan vurderes over tid, samt at det kan vurderes, i hvilket omfang forebyggende tiltag mod udviklingen af slidgigt har effekt.

På den måde kan vi nu sammen med regeringen skabe et grundlag for at give det markante løft, der skal til, for at hjælpe de mange mennesker, der lider af slidgigt.

Denne indsats skal efter vores vurdering på plads, før vi taler om en national handlingsplan. Vi er ikke afvisende over for at styrke sundhedsvæsenets indsats over for gigtpatienter og borgere med andre kroniske sygdomme, fordi det betyder bedre og øget livskvalitet, for netop de kroniske sygdomme tager så stor en del af sygehusvæsenets budget. Derfor har vi da også i det foregående år været med til at afsætte ressourcer til dette område.

Vi forventer os desuden en del af den forebyggende indsats, som kommunalreformen skal være med til at styrke, og vi kan forstå på ministeren, at der skal nedsættes en gruppe, som sikrer udviklingsarbejdet mere målrettet med forløbsprogrammer, og som styrker grundlaget for patienternes egenomsorg, nemlig via patientuddannelsen, som også er et af elementerne i Socialdemokraternes forslag.

Kl. 20.55

Jeg må også sige, som andre har været inde på, at vi forventer os meget af sundhedscentre. Vi havde jo selvfølgelig dengang et mål med, at vi skulle oprette nogle sundhedscentre, når vi så, hvad kommunerne skulle til at tage sig af. De

får pålagt den forebyggende indsats over for borgerne, sundhedsfremme og rehabilitering.

Det er vores opfattelse, at det er udmærket, at vi får debatten her i dag, og at Folketinget fokuserer på, at gigt er en folkesygdom. Hele forsknings- og forebyggelsesområdet er væsentligt for ikke at glemme effekten og udviklingen af biologisk medicin, for det er også en vigtig del af indsatsen mod gigtsygdomme.

Som sagt vil vi følge det her område meget nøje fremover. Vi har også bemærket, at andre partier er meget interesserede i, at vi virkelig kommer til bunds i at få hjælp til de folk, der har gigt, hvad enten det foregår i kommunalt regi eller i sundhedsvæsenet.

Formanden:

Tak til fru Birthe Skaarup. Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Med det her forslag vil Socialdemokratiet pålægge regeringen at udarbejde en national gigt-handlingsplan. Ifølge forslagsstillerne skal gigt-handlingsplanen bl.a. sikre et standardiseret udrædningsforløb, sikre en strategi for diagnosticering og behandling, den skal fungere som en udbygning af den forebyggende og sundhedsfremmende indsats, og den skal styrke patientuddannelse og øge forskningen på området.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at sundhed skal være en kerneydelse i et moderne velfærdssamfund, ingen tvivl om det. Vi ønsker, at den enkelte skal opleve et sundhedsvæsen, der er præget af sammenhæng mellem forebyggelsen, behandlingen, genoptræning og omsorgen, uanset hvilken sygdom vedkommende lider af. Vi skal naturligvis have et sundhedsvæsen, hvor den enkelte har et indtryk af at være i gode hænder. Det gælder samtlige områder inden for vores sundhedsvæsen, og det gælder derfor også for gigt.

Gigt er en sygdom, der rammer flere og flere mennesker, og der er ikke nogen tvivl om, at gigt kan være meget invaliderende. Der er ofte tale om meget stærke smerter, nogle gange kroniske, som naturligvis påvirker den enkeltes hverdag.

Mange gigtpatienter oplever, at sygdommen forhindrer dem i at udføre et normalt stykke arbejde, og sygdommen kan også have stor indflydelse på patientens sociale liv. F.eks. føler mange, at de er begrænsede i deres fritid og ikke har overskud til at deltage i sociale arrangementer.

Samtidig lever mange også i uvished om, hvordan deres sygdom udvikler sig i fremtiden, og om der vil ske en forværring af deres tilstand. Der er derfor ingen tvivl om, at gigt kan være meget invaliderende, og sygdommen kan have store omkostninger både menneskeligt og samfundsmæssigt.

Der skal heller ikke være tvivl om, at vi gerne vil arbejde for at forbedre forholdene for gigtpatienter. Vi mener ligesom forslagsstillerne, at det er nødvendigt med en øget fokus på bl.a. forebyggelse, diagnosticering og behandling af gigtsygdomme.

Når vi imidlertid ikke støtter forslaget, er det, fordi vi mener, at det er uhensigtsmæssigt at udarbejde en specifik handlingsplan for gigtområdet. Mange af de forhold, der gør sig gældende for gigtpatienter, gør sig også gældende for patienter, der lider af andre kroniske sygdomme, og vi ser derfor hellere, at styrkelsen af gigtområdet sker samtidig med en generel styrkelse af indsatsen over for samtlige store patientgrupper med de kroniske sygdomme.

Mange mennesker lider af en kronisk sygdom, og vi mener derfor, at der er behov for en samlet indsats for hele området. Vi mener også, at regeringen allerede er godt i gang med at fastlægge rammerne for et udviklingsarbejde inden for området vedrørende gigt og andre kroniske sygdomme.

Derudover er vi også af den opfattelse, at regeringen allerede har gjort en indsats for at forbedre forholdene for landets gigtpatienter med bl.a. gennemførelse af sundhedsreformen, hvor de overordnede rammer for indsatsen over for gigtpatienter og andre kroniske sygdomme generelt er blevet styrket. Ligeledes har regeringen, som ministeren jo også har påpeget, besluttet at øge forskningsindsatsen vedrørende slidgigt. Vi er sikre på, at bl.a. de tiltag er med til at give os et godt grundlag for at udvikle bedre behandlingsmuligheder og sikre den rigtige diagnosticering.

Kl. 21.00

Samlet set mener vi derfor, at vi er godt på vej, men vi skal naturligvis gøre mere endnu. Vi vil gerne arbejde for at forbedre forholdene for denne gruppe patienter, men vi mener ikke, at en særskilt handlingsplan er det rette værktøj, og det er derfor, vi ikke støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge den konservative ordfører om argumentet for, hvorfor det lige præcis er handlingsplanen, der vedrører gigt, man synes er en dårlig idé. For De Konservative har jo støttet handlingsplaner for en lang række andre sygdomme. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvorfor det specifikt er handlingsplanen for den her patientkategori, man synes er en dårlig idé.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi synes, det er en bedre idé at lave en samlet plan for de kroniske sygdomme, og derfor synes vi ikke, det er hensigtsmæssigt, at man bare fokuserer på én sygdom.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Betyder det så, at der vil være en principiel ændring i De Konservatives politik, sådan at vi også vil få den samme melding fra De Konservative, for så vidt angår nogle af de andre patientkategorier?

Man kunne i realiteten bruge det samme argument om diabetesbehandlingsplanen, kræftbehandlingsplanen, hjertehandlingsplanen og alle de der forskellige handlingsplaner. Selvfølgelig kan der godt være den logik, at man skal have tværgående handlingsplaner, men der kan jo også være den logik at gå ind med mere strategiske handlingsplaner på nogle specifikke områder og give dem et særligt løft.

Når der nu er stor enighed om, at gigtgruppen har behov for et særligt løft – det hørte jeg ministeren sige, og jeg har hørt det fra flere andre – så kunne det her jo godt være med til at give området det særlige løft, der er brug for. Især fordi der er penge at spare ved at iværksætte en forebyggende indsats over for gigt.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi mener, det vil være mere hensigtsmæssigt at lave en tværgående indsats på det her område, sådan som ministeren jo også har redegjort for tidligere. Men jeg afviser ikke, at vi på et senere tidspunkt laver en handlingsplan for et enkelt område. Det vil jeg da ikke stå her og lægge hovedet på blokken og sige at vi aldrig nogen sinde vil gøre. Men i det her tilfælde synes vi altså,

det er mere hensigtsmæssigt at lave et tværgående arbejde.

Kl. 21.05

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu er det jo meget fornuftigt, synes jeg, at lave tværgående forløb. Men der er jo altså også områder, som ikke er identiske. Er fru Helle Sjelle ikke bange for, at hvis vi skyder med spredde hagl og siger, at vi skal løse alle problemerne for alle kronikergrupper over en bank, så vil nogle af de initiativer, som man jo i dag i hvert fald på gigtområdet har viden om virker – det har man måske ikke haft så meget før – måske drukne i, at vi skal afvente, at det skal være tværgående?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nej, det frygter jeg egentlig ikke, for jeg går naturligvis ud fra, at det forarbejde, der bliver gjort forud for, at man laver det her tværgående arbejde, er godt og grundigt, og at man selvfølgelig prøver at samle de ting op, som man allerede har gjort.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu er det jo sådan, at der allerede i dag er meget stor forskel på gigtbehandlingen, i forhold til hvor man bor i landet. Der er bl.a. stor forskel på ventetider, på muligheden for at komme til speciallæge, og der er meget stor variation i medicinskriveringerne. Mener fru Helle Sjelle, at lige nøjagtig det problem, der er på gigtområdet med hensyn til de tre nævnte kategorier, ventetider, speciallægebesøg, medicin, vil blive løst for gigtpatienter, ved at vi laver et tværgående handlingsprogram?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Vi ser en fordel i, at man generelt laver et tværgående program, for der vil være nogle ting, hvor der selvfølgelig vil være nogle synergieffekter. Det er derfor, vi synes, det er en udmærket idé, at man laver en tværgående handlingsplan på det her område. Samtidig med at man laver de her tværgående planer, må man selvfølgelig også sørge for, at man samler op inden for den enkelte sygdom. Det er da klart, at der vil være nogle forskelle. Det vil der da være.

Formanden:

Så er det fru Charlotte Fischer som ordfører.

Charlotte Fischer (RV):

Forslaget fremsat af Socialdemokraterne handler jo om at skabe grundlag for at få en national gigthandlingsplan. Som udgangspunkt vil jeg sige, at der jo er rigtig meget, der taler for det, sådan som andre også har været inde på. Der er 700.000 danskere, der på den ene eller den anden måde er berørt af de her muskel- og skelet-sygdomme, så det er en rigtig stor folkesygdom. Den koster først og fremmest meget i menneskelige lidelser, men den koster også meget på samfundets bundlinje. Så som udgangspunkt og helt overordnet set er vi positive over for at styrke indsatsen på det her område.

Den diskussion, vi gerne vil lægge op til, er selvfølgelig: Er det her den rigtige måde at gøre det på med en national handlingsplan? Vi lægger det egentlig rimelig åbent ud. Det er ikke sådan, at vi har et færdigt svar.

Vi synes, at mange af de elementer, der er i forslaget, er rigtige, altså både standardiserede udredninger, mere forebyggelse, egenomsorg, mere forskning osv. Vi synes, at alt sammen lyder meget rigtigt.

Men alligevel føler jeg nok et behov for at gå ind og tale mere om prioritering, for det her handler jo dybest set også om prioritering. Vi har jo andre folkesygdomme. Der er otte af slagten i det hele, og vi har nationale handlingsplaner for tre af dem, to for de direkte livstruende, nemlig kræft og hjerte-kar-sygdomme, og så har vi også en på diabetesområdet.

Man kan jo spørge: Er det så den vej, vi skal fortsætte ad? Som jeg også nævnte i et spørgsmål til ministeren, kan man sige, at har man en handlingsplan for diabetes, er det principielt meget svært at afvise, at man også skal have en for gigt, som talmæssigt faktisk er en større folkesygdom.

Jeg synes, at problemet i den tilgang er, at når det gælder de to livstruende sygdomme kræft og hjerte-kar-sygdomme, giver det meget mening at have en national handlingsplan. Det er livstruende sygdomme. Det er utrolig vigtigt, at vi har et ensartet behandlingsniveau over hele landet. Men spørgsmålet er, når vi går videre: Skal vi så have en for hver af de andre? Jeg synes, at når man har det for den ene, er det svært at argumentere for, at man ikke skulle have det for de andre.

Fru Lone Møller var jo f.eks. inde på, hvorfor vi ikke tager de psykiske lidelser med. Det er

faktisk et rigtig stort problem, og efterslæbet er jo ret stort set med mine øjne. Dansk Psykiatrisk Selskab skønner, at i løbet af et enkelt år oplever 20 pct. af den voksne befolkning en psykisk lidelse. Det er et massivt samfundsproblem, og kigger man på det, kan man se, at vi er i underskud behandlingsmæssigt på alle mulige ledder og kanter.

Så vores tilgang til det her er i virkeligheden at sige: Vi synes, vi har behov for at få det hele op på bordet. Det er ikke, fordi det skal tage år og dag, men i virkeligheden er der behov for at få det op på bordet og lave en prioritering også på tværs, for det her handler om prioritering. Går vi ind og laver noget på gigtområdet, er det klart, at så skal vi bruge nogle ressourcer, hvis vi mener det alvorligt. Så siger vi, at vi sætter ind dér, og det betyder så, at vi ikke kan sætte lige meget ind andre steder. Vi føler ikke, vi har et grundlag for at lave den prioritering i dag, og vi så gerne, at regeringen kom med et bedre grundlag for at lave den overordnede prioritering af området.

Så vil jeg lige komme ind på spørgsmålet om metoden i det her, for en anden ting er jo arbejdsdeling. Hvad er det, vi gør herinde, og hvad er det, man gør ude i regionerne og kommunerne?

Hvis vi laver handlingsplaner ikke bare for de enkelte folkesygdomme, men også tværgående – rettet mod fedme, motion, kost osv. – hvad efterlader det overhovedet af ansvar til kommuner og regioner? Hvor meget kan vi leve med, at der er forskelle? Fru Lone Møller var også inde på det.

Jeg synes principielt, det er vigtigt, at vi opretholder en god arbejdsdeling, og med det mener jeg, at vores opgave herinde i Folketinget er at udstikke nogle overordnede mål: Hvor er det, vi vil hen på de udvalgte områder, vi prioriterer? Så skal vi sætte pengene af, og så skal vi hjælpe kommuner og regioner med at have redskaberne. Vi skal udvikle nogle redskaber, der ligger i værktøjskassen, og så kan de tage dem op og bruge dem, så de når de mål, vi har udstukket. Det synes jeg er en rigtig arbejdsdeling, for den betyder også respekt for den kommunalreform, som vi jo støtter, og den nye arbejdsdeling, der er med kommuner og regioner, med større enheder.

Alt sammen er sagt for også at rejse en lidt mere principiel debat og sige, at vi er enige i, at gigtt er et stort sygdomsområde, som vi skal prioritere over den næste tid, men vi er ikke helt

sikre på, at en gigthandlingsplan er det, der skal til nu.

Kl. 21.10

Formanden:

Tak til fru Charlotte Fischer. Så er det hr. Kamal Qureshi som ordfører.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil ikke her gentage de mange tal, som er blevet fremsat fra alle ordførerne for, hvor omfattende et problem gigtt er i det danske samfund, hvor stor en folkesygdom det er. Det tror jeg sådan set at der er en generel enighed om hele vejen rundt her i Folketingssalen på tværs af partierne.

Der er to ting, som gør, at jeg egentlig synes, der er god logik i en national gigthandlingsplan.

Dels er det jo en meget omfattende folkesygdom, hvilket jeg i hvert fald vil sige er et af de væsentligste kriterier for, at man prioriterer, at der skal være en national handlingsplan. Det giver jo langt hen ad vejen god mening at investere i forebyggelse af gigtt. Vi ved, at hvis man sætter tiltag i gang, får de, der har gigtt, en meget bedre tilværelse. Det kan de sådan set få uden at få forfærdelig meget smertestillende, det kan de få ved at lave mere motion og ved at lave fysioterapi og mange andre tiltag, som ikke er af medicinsk karakter. Det kan faktisk fremme velvære og livskvalitet for gigtpatienter betragteligt.

Dels reparerer vi skader på mange personer med gigtsygdomme, når vi skal lave kirurgiske indgreb, f. eks. nye hofter, nye knæ og alt det andet, som vi efterfølgende bruger rigtig mange penge og ressourcer på. Dette ville jo blive formindsket betragteligt, hvis vi satte ressourcer af til at gøre noget ved hele gigttområdet.

Så synes jeg også, nogle af ordførerne lægger meget op til den kassetænkning, der hedder, at hvis vi går ind og prioriterer det her område og bruger nogle forebyggelsesmidler her, så må vi jo skære ned på et andet sundhedsområde.

Det synes jeg egentlig er en meget kasseagtig måde at tænke på, hvor man kun tænker på sundhedsområdet som en blok, for hvis vi kan gå ind og bruge nogle penge på at forebygge på gigttområdet og sikre, at antallet af gigtpatienters sygedage bliver formindsket, er der jo penge at spare på de andre kasser i forhold til dagpenge, i forhold til sygedagpenge osv. osv.

Så økonomisk er det god logik at sige, at det er meget bedre at forebygge – det siger alle økonomer jo – for det sparer samfundet for en mas-

se omkostninger for slet ikke at tale om de enkelte patienter, der får en betragtelig bedre hverdag ud af det.

Så alt i alt synes vi, det giver god mening at sætte ind på det her område, hvad der jo også har været gennemgående enighed om; at her er der faktisk et område, hvor der er brug for en særlig indsats, fordi der er flere af de tiltag, man har igangsat på nogle andre områder, som man ikke har igangsat på gigtområdet.

Så vil jeg sige med hensyn til hele diskussionen om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at lave handlingsplaner på enkeltområder eller ej, at vi jo ved fra nogle af de områder, man har lavet dem på, at det har vist sig at være succeser. Vi ved fra hjerteområdet og kræftområdet, at det giver god mening at lave nogle af de her, hvad skal man sige, vertikalt strategiske meget fokuserede handlingsplaner og komme hele vejen rundt med hensyn til, hvordan man løser de enkelte problemer i forbindelse med nogle af de store folkesundhedssygdomme, der er.

Jeg synes i hvert fald, det vil give god mening at gå ind og satse på det område og prøve at komme videre med det. Det er jo en debat, vi har haft nogle gange, også i forhold til genoptræningsindsatsen for gigtpatienter og lignende.

Så synes jeg, at når nu der er så stor en erkendelse fra mange af ordførerne af, at det her er et område, hvor man har mange gode intentioner, er det overraskende, at der ikke bliver gjort mere på området.

Det kan godt være, der er nogle enkelte detaljer i dette forslag fra Socialdemokratiet, som vi måske ville gøre anderledes, men intentionen og helheden i det vil vi gerne støtte.

Formanden:

Tak til hr. Kamal Qureshi. Så er det fru Majbrit Berlau som ordfører.

Kl. 21.15

Majbrit Berlau (EL):

Det forslag, der ligger her fra Socialdemokraternes side, synes vi er et fornuftigt forslag, og det synes vi, fordi vi ligesom alle andre her anerkender, at gigter er et heftigt problem i samfundet og er et område, hvor der bør være en særlig indsats.

Så har der været flere røster fremme i debatten, der har sagt, at vi er nødt til at lave en eller anden politisk vurdering af hele sundhedsområdet og en prioritering af, hvilke sygdomme der skal have en særlig handlingsplan, og at vi ikke bare kan tage nogle enkelte områder ud

Jeg synes, det er meget fint, hvis man vil lave en overordnet vurdering af samtlige sygdomme, som er af en vis udbredelse, men jeg synes ikke, det udelukker, at man stemmer for det her forslag. Det synes jeg faktisk ikke det gør, for vi ved, at gigter er et problem, og vi ved også, at nogle af de forslag, som der rent faktisk fremlægges her, kunne være medvirkende til, at vi fik gjort en større indsats med hensyn til gigter.

Jeg har dog et par enkelte kommentarer til forslaget, hvor jeg godt synes, jeg vil trække det videre. Der står i forslaget, at de 50 mio. kr., man ønsker at afsætte til gigthandlingsplanen, f.eks. skulle være til efteruddannelse af læger i almen praksis. Jeg kunne godt tænke mig, at man tog skridtet videre – jeg ved godt, at det ikke nødvendigvis kan ligge i handlingsplanen, men også skal diskuteres andre steder – så det faktisk i langt højere grad indgik i grunduddannelsen af læger. Det er jo altså en folkesygdom, så det burde være sådan i lægeuddannelsen, at man havde større viden om nogle af de sygdomme, som mange mennesker rammes af.

Så synes jeg også, der er en anden stor skurk på området, hvor vi godt kunne gribe ind, og det er arbejdsmarkedet, som der også rigtigt nok bliver skrevet i bemærkningerne til det her forslag, og der mener jeg, at vi er nødt til at gå lidt mere radikalt til værks.

Vi ved, at arbejdsmarkedet skaber stress, skaber nedslidning, og vi ved også, hvilke områder det er i dag – det er f.eks. sundhedssektoren, hjemmehjælperne, det er rengøringsområdet; det er de mennesker, der arbejder i de fysiske brancher, som i høj grad bliver ramt af den her sygdom.

For mig er det helt uforståeligt, at vi fortsat har et arbejdsmarked, der er indrettet på en måde, hvor folk bliver syge. Det kan ikke siges for mange gange: En fordeling af arbejdet i det her samfund er altså nødvendig, hvis vi skal sikre, at mennesker ikke nedslides før tid.

Så vil jeg sige – bare sådan en lille kommentar, så vi ved, hvad det er, vi snakker om – at når der snakkes forskning i det her forslag, så er jeg af den meget klare opfattelse, at vi snakker offentlig forskning og ikke privat forskning. Det er bare for lige at slå den del af det fast, for offentlig forskning vil betyde, at vi politisk kan styre, at det er alle gigter, der bliver forsket i, og at det også har et resultat, der kan være til nytte for alle i befolkningen. I den forbindelse synes jeg, det vil være en fornuftig idé at inddrage de organisationer, der er på området, for at fastlægge

ge, hvad det er for en forskningsplan, der skal lægges.

Alt i alt synes jeg, det er et fornuftigt forslag, og jeg kunne godt tænke mig, at vi også gik lidt videre end det her forslag. Til dem, som synes, at vi er nødt til at sætte os tilbage og sylte det hele lidt ved at kigge på alle mulige handlingsplaner, må jeg sige, at det synes jeg også vi skal gøre, men det er ikke nogen begrundelse for at stemme imod det her forslag.

Formanden:

Tak til fru Majbrit Berlau. Og så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Lone Møller.

Lone Møller (S):

Det, der er enhver ordførers glæde, men også skræk, er at have et forslag, som så at sige alle partier tager positivt imod, taler pænt om og synes er noget, vi skal arbejde videre med, men som man alligevel ikke vil stemme for. Efter mange års erfaring ved jeg, at når man slutter de pæne ord med at sige, at man desværre ikke kan støtte forslaget, sker der som regel ikke ret meget mere på området, før et eller andet parti eller samme parti genfremsætter det. Det håber jeg ikke sker med det her forslag.

Jeg synes, der har været mange positive meldinger. Jeg er specielt glad for den sidste ordførers, for jeg er nemlig helt enig i, at fordi man måske ikke kan løfte alle områder på en gang, bør man jo ikke sige, at så kan vi ikke gå i gang med det her område.

Kl. 21.20

Der har måske været en tendens til, at man ikke har haft megen viden på gigtområdet, men det har man altså i dag, anerkendt viden. Vi ved, hvad det er, vi kan gå i gang med. Det burde jo være sådan, at man i dette Folketing kunne sige: Vi har gode erfaringer med, at bl.a. motion på recept virker, det virker rigtig godt på gigtpatienter. Hvorfor er det så kun i nogle kommuner i Danmark, at man kan få det? Hvorfor vedtager vi ikke, at det her skal være udgangspunktet i alle kommuner?

Der har også været talt om, at der skal afsættes penge til det her. Men i dag bruger vi i størrelsesordenen 34 mia. kr. til behandling af skader i muskel- og skeletområdet, så pengene er jo i systemet. Det er ikke sådan, at vi skal ud at opfinde nye penge. Vi skal bare have kanaliseret dem over i de områder, hvor de virker.

Jeg er helt enig i, at vi selvfølgelig skal sikre, at forskningen bliver målrettet. Det er en rigtig

god idé at tage organisationerne med, som jo ved, hvad problemerne er. Det er rigtigt, at der er afsat penge på finansloven. De er mig bekendt ikke udmøntet endnu, og der kan man da håbe, at man også der tager organisationerne med i vurderingen af, hvordan man bedst muligt får gavn af de penge, som allerede er afsat.

Jeg har også fået mange, mange henvendelser fra mennesker, der fortæller, hvordan andre lovgivningsområder griber ind i gigtsygdommen. Det kan i nogle situationer tage lang tid at få udredt en gigtsygdom, og der kommer man faktisk i karambolage med sygedagpengeloven og kommer på kontanthjælp, og nogle ryger faktisk helt ud af systemet. Så der er mange områder, som det er nødvendigt allerede nu at gå ind at kigge på og ikke vente på, at alle kronikerområder i dette land får et tværgående handlingsprogram.

Jeg vil meget nøje følge op på udmøntningen af den rapport, der er kommet fra Sundhedsstyrelsen. Jeg vil selvfølgelig stille en del spørgsmål i udvalget og også forsøge at holde ministeren fast på hans tilsagn, for jeg mener faktisk, at ministeren gav et positivt tilsagn om, at også gigtområdet vil blive løftet, når man går i gang med en udmøntning af kronikerrapporten.

Så jeg vil godt sige tak for de positive tilsagn. Jeg kan give et tilsagn om, at vi skal arbejde lidt mere med det her i Sundhedsudvalget, og så håber jeg, at vi måske kan lande på noget, som er knap så omfattende, men dele af det her forslag vil det bestemt være hensigtsmæssigt at få sat til afstemning i dette Ting, inden vi går på sommerferie. Jeg har nemlig ikke tænkt mig bare at lade sagen flyde og så vente på, at vi får løst alle områder. Det synes jeg sagen er for vigtig til.

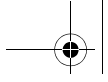
Men tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Tirsdag den 24. januar 2006 (B 41)

3187

Meddelelser fra formanden

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Mødet hævet kl. 21.24

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 25. januar 2006, kl. 13.00.

